



URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE MAŁOPOLSKIE
VOIVODSHIP*

2016

ROK XVII

YEAR XVII

KRAKÓW 2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W KRAKOWIE

*EDITORIAL BOARD
OF THE STATISTICAL OFFICE
IN KRAKÓW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Agnieszka Chochorowska

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Agnieszka Czekaj, Barbara Oremus,
Krzysztof Pawlaczek, Maria Penpeska, Tomasz Sekuła,
Helena Sienniak, Anna Stefan, Monika Wałaszek

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne –

Editorial and technical supervision –

Dział Opracowań Regionalnych

Regional Studies Division

w Małopolskim Ośrodku Badań Regionalnych

in Małopolska Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Małgorzaty Piwowarczyk

Sekretarz

Secretary

Aneta Stachańczyk

Skład komputerowy i wykresy

Typesetting and graphs

Marta Klósek

Ewa Kopacka

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-002X

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie - <http://krakow.stat.gov.pl>

*Publication available on CD
and on the Internet - <http://krakow.stat.gov.pl>*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Krakowie przekazuje Państwu siedemnastą edycję **Rocznika Statystycznego Województwa Małopolskiego**. Publikacja zawiera obszerny zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w dwóch tablicach przeglądowych i 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Zamieszczony materiał statystyczny, pozwalający na przeprowadzenie analiz i porównań retrospektywnych, wzbogacono ilustracją graficzną, głównie w formie wykresów.

Układ tematyczny nie zmienił się w stosunku do wydania ubiegłorocznego. Obecna edycja Rocznika została wzbogacona m.in. o informacje:


- w dziale „Ludność” zaprezentowano prognozę gospodarstw domowych do 2050 r. opracowaną na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011,
- w dziale „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” wprowadzono tablice prezentujące ocenę stanu zdrowia ludności oraz ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała na podstawie wyników badania reprezentacyjnego „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia” przeprowadzonego w 2014 r.

Publikacja w wersji polsko-angielskiej dostępna jest w sprzedaży w wersji książkowej oraz na płycie CD, jak również w postaci elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie <http://krakow.stat.gov.pl/>

Uwagde Czytelników polecam również publikację „**Województwo Małopolskie 2015 - Podregiony, Powiaty, Gminy**”. Opracowanie to stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika prezentując dane w przekroju terytorialnym.

Oddając do rąk Państwa kolejne wydanie **Rocznika Statystycznego Województwa Małopolskiego**, wyrażam nadzieję, że zawarte w nim informacje umożliwią uchwycenie głównych tendencji i kierunków zmian zachodzących w regionie.

p. o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Krakowie



Agnieszka Chochorowska

Kraków, grudzień 2016 r.

PREFACE

The Statistical Office in Kraków is pleased to present the 17th edition of the **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship**. The publication contains a comprehensive set of information characterising the living standards of society and the state of the voivodship's economy.

Detailed statistical data have been grouped in two review tables and 23 thematic chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information. Presented statistical information, enabling analyses and retrospective comparisons, has been enriched with graphic illustration, mainly with charts.

The thematic layout has remained unchanged in relation to the last year's edition. The current edition of the Yearbook has been enriched with the following information:

- in the chapter "Population" household projection until 2050 was presented, elaborated on the basis of results of population and housing censuses from 2002 and 2011,
- in the chapter "Health care and social welfare" there were introduced tables presenting the perceived health status of population and population at the age of 15 and more by body weight on the basis of the sample survey "The European Health Interview Survey" carried out in 2014.

The publication, in Polish-English version is available for sale as a book and also on CD as well as in electronic version at the website of the Statistical Office in Kraków <http://krakow.stat.gov.pl/>

We recommend to our readers also the publication "**Małopolskie Voivodship 2015 – Subregions, Powiats, Gminas**". This elaboration constitutes a supplement to the Yearbook, presenting data in a spatial profile.

With the next edition of the **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship**, I hope that the information contained in it will allow to capture the major trends of changes occurring in the region.

Acting Director
of the Statistical Office in Kraków



Agnieszka Chochorowska

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

- I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
- II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010-2015)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej
Komentarz - województwo małopolskie

CONTENTS

<i>Preface</i>	3-4
<i>List of tables and graphs</i>	6-19
<i>Symbols. Abbreviations</i>	20-21
<i>General notes</i>	22-27

REVIEW TABLES

<i>Voivodship and the country in 2015</i>	28-33
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010-2015)</i>	34-51

CHAPTERS

<i>Geography</i>	52-56
<i>Environmental protection</i>	57-77
<i>Administrative division and local government</i>	78-83
<i>Public safety. Justice</i>	84-93
<i>Population</i>	94-122
<i>Labour market</i>	123-157
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	158-169
<i>Household budgets</i>	170-179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180-192
<i>Education</i>	193-220
<i>Health care and social welfare</i>	221-238
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	239-255
<i>Science and technology. Information society</i>	256-271
<i>Prices</i>	272-276
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	277-307
<i>Industry and construction</i>	308-320
<i>Transport. Telecommunications</i>	321-327
<i>Trade and catering</i>	328-333
<i>Finances of enterprises</i>	334-346
<i>Public finance</i>	347-355
<i>Investments. Fixed assets</i>	356-364
<i>Regional accounts</i>	365-370
<i>Entities of the national economy</i>	371-377
<i>Commentary - Małopolskie voivodship</i>	378-382

Strona
Page

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA		
CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1 52
Powierzchnia i granice w 2015 r.	<i>Area and borders in 2015</i>	2 52
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 53
Najwyższe szczyty górskie	<i>The highest mountain peaks</i>	4 53
Najdłuższe jaskinie	<i>The longest caves</i>	5 54
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach ..	<i>Major passes and culminations on the roads</i>	6 54
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	7 55
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	8 55
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	9 55
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	10 56
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, ustonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity insolation and cloudiness</i>	11 56
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA		
CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 57
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzysta- niu powierzchni województwa (2010, 2015, 2016)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2010, 2015, 2016)</i>	1 (12) 64
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (13) 65
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015) .</i>	3 (14) 65
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (15) 66
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (16) 66
Powierzchnia i pobór wody do napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and water withdrawal for filling fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (17) 66
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzo- ne do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (18) 67
Zakłady odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (19) 67
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (20) 68
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (21) 69
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015) .	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (22) 70
Powierzchnia o szczególnych walorach przy- rodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (23) 71
Parki narodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>National parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (24) 71
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (25) 72
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (26) 72
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (27) 73

	Tablica Table	Strona Page
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2014, 2015)	17 (28)	73
Odpady według rodzajów w 2015 r.	18 (29)	74
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	19 (30)	74
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	20 (31)	75
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (32)	76
Wpływ z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (33)	77
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	x	78
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (34)	80
Gminy w 2015 r.	2 (35)	80
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	3 (36)	81
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	4 (37)	81
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (38)	83
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	x	84
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (39)	87
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (40)	89
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (41)	89
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2015 r.	4 (42)	90
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (43)	90
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (44)	91
Sprawy rodzinne załatwione w 2015 r.	7 (45)	92
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (46)	92
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (47)	93
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION	
Uwagi ogólne	x	94
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (48)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (49)	99
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (50)	100
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (51)	101

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (52) 101
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (53) 102
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (54) 102
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (55) 103
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2015</i>	9 (56) 103
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców ..	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2015</i>	10 (57) 105
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (58) 106
Rozwody w 2015 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2015</i>	12 (59) 107
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (60) 108
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Births (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (61) 108
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (62) 109
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (63) 110
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17 (64) 110
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	18 (65) 111
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (66) 113
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	20 (67) 114
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Suicides registered by Police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (68) 114
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22 (69) 115
Prognoza ludności (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Population projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23 (70) 115
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Household projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	24 (71) 118
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	25 (72) 118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	26 (73) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (74) 119
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014)</i>	28 (75) 120
Rezydenci (2010, 2014, 2015)	<i>Resident population (2010, 2014, 2015)</i>	29 (76) 121
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2014, 2015)	<i>Working and non-working age resident population (2010, 2014, 2015)</i>	30 (77) 121
Kościóły i związki wyznaniowe w 2015 r.	<i>Churches and religious associations in 2015</i>	31 (78) 122

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	General notes	x 123
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2014, 2015)	1 (79) 133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 – on the LFS basis	2 (80) 134
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015) ..	3 (81) 135
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (82) 136
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (83) 137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015)	Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (84) 138
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Hires (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (85) 139
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (86) 140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015)	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (87) 141
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	Job vacancies, newly created and liquidated job in 2015	10 (88) 142
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (89) 144
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (90) 144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawiania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015) ..	13 (91) 145
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (92) 146
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (93) 146
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	16 (94) 147
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	17 (95) 149
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015) ..	18 (96) 151
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	19 (97) 151
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015	20 (98) 153
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015) ..	Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (99) 154
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (100) 155
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015) ...	23 (101) 156

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	x	158
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (102)	161
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	2 (103)	162
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	3 (104)	164
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	4 (105)	166
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	5 (106)	168
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (107)	169
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (108)	169
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	x	170
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (109)	176
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (110)	176
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (111)	177
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (112)	178
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (113)	179
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2010, 2014, 2015)	6 (114)	179
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	x	180
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2014, 2015)	1 (115)	185
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (116)	185
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (117)	186
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (118)	186
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (119)	187
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015) ..	6 (120)	187

		Tablica Table	Strona Page
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (121)	188
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (122)	188
Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Generally accessible green areas and green areas of housing estates (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (123)	188
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015)	10 (124)	189
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (125)	189
Dotądki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	Housing allowances paid out in 2015	12 (126)	190
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2010, 2014, 2015)	Administration of grounds for dwelling construction (2010, 2014, 2015)	13 (127)	190
Mieszkania których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (128)	191
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (129)	191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015)	16 (130)	192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	1 (131)	198
Szkoły według organów prowadzących (2013/14, 2014/15, 2015/16)	Schools by school governing authority (2013/14, 2014/15, 2015/16)	2 (132)	200
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2014/15, 2015/16)	Pupils and students by age groups (2010/11, 2014/15, 2015/16)	3 (133)	202
Współczynnik skolaryzacji (2010/11, 2014/15, 2015/16)	Enrolment rate (2010/11, 2014/15, 2015/16)	4 (134)	203
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2014/15, 2015/16)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2014/15, 2015/16)	5 (135)	204
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2014/15, 2015/16)	Students studying foreign languages in schools for adults (2014/15, 2015/16)	6 (136)	205
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2009/10, 2010/11, 2013/14, 2014/15, 2015/16)	Education for people with special educational needs (2009/10, 2010/11, 2013/14, 2014/15, 2015/16)	7 (137)	205
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2014, 2015)	Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (138)	206
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2014, 2015)	Extracurricular education (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (139)	207
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2014/15, 2015/16]	Boarding schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2010/11, 2014/15, 2015/16]	10 (140)	207
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	11 (141)	208
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	12 (142)	208
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	13 (143)	209

	Tablica Table	Strona Page
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	14 (144) 210
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	15 (145) 211
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia (2014/15, 2015/16)	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2014/15, 2015/16)</i>	16 (146) 211
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	17 (147) 211
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	18 (148) 212
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia (2014/15, 2015/16)	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2014/15, 2015/16)</i>	19 (149) 212
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	20 (150) 213
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	21 (151) 214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia (2014/15, 2015/16)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2014/15, 2015/16)</i>	22 (152) 214
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	23 (153) 215
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	24 (154) 215
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	25 (155) 216
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	26 (156) 216
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	27 (157) 217
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	28 (158) 217
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year</i>	29 (159) 218
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	30 (160) 219
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	31 (161) 219
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 221
Pracownicy medyczni (2012, 2014, 2015)	<i>Medical personnel (2012, 2014, 2015)</i>	1 (162) 228
Lekarze specjaliści (2012, 2014, 2015)	<i>Doctors specialists (2012, 2014, 2015)</i>	2 (163) 228
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2012, 2014, 2015)	<i>Out-patient health care (2012, 2014, 2015)</i>	3 (164) 229
Stacjonarna opieka zdrowotna (2012, 2014, 2015)	<i>In-patient health care (2012, 2014, 2015)</i>	4 (165) 230
Szpitala ogólne (2012, 2014, 2015)	<i>General hospitals (2012, 2014, 2015)</i>	5 (166) 231
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (167) 232
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (168) 232

		Tablica Table	Strona Page
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (169)	233
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (170)	233
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014)</i>	10 (171)	234
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014).....	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014).....</i>	11 (172)	234
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (173)	235
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015) ..</i>	13 (174)	235
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (175)	235
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (176)	236
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (177)	236
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2007, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2007, 2010, 2014 2015)</i>	17 (178)	237
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (179)	238
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	239
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (180)	243
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (181)	243
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (182)	244
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museums (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (183)	244
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (184)	245
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (185)	245
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (186)	245
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2014, 2015)	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres (2005, 2009, 2014, 2015)</i>	8 (187)	246
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (188)	246
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (189)	247
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (190)	247
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (191)	247
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (192)	249
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Occupancy of tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (193)	251
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (194)	251
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2014, 2015) ...</i>	16 (195)	252

	Tablica Table	Strona Page
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2010, 2012, 2014)	17 (196)	252
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	18 (197)	253
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	19 (198)	255
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	256
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015) ..	1 (199)	260
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (200)	261
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	3 (201)	262
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	4 (202)	262
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	5 (203)	263
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	6 (204)	263
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (205)	264
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	8 (206)	264
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013-2015	9 (207)	266
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	10 (208)	267
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	11 (209)	268
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (210)	268
Polska Akademia Umiejętności w Krakowie (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (211)	269
Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (212)	270
Spółeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (213)	271
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	16 (214)	271
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	272
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (215)	273

	Tablica Table	Strona Page
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (216) 273
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (217) 275
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average marketplace prices received by farmers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (218) 276
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 277
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (219) 284
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2014, 2015)</i>	2 (220) 286
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	3 (221) 286
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	4 (222) 287
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sown area (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (223) 289
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (224) 290
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area, production and yields of ground vegeta- bles (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (225) 291
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of tree fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (226) 292
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of berry fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (227) 293
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (228) 294
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Poultry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (229) 295
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (230) 295
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (231) 296
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (232) 296
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)</i>	15 (233) 297
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	16 (234) 297
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17 (235) 299
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (236) 300
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne w łowieckim roku gospodarczym (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Major game species in the hunting year (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	19 (237) 300
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Shoot of main game species in the hunting year (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	20 (238) 301
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowiec- kiego oraz obwody łowieckie w łowieckim roku gospodarczym (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts in the hunting year (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	21 (239) 301

	Tablica Table	Strona Page
Leśnictwo		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22 (240) 302
Powierzchnia lasów	<i>Forest areas</i>	23 (241) 303
Zasoby drzewne na pnio	<i>Growing stock of standing wood</i>	24 (242) 304
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	25 (243) 305
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	26 (244) 306
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (245) 307
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest fires (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	28 (246) 307
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 308
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (247) 311
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (248) 313
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (249) 313
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment in industry (2010, 2014, 2015)</i>	4 (250) 314
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2014, 2015)</i>	5 (251) 315
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	6 (252) 316
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	7 (253) 316
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015)</i> ..	8 (254) 318
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (255) 319
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2014, 2015)</i>	10 (256) 320
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 321
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (257) 323
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (258) 323
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (259) 324
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Regular bus transport lines (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (260) 324
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (261) 324
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Urban transport (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (262) 325

	Tablica Table	Strona Page
Ruch pasażerów w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Passenger traffic in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (263) 325
Przeładunek ładunków w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Freight loaded and unloaded in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (264) 325
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (265) 326
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	<i>Road accidents by culprits major causes and types of vehicles (2014, 2015)</i>	10 (266) 326
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (267) 327
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 328
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1 (268) 331
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2 (269) 331
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (270) 331
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Shops by organizational form and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (271) 332
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (272) 332
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012, 2015)	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012, 2015) ...</i>	6 (273) 333
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (274) 333
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 334
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (275) 338
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2014, 2015) ...</i>	2 (276) 339
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (277) 340
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (278) 341
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (279) 342
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (280) 344
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (281) 345
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (282) 346
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 347
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (283) 350
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2015</i>	2 (284) 352

		Tablica Table	Strona Page
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (285)	353
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2015</i>	4 (286)	354
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015)	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments (2014, 2015)</i>	5 (287)	355
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	356
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1 (288)	360
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (289)	361
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	3 (290)	362
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4 (291)	363
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5 (292)	364
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	365
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1 (293)	369
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2 (294)	370
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2013, 2014)	<i>Nominal income of the households sector (2010, 2013, 2014)</i>	3 (295)	370
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	371
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (296)	372
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (297)	372
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (298)	375
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (299)	376
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (300)	377

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa małopolskiego w 2015 r.	<i>Administrative division of Małopolskie voivodship in 2015</i>	28-29
Podział województwa małopolskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2016 r.	<i>Division of Małopolskie voivodship according to Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2016</i>	28-29
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	98-99
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	98-99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	98-99
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	122-123
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	122-123
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the national economy</i>	122-123
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2015</i>	192-193
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of dwellings completed by ownership forms</i>	192-193
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	192-193
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/2016	<i>Education by educational level in the 2015/2016 school year</i>	192-193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2015</i>	276-277
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. .	<i>Structure of market agricultural output in 2014</i>	276-277
Struktura produkcji budowlano-montażowej	<i>Structure of construction and assembly production</i>	276-277
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita</i>	346-347
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności	<i>Structure of gross value added by kinds of activities</i>	346-347
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2015</i>	346-347

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (—) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 25.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 25.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
"Of which" – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. thous.	= tysiąc = thousand	mm	= milimetr millimetre
mln	= milion million	cm	= centymetr centimetre
zł zl	= złoty = zloty	m	= metr metre
szt. pcs	= sztuka = piece	km	= kilometr kilometre
egz.	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy square metre
kpl.	= komplet	ha	= hektar hectare
wol. vol.	= wolumin = volume	km ²	= kilometr kwadratowy square kilometre
g	= gram gram	l	= litr litre
kg	= kilogram kilogram	hl	= hektolit hectolitre
dt	= decytona deciton	dm ³	= decymetr sześcienny cubic decimetre
t	= tona tonne	m ³	= metr sześcienny cubic metre

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer <i>number</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	pkt	= punkt
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	ust.	= ustęp
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	i in.	= i inni
h	= godzina <i>hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
d	= doba	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
24h	= 24 hours	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
r.	= rok	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
p u	= powierzchnia użytkowa	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	tw.	= tak zwany
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	ww.	= wyżej wymieniony
t/r	= ton rocznie	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/y	= <i>tonnes per year</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= <i>continued</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europej- skiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
dok.	= dokończenie	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
cont.	= <i>continued</i>	VAT	= podatek od towarów i usług <i>Value Added Tax</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>		
kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administracyjnych i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** - wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

- sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) in accordance with the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

- 2) according to **institutional sectors** - exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

- private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering

uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD, opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późniejszymi zmianami);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

*entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) includes entities employing:*

- up to 9 persons,*
- from 10 to 49 persons,*
- 50 persons and more.*

*4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

*6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;*
- 2) the **Polish Classification of Goods and Services (PKWiU) 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);*
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*

- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale terytorialnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług - VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzspółnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, produktu krajowego brutto - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

- 4) *the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB), on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on the voivodship as well as divided into urban areas and rural areas is presented according to administrative division in a given period. The term “urban areas” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “rural areas” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output, gross domestic product - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) - według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną - jeśli nie zaznaczono inaczej - do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informację prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) - as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population prepared - unless otherwise indicated - to 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011, provided that for 2010 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
*INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (CD-10 Revision)*

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
*STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2*

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
x	<i>Manufacture of leather and related products</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków x <i>Construction of buildings</i>	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x <i>Civil engineering</i>	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	15183	4,9	Area in km ²
Powiaty.....	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	66	3	4,5	Cities with powiat status
Gminy.....	2478	182	7,3	Gminas
Miasta.....	915	61	6,7	Towns
Miejscowości wiejskie.....	52529	1951	3,7	Villages
Solectwa.....	40688	1914	4,7	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych.....	44,3	2,8	6,3	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) .	1605	104	6,5	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3273	245	7,5	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2427	174	7,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	826	71	8,6	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	130985	6069	4,6	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	10863	796	7,3	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				servicing environmental protection:
w milionach złotych.....	15160	1636	10,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	5,6	7,7	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				servicing water management:
w milionach złotych.....	3295	380	11,5	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	1,2	1,8	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c
PUBLIC SAFETY^c

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych.....	799779	69300	8,7	in absolute numbers
na 10 tys. ludności.....	208	206	99,0	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %.....	64,7	67,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland		Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
	LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .	38437	3373	8,8		Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166	1635	7,1		urban areas
wieś.....	15271	1738	11,4		rural areas
w tym kobiety	19839	1736	8,8		of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	123	222	180,5		Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	60	60	100,0		Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	1,0	x		Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności.....	-0,4	0,9	x		Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504	1322	9,1		Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3667,02	93,8		Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563	120	7,7		Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %.....	9,7	8,3	x		Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej.....	297871	19787	6,6		water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	149668	15050	10,1		sewage distribution ^d
gazowej.....	124847	21724	17,4		gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):					Dwellings stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	14119	1146	8,1		dwellings: in thousands
na 1000 ludności	367	340	92,6		per 1000 population
izby: w tysiącach	53961	4489	8,3		rooms: in thousands
na 1000 ludności	1404	1331	94,8		per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1039071	89362	8,6		useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27033	26496	98,0		per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
w tysiącach	148	14,6	9,9		in thousands
na 1000 ludności:					per 1000 population:
mieszkania	3,8	4,3	113,2		dwellings
izby	15,9	18,7	117,6		rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383	461	120,4		usable floor space of dwellings in m ²

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. d Łącznie z kolektorami. e Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace and kind of activity. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. d Including collectors. e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				
podstawowych	2481	221	8,9	<i>primary</i>
gimnazjach.....	1074	100	9,3	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	190	20,2	10,7	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących	501	44,8	8,9	<i>general secondary</i>
technikach	506	50,6	10,0	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,6	1,2	9,9	<i>general art^d</i>
policealnych.....	255	20,6	8,1	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach	11401	111	97,4	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—5 lat....	842	841	99,9	<i>per 1000 children aged 3—5</i>

OCHRONA ZDROWIA^f I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

				<i>Medical personnel^g:</i>
Pracownicy medyczni ^g :				
lekarze	88437	7668	8,7	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12603	1359	10,8	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	197381	18214	9,2	<i>nurses^h</i>
Przychodnie	20412	1817	8,9	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	956	81	8,5	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187	14,9	8,0	<i>Beds in general hospital in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne	12740	1140	9,0	<i>Generally available pharmacies</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. d Dających uprawnienia zawodowe. e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. g Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c Including students of special job-training schools. d Leading to professional certification. e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. f Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. g Including persons for whom the primary workplace are individual medical practice and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or local government unit or National Health Fund. h Including master nurses.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		
	total		Poland = 100

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	725	9,0	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904	11033	8,5	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	134	14,5	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271	8891	26,7	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	450	45	10,0	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	45682	4088	9,0	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710	90,3	12,7	Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
korzystający z noclegów	26942	4075	15,1	number of beds (as of 31 VII) tourists accommodated

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14398	529	3,7	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10753	313	2,9	sown area ^c
grunty ugorowane	134	6,1	4,6	fallow land
uprawy trwałe	391	10,8	2,8	permanent crops
w tym sady	350	10,1	2,9	of which orchards
ogrody przydomowe	27,4	2,5	9,3	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3093	196	6,3	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7512	225	3,0	cereals
ziemniaki	292	24,9	8,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	176	17,5	10,0	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Crop production in thous. t:
zboża	28003	790	2,8	cereals
ziemniaki	6152	524	8,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	3793	441	11,6	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,3	35,2	94,4	cereals
ziemniaki	210	210	100,0	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9215	435	4,7	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1255516	86963	6,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	32649	25800	79,0	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	171303	18735	10,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4455	5558	124,8	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyzioranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATION — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km .. w tym o nawierzchni ulepszonej w %	290919 92,3	24648 90,8	8,5 x	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	20723	1726	8,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3428	284	8,3	lorries and road tractors ^b
Placówki pocztowe ^c	7387	526	7,1	Postal offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Telephone main line ^d :
w tysiącach	4948	474	9,6	in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4222 129	415 141	9,8 109,3	of which standard main line per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	360750	32507	9,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	107	104	97,2	Population per shop
Targowiska stałe	2222	155	7,0	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	87667	7957	9,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	3396	3297	97,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	85944	7908	9,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	3329	3277	98,4	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	70560	5184	7,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	5583	5415	97,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	69824	5284	7,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	5525	5519	99,9	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23681	1990	8,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	917	825	89,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23444	2001	8,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	908	829	91,3	per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego (w 2015 r. - Poczty Polskiej S.A.). d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern the appointed operator (in 2015 of Poczta Polska S.A.). d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		
		total	Poland = 100

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	17110	1137	6,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	445	337	75,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	17203	1108	6,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	447	329	73,5	per capita in zł

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	271839	21158	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	7069	6277	88,8	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	3471801	258679	7,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	90324	76700	84,9	per capita in zł

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4184409	363883	8,7	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 XII)
sektor publiczny	121768	7862	6,5	public sector
sektor prywatny	4028506	352956	8,8	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2014

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1719704	134008	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	44686	39834	89,1	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1524940	118826	7,8	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	109899	96043	87,4	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income of households sector:
w milionach złotych	1035025	85949	8,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	26895	25548	95,0	per capita in zł

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale na sektory własności - bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; in division by ownership sectors - excluding entities for which information on the ownership form does not occur in the REGON register.

liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r.

number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002 and since 2010 of the

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
15183	15183	15183	15183	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
				Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:	
62,2	61,3	58,7	58,7	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
28,4	29,6	30,4	30,2	exploitation of water-supply network ^b	3
				Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
33,3	31,3	30,0	30,9	of which for industrial production	5
21,6	20,7	19,1	19,5	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
				treated in % of requiring treatment	6
98,2	98,1	98,2	95,0	untreated per 1 km ² in dam ³	7
0,3	0,3	0,3	0,9	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
58,1	59,6	62,7	64,6	Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
				particulates	9
3,9	3,6	3,0	2,8	gases (excluding carbon dioxide)	10
118,9	108,6	109,0	103,8	Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
				particulates	11
99,4	99,5	99,5	99,6	gases (excluding carbon dioxide)	12
52,1	54,9	51,6	51,1	Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
				in % of total area	13
52,1	52,1	52,1	53,0	per capita in m ²	14
2358	2353	2348	2386	Generated waste (during the year: excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
447	424	400	400	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
213	209	227	236	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
				in environmental protection	17
3,8	4,9	6,5	7,7	in water management	18
2,3	2,7	2,8	1,8		

ogółem - na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 62. e Dane szacunkowe; zmianę katalogu odpadów.

data, the total population - based on balances. d See general notes of the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 62. a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
1	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
2	w liczbach bezwzględnych	95672	115179	94302	98443
3	na 10 tys. ludności	297	353	283	295
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w %	43,8	53,7	66,1	68,1
LUD POPU					
4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	3222426	3266187	3336699	3346796
5	miasta	1628996	1619398	1641920	1641853
6	wieś	1593430	1646789	1694779	1704943
7	w tym kobiety	1657479	1681875	1717296	1722741
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	213	215	220	220
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
10	przedprodukcyjnym	819752	713620	663462	655918
11	produkcyjnym	1924517	2046573	2122614	2126195
12	poprodukcyjnym	478157	505994	550623	564683
13	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,6	6,1	5,5
14	Rozwody na 1000 ludności	0,8	1,4	1,1	1,5
15	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,0	10,0	11,1	10,6
16	Zgony ^c na 1000 ludności	8,9	8,9	8,9	8,9
17	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,1	1,1	2,2	1,7
18	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	5,8	4,5	4,3
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
19	mężczyźni	71,3	72,3	73,7	73,9
20	kobiety	78,8	80,2	81,4	81,7
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,6	1,0	1,3	1,3
RYNEK LABOUR					
22	Pracujący ^{ef} (stan w dniu 31 XII):				
23	w tysiącach	1334	1023	1225	1241
24	w tym kobiety	656	1023	588	596
25	na 1000 ludności	413	313	367	371
25	w sektorze prywatnym w %	75,7	74,0	78,8	79,5
	według rodzajów działalności w %:				
26	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18,0	22,3	22,0
27	przemysł i budownictwo	26,4	24,6	24,7
28	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^h ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ⁱ ; informacja i komunikacja .	.	24,8	23,7	23,8
29	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^h oraz pozostałe usługi ^g	.	30,8	29,4	29,5

a Do 2012 r. - łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Patrz uwagi ogólne wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. e Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 uwzględnieniu wyników: w 2000 r. - Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. - Narodowego Spisu Powszechnego g Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 22.

a Until 2012 - including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. b See general migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. e By actual workplace and kind of activity (since 2000 - of the Agricultural Census 1996, in 2005 - of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY					
96920	86538	73687	69300	Ascertained crimes by the Police ^a in completed preparatory proceedings:	1
289	258	219	206	in absolute numbers	2
				per 10 thous. population	
68,0	63,6	63,9	67,1	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^a in %	3
NOŚĆ^b LATION^b					
3354077	3360581	3368336	3372618	Population (as of 31 XII)	4
1639330	1637252	1637619	1634901	urban areas	5
1714747	1723329	1730717	1737717	rural areas	6
1727089	1730245	1734070	1735911	of which females	7
106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
221	221	222	222	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
				Population of age (as of 31 XII):	
649783	644733	640835	638551	pre-working	10
2124925	2120442	2115881	2106080	working	11
579369	595406	611620	627987	post-working	12
5,4	5,0	5,2	5,2	Marriages per 1000 population	13
1,4	1,2	1,3	1,4	Divorces per 1000 population	14
10,5	10,2	10,2	10,3	Live births per 1000 population	15
9,1	9,0	8,8	9,3	Deaths ^c per 1000 population	16
1,4	1,2	1,4	1,0	Natural increase per 1000 population	17
3,8	3,8	3,2	2,8	Infant deaths per 1000 live births	18
				Life expectancy at the moment of birth:	
74,0	74,8	75,3	75,1	males	19
81,9	82,0	82,5	82,4	females	20
				Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	21
1,1	0,8	0,9	0,9 ^d		
PRACY MARKET					
				Employed persons ^{ef} (as of 31 XII):	
1247	1260	1294	1322	in thousands	22
603	616	633	646	of which women	23
372	375	384	392	per 1000 population	24
79,6	80,4	80,8	81,3	in private sector in %	25
				by kind of activities in %:	
21,9	21,6	21,1	20,6	agriculture, forestry and fishing	26
24,2	23,4	23,5	23,7	industry and construction	27
				trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ;	
23,9	24,0	24,2	24,7	information and communication	28
				financial and insurance activities; real estate activities and other services ^g	29

działu „Ludność”, ust. 1 na str. 94. c Łącznie ze zgonami niemowląt. d Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach r.). f Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. - Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

notes of the chapter “Population” item 1 on page 94. c Including infant deaths. d For calculating net migration, data on internal (2004). f Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in Census 2002, since 2010 - of the Agricultural Census 2010. f See general notes to the Yearbook, item 2 on page 22.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	189	195	200
2	na 1000 ludności	57,9	58,4	60,0
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	47,4	67,9	71,6
4	na 1000 ludności	14,5	20,4	21,4
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	185	178	142	145
6	2000 = 100	100,0	96,2	76,8	78,4
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	55,9	55,4	53,1	54,3
8	w wieku do 25 lat	36,0	26,6	27,6	26,2
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	50,0	29,7	34,3
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	654	83	72	71
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	12,2	13,8	10,4	10,5

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES.

12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ...	1744,42	2177,02	2973,79	3134,06
13	2000 = 100	100,0	124,8	170,5	179,7
14	w tym: w przemyśle	2239,99	3037,03	3284,97
15	w budownictwie	1742,86	2418,28	2586,85
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	816	762	756	745
17	pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	673	637	648	639
18	rolników indywidualnych	144	125	108	105
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	815,38	1093,97	1543,10	1622,90
20	rolników indywidualnych ^b	574,82	732,99	924,05	955,17

INFRASTRUKTURA KOMU
MUNICIPAL INFRASTRUC

21	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
	wodociągowej	14184	15721	17622	17698
22	kanalizacyjnej ^c	4307	7157	10008	10649
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	95,9	88,5	89,2	88,9
24	na 1 mieszkańca w m ³	29,8	27,1	26,8	26,6
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	1248	1356	1506	1463
26	na 1 mieszkańca w kW·h	766	837	917	892

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnic Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami indywidualnego w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census system and to benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PRACY (dok.)
MARKET (cont.)

				Average paid employment:	
				in industry:	
198	192	194	197	in thousands	1
59,1	57,1	57,5	58,5	per 1000 population	2
				in construction:	
67,3	61,9	60,9	62,4	in thousands	3
20,1	18,4	18,1	18,5	per 1000 population	4
161	164	139	120	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	5
87,0	88,8	75,1	64,6	2000 = 100	6
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
52,2	51,4	52,4	53,7	women	7
24,6	23,3	20,7	.	up to age 25	8
34,8	38,3	41,5	40,2	without work for more than 1 year	9
				Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
85	80	63	40		
11,4	11,5	9,7	8,3	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	11

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

3260,87	3372,60	3485,33	3667,02	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
186,9	193,4	199,8	210,2	2000= 100	13
3395,55	3521,85	3606,50	3748,12	of which: in industry	14
2600,93	2632,18	2742,83	2878,49	in construction	15
734	727	720	719	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
				receiving retirement pay and pensions paid by the	
631	626	620	620	Social Insurance Institution	17
103	101	100	99	farmers	18
				Average monthly gross retirement pay and pension	
				in zł:	
1715,35	1812,30	1883,10	1938,81	paid by the Social Insurance Institution	19
1021,60	1084,34	1107,41	1140,46	farmers ^b	20

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
18067	18508	19006	19787	water supply	21
11390	12371	13509	15050	sewage ^c	22
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
89,2	88,5	88,3	90,3	in cubic hectometre	23
26,6	26,4	26,2	26,8	per capita in m ³	24
				electricity in urban areas ^d :	
1453	1440	1402	1381	in gigawatt-hour	25
886	879	857	844	per capita in kW·h	26

twie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. – Narodowego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005 – of the Population 2010. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this of maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
-----	------------------	------	------	------	------

INFRASTRUKTURA KOMU
MUNICIPAL INFRASTRUC

	Zasoby mieszkaniowe ^a (stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	911	1020	1076	1088
2	na 1000 ludności	282	312	323	325
3	izby na 1000 ludności	986	1185	1256	1268
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	18127	23034	24590	24911
5	przeciętna 1 mieszkania	64,3	73,7	76,2	76,6
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	8,0	10,7	12,3	12,6
7	na 1000 ludności	2,5	3,3	3,7	3,8
8	izby na 1000 ludności	10,8	14,9	17,0	17,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	248	350	423	425
10	przeciętna 1 mieszkania	100	107	115	112

EDUKACJA^b I
EDUCA

	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych	285	235	203	203
12	gimnazjach	102	141	114	110
13	zasadniczych zawodowych ^d	47,9	22,9	23,3	22,2
14	liceach ogólnokształcących ^e	76,1	65,3	59,5	56,7
15	liceach profilowanych	x	13,1	2,5	1,8
16	technikach ^e	80,0	52,0	51,5	49,8
17	artystycznych ogólnokształcących ^f	1,5	1,5	1,3	1,4
18	policealnych	18,6	26,1	23,4	26,8
	Absolwenci szkół ^g w tys.:				
19	podstawowych	103 ^g	45,0	36,2	35,0
20	gimnazjów	x	47,7	40,3	38,2
21	zasadniczych zawodowych ^d	15,7	7,6	8,0	8,0
22	liceów ogólnokształcących ^e	14,4	21,1	20,8	19,8
23	liceów profilowanych	x	5,8	1,1	0,9
24	techników ^e	16,4	12,9	12,0	12,1
25	artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,3	0,3	0,2
26	policealnych	8,6	9,1	7,0	6,8
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^h (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,5	14,6	12,6	12,3

a Na podstawie bilansów; w 2000 r. - zamieszkane. b Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. przysposabiającymi do pracy. e W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi, w latach szkolnych 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, w latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie

a Based on balances; in 2000 - inhabited. b See general notes of the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. c Excluding supplementary schools; in 2005/06-2013/14 school years including supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively, special job-training schools, in 2005/06-2013/14 school years including general secondary schools, supplementary general

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

NALNA. MIESZKANIA (dok.)
TURE. DWELLINGS (cont.)

				<i>Dwelling stocks^a (as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
1103	1117	1132	1146	<i>in thousands</i>	1
329	332	336	340	<i>per 1000 population</i>	2
1284	1300	1315	1331	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
25301	25709	26097	26496	<i>per 1000 population</i>	4
77,0	77,3	77,6	78,0	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
15,3	15,5	15,6	14,6	<i>in thousands</i>	6
4,6	4,6	4,6	4,3	<i>per 1000 population</i>	7
19,6	19,9	19,5	18,7	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
477	492	474	461	<i>per 1000 population</i>	9
105	107	102	106	<i>average per dwelling</i>	10

WYCHOWANIE
TION^b

				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
199	197	209	221	<i>primary</i>	11
107	105	102	100	<i>lower secondary</i>	12
20,8	20,0	20,9	20,2	<i>basic vocational^d</i>	13
53,5	49,7	46,8	44,8	<i>general secondary^e</i>	14
1,0	0,3	x	x	<i>specialized secondary</i>	15
49,2	49,6	50,2	50,6	<i>technical secondary^e</i>	16
1,3	1,3	1,3	1,2	<i>general art^f</i>	17
26,1	21,2	21,1	20,6	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates of schools^c in thous.:</i>	
33,8	34,3	33,0	32,4	<i>primary</i>	19
36,7	35,7	34,8	33,9	<i>lower secondary</i>	20
7,7	7,3	4,9	6,2	<i>basic vocational^d</i>	21
19,0	18,4	17,1	15,8	<i>general secondary^e</i>	22
0,7	0,5	0,2	x	<i>specialized secondary</i>	23
11,9	11,3	11,0	11,0	<i>technical secondary^e</i>	24
0,2	0,3	0,2	0,2	<i>general art^f</i>	25
6,7	7,6	6,9	6,9	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^g (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
11,9	11,3	10,0	9,8		

c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. d Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi noksztalcącymi i technikami. f Dające uprawnienia zawodowe. g Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. h Od roku z liceami profilowanymi, uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi oraz technikami uzupełniającymi.

ding schools for adults, except post-secondary schools. d Since 2004/05 school year including special job-training schools. f Leading to professional certification. g Data include graduates of 8th and 6th grade. h Since 2004/05 school year including schools as well as supplementary technical secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.) MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
EDUKACJA^a I EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	142	200	209	205
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	22,9	32,9	48,0	54,5
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	26,3	24,0	18,1	17,7
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	6,0	8,2	4,8	4,9
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	59,0	60,5	74,3	80,0
6	dzieci ^d w tys.:				
7	w przedszkolach	57,6	58,2	73,2	77,7
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	20,9	19,0	20,5	25,3
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat ^e	358	412	520	526
OCHRONA ZDROWIA^f HEALTH CARE					
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):					
9	lekarze	6874	6788	7180	7258
10	lekarze dentyści	1194	1185	1271	1306
11	pielęgniarki ^h	15804	15447	16591	16387
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,2	42,6	42,8	42,9
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności ...	1353	1567	1688	1787
14	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	719	1168	1403	1620
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	763	929	991	1083
16	Liczba ludności na 1 aptekę (stan w dniu 31 XII)	4232	3516	3367	3090
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
17	lekarskie	5,8	6,5	6,5	6,8
18	stomatologiczne	0,8	0,8	0,9	0,9
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych ^m (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	20,0	22,3	25,3
KULTURA. CULTURE.					
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	778	766	759	747
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3309	3301	3247	3245
22	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności ...	201	218	201	198

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawo resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 - z roku kalenda szkolnego i punktami przedszkolnymi; w latach 2010-2012 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków, w 2015 r. - w wieku 3-5 lat. f Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej nym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Bez miejsc dziennych „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 pkt. 1a na str. 221. l Łącznie z oddziałami żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klu-

a See general notes of the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. b Including branch sections, basic organizatio Defence and the Ministry of Interior; excluding foreigners. c From the previous academic year, and in 2000 - the calendar points; in 2010-2012 excluding pre-primary education in the units performing health care activities. e In 2014 the rate was in 2015 - aged 3-5. f Since 2012 including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. g Since practice. h Including master nurses. i Excluding day places in hospital wards; since 2010 including beds and incubators for nursery wards. m Until 2010 excluding children’s clubs.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

WYCHOWANIE (dok.)
TIONS^a (cont.)

199	185	177	168	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
55,0	53,1	51,3	48,9	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
16,2	13,4	11,7	10,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,6	4,3	3,4	3,7	Graduates of schools for adults in thous.	4
85,7	91,1	95,3	96,9	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
84,1	88,5	88,4	86,9	children ^d in thous.: in nursery schools	6
24,8	27,6	24,3	21,9	in pre-primary sections of primary schools	7
547	561	639	678	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 ^e	8

I POMOC SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

7718	7765	7596	7668	Medical personnel ^g (as of 31 XII): doctors	9
1246	1282	1334	1359	dentists	10
17923	18179	18022	18214	nurses ^h	11
44,6	44,2	44,5	44,1	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1831	1777	1790	1826	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	13
1647	1699	1743	1817	Out-patients departments ^k (as of 31 XII)	14
1112	1103	1131	1140	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3016	3047	2978	2958	Population per pharmacy (as of 31 XII)	16
6,8	7,1	7,1	7,3	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical	17
0,9	0,9	1,0	1,0	stomatological	18
32,3	42,6	47,6	57,9	Children in nurseries ^l and children's clubs ^m (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	19

TURYSTYKA
TOURISM

744	731	724	725	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3244	3240	3252	3271	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
199	200	195	197	Public library borrowers per 1000 population	22

wymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz rzewego. *d* Od 2010 r. łącznie z - nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek - zespołami wychowania przed-działalność leczniczą. *e* W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 lat w liczbie ludności w wieku i spraw wewnętrznych. *g* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których główna oddziałach szpitalnych; od 2010 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne działu bów dziecięcych.

nal units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National year. d Since 2010 including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse newborns. *k* See general notes of the chapter "Health care and social welfare", item 2 point 1a on page 221. *l* Including

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
KULTURA. CULTURE.					
	Wypożyczenia księgozbioru ^a z bibliotek publicznych w wol.:				
1	na 1000 ludności	3927	3905	3263	3216
2	na 1 czytelnika	19,5	17,9	16,2	16,2
3	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,7	1,6	1,7	1,8
4	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	232	220	301	305
5	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	100	104	115	112
6	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	1295	1730	1945	2461
7	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	58	49	46	46
8	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,8	6,8	7,3	7,1
9	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	543	778	1102	1065
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
10	radiowi	221	199	142	141
11	televizyjni	213	192	136	135
12	Baza noclegowa turystyki ^b (stan w dniu 31 VII)	911	825	875	1382
13	w tym hotele	77	152	249	275
14	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	203	189	210	255
15	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	610	764	862	979
ROLNICTWO^c I AGRICULTURE^c AND					
16	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	842	711	595	631
17	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	95,9	99,8
18	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{ef} w tys. ha w tym w %:	525	402	291	326
19	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	53,3	60,3	65,3	66,6
20	w tym: pszenica	24,4	26,0	28,6	30,8
21	żyto	4,1	2,4	2,8	2,3
22	ziemniaki	17,1	12,2	11,4	9,7
23	buraki cukrowe	0,3	0,4	0,5	0,3
	Zbiory w tys. t:				
24	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	767	771	577	711
25	w tym: pszenica	372	360	277	353
26	żyto	52,3	25,7	21,2	20,6
27	ziemniaki ^g	1601	874	524	651
28	buraki cukrowe	68,8	85,8	44,4	64,1
	Plony z 1 ha w dt:				
29	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,4	31,8	30,4	32,7
30	w tym: pszenica	29,0	34,4	33,3	35,2
31	żyto	24,2	26,3	26,5	27,3
32	ziemniaki ^g	178	178	158	205
33	buraki cukrowe	393	491	286	631

a W 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. b Od roku 2011 dane dotyczą obiektów posiadających użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). g Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych.

a In 2015 including interlibrary lending. b Since 2011 data concern establishments possessing 10 and more bed places. land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural well as area intended for ploughing (green fertilizers). g Since 2010 excluding kitchen gardens.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
3209	3123	3047	2964	Public library loans ^a in vol.:	1
16,1	15,6	15,6	15,0	per 1000 population	2
				per borrower	
1,8	2,0	2,0	2,3	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	3
300	307	337	339	Audience in theatres and music institutions per 1000 population	4
108	119	116	134	Museums with branches (as of 31 XII)	5
2253	2287	2389	2638	Museum and exhibition visitors per 1000 population	6
44	49	47	45	Fixed cinemas (as of 31 XII)	7
6,9	7,5	7,3	7,2	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	8
899	839	1109	1213	Audience in fixed cinemas per 1000 population	9
142	144	144	143	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
136	138	137	136	radio	10
				television	11
1400	1397	1418	1448	Tourist accommodation establishments ^b (as of 31 VII)	12
287	286	300	315	of which hotels	13
253	250	259	268	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	14
1036	1063	1114	1209	Tourists accommodated per 1000 population	15
LEŚNICTWO					
FORESTRY					
574	558	539	537	Agricultural land (as of June) ^{d,e} in thous. ha	16
97,5	97,6	98,7	98,4	of which in good agricultural condition in %	17
288	290	295	313	Sown area (as of June) ^{e,f} in thous. ha	18
				of which in %:	
67,1	64,8	65,8	63,7	basic cereals (including cereal mixed)	19
31,6	30,3	30,4	30,3	of which: wheat	20
2,0	2,8	2,5	1,4	rye	21
9,1	8,7	8,0	8,0	potatoes	22
0,4	0,5	0,2	0,3	sugar beets	23
				Crop production in thous. t:	
662	583	695	653	basic cereals (including cereal mixed)	24
329	296	350	339	of which: wheat	25
17,1	22,5	21,9	11,9	rye	26
579	429	589	524	potatoes ^g	27
67,1	64,9	82,4	57,8	sugar beets	28
				Yields per 1 ha in dt:	
33,8	31,0	35,8	32,7	basic cereals (including cereal mixed)	29
36,1	33,7	39,0	35,8	of which: wheat	30
29,2	27,4	29,4	27,4	rye	31
220	170	250	210	potatoes ^g	32
656	480	834	677	sugar beets	33

10 i więcej miejsc noclegowych. c Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. d Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy cych działalność rolniczą o małej skali. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Od 2010 r. bez powierzchni

c Data are presented according to the official residence of land user. d Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale. e In 2010 data of Agricultural Census. f Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
ROLNICTWO^a I					
AGRICULTURE^a AND					
1	Zwierzęta gospodarskie ^b : bydło (stan w czerwcu): w tysiącach sztuk	391	273	197	182
2	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	46,4	.	33,0	28,9
3	trzoda chlewna (stan w końcu lipca): w tysiącach sztuk	478	495	357	273
4	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	56,7	.	59,9	43,2
5	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c : żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	160	.	216	197
6	mleka krowiego w l	900	.	593	508
7	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	49	.	58	44
8	ziemniaki w kg	13	.	24	23
9	buraki cukrowe w kg	82	.	75	87
10	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w kg	91	.	159	126
11	mleko krowie w l	214	.	232	203
12	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bce} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	73,7	.	61,9	77,8
13	wapniowych	105	.	12,8	13,7
14	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bce} w szt. .	11,6	.	18,2	.
15	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	434	436	439	440
16	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	429	431	434	435
17	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,1	0,1
18	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,4	28,4	28,6	28,6
19	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	240	279	284	281
PRZE					
INDU					
20	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	44322	63250	74489
21	rok poprzedni=100 (ceny stałe)	118,6	110,3
22	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	234512	325070	371646
23	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	13584	18989	22296
BUDOWNIC					
CONSTRUC					
24	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące): w milionach złotych	3210	7454	9133
25	w tym sektor prywatny w %	95,8	98,7	98,3
26	na 1 mieszkańca w zł	984	2238	2734

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. d Dotyczy mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, końskiego, podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Data are presented according to the official residence of land user. b In 2010 data of Agricultural Census. c Since agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, performing works.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.) FORESTRY (cont.)					
191	180	169	173	Livestock ^b :	
33,2	32,1	31,4	32,3	cattle (as of June):	1
				in thousand heads	2
				per 100 ha of agricultural land ^c in heads	
234	212	190	190	pigs (as of the end of July):	3
40,9	30,8	35,3	35,3	in thousand heads	4
				per 100 ha of agricultural land ^c in heads	
				Production per 1 ha of agricultural land ^d :	
				animals for slaughter in terms of meat (including	
197	160	191	184	fats and pluck) ^e in kg	5
655	631	664	604	cows' milk in l	6
				Procurement of agricultural products per 1 ha of	
				agricultural land ^d :	
				basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	7
71	65	92	152	potatoes in kg	8
28	25	27	28	sugar beets in kg	9
114	127	151	109	animals for slaughter in terms of meat (including	
				fats) ^e in kg	10
112	124	141	147	cows' milk in l	11
235	238	278	248	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient	
				per 1 ha of agricultural land ^{dce} in kg:	
				mineral or chemical (including mixed fertilizers)	12
70,8	68,2	84,6	87,6	lime	13
8,3	12,8	26,5	9,5	Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII)	
	19,4	.	.	per 100 ha of agricultural land ^{dc} in units	14
				Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	15
439	440	441	441	Forest areas (as of 31 XII):	
				in thousand hectares	16
434	435	435	435	per capita in ha	17
0,1	0,1	0,1	0,1	Forest cover (as of 31 XII) in %	18
28,6	28,6	28,7	28,7	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	19
273	275	329	298		
MYSŁ STRY					
79498	76957	81631	86963	Sold production of industry:	20
104,2	95,0	103,8	103,5	in million zlotys (current prices)	21
401643	401387	421471	440461	previous year=100 (constant prices)	22
23728	22926	24265	25800	per employee in zl (current prices)	23
				per capita in zl (current prices)	
TWO TION					
				Sales of construction and assembly production ^f	
				(current prices):	
8548	7502	7839	8440	in million zlotys	24
98,7	98,4	98,7	99,0	of which private sector in %	25
2551	2235	2330	2504	per capita in zl	26

bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poubojowej ciepłej. e W roku gospodarczym. f Zrealizowanej przez

2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. e In farming year. f Realized by construction units – by place of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
TRANSPORT. TRANSPORT.					
1	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^a :				
	w kilometrach	1141	1116	1127	1131
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,5	7,3	7,4	7,4
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
3	w kilometrach	21784	21916	23651	23962
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	144	144	156	158
	Samochody osobowe zarejestrowane ^b :				
5	w tysiącach sztuk	829	1057	1439	1508
6	na 1000 ludności	257	324	431	450
	Placówki pocztowe ^c :				
7	w liczbach bezwzględnych	651	639	615	608
8	na 100 tys. ludności	20	20	18	18
	Telefoniczne łącza główne ^d :				
9	w tysiącach	842	952	680	596
10	na 1000 ludności	261	292	204	178
HAN TRA					
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
11	w milionach złotych	27893	39579	57262	59629
12	na 1 mieszkańca w zł	8657	12130	17191	17848
13	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	34,4 ^e	32,6	30,4	30,8
14	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94 ^e	100	110	109
FINANSE PUBLIC					
	Budżety gmin^f				
	Dochody:				
15	w milionach złotych	2544	4011	6602	6987
16	na 1 mieszkańca w zł	1124	1742	2780	2930
	Wydatki:				
17	w milionach złotych	2626	4049	7149	7463
18	na 1 mieszkańca w zł	1161	1759	3010	3130
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
19	w milionach złotych	1751	2568	4235	4220
20	na 1 mieszkańca w zł	1825	2674	4430	4412
	Wydatki:				
21	w milionach złotych	1928	2676	4296	4212
22	na 1 mieszkańca w zł	2009	2787	4493	4404
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
23	w milionach złotych	908	1075	1919	1933
24	na 1 mieszkańca w zł	401	467	808	811
	Wydatki:				
25	w milionach złotych	912	1096	2035	1994
26	na 1 mieszkańca w zł	403	476	857	836

^a Dane dotyczą sieci Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjną w 2004 r. metody badania sklepów. ^f Bez dochodów i wydatków gmin mających również status na prawach powiatu.

^a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are admitted to the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

TELEKOMUNIKACJA - stan w dniu 31 XII
TELECOMMUNICATIONS - as of 31 XII

1124	1121	1086	1087	<i>Railway lines operated - standard gauge^a:</i>	1
7,4	7,4	7,2	7,2	<i>in kilometres</i>	2
				<i>per 100 km² of total area in km</i>	
24170	24131	24337	24648	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	3
159	159	160	162	<i>in kilometres</i>	4
				<i>per 100 km² of total area in km</i>	
1564	1616	1663	1726	<i>Registered passenger cars^b:</i>	5
466	481	494	512	<i>in thousand units</i>	6
				<i>per 1000 population</i>	
614	566	557	526	<i>Postal offices^c:</i>	7
18	17	17	16	<i>in absolute numbers</i>	8
				<i>per 100 thous. population</i>	
544	521	506	474	<i>Telephone main line^d:</i>	9
162	155	150	141	<i>in thousands</i>	10
				<i>per 1000 population</i>	

DEL
DE

60566	64887	65335	67716	<i>Retail sales (current prices):</i>	11
18078	19330	19421	20090	<i>in million zlotys</i>	12
29,9	31,2	31,1	32,5	<i>per capita in zł</i>	13
112	108	108	104	<i>Shop (as of 31 XII) in thous.</i>	14
				<i>Population (as of 31 XII) per shop</i>	

PUBLICZNE
FINANCE

				Budgets of gminas^f	
				<i>Revenue:</i>	
7095	7159	7583	7957	<i>in million zlotys</i>	15
2964	2981	3148	3297	<i>per capita in zł</i>	16
				<i>Expenditure:</i>	
7244	7177	7650	7908	<i>in million zlotys</i>	17
3026	2989	3176	3277	<i>per capita in zł</i>	18
				Budgets of cities with powiat status	
				<i>Revenue:</i>	
4354	4654	5008	5184	<i>in million zlotys</i>	19
4552	4871	5241	5415	<i>per capita in zł</i>	20
				<i>Expenditure:</i>	
4394	4565	5039	5284	<i>in million zlotys</i>	21
4593	4778	5274	5519	<i>per capita in zł</i>	22
				Budgets of powiats	
				<i>Revenue:</i>	
1863	1891	1933	1990	<i>in million zlotys</i>	23
778	787	803	825	<i>per capita in zł</i>	24
				<i>Expenditure:</i>	
1836	1876	1946	2001	<i>in million zlotys</i>	25
767	781	808	829	<i>per capita in zł</i>	26

infrastruktury kolejowej. b Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. c Dane dotyczą cyjnych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Dane nieporównywalne w związku ze zmia-

nistrators of railway infrastructure. b Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. c Data d Data concern operators of the public telecommunication network. e Data are not comparable due to change in 2004 of the

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
FINANSE PUBLIC					
Budżet województwa					
Dochody:					
1	w milionach złotych	272	470	1077	1315
2	na 1 mieszkańca w zł	84	144	323	394
Wydatki:					
3	w milionach złotych	278	534	1199	1404
4	na 1 mieszkańca w zł	86	164	360	420
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	9407	10056	16024	18144
6	na 1 mieszkańca w zł	2920	3082	4811	5431
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
7	w milionach złotych	100926	131041	184326	196608
8	na 1 mieszkańca w zł	31255	40121	55242	58745
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE					
9	Ogółem: w tysiącach	252	290	331	332
10	na 10 tys. ludności	779	887	993	991
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
11	w tysiącach	54,5	66,8	78,2	80,7
12	1999 = 100	110,2	135,1	158,0	163,2
w tym:					
13	spółdzielnie	1,2	1,2	1,1	1,1
14	spółki handlowe	10,3	16,1	22,5	24,3
15	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2,2	2,7	3,7	3,9
16	spółki cywilne	28,3	26,5	27,4	27,6
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
17	w tysiącach	197	223	253	251
18	1999 = 100	102,1	115,4	131,1	129,9
19	na 10 tys. ludności	611	682	759	750
RACHUNKI REGIONAL					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
21	w milionach złotych	109617	120671
22	na 1 mieszkańca w zł	32909	36119
23	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni = 100	106,1
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
24	w milionach złotych	96416	106036
25	na 1 mieszkańca w zł	28945	31739
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
26	w milionach złotych	72738	77399
27	na 1 mieszkańca w zł	21837	23167
28	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych - rok poprzedni = 100	102,0

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących gospodarkę Roczniaka; patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 368.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private Yearbook; see general notes of the chapter “Regional accounts”; item 13 on page 368.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE (dok.)					
<i>FINANCE (cont.)</i>					
				Budget of voivodship	
				<i>Revenue:</i>	
1140	1108	1211	1137	<i>in million zlotys</i>	1
340	330	360	337	<i>per capita in zl</i>	2
				<i>Expenditure:</i>	
1143	1107	1216	1108	<i>in million zlotys</i>	3
341	330	361	329	<i>per capita in zl</i>	4
ŚRODKI TRWAŁE^a					
<i>FIXED ASSETS^a</i>					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	
18320	17560	18684	21158	<i>in million zlotys</i>	5
5468	5231	5554	6277	<i>per capita in zl</i>	6
				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
212811	228798	239491	258679	<i>in million zlotys</i>	7
63448	68083	71101	76700	<i>per capita in zl</i>	8
REJESTRZE REGON^b - stan w dniu 31 XII					
<i>REGON REGISTER^b - as of 31 XII</i>					
				<i>Total: in thousands</i>	9
343	351	357	364	<i>per 10 thous. population</i>	10
1024	1045	1059	1079	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
				<i>in thousands</i>	11
85,9	89,5	93,6	98,5	<i>1999 = 100</i>	12
173,6	180,9	189,3	199,2	<i>of which:</i>	
				<i>co-operatives</i>	13
1,1	1,1	1,1	1,1	<i>commercial companies</i>	14
26,7	29,4	32,1	36,1	<i>of which with foreign capital participation</i>	15
4,2	4,5	4,8	5,1	<i>civil law partnerships</i>	16
27,8	27,8	27,8	27,9		
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
				<i>in thousands</i>	17
257	262	263	265	<i>1999 = 100</i>	18
133,3	135,4	136,2	137,4	<i>per 10 thous. population</i>	19
768	778	781	787		
REGIONALNE^c					
<i>ACCOUNTS^c</i>					
				<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
125081	128119	134008	.	<i>in million zlotys</i>	21
37334	38167	39834	.	<i>per capita in zl</i>	22
				<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	
101,5	101,4	103,5	.	<i>- previous year=100</i>	23
				<i>Gross value added (current prices):</i>	
110810	113734	118826	.	<i>in million zlotys</i>	24
33074	33882	35321	.	<i>per capita in zl</i>	25
				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
81341	83118	85949	.	<i>in million zlotys</i>	26
24278	24761	25548	.	<i>per capita in zl</i>	27
				<i>Gross real disposable income in the households sector - previous year=100</i>	28
101,4	101,4	103,5	.		

podarstwa indywidualne w rolnictwie. c Dane za lata 2010-2013 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich

farms in agriculture. c Data for 2010-2013 have been revised in relation to the data published in previous editions of the

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna) - Kolonia Marcinowice	Kozłów	50°31'14"	x	<i>in the north (northern geographic latitude) - Kolonia Marcinowice</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) - szczyt Żabia Turnia Miękusowicka	Bukowina Tatrzańska	49°10'42"	x	<i>in the south (northern geographic latitude) - Żabia Turnia Miękusowicka Peak</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia) - Kaniówek Dankowski	Brzeszcze	19°04'59"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude) - Kaniówek Dankowski</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia) - Rzeka Wisłoka	Sękowa	21°25'18"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude) - Wisłoka river</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°20'32"	149	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°20'19"	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	15183	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	982	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	319	32,5	<i>with Slovakia</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
świętokrzyskim	185	18,8	<i>Świętokrzyskie</i>
podkarpackim	187	19,0	<i>Podkarpackie</i>
śląskim	291	29,6	<i>Śląskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Border Guard Headquarters.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt - Rysy.....	Bukowina Tatrzańska	2499	<i>Highest point - Rysy</i>
Najniżej położony punkt - Wisła koło Słupca	Szczuczin	158	<i>Lowest point - Wisła river near Słupiec</i>
Najwyżej położony stale zamieszkały punkt - Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	Zakopane	1985	<i>Highest constantly inhabited point - Meteorological Observatory on Kasprowy Wierch</i>
Najwyżej położona miejscowość - Głodówka - przysiółek wsi Brzegi	Bukowina Tatrzańska	1143	<i>Highest locality - Głodówka - hamlet of the village of Brzegi</i>
Najniżej położona miejscowość - Nowa Wieś - przysiółek wsi Słupiec	Szczuczin	160	<i>Lowest locality - Nowa Wieś - hamlet of the village of Słupiec</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **NAJWYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE**
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYTY GÓRSKIE <i>MOUNTAIN PEAKS</i>	Pasma górskie <i>Mountain range</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>
Rysy	Tatry	2499
Mięguszowiecki Szczyt	Tatry	2438
Świnica	Tatry	2301
Wolowiec	Tatry	2064
Kasprowy Wierch	Tatry	1987
Giewont	Tatry	1894
Babia Góra	Beskid Żywiecki	1723
Turbacz	Gorce	1314
Radziejowa	Beskid Sądecki	1267
Jaworzyna Krynicka	Beskid Sądecki	1114
Wysokie Skalki	Pieniny	1050
Trzy Korony	Pieniny	982
Leskowiec	Beskid Mały	918
Lubomir	Beskid Makowski	904

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 5. **NAJDŁUŻSZE JASKINIE**
THE LONGEST CAVES

JASKINIE CAVES	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach	<i>in metres</i>
Wielka Litworowa	23619	824
Jaskinia Średnia Studnia	12050	759
Za Siedmiu Progami	11660	435
Jaskinia Miętusia	10725	305
Jaskinia Bańdzioch Kominiarski	9550	562
Jaskinia Czarna	6500	303
Lodowa Litworowa	6291	352
Jaskinia Zimna	4600	176
Jaskinia Mała Mułowej	3760	555
Jaskinia Kozia	3470	389
Jaskinia Wiślana	2275	41
Jaskinia Miecharska	1830	56
Jaskinia w Trzech Kopcach	1244	33
Jaskinia Twardowskiego	500	17
Jaskinia w Ociemnem	196	47

Źródło: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.
Source: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 6. **WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH**
MAJOR PASSES AND CULMINATIONS ON THE ROADS

PRZEŁĘCZ KULMINACJA <i>PASS CULMINATION</i>	Miejsce położenia <i>Locality</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	Droga <i>Road</i>
Krowiarki	Beskid Żywiecki	986	Zawoja-Zakopane
Mały Luboń	Beskid Wyspowy	660	Kraków-Zakopane
Obidowa	Gorce	810	Kraków-Zakopane
Wierch Poroniec	Tatry	1105	Zakopane-Łysa Polana
Głodówka	Tatry	1148	Bukowina-Łysa Polana
Przysłop	Gorce. Beskid Wyspowy	752	Mszana Dolna- Szczawnica
Huta	Beskid Sądecki	760	Nowy Sącz-Krynica
Małastowska	Beskid Niski	604	Gorlice-Konieczna

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE RESERVOIRS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Czorsztyn-Niedzica .	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Rożnów	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Klimkówka	Ropa	1994	43,5	3,1	33,3
Czchów ^a	Dunajec	1949	12,0	3,4	9,5
Sromowce Wyżne ^a .	Dunajec	1994	6,4	0,9	8,5

^a Zbiornik wyrównawczy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Compensatory reservoir.

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 8. **WIĘKSZE RZEKI^a**
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie ^d of which in voivodship ^d
Wisła	1020	228	Morze Bałtyckie	193960	14805
Przemsza	87	10	Wisła	2124	620
Skawa	98	98	Wisła	1178	1160
Raba	131	131	Wisła	1537	1536
Szreniawa	87	87	Wisła	713	695
Dunajec	249	249	Wisła	6789	4827
Wisłoka	173	11	Wisła	4099	1098

^a O powierzchni zlewni w województwie małopolskim powyżej 500 km². ^b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. ^d Powierzchnię zlewni w województwie małopolskim obliczono według mapy w skali 1:50000 „Podział Hydrograficzny Polski”.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

^a Of drainage basin area in Małopolskie voivodship bigger than 500 km². ^b Listed according to hydrographic order. ^c River or reservoir into which the water flows. ^d Drainage basin area in Małopolskie voivodship was calculated according to 1:50000 of scale map “Hydrographic division of Poland”.

S o u r c e: data of the Regional Water Management Board in Kraków.

TABL. 9. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Polożenie Placement		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
	dorzecze drainage basin	powiat powiat			
Wielki Staw ^b	Dunajec	tatrzański	34,14	79,3	12967
Czarny Staw ^c	Dunajec	tatrzański	20,64	76,4	7762

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. ^b W Dolinie Pięciu Stawów w Tatrach. ^c Nad Morskim Okiem w Tatrach.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Water and island lake level. ^b In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in the Tatra Mountains. ^c Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 10. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZ- NA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>					skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		średnie ^a <i>average^a</i>					maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2014	2015	1971-2015		
Kraków	237	8,1	8,5	8,7	9,8	10,0	37,3	-29,9	67,2
Nowy Sącz	292	8,2	8,5	8,9	10,2	9,9	36,8	-29,2	66,0
Zakopane	855	5,4	5,8	6,0	7,4	7,2	32,8	-27,1	59,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 11. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE
I ZACHMURZENIE**
**ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND
CLOUDINESS**

STACJA METEOROLOGICZ- NA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>	
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2014				
		średnie ^b <i>average^b</i>				2015			
Kraków	237	662	669	719	627	551	3,2	. ^c	5,0
Nowy Sącz	292	696	703	806	898	544	1,7	. ^c	. ^c
Zakopane	855	1107	992	1229	1361	942	1,5	1782	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^c Stacja nie prowadziła pomiarów usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^c Station did not record insolation measurements.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 542).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 909, z późniejszymi zmianami), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

General notes

The chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and directions of voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015 item 542).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previous was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909, with later amendments), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdestawianym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” - jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scraps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" - organizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 5, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,

– temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływow nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

5. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np.

– the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

5. Information regarding the sources and amounts of air pollutant emission from plants of significant nuisance to air quality as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded

o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.)

*Due to the high absolute values which characterise the emission volumes of **carbon dioxide**, the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments). The forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the areas of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state - ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21, z późniejszymi zmianami) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pie-

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste for years 2013 and 2014 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21 with later amendments), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste storage, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facilities (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of

nieżnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska - w ujęciu kasowym).

Podziału nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

9. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą - prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements - on cash basis).

The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is made on the basis of the actual location of the investment.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

TABL. 1 (12).

**STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU
POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP

LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016		2015	2016	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2015 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2015</i>	na 1000 ludności ^a w ha <i>per 1000 popula- tion^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	1518279	1518279	1518279	0	451	450	Total area^b
Użytki rolne	937040	922656	917575	-5081	274	272	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	667136	656715	653409	-3306	195	194	<i>arable land</i>
sady	31094	28237	27306	-931	8	8	<i>orchards</i>
łąki trwałe	98917	98001	97574	-427	29	29	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	93337	92945	92207	-738	28	27	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	40184	39807	40015	208	12	12	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	3709	4274	4343	69	1	1	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	2663	2677	2721	44	1	1	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	459465	463966	466228	2262	138	138	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	438280	440672	440683	11	131	131	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zak- rzewione	21185	23294	25545	2251	7	8	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	20138	20603	20748	145	6	6	<i>Lands under surface</i>
płynącymi	17347	18487	18617	130	5	6	<i>flowing</i>
stojącymi	2791	2116	2131	15	1	1	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	83796	93637	96578	2941	28	19	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	16999	22978	24557	1579	7	7	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	7258	7747	7962	215	2	2	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	8102	9593	9998	405	3	3	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	2131	2040	2258	218	1	1	<i>urbanized non built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	3146	3321	3456	135	1	1	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	45068	46860	47181	321	14	14	<i>transport areas</i>
drogi	40164	41880	42212	332	12	13	<i>roads</i>
kolejowe	4374	4444	4488	44	1	1	<i>railway</i>
inne ^c	530	536	481	-55	0	0	<i>other^c</i>
użytki kopalne	1092	1098	1166	68	0	0	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	573	636	628	-8	0	0	<i>Ecological arable lands</i>
Nieuzytki	11625	11449	11377	-72	3	3	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	5642	5332	5145	-187	2	2	<i>Miscellaneous land^d</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2014 i 2015. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2014 and 2015. b Land area (including inland waters). c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (13).

GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
O G Ó Ł E M	202	204	210	316	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne.....	164	160	175	277	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II.....	30	31	37	53	mineral: I-II
III.....	130	129	125	207	III
IV.....	1	-	1	5	IV
organiczne: IV.....	-	-	-	1	organic: IV
V i VI.....	3	-	-	-	V and VI
Inne grunty rolne.....	11	13	12	11	Other agricultural land
Grunty leśne.....	27	31	35	39	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	116	130	133	175	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	13	13	15	39	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	10	3	11	8	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne.....	17	22	23	53	Minerals
Pod zbiorniki wodne.....	-	4	7	2	Water reservoirs
Na inne cele.....	45	32	20	39	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych - dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych - dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land - data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land - data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (14).

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	2856	1787	1928	1956	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane.....	2827	1782	1856	1841	devastated
zdegradowane.....	29	5	72	115	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultuwowane.....	160	93	167	176	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	71	19	152	134	agricultural
leśne.....	89	40	2	4	forest
zagospodarowane.....	40	56	84	61	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (15). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	938,7	547,2	501,8	518,0	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Producyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych.	706,2	313,4	294,3	303,8	58,7	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	664,6	281,5	270,5	278,3	53,7	surface
podziemne	11,2	9,7	9,0	9,5	1,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	83,1	76,5	54,8	57,5	11,1	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksplotacji sieci wodociągowej ^a	149,4	157,3	152,6	156,6	30,2	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	101,1	105,0	103,3	106,7	20,6	waters: surface
podziemne	48,3	52,3	49,3	49,9	9,6	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (16). **ŻUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	885,9	492,7	456,6	469,7	100,0	TOTAL
Przemysł.....	688,4	301,1	289,6	296,4	63,1	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	677,2	292,1	280,7	289,0	61,5	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	83,1	76,5	54,8	57,5	12,3	Agriculture and forestry ^a
Eksplotacja sieci wodociągowej ^b	114,3	115,1	112,2	115,7	24,6	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (17). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha	3250	3148	2707	2980	Area of filled fish ponds ^a in ha
Pobór wody ^b w dam ³	83111	76541	54783	57545	Water withdrawal ^b in dam ³
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	83111	76541	54783	57545	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	25,6	24,3	20,2	19,3	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 10 ha. b Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 10 ha and more. b Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (18).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	898,5	557,3	502,7	511,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	804,1	441,4	403,3	405,9	79,3	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	629,7	251,6	242,0	247,9	48,4	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	94,4	115,9	99,4	105,9	20,7	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	268,8	305,7	260,7	263,8	51,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	266,6	299,3	256,0	250,7	48,9	treated
mechanicznie	188,0	166,2	145,3	132,3	25,8	mechanically
chemicznie ^b	7,8	4,6	2,2	3,3	0,6	chemically ^b
biologicznie	22,2	22,5	21,3	21,0	4,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	48,7	106,1	87,2	94,1	18,4	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,2	6,3	4,8	13,1	2,6	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,6	6,2	4,8	13,1	2,6	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,6	0,1	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

TABL. 8 (19).

ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	133	124	124	122	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	85	78	66	65	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	67	65	54	51	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	60	61	53	49	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	7	4	1	2	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	18	13	12	14	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	48	46	58	57	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (20). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	87	32	7	45	3	<i>Number</i>
	2010	82	28	8	44	2	
	2014	73	23	5	43	2	
	2015	67	19	5	41	2	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	1064,6	780,3	141,2	47,9	95,2	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	1022,4	911,3	37,2	47,4	26,5	
	2014	904,6	812,0	33,4	32,7	26,5	
	2015	849,7	757,0	33,8	32,5	26,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	2005	227	3	x	186	38	<i>Number</i>
	2010	234	1	x	177	56	
	2014	244	-	x	179	65	
	2015	245	-	x	174	71	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	608,1	144,1	x	187,6 ^b	276,4	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	929,4	0,5	x	160,8 ^b	768,1	
	2014	941,4	-	x	119,3 ^b	822,1	
	2015	948,9	-	x	112,7^b	836,2	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	2005	52,2	17,0	x	13,0	22,2	<i>Population connected to water treatment plants in % of total population^c</i>
	2010	55,4	0,1	x	11,9	43,4	
	2014	62,7	-	x	13,3	49,4	
	2015	64,6	-	x	13,0	51,7	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - dane szacunkowe, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants - estimated data, total population - based on balances.

TABL. 10 (21).

**EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW
SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
*EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF
SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	116	145	134	135	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	88	101	90	92	<i>particulates</i>
gazowych	23	25	25	22	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	29	46	46	49	<i>particulates</i>
gazów	27	37	43	43	<i>gases</i>
imisji	103	126	.	.	<i>imission</i>
pyłów	126	126	<i>particulates</i>
gazów	125	126	<i>gases</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	9,3	3,9	3,0	2,8	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	6,0	2,3	1,8	1,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	179,2	131,2	109,0	103,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	56,4	29,4	29,6	30,4	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	43,8	21,9	14,0	18,0	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	24,9	20,2	21,6	20,1	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	1134,4	723,0	630,6	680,2	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	162,7	111,4	116,0	108,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,2	99,5	99,5	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	47,6	45,9	51,6	51,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 11 (22).

**URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
*AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT
NUISANCE TO AIR QUALITY*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII <i>EQUIPMENT — as of 31 XII</i>							
OGÓŁEM	2005	296	79	390	64	162	163
TOTAL	2010	292	76	485	45	127	126
	2014	220	59	440	41	97	93
	2015	241	66	490	41	101	95
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	43	27	56	-	73	x
<i>low</i>	2010	50	21	94	1	59	x
	2014	41	5	46	1	30	x
	2015	43	16	83	1	32	x
średnia	2005	91	32	221	17	57	x
<i>moderate</i>	2010	69	26	256	10	41	x
	2014	42	20	229	11	37	x
	2015	34	22	233	11	35	x
wysoka	2005	162	20	113	47	32	x
<i>high</i>	2010	173	29	135	34	27	x
	2014	137	34	165	29	30	x
	2015	164	28	174	29	34	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h <i>WASTE GAS FLOW in dam³/h</i>							
OGÓŁEM	2005	4139	2688	5784	17967	1951	1456
TOTAL	2010	12293	2543	7572	14846	1638	1227
	2014	11750	1669	8312	13268	1419	1380
	2015	11660	1858	8273	12556	1402	1514
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	263	520	911	-	823	x
<i>low</i>	2010	8739	854	1236	1	524	x
	2014	8735	207	1168	173	262	x
	2015	8658	352	1242	184	291	x
średnia	2005	1056	1091	1983	3297	483	x
<i>moderate</i>	2010	583	427	2545	3286	417	x
	2014	551	590	3022	3488	482	x
	2015	370	688	2842	2083	371	x
wysoka	2005	2820	1077	2890	14670	645	x
<i>high</i>	2010	2971	1262	3791	11559	697	x
	2014	2464	872	4122	9607	675	x
	2015	2632	818	4189	10289	740	x

TABL. 12 (23).

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 XII

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	894385	790263	790795	804605	53,0	2386	TOTAL
Parki narodowe	38081	38009	38037	38038	2,5	113	National parks
Rezerwy przyrody	3024	3299	3364	3363	0,2	10	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	175927	175812	175754	175755	11,6	521	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	676004	571804	572241	572241	37,7	1697	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	49,6	57,6	55,8	55,8	0,0	0,2	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe .	106	134	163	13979	0,9	41	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne ..	1194	1148	1181	1174	0,1	3,5	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 60. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 60. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (24).

PARKI NARODOWE

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem - pod ochroną ścisłą ^b of grand total number - strictly protected ^b			
			razem total	w tym lasów of which forests		
O G Ó Ł E M	2005	38081	30118	18132	12460	
TOTAL	2010	38009	31112	18309	13636	39487
	2014	38037	31257	18466	13609	39487
	2015	38038	31257	18466	13609	39487
Tatrzański ^c		21197	16382	12609	7918	181
Gorczański ^c		7029	6604	3611	3596	16647
Babiogórski ^c		3395	3227	1126	1025	8040
Pieniński ^c		2372	1710	744	694	2682
Ojcowski ^c		2146	1529	251	251	6777
Magurski ^{d,e}		1899	1805	125	125	5160

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Z siedzibą Dyrekcji Parków na terenie województwa małopolskiego. ^d Powierzchnia parku w granicach województwa małopolskiego. ^e Siedziba Dyrekcji Parku na terenie województwa podkarpackiego.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c With the head office of the Parks Direction in the Małopolskie voivodship. ^d Area of park on the area of the Małopolskie voivodship. ^e The head office of the Park Direction in the Podkarpackie voivodship.

TABL. 14 (25). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

L A T A REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		Y E A R S RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	84	3024,0	294,9	TOTAL
	2010	85	3298,8	381,2	
	2014	85	3363,7	381,2	
	2015	85	3363,0	381,2	
Faunistyczne		2	87,2	-	
Krajobrazowe		15	824,0	8,8	<i>Landscape</i>
Leśne		43	2015,6	353,6	<i>Forest</i>
Torfowiskowe		1	114,7	-	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne		9	198,0	3,7	<i>Flora</i>
Wodne		1	6,7	-	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej		10	97,7	15,1	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe		4	19,1	-	<i>Steppe</i>

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (26). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	2005	2010	2014	2015
	powierzchnia ^b w ha		area ^b in ha	
OGÓŁEM	178135	178290	178225	178225
TOTAL				
Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych ^c	70375	70375	70375	70375
Dolinki Krakowskie	20686	20686	20686	20686
Tenczyński	13658	13658	13658	13658
Orlich Gniazd ^c	12842	12842	12842	12842
Dłubniański	10960	10960	10960	10960
Bieleńsko-Tyniecki	6416	6416	6416	6416
Rudniański	5814	5814	5814	5814
Popradzki	54393	54393	54393	54393
Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie ^c	44137	44472	44407	44407
Ciężkowicko-Rożnowski	17634	17634	17634	17634
Wiśnicko-Lipnicki	14311	14311	14246	14246
Pasma Brzanki ^c	12192	12527	12527	12527
Beskidu Małego ^c	9230	9049	9049	9049

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. c Powierzchnia parków w granicach województwa małopolskiego.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Area of parks on the area of the Małopolskie voivodship.

TABL. 16 (27). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2189	2187	2197	2190	T O T A L
Pojedyncze drzewa	1629	1714	1707	1688	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	285	196	210	220	<i>Tree clusters</i>
Głazy narzutowe	18	14	17	16	<i>Erratic boulders</i>
Skalki, grotty, jaskinie i inne	231	242	240	242	<i>Stones, grottos, caves and others</i>
Aleje	26	21	23	24	<i>Alleys</i>

TABL. 17 (28). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE)
ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
**WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED)
AS WELL AS ITS WASTE LANDFILL AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	111	134	141	142	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	9484	6089	6079	6069	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	179457	143194	114301	113535	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	2368	1563	390	929	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Waste landfill area in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	914	821	725	727	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku) .	3,9	-	-	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (29). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi ^c <i>of which recovered^c</i>		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			
O G Ó Ł E M	6069	3731	113535	T O T A L <i>of which:</i>
w tym:				
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	80	-	14221	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	366	-	8429	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	115	0	1673	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own, see general notes, item 7 on page 62.

TABL. 19 (30). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	575275	602845	1218500	1636274	Environmental protection <i>of which:</i>
w tym:					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	115669	82047	466423	460483	<i>Protection of air and climate of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni ..	14686	8683	95568	132722	<i>Wastewater management and protection of waters of which outlays on:</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód ..	342169	466579	610455	587522	<i>municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
w tym nakłady na:					
oczyszczanie ścieków komunalnych sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	217645	317158	423994	442489	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters of which outlays on:</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	91997	26332	61028	463686	<i>waste collection^b and transport of which selective waste collection</i>
w tym nakłady na:					
zbieranie odpadów ^b i ich transport ...	1194	12000	4289	14399	<i>removal and treatment of waste^b reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	881	9724	426	652	
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	31473	2050	29218	416387	
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	5048	2720	6920	13546	
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	22986	1940	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>

a Według lokalizacji inwestycji: nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 19 (30). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące) (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska (dok.) w tym (dok.):					Environmental protection (cont.) of which (cont.):
Zmniejszanie hałasu i wibracji	11521	9459	21420	76777	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	303940	433401	532261	380370	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	55342	102844	167024	205160	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	11582	19904	27008	22432	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	185529	171149	234170	85436	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków .	37226	55811	34224	36667	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	14261	83693	69836	30675	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 20 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	177979	397	452	1633	particulates
gazowych	-	-	116	553	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	606,0	622,7	935,1	1379,2	wastewater
wody opadowe	15,5	23,8	23,1	16,1	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	8	3	4	8	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	8	3	4	8	of which municipal
mechaniczne	3	2	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	1	4	8	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	7650	3572	4238	9077	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	7650	2852	4238	9077	of which municipal
mechanicznych	4082	480	430	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2070	2372	3304	8507	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1498	720	504	570	with increased biogene removal ^a

^a Bez chemicznych.

^a Excluding chemical.

TABL. 20 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Wastewater management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe): obiekty	-	222	953	1169	<i>Farmstead treatment facilities (homestead): facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	403	883	1532	<i>capacity in m³/24 h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych: obiekty	1	-	1	2	<i>Industrial waste pre-treatment plants: facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	32	-	120	403	<i>capacity in m³/24 h</i>
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów: obiekty	-	1	3	8	<i>Waste treatment plants: facilities</i>
wydajność w t/r	-	556	90000	49300	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych: obiekty	-	-	-	-	<i>Landfills of municipal waste: facilities</i>
powierzchnia w ha	1,0	-	1,5	-	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	4727	-	50000	-	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	2058	-	435	-	<i>Capacity of waste utilization systems^c in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d....	9959	2907	7361	2552	<i>Capacity of water intakes^c in m³/24 h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d.....	1448	17771	1653	1310	<i>Water treatment in m³/24 h</i>
Sieć wodociągowa w km.....	230,1	388,7	458,2	623,9	<i>Water-line system in km</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków ^d w km	95,3	120,6	69,4	33,4	<i>Regulation and management of rivers and streams^d in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	6,9	26,5	16,8	30,4	<i>Flood embankments in km</i>

^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej. ^d Łącznie z zabudową potoków górskich.

^b Excluding municipal waste. ^c Excluding water intakes in the power industry. ^d Including management of mountain streams.

TABL. 21 (32). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	93772	129065	206510	243992	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	9196	1996	31348	91793	37,6	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	49807	78353	89189	98976	40,6	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami.....	10588	17905	4639	5008	2,1	<i>Waste management</i>
Pozostałe	24182	30811	81334	48215	19,7	<i>Others</i>

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (33). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	91057	147758	96719	96361	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	27325	34558	30750	31593	Wastewater management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	46887	49407	40236	43692	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	15174	60951	20363	17281	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	608	553	597	820	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	279	443	30	267	Norms of discharging wastewater into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	16,7	28,2	253	24	Permissible emission of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późniejszymi zmianami) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments, dated 24 VII 1998) was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. The term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local government entities is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);

- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasienia oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.
- b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*
- 2) **Local government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*
- 3) **Local government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (34). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty.....	19	19	19	19	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	182	182	182	182	<i>Gminas</i>
miejskie.....	15	14	14	14	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie.....	40	46	47	47	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	127	122	121	121	<i>rural</i>
Miasta.....	55	60	61	61	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1963	1989	1950	1951	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1914	1920	1914	1914	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (35).

GMINY W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	182^a	-	2	37	89	43	6	3	1	1
Poniżej 2500..... <i>Below</i>	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2500— 4999.....	13	-	-	10	3	-	-	-	-	-
5000— 7499.....	34	-	1	11	17	3	1	-	1	-
7500— 9999.....	40	-	-	8	25	7	-	-	-	-
10000— 14999.....	41	-	-	3	27	11	-	-	-	-
15000— 19999.....	20	-	1	-	6	11	1	1	-	-
20000— 39999.....	24	-	-	5	7	8	2	2	-	-
40000— 99999.....	7	-	-	-	2	3	2	-	-	-
100000—199999.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (36).

POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPU- LATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	22	-	2	-	6	10	3	1	-
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	2	-	-	-	1	1	-	-	-
50000— 74999.....	2	-	-	-	1	1	-	-	-
75000— 99999.....	3	-	1	-	-	2	-	-	-
100000— 149999.....	8	-	1	-	2	5	-	-	-
150000— 199999.....	3	-	-	-	1	1	1	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	4	-	-	-	1	-	2	1	-

TABL. 4 (37).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM..... TOTAL	2852	91	448	39	TOTAL
W tym kobiety.....	695	21	83	7	<i>Of which women</i>
	WEDŁUG WIEKU BY AGE				
18-29 lat.....	117	4	7	1	<i>18-29 years</i>
30-39.....	431	17	54	6	<i>30-39</i>
40-49.....	672	16	91	6	<i>40-49</i>
50-59.....	981	21	180	17	<i>50-59</i>
60 lat i więcej.....	651	33	116	9	<i>60 and more</i>

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (37).

RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**W 2015 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015 (cont.)**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe.....	1005	76	339	36	Tertiary
Policealne i średnie	1136	11	94	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	639	4	15	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	72	-	-	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	168	22	146	21	Managers
Specjaliści.....	649	51	160	13	Professionals
Technicy i inny średni personel.....	408	8	30	2	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	257	1	44	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	349	3	23	1	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	444	-	20	2	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy.....	275	5	9	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	129	-	5	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	68	-	2	-	Elementary occupations
Sily zbrojne	12	-	-	-	Armed forces occupations

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrzący uwagi ogólne, ust. 3 na str. 78; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 78; in the division by occupational groups data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by occupation performed before taking retirement or other pension.

TABL. 5 (38). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	26175	29539	28864	28841	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	10649	10400	9844	9783	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	15463	19058	18941	18979	<i>Local government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	11116	12814	12663	12640	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	3515	4308	4551	4551	<i>powiats</i>
województwo	832	1936	1727	1788	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł					
O G Ó Ł E M	2844,94	3837,89	4382,73	4500,07	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3087,46	4118,08	4529,28	4624,74	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2668,86	3674,52	4296,86	4426,21	<i>Local government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	2823,39	3752,55	4391,86	4579,20	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2155,98	3267,39	3773,65	3871,56	<i>powiats</i>
województwo	2771,28	4063,97	4980,14	4756,79	<i>voivodship</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 159.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 159.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji, sądownictwa oraz straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo - zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. - jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję.

Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym prezentowane dane nie są w pełni porównywalne.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the Police, courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws, 2013 item 186, with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceeding was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

N o t e. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction.

Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Due to the above, presented data are not fully comparable.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in

wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Organizacja sądów powszechnych określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. 2015 poz. 133). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji - odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

6. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym - sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym - sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym - do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

7. Sprawy rodzinne

- obejmują postępowanie:
- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
 - 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. The organization of common courts is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (unified text: Journal of Laws 2015 item 133). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings. Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

6. A resolved case is:

- 1) in administrative courts - a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts - a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

7. Family cases

- include the following proceedings:
- 1) family and guardianship law;
 - 2) regarding enforcement of compulsory treat-

3) wobec nieletnich w zakresie:

- a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
- b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
- c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;

4) w związku z leczeniem narkomanów;

5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

8. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

9. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych - wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

10. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

11. Podziału pożarów według rodzaju obiektu, miejscowych zagrożeń według rodzaju stwarzanego przez nie zagrożenia oraz przypuszczalnych przyczyn pożarów dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

ment of alcoholics;

3) *with respect to juveniles concerning:*

- a) *prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,*
- b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,*
- c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*

4) *compulsory treatment of drug addicts;*

5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

8. Adult convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years.

9. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Registry cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Court Register (registers' courts).

10. Fires are out-of-control burning processes in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and laws of nature, creating threat to life, environment or property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

11. Division of fires by type of object, local threats by type of threat created by them and presumed causes of fires was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of the national system of rescue and fire extinguishing (Journal of Laws No. 46, item 239).

TABL. 1 (39).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH
POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
**ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY
PROCEEDINGS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	115179	94302	73687	69300	T O T A L
w tym w miastach.....	91916	73186	53179	49957	of which in urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu					Against life and health - Art. 148-162
- art. 148-162 kk.....	2215	2303	1608	1191	Criminal Code
w tym:					of which:
zabójstwo - art. 148 kk.....	44	42	42	40	homicide - Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu - art. 156 i 157 kk.....	1004	1128	836	650	damage to health - Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójkę lub pobiciu - art. 158 i 159 kk.....	1015	878	538	366	participation in violence or assault - Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji					Against public safety and safety of
- art. 163-180 kk.....	10329	9391	6401	6119	transport - Art. 163-180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego					of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant - Art. 178a Criminal
- art. 178a kk.....	9018	8202	5334	4722	Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania - art. 189-196 kk.....	3119	3771	2520	2090	Against freedom, freedom conscience and religion - Art. 189-196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności - art. 197-205 kk.....	256	531	253	247	Against sexual freedom and morals - Art. 197-205 Criminal Code
w tym zgwałcenie - art. 197 kk.....	118	331	100	81	of which rape - Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece					Against the family and guardianship
- art. 206-211 kk.....	2373	2620	2693	2038	- Art. 206-211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną - art. 207 kk.....	1636	1429	1555	1232	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person - Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej					Against good name and personal integ-
- art. 212-217 kk.....	348	1195	319	227	riety - Art. 212-217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwo- wych oraz samorządu terytorialnego					Against the activities of state institutions and local government - Art. 222-231
- art. 222-231 kk ^b	2024	2838	2792	2790	Criminal Code ^b
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego - art. 222 i 223 kk.....	271	504	558	532	battery or active assault on a public official - Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządo- wej lub państwowej bądź spowodowa- wanie ciężkiego uszczerbku na zdro- wiu funkcjonariusza publicznego pod- czas wykonywania przez niego czyn- ności służbowych - art. 224 kk.....	452	522	510	341	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State admin- istration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties - Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicz- nego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP - art. 226 kk.....	813	1249	1223	1051	insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland - Art. 226 Crimi- nal Code
przestępstwa korupcyjne - art. 228- 231, 250a, 296a i 296b kk.....	471	566	455	800	corruption - Art. 228-231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 84. b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

a See general notes item 3 on page 84. b Including Art. 250a (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity” of the Criminal Code.

TABL. 1 (39).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH
POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
**ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY
PROCEEDINGS^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości - art. 232-247 kk.....	1574	1782	1793	1409	Against the judiciary - Art. 232-247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu - art. 252-264 kk.....	379	337	688	581	Against public order - Art. 252-264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów - art. 270-277 kk ^c	10245	5604	3132	4180	Against the reliability of documents - Art. 270-277 Criminal Code ^c
Przeciwko mieniu - art. 278-295 kk ^d	68889	50674	38955	34866	Against property - Art. 278-295 Criminal Code ^d
w tym:					of which:
kradzież rzeczy - art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk.....	25771	17728	13699	10823	property theft - Art. 275 § 1, 278 and 279 ^e Criminal Code
w tym kradzież samochodu.....	3114	1032	593	566	of which automobile theft
krótkotrwały zabór pojazdu - art. 289 kk.....	896	306	147	143	wilful short-term theft of automobile - Art. 289 Criminal Code
kradzież z włamaniem - art. 279 kk ^f	19708	9770	7050	5754	burglary - Art. 279 Criminal Code ^f
rozbój - art. 280 kk.....	4092	2213	748	520	robbery - Art. 280 Criminal Code
kradzież rozbójnicza - art. 281 kk.....	167	117	115	118	theft with assault - Art. 281 Criminal Code
wymuszenie rozbójnicze - art. 282 kk... oszustwo - art. 286 i 287 kk.....	888 7403	1553 9189	97 10780	60 11712	criminal coercion - Art. 282 Criminal Code fraud - Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu - art. 296-309 kk ^g	630	825	1531	1150	Against economic activity - Art. 296-309 Criminal Code ^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi - art. 310-315 kk...	929	970	1209	1031	Against money and securities trading - Art. 310-315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 1356 z późniejszymi zmianami).....	255	133	80	1008	On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356, with later amendments)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	547	557	1123	2358	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii - ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 124) ...	9718	7211	5979	5938	On Counteracting Drug Addiction - laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe - kks.....	142	159	44	139	Fiscal offences - Penal Fiscal Code
w tym akcyza.....	39	31	12	28	of which excise

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 84. c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a See general notes item 3 on page 84. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft by burglary. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b of the Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (40).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STwierdzonych PRZEZ POLICJĘ^a****RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES
BY THE POLICE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^b	2015	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	53,7	66,1	63,9	67,1	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					of which of crimes ^c :
Przeciwko życiu i zdrowiu	79,1	84,1	73,6	77,7	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,4	98,8	98,1	98,1	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	90,6	94,8	86,9	83,2	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	82,9	90,1	78,4	81,8	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,7	100,0	98,6	98,7	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i netykalności cielesnej...	98,3	98,9	83,1	73,6	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	29,1	43,2	43,6	46,2	Against property

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 84. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 87.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a See general notes, item 3 on page 84. b Data have been changed with respect to the previous edition of the Yearbook. c Articles of the Criminal Code see table 1 on page 87.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (41).

**WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS - courts of first instance					
OGÓŁEM	634242	821621	823527	803113	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	126198	31162	25440	25049	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		48553	45533	47109	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		80097	79376	79567	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	339981	483297	526106	511151	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	195637	269359	296580	307611	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	81484	94060	99431	99458	Family
Z zakresu prawa pracy	12812	5266	9801	4333	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych .	2087	1886	2941	3055	Related to social security law
Gospodarcze ^c	32037	33557	34899	33391	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	58475	53744	57590	57591	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	19245	517	573	680	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		19975	18280	18651	offences ^a
Cywilne ^{cd}	21553	20973	24302	24273	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	2352	850	1135	832	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych .	11292	7628	8432	8188	Related to social security law
Gospodarcze	3828	3501	4868	4967	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami i dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (42). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych w 2015 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		krakowski	nowosądecki	tarnowski	
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS - courts of first instance</i>					
OGÓŁEM	803113	529076	145549	128488	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	25049	15691	5048	4310	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	47109	28225	8875	10009	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	79567	51548	13614	14405	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	511151	333206	97044	80901	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	307611	193716	65448	48447	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	99458	71749	15545	12164	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	4333	2752	767	814	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3055	2044	556	455	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	33391	23861	4100	5430	<i>Commercial law^c</i>

SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze
REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal

OGÓŁEM	57591	40665	8549	8377	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	680	522	90	68	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	18651	11903	2471	4277	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{cd}	24273	17474	4185	2614	<i>Civil^d</i>
Z zakresu prawa pracy	832	560	151	121	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	8188	5239	1652	1297	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	4967	4967	x	x	<i>Commercial law</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.e., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (43). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechnie ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	29381	26064	19266	18364	TOTAL
w tym mężczyźni	26935	23937	17463	16452	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2751	2449	2344	2258	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	26	33	20	31	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1571	1181	881	833	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 87.

a Criminal Code articles see table 1 on page 87.

TABL. 5 (43).

**DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	9106	8030	4976	4689	<i>Against safety in transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego ...	8286	7394	4525	4166	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	994	832	639	712	<i>Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie	55	34	38	51	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1720	2122	1634	1542	<i>Against the family and guardianship</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1090	1059	951	925	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	9418	7447	5722	5450	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	2444	2317	1486	1410	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	1330	831	764	691	<i>burglary</i>
rozbój	811	440	307	283	<i>robbery</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (44).

**ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	22537	25494	19700	18108	T O T A L
O rozwód	5108	5529	5805	6096	<i>By divorce</i>
O separację	1076	559	375	347	<i>By separation</i>
O alimenty	5983	7515	6293	5590	<i>By alimony</i>
Nieletnich*:					<i>Concerning juveniles*:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					<i>in investigation proceedings involving:</i>
demoralizacją	1937	2608	513	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	4704	5187	770	x	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					<i>at session or hearing involving:</i>
demoralizacją	1119	1407	378	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	2610	2689	580	x	<i>punishable acts</i>
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					<i>in investigation of case in which occur suspicion of:</i>
demoralizacji	x	x	2427	3077	<i>demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego	x	x	2559	2998	<i>committing punishable act</i>

a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmienia się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 85.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 7 on page 85.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (45). **SPRAWY RODZINNE ZAŁĄTWIONE W 2015 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		krakowski	nowosa- decki	tarnowski	
O G Ó Ł E M	18108	12404	3146	2558	T O T A L
O rozwód	6096	4245	1017	834	<i>By divorce</i>
O separację	347	202	106	39	<i>By separation</i>
O alimenty	5590	3847	987	756	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzanie:					<i>Concerning juveniles^a: in investigation of case in which occur suspicion of:</i>
demoralizacji	3077	2237	401	439	<i>demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego .	2998	1873	635	490	<i>committing punishable act</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 85.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See general notes, item 7 on page 85.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (46). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL COURT REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	48	11	6	6	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	8	6	4	4	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	40	44	45	46	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	775	767	805	800	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	2429	3190	3413	3484	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowie- dzialnością	8068	13013	20867	24043	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Orga- nizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicz- nych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other So- cial and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	3599	4873	6046	6377	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	466	510	513	515	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	19	24	26	31	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	2410	15090	27650	30538	<i>Total debtors</i>

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Krakowie.
b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. - „Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej”. d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a The District Court in Kraków serves as the registry court conducting National Court Register in the voivodship.
b Conducting economic activity. c Until 2011 - "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (47). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
LICZBA ZDARZEŃ	28770	61594	41016	45120	NUMBER OF EVENTS
Pożary	10962	10483	10401	12277	Fires
Miejscowe zagrożenia ^a	16754	49441	28377	30142	Local threats ^a
Alarmy fałszywe	1054	1670	2238	2701	False alarms
Pożary według rodzaju obiektu:					Fires by type of object:
Obiekty użyteczności publicznej	198	203	183	171	General purpose public buildings
Obiekty mieszkalne	1092	1931	1781	2032	Residential buildings
Obiekty produkcyjne	138	160	153	200	Manufacturing facilities
Obiekty magazynowe	85	76	40	66	Warehouse facilities
Środki transportu	531	665	613	644	Transport equipment
Lasy	243	115	116	335	Forests
Uprawy ^b	2641	3429	4351	5049	Crops ^b
Inne ^c	6034	3904	3164	3780	Others ^c
Miejscowe zagrożenia według wybranych rodzajów stwarza- nego przez nie zagrożenia:					Local threats by selected types of threat created by them:
Silne wiatry	499	1735	3469	7069	Strong winds
Przybory wód	559	7262	2577	96	Water rise
Opady śniegu	410	1761	39	794	Snow precipitation
Opady deszczu	827	23064	7531	925	Rain precipitation
W komunikacji drogowej	4228	6161	5812	6386	In road transportation
Straty materialne ogółem ^d w tys. zł	154139	458895	458480	75154	Total of material loses ^d in thous. zł
w tym budynki	23233	93062	104934	31792	of which buildings
Ratownicy ^e biorący udział w akcjach ratowniczych	185719	413982	301089	332218	Rescue personnel ^e participating in rescue operations
Wypadki ^f z ludźmi	3694	3877	4836	5133	Casualties ^f
w tym przy pożarach	248	265	254	342	of which during fires
ofiary śmiertelne	274	218	225	205	fatalities
ranni i poparzeni	3420	3659	4611	4928	injured and burn victims
w tym ratownicy ^e	44	40	28	51	of which rescue personnel ^e
Wybrane przypuszczalne przyczyny pożarów:					Selected presumed fire causes:
Podpalenia	5630	3991	4294	5523	Arsons
Nieostrożność	2443	2471	2104	2332	Carelessness
Zły stan urządzeń:					Bad condition of devices:
elektrycznych i mechanicznych	448	482	369	393	electric and mechanic
ogrzewczo - kominowych	124	348	188	200	heating - chimney's
Samozapalenia	17	98	25	35	Self-setting fires
Wyładowania atmosferyczne	43	65	48	77	Statics

a Klęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia. b Łącznie z budynkami inwentarskimi i gospodarczymi, maszynami rolniczymi. c Pożary np.: śmietników, wysypisk, kanałów wentylacyjnych, garaży wolnostojących, traw. d Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji ratowniczej, w cenach bieżących. e Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. f Podczas akcji ratowniczych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej [http://www.kgsp.gov.pl, data dostępu 07.09.2016].
a Natural disasters, catastrophes, accidents, failures and other threats to life and property. b Including livestock and farm buildings, agricultural machinery. c For example fires of: the bins, dumps, ventilation channels, detached garages, grasses. d According to estimation conducted immediately after rescue operation, in current prices. e Of the State Fire Service and Volunteer Fire Services. f During rescue operations.

S o u r c e: data of the Municipal Headquarters of the State Fire Service [http://www.kgsp.gov.pl; date of access 07.09.2016].

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999-2009 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni w wieku 45-64 lata i kobiety w wieku 45-59 lat. Przez

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population living in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
- 2) the registers of the Ministry of Digitalization - on internal and international migration of the population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register - Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

N o t e. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 1999-2009 were prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002 and since 2010 of the Population and Housing Census 2011.

2. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of

ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe ze skutkami cywilnymi mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used); in case of concerted petition of both persons - the husband's place of residence is used);
- *divorces* - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);
- *births* - according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* - according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the civil status offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages with civil law may be contracted in ten Churches and the Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Institucja separacji została wprowadzona na mocy ustawy z dnia 21 V 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 r.

Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

Oprócz **separacji** orzeczonych w 2015 r. w województwie wystąpiło 16 przypadków **zniesienia separacji** - 8 w podregionie m. Kraków, 4 w podregionie krakowskim, 2 w podregionie nowosądeckim i po 1 w podregionie nowotarskim i oświęcimskim.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

The institution of separation is introduced according to the law dated 21 V 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999.

The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- *spouse living in separation cannot contract a marriage,*
- *on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.*

Apart from separations adjudicated in 2015 in voivodship 16 annulments of separation occurred - 8 in the subregion of the city of Kraków, 4 in the Krakowski subregion, 2 in the Nowosądecki subregion, and 1 in Nowotarski and Oświęcimski subregions.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz ust. 2 na str. 94,
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
 - dla mężczyzn - 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
 - dla kobiet - 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

7. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration, data about population by working and post-working age are given in two approaches:

- variant I - assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 2 on page 94,
- variant II – considering the changes in the limit of retirement age, according to the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated (Journal of Laws 2012, item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used:
 - for males - 65.75 years in 2015 and 67.0 in 2020-2050,
 - for females - 60.75 years in 2015, 62.0 in 2020, 63.25 in 2025, 64.5 in 2030, 65.75 in 2035 and 67.0 in 2040-2050.

7. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registrations for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy - bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. The usual residence population (residents) comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more - regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) persons temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (48). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^B

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	3263	3331	3364	3371	T O T A L in thous.
mężczyźni	1583	1617	1632	1635	males
kobiety	1680	1714	1732	1735	females
Miasta	1621	1642	1637	1637	Urban areas
Wieś	1642	1689	1727	1734	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M: w tysiącach	3266	3337	3368	3373	T O T A L: in thousands
na 1 km²	215	220	222	222	per 1 km²
w miastach w %					in urban areas in %
ludności ogółem	49,6	49,2	48,6	48,5	of total population
mężczyźni w tys.	1584	1619	1634	1637	males in thous.
kobiety: w tysiącach	1682	1717	1734	1736	females: in thousands
na 100 mężczyzn	106	106	106	106	per 100 males
Miasta w tys.	1619	1642	1638	1635	Urban areas in thous.
Wieś w tys.	1647	1695	1731	1738	Rural areas in thous.

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

a Based on balances: for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (49). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3266187	3336699	3368336	3372618	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	713620	663462	640835	638551	Pre-working age
mężczyźni	365282	339555	328456	327525	males
kobiety	348338	323907	312379	311026	females
Miasta	299320	279009	273220	273885	Urban areas
mężczyźni	153148	142770	140264	140756	males
kobiety	146172	136239	132956	133129	females
Wieś	414300	384453	367615	364666	Rural areas
mężczyźni	212134	196785	188192	186769	males
kobiety	202166	187668	179423	177897	females
W wieku produkcyjnym	2046573	2122614	2115881	2106080	Working age
mężczyźni	1051423	1105301	1109504	1106388	males
kobiety	995150	1017313	1006377	999692	females
Miasta	1057633	1063768	1025863	1012657	Urban areas
mężczyźni	529458	542186	528583	523264	males
kobiety	528175	521582	497280	489393	females
Wieś	988940	1058846	1090018	1093423	Rural areas
mężczyźni	521965	563115	580921	583124	males
kobiety	466975	495731	509097	510299	females

TABL. 2 (49).

LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	505994	550623	611620	627987	Post-working age
mężczyźni	167607	174547	196306	202794	males
kobiety	338387	376076	415314	425193	females
Miasta	262445	299143	338536	348359	Urban areas
mężczyźni	84345	92277	105906	109618	males
kobiety	178100	206866	232630	238741	females
Wieś	243549	251480	273084	279628	Rural areas
mężczyźni	83262	82270	90400	93176	males
kobiety	160287	169210	182684	186452	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRO- ODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ..	60	57	59	60	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	51	47	47	48	Males
Kobiety	69	69	72	74	Females

TABL. 3 (50).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM.... TOTAL	3266187	3336699	3368336	3372618	1636707	1634901	773638	1737717	863069
0— 2 lata	96216	116099	104210	103653	53462	47556	24487	56097	28975
3— 6	137476	136858	153603	150381	77372	66696	34518	83685	42854
7—12	238061	208104	202747	208628	106724	88261	45260	120367	61464
13—15	142836	116213	105899	103351	52951	41514	21394	61837	31557
16—18	149702	132179	113258	110166	56158	45168	22712	64998	33446
19—24	342761	311236	273955	261528	133413	107210	54574	154318	78839
25—29	270194	285396	267239	260405	131386	123996	61174	136409	70212
30—34	240138	271127	287454	289359	145027	149827	73959	139532	71068
35—39	212491	239987	266250	270986	136692	137896	69017	133090	67675
40—44	215142	211860	231552	238361	119414	114856	56813	123505	62601
45—49	238116	213833	207971	209284	105114	96288	47342	112996	57772
50—54	229218	235692	213740	209809	104373	97684	46514	112125	57859
55—59	189259	223775	231202	228153	111260	116981	53647	111172	57613
60—64	128038	181313	207978	213458	100567	118025	52609	95433	47958
65—69	133833	118782	158062	168543	75086	95613	40827	72930	34259
70—74	121392	119307	106992	107105	45149	60010	24921	47095	20228
75—79	93817	101116	102597	101905	38959	54402	20540	47503	18419
80—84	87497	69281	76914	76963	26517	40953	14102	36010	12415
85—89		33967	40656	43130	12937	22616	6934	20514	6003
90—94		8271	13665	14882	3622	7852	1979	7030	1643
95—99		2004	1990	2177	445	1226	262	951	183
100 lat i więcej <i>and more</i>		299	402	391	79	271	53	120	26

TABL. 4 (51). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005 TOTAL	55	1619398	49,6
	2010	1641920	49,2
	2014	1637619	48,6
	2015	1634901	48,5
Poniżej 2000 Below	2	3325	0,1
2000— 4999	16	54997	1,6
5000— 9999	15	104425	3,1
10000— 19999	14	197096	5,8
20000— 49999	11	319442	9,5
50000— 99999	1	83903	2,5
100000—199999	1	110644	3,3
200000 i więcej and more	1	761069	22,6

TABL. 5 (52). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005 TOTAL	167	1646789	50,4
	2010	1694779	50,8
	2014	1730717	51,4
	2015	1737717	51,5
Poniżej 2000 Below	1	1479	0,0
2000— 4999	18	70291	2,1
5000— 6999	31	189762	5,6
7000— 9999	50	421154	12,5
10000 i więcej and more	68	1055031	31,3

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (53). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,4	36,8	38,3	38,6	TOTAL
mężczyźni	33,7	35,3	36,8	37,2	males
kobiety	37,1	38,5	39,7	40,1	females
Miasta	37,3	38,6	40,0	40,4	Urban areas
mężczyźni	35,0	36,6	38,1	38,5	males
kobiety	39,8	41,0	42,1	42,4	females
Wieś	33,6	35,1	36,5	36,9	Rural areas
mężczyźni	32,5	34,1	35,6	36,0	males
kobiety	34,7	36,2	37,5	37,9	females

TABL. 7 (54). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje orze- czone Separations adjudi- cated	Rozwody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemow- ląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	18065	14073	1087	4676	32477	28965	189	3512
TOTAL	2010	20381	15275	222	3621	37049	29633	168	7416
	2014	17361	12508	150	4404	34419	29611	109	4808
	2015	17457	12608	173	4780	34721	31384	96	3337
Miasta.....	2005	8855	6353	642	3552	14521	14518	84	3
Urban areas	2010	9517	6493	141	2519	17057	14914	72	2143
	2014	7996	5115	91	2935	15566	15105	47	461
	2015	8153	5309	106	3232	16248	16166	44	82
Wieś	2005	9210	7720	445	1124	17956	14447	105	3509
Rural areas	2010	10864	8782	81	1102	19992	14719	96	5273
	2014	9365	7393	59	1469	18853	14506	62	4347
	2015	9304	7299	67	1548	18473	15218	52	3255

NA 1000 LUDNOŚCI^b
 PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,6	4,3	3,3	1,4	10,0	8,9	5,8	1,1
TOTAL	2010	6,1	4,6	0,7	1,1	11,1	8,9	4,5	2,2
	2014	5,2	3,7	0,4	1,3	10,2	8,8	3,2	1,4
	2015	5,2	3,7	0,5	1,4	10,3	9,3	2,8	1,0
Miasta.....	2005	5,5	4,0	4,0	2,2	9,1	9,1	5,8	0,0
Urban areas	2010	5,8	4,0	0,9	1,5	10,4	9,1	4,2	1,3
	2014	4,9	3,1	0,6	1,8	9,5	9,2	3,0	0,3
	2015	5,0	3,2	0,6	2,0	9,9	9,9	2,7	0,1
Wieś	2005	5,6	4,7	2,7	0,7	10,9	8,8	5,9	2,1
Rural areas	2010	6,4	5,2	0,5	0,7	11,8	8,7	4,8	3,1
	2014	5,4	4,3	0,3	0,9	10,9	8,4	3,3	2,5
	2015	5,4	4,2	0,4	0,9	10,7	8,8	2,8	1,9

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku separacji - na 10 tys. ludności, zgonów niemowląt - na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations - data are presented per 10 thous. population; infant deaths - per 1000 live births.

TABL. 9 (56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	12608	201	4707	5579	1520	343	156	55	47
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	21	10	11	-	-	-	-	-	-
20—24	2206	132	1721	339	13	1	-	-	-
25—29	6465	52	2546	3557	292	13	5	-	-
30—34	2762	5	389	1442	823	93	10	-	-
35—39	713	1	38	198	301	141	34	-	-
40—49	308	1	2	43	88	89	78	7	-
50—59	68	-	-	-	3	4	24	35	2
60 lat i więcej	65	-	-	-	-	2	5	13	45
<i>and more</i>									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	8153	113	1863	3548	1484	483	370	160	132
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	20	13	7	-	-	-	-	-	-
20—24	890	60	654	166	10	-	-	-	-
25—29	3365	32	988	2072	239	25	9	-	-
30—34	2056	4	172	1025	731	113	11	-	-
35—39	843	2	29	211	365	185	50	1	-
40—49	529	2	10	62	121	131	186	17	-
50—59	232	-	3	10	16	24	75	84	20
60 lat i więcej	218	-	-	2	2	5	39	58	112
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	5309	43	1380	2699	864	187	77	29	30
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	6	4	2	-	-	-	-	-	-
20—24	625	24	470	126	5	-	-	-	-
25—29	2663	12	781	1699	157	11	3	-	-
30—34	1378	2	113	741	469	48	5	-	-
35—39	405	-	14	113	184	78	16	-	-
40—49	157	1	-	20	47	46	40	3	-
50—59	34	-	-	-	2	3	10	17	2
60 lat i więcej	41	-	-	-	-	1	3	9	28
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	9304	320	4037	3346	938	301	221	106	35
TOTAL									
19 lat i mniej	43	26	17	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20—24	2022	212	1545	249	14	2	-	-	-
25—29	4440	72	2082	2084	186	13	3	-	-
30—34	1769	9	351	844	476	74	14	1	-
35—39	507	1	38	124	190	108	46	-	-
40—49	319	-	4	44	68	89	98	16	-
50—59	124	-	-	1	4	11	50	53	5
60 lat i więcej	80	-	-	-	-	4	10	36	30
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	7299	158	3327	2880	656	156	79	26	17
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	15	6	9	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1581	108	1251	213	8	1	-	-	-
25—29	3802	40	1765	1858	135	2	2	-	-
30—34	1384	3	276	701	354	45	5	-	-
35—39	308	1	24	85	117	63	18	-	-
40—49	151	-	2	23	41	43	38	4	-
50—59	34	-	-	-	1	1	14	18	-
60 lat i więcej	24	-	-	-	-	1	2	4	17
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (57). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2015**

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŻYN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny single	wdowy widows	rozwiędzone divorced
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM	17457	15962	256	1239
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	15917	15227	81	609
<i>Single</i>				
Wdowcy	194	47	79	68
<i>Widowers</i>				
Rozwiędzeni	1346	688	96	562
<i>Divorced</i>				

TABL. 10 (57). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGRROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2015 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	8153	7225	143	785
Kawalerowie Single	7127	6739	32	356
Wdowcy Widowers	131	32	52	47
Rozwiedzeni Divorced	895	454	59	382
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	9304	8737	113	454
Kawalerowie Single	8790	8488	49	253
Wdowcy Widowers	63	15	27	21
Rozwiedzeni Divorced	451	234	37	180

TABL. 11 (58). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	2005	14073	6353	7720
TOTAL	2010	15275	6493	8782
	2014	12508	5115	7393
	2015	12608	5309	7299
Kościół Katolicki		12564	5284	7280
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		11	6	5
Kościół Ewangelicko-Augsburski		7	5	2
Kościół Ewangelicko-Reformowany		1	1	-
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny		1	1	-
Kościół Chrześcijan Baptystów		2	2	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		1	-	1
Kościół Polskokatolicki		14	6	8
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich		2	-	2
Kościół Zielonoświątkowy		5	4	1

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 13 (60). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	4676	3621	4404	4780	TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1591	1523	1884	2037	Marriages without children
Z dziećmi	3085	2098	2520	2743	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1823	1385	1609	1742	1
2	943	578	748	839	2
3	245	108	130	130	3
4 i więcej.....	74	27	33	32	4 and more
MIASTA.....	3552	2519	2935	3232	URBAN AREAS
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1288	1115	1306	1492	Marriages without children
Z dziećmi	2264	1404	1629	1740	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1378	957	1082	1144	1
2	686	369	456	518	2
3	155	62	75	68	3
4 i więcej.....	45	16	16	10	4 and more
WIEŚ.....	1124	1102	1469	1548	RURAL AREAS
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	303	408	578	545	Marriages without children
Z dziećmi	821	694	891	1003	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	445	428	527	598	1
2	257	209	292	321	2
3	90	46	55	62	3
4 i więcej.....	29	11	17	22	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

TABL. 14 (61). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	32477	37049	34419	34721	16248	18473	Live births
chłopcy	16673	19228	17805	17909	8370	9539	males
dziewczęta	15804	17821	16614	16812	7878	8934	females
Małżeńskie	29401	33082	29920	29904	13425	16479	Legitimate
chłopcy	15123	17177	15513	15470	6964	8506	males
dziewczęta	14278	15905	14407	14434	6461	7973	females
Pozamałżeńskie	3076	3967	4499	4817	2823	1994	Illegitimate
chłopcy	1550	2051	2292	2439	1406	1033	males
dziewczęta	1526	1916	2207	2378	1417	961	females
Urodzenia martwe	158	159	109	113	53	60	Still births
chłopcy	76	88	55	.	.	.	males
dziewczęta	82	71	54	.	.	.	females

a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, ze względu na zmianę Rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia (Dz. U. 2015, poz. 171).

a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, due to the change of the Decree of the Ministry of Health (Journal of Laws 2015, item 171).

TABL. 15 (62). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	32477	15434	10663	3830	1421	552	576
TOTAL	2010	37049	17749	13050	4256	1233	417	344
	2014	34419	15687	12939	4128	1058	359	248
	2015	34721	15817	13092	4284	1017	281	217
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>		806	733	68	4	-	-	-
20—24		4838	3548	1120	143	21	4	-
25—29		11829	6645	4197	804	146	23	10
30—34		11565	3789	5526	1791	333	81	39
35—39		4758	956	1932	1271	399	112	88
40—44		884	135	242	265	110	60	72
45 lat i więcej..... <i>and more</i>		41	11	7	6	8	1	8

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2005	100,0	47,5	32,8	11,8	4,4	1,7	1,8
TOTAL	2010	100,0	47,9	35,2	11,5	3,3	1,1	1,0
	2014	100,0	45,6	37,6	12,0	3,1	1,0	0,7
	2015	100,0	45,6	37,7	12,3	2,9	0,8	0,6
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>		100,0	90,9	8,4	0,5	-	-	-
20—24		100,0	73,3	23,2	3,0	0,4	0,1	-
25—29		100,0	56,2	35,5	6,8	1,2	0,2	0,1
30—34		100,0	32,8	47,8	15,5	2,9	0,7	0,3
35—39		100,0	20,1	40,6	26,7	8,4	2,4	1,9
40—44		100,0	15,3	27,4	30,0	12,4	6,8	8,1
45 lat i więcej..... <i>and more</i>		100,0	26,8	17,1	14,6	19,5	2,4	19,5

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o niustalanej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (63). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49^{ab}	38,5	43,8	41,2	41,7	40,7	42,6
15—19 ^a	10,5	10,9	9,2	8,8	8,6	9,0
20—24.....	57,0	52,3	44,4	43,1	33,9	50,0
25—29.....	92,3	97,7	89,1	90,4	78,7	101,7
30—34.....	64,4	78,1	77,1	80,4	83,1	77,3
35—39.....	27,5	34,6	35,0	35,7	36,5	34,8
40—44.....	6,1	7,1	7,1	7,5	7,9	7,2
45—49 ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej..... Total fertility	1,286	1,396	1,300	1,320	1,229	1,395
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,626	0,672	0,627	0,639	0,596	0,675
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	1,121	1,250	1,162	1,106	1,005	1,214

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (64). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM.....	2005	28965	15107	13858	14518	7409	7109	14447	7698	6749
TOTAL	2010	29633	15305	14328	14914	7597	7317	14719	7708	7011
	2014	29611	15178	14433	15105	7608	7497	14506	7570	6936
	2015	31384	16047	15337	16166	8033	8133	15218	8014	7204
0 lat.....		96	51	45	44	21	23	52	30	22
1—4 lata.....		15	6	9	3	1	2	12	5	7
5—9.....		19	11	8	7	6	1	12	5	7
10—14.....		17	10	7	8	5	3	9	5	4
15—19.....		48	37	11	17	12	5	31	25	6
20—24.....		105	88	17	42	34	8	63	54	9
25—29.....		124	104	20	56	41	15	68	63	5
30—34.....		174	134	40	92	70	22	82	64	18
35—39.....		229	172	57	123	85	38	106	87	19
40—44.....		387	295	92	195	146	49	192	149	43
45—49.....		631	469	162	280	199	81	351	270	81
50—54.....		1076	788	288	493	348	145	583	440	143
55—59.....		1763	1255	508	868	581	287	895	674	221
60—64.....		2561	1730	831	1361	887	474	1200	843	357
65—69.....		2909	1862	1047	1633	984	649	1276	878	398
70—74.....		2767	1661	1106	1536	893	643	1231	768	463
75—79.....		3979	2132	1847	2031	1052	979	1948	1080	868
80—84.....		5471	2450	3021	2762	1235	1527	2709	1215	1494
85 lat i więcej..... and more		9013	2792	6221	4615	1433	3182	4398	1359	3039

TABL. 17 (64). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
 PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	892	959	829	908	978	844	877	941	813
TOTAL 2010	890	947	836	908	977	846	871	918	825
2014	880	930	833	923	983	869	840	882	798
2015	931	981	884	988	1037	943	878	931	825
0 lat ^a	277	285	268	271	251	292	281	314	246
1—4 lata	11	8	13	5	3	6	15	13	18
5—9	10	12	9	9	14	3	11	9	14
10—14	10	12	9	12	14	9	9	10	8
15—19	26	39	12	23	31	13	28	44	11
20—24	46	76	15	46	73	18	48	81	14
25—29	47	78	15	45	67	24	50	90	8
30—34	60	93	28	61	95	29	59	90	26
35—39	85	127	43	89	123	55	80	129	29
40—44	165	251	78	170	257	84	155	238	71
45—49	302	447	156	291	420	165	311	467	147
50—54	508	749	270	505	748	283	520	760	264
55—59	768	1121	431	742	1083	453	805	1170	413
60—64	1215	1746	744	1153	1686	725	1257	1758	752
65—69	1782	2564	1155	1708	2410	1185	1750	2563	1029
70—74	2586	3695	1783	2560	3583	1832	2614	3797	1723
75—79	3896	5473	2924	3733	5122	2891	4101	5864	2984
80—84	7128	9281	5999	6744	8758	5687	7523	9787	6332
85 lat i więcej	15440	17123	14788	14438	15529	13995	15370	17301	14639
<i>and more</i>									

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
 a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (65). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		<i>Total</i>	<i>Males</i>	<i>Females</i>	<i>Urban areas</i>	<i>Rural areas</i>
		na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
OGÓŁEM	2005	892	959	829	908	877
TOTAL 2010	2010	890	947	836	908	871
2013	2013	902	952	855	929	876
2014	2014	880	930	833	923	840
w tym: <i>of which:</i>						
Choroby zakaźne i pasożytnicze		7	7	6	7	6
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (65). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a (cd.)**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a (cont.)

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Nowotwory	241	277	207	268	215
<i>Neoplasms</i>					
w tym nowotwory złośliwe	229	264	196	255	205
<i>of which malignant neoplasms</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
nowotwór złośliwy żołądka	14	19	9	14	14
<i>malignant neoplasm of stomach</i>					
nowotwór złośliwy trzustki	14	15	14	17	13
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>					
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	51	76	29	57	45
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>					
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	13	-	26	16	11
<i>malignant neoplasm of female breast</i>					
nowotwór złośliwy szyjki macicy	4	-	7	5	3
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>					
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	11	23	-	12	10
<i>malignant neoplasm of prostate</i>					
białaczka	7	8	5	8	6
<i>leukemia</i>					
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	12	10	14	12	12
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>					
w tym cukrzyca	10	9	12	10	11
<i>of which diabetes mellitus</i>					
Zaburzenia psychiczne	5	8	2	5	5
<i>Mental and behavioural disorders</i>					
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	10	10	10	11	9
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>					
Choroby układu krążenia	441	415	465	459	424
<i>Diseases of the circulatory system</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa	12	11	13	11	14
<i>hypertensive disease</i>					
choroba niedokrwienna serca	162	185	139	172	151
<i>ischaemic heart disease</i>					
w tym ostry zawał serca	23	26	20	25	22
<i>of which acute myocardial infarction</i>					
choroby naczyń mózgowych	66	57	75	64	68
<i>cerebrovascular diseases</i>					
miażdżycza	165	121	206	177	153
<i>atherosclerosis</i>					
Choroby układu oddechowego	37	46	29	37	38
<i>Diseases of the respiratory system</i>					
Choroby układu trawiennego	33	36	30	37	29
<i>Diseases of the digestive system</i>					
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	6	7	4	6	5
<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>					
Choroby układu moczowo-płciowego	4	4	4	4	5
<i>Diseases of the genitourinary system</i>					

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (65). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a (dok.)**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a (cont.)

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>	39	40	37	35	42
Zewnętrzne przyczyny zgonu <i>External causes of death</i>	46	71	22	43	48
w tym: of which:					
wypadki komunikacyjne <i>transport accidents</i>	7	12	2	5	8
samobójstwa <i>suicides</i>	13	24	3	11	15

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19 (66). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fe- males	Miasta Urban areas		Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM ...	2005	189	110	79	84	46	38	105	64	41
TOTAL	2010	168	92	76	72	35	37	96	57	39
	2014	109	63	46	47	32	15	62	31	31
	2015	96	51	45	44	21	23	52	30	22
0 dni..... days		34	16	18	10	4	6	24	12	12
1— 6.....		18	12	6	10	6	4	8	6	2
7—29 dni..... days		16	10	6	10	5	5	6	5	1
1 miesiąc i więcej..... month and more		28	13	15	14	6	8	14	7	7

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
PER 100 THOUS. LIVE BIRTHS

OGÓŁEM ...	2005	582	660	500	578	616	538	585	695	469
TOTAL	2010	453	478	426	422	396	450	480	549	406
	2014	317	354	277	302	401	198	329	316	343
	2015	276	285	268	271	251	292	281	314	246
0 dni..... days		98	89	107	62	48	76	130	126	134
1— 6.....		52	67	36	62	72	51	43	63	22
7—29 dni..... days		46	56	36	62	60	63	32	52	11
1 miesiąc i więcej..... month and more		81	73	89	86	72	102	76	73	78

TABL. 20 (67). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ**
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS		Ogółem Total	Chłopc Males	Dziewcz częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
		w liczbach bez- względ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
OGÓŁEM	2005	189	582	660	500	578	585
TOTAL	2010	168	453	478	426	422	480
	2013	131	382	424	337	379	384
	2014	109	317	612	656	700	578
w tym: of which:							
Choroby zakaźne i pasożytnicze		-	-	-	-	-	-
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym posocznica		-	-	-	-	-	-
<i>of which septicaemia</i>							
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe		40	116	225	241	257	212
<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>							
w tym: of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego		1	3	6	6	6	5
<i>congenital malformations of the nervous system</i>							
wrodzone wady serca		12	35	67	72	77	64
<i>congenital malformation of heart</i>							
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		54	157	303	325	347	286
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>							
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>		40	116	225	241	257	212
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		2	6	11	12	13	11
<i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>							

TABL. 21 (68). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	471	467	1004	898	TOTAL
w tym dokonane	411	349	500	436	of which committed
Miasta	210	225	570	511	Urban areas
Wieś	261	242	434	387	Rural areas
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	8	3	9	7	14 and less
15—19	27	20	58	63	15—19
20—29	71	82	178	191	20—29
30—49	180	170	352	306	30—49
50—69	148	142	324	258	50—69
70 lat i więcej	34	50	68	69	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku. Od 2014 r. nastąpiła zmiana systemu naliczania danych. Dane nie są w pełni porównywalne z danymi z lat wcześniejszych.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 15.06.2016 r.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown. Since 2014 system of calculating data has changed. Data are not strictly comparable with data of previous years.

Source: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 15.06.2016.

TABL. 22 (69). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					SPECIFICATION	
	0	15	30	45	60		
MEŻCZYŹNI MALES							
OGÓŁEM	2005	72,27	57,90	43,52	29,77	18,15	TOTAL
	2010	73,74	59,23	44,85	30,92	19,00	
	2014	75,34	60,73	46,24	32,20	19,94	
	2015	75,12	60,43	45,93	31,81	19,62	
Miasta.....		75,56	60,86	46,29	32,18	19,94	<i>Urban areas</i>
Wieś.....		74,66	60,00	45,54	31,40	19,23	<i>Rural areas</i>
KOBIETY FEMALES							
OGÓŁEM	2005	80,17	65,77	50,95	36,43	22,95	TOTAL
	2010	81,42	66,89	52,05	37,46	23,89	
	2014	82,52	67,88	53,03	38,41	24,75	
	2015	82,40	67,73	52,85	38,19	24,46	
Miasta.....		82,27	67,58	52,73	38,13	24,45	<i>Urban areas</i>
Wieś.....		82,47	67,80	52,91	38,18	24,41	<i>Rural areas</i>

TABL. 23 (70). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII

I Wariant / I Variant

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tysiącach <i>in thousands</i>							
OGÓŁEM	3378,5	3396,0	3407,4	3403,1	3383,9	3354,6	3319,3	3279,4
TOTAL								
W wieku przedprodukcyjnym.. <i>Pre-working age</i>	633,4	627,6	617,6	574,6	545,0	518,7	503,2	495,5
mężczyźni	324,9	322,2	317,4	295,5	280,3	266,8	258,8	254,8
<i>males</i>								
kobiety	308,5	305,3	300,2	279,1	264,7	251,9	244,4	240,7
<i>females</i>								
Miasta	269,5	268,6	262,6	239,4	222,1	207,8	200,4	197,5
<i>Urban areas</i>								
mężczyźni	138,7	138,3	135,3	123,3	114,4	107,0	103,2	101,7
<i>males</i>								
kobiety	130,8	130,3	127,3	116,1	107,7	100,8	97,2	95,8
<i>females</i>								
Wieś.....	363,9	358,9	355,0	335,2	322,9	310,9	302,8	298,0
<i>Rural areas</i>								
mężczyźni	186,2	183,9	182,1	172,2	165,9	159,7	155,6	153,1
<i>males</i>								
kobiety	177,7	175,0	172,9	163,0	157,0	151,2	147,2	144,9
<i>females</i>								

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 97.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 6 on page 97.

TABL. 23 (70). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII

I Wariant (dok.) / I Variant (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tysiącach <i>in thousands</i>							
W wieku produkcyjnym <i>Working age</i>	2099,7	2054,8	2006,4	1992,3	1944,5	1865,5	1752,6	1635,4
mężczyźni	1103,9	1083,3	1054,8	1048,7	1033,4	1003,6	953,8	891,7
kobiety	995,8	971,5	951,6	943,6	911,1	861,9	798,8	743,7
Miasta <i>Urban areas</i>	1003,4	958,1	918,7	902,2	869,4	818,3	748,7	680,6
mężczyźni	518,9	497,2	474,8	467,3	455,7	435,6	404,2	367,4
kobiety	484,5	460,9	443,9	434,9	413,7	382,7	344,5	313,2
Wieś <i>Rural areas</i>	1096,3	1096,7	1087,6	1090,1	1075,1	1047,1	1003,8	954,8
mężczyźni	585,0	586,1	580,0	581,4	577,7	567,9	549,6	524,3
kobiety	511,3	510,6	507,6	508,7	497,4	479,2	454,2	430,5
W wieku poprodukcyjnym <i>Post-working age</i>	645,5	713,6	783,4	836,2	894,4	970,4	1063,5	1148,5
mężczyźni	210,6	242,9	282,4	308,2	329,3	359,4	402,2	452,1
kobiety	434,9	470,7	501,0	528,0	565,1	611,0	661,3	696,4
Miasta <i>Urban areas</i>	358,4	393,4	418,4	429,3	444,1	471,2	509,6	542,8
mężczyźni	113,8	130,6	146,4	152,2	156,6	167,4	186,6	209,6
kobiety	244,6	262,8	272,0	277,1	287,5	303,8	323,0	333,2
Wieś <i>Rural areas</i>	287,1	320,2	365,0	406,9	450,3	499,2	553,9	605,7
mężczyźni	96,7	112,4	136,0	155,9	172,7	192,0	215,5	242,5
kobiety	190,4	207,8	229,0	251,0	277,6	307,2	338,4	363,2
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	61	65	70	71	74	80	89	101
<i>NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE</i>								
Mężczyźni	49	52	57	58	59	62	69	72
<i>Males</i>								
Kobiety	75	80	84	86	91	100	113	126
<i>Females</i>								

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 97.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 6 on page 97.

TABL. 23 (70). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
II Wariant / II Variant

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tysiącach in thousands							
W wieku produkcyjnym	2141,4	2138,8	2111,3	2119,4	2112,4	2087,6	1994,5	1870,9
<i>Working age</i>								
mężczyźni	1122,3	1122,4	1094,1	1085,3	1071,1	1048,2	1003,9	944,8
<i>males</i>								
kobiety	1019,1	1016,4	1017,2	1034,1	1041,3	1039,4	990,6	926,1
<i>females</i>								
Miasta	1026,4	1001,1	967,6	959,3	946,8	923,9	864,7	790,1
<i>Urban areas</i>								
mężczyźni	528,6	517,2	492,7	483,0	472,2	456,0	427,6	391,7
<i>males</i>								
kobiety	497,8	483,9	474,9	476,3	474,6	467,9	437,1	398,4
<i>females</i>								
Wieś	1115,0	1137,7	1143,7	1160,0	1165,5	1163,8	1129,7	1080,9
<i>Rural areas</i>								
mężczyźni	593,7	605,2	601,4	602,2	598,9	592,2	576,2	553,1
<i>males</i>								
kobiety	521,3	532,5	542,3	557,8	566,6	571,6	553,5	527,8
<i>females</i>								
W wieku poprodukcyjnym	603,8	629,6	678,5	709,1	726,6	748,2	821,6	912,9
<i>Post-working age</i>								
mężczyźni	192,3	203,8	243,1	271,6	291,7	314,7	352,1	399,0
<i>males</i>								
kobiety	411,5	425,8	435,4	437,5	434,9	433,5	469,5	513,9
<i>females</i>								
Miasta	335,5	350,3	369,5	372,1	366,6	365,6	393,6	433,2
<i>Urban areas</i>								
mężczyźni	104,2	110,5	128,5	136,5	140,1	147,0	163,2	185,3
<i>males</i>								
kobiety	231,3	239,8	241,0	235,6	226,5	218,6	230,4	247,9
<i>females</i>								
Wieś	268,3	279,3	309,0	337,0	359,9	382,6	428,0	479,7
<i>Rural areas</i>								
mężczyźni	88,1	93,3	114,6	135,1	151,5	167,7	188,9	213,7
<i>males</i>								
kobiety	180,2	186,0	194,4	201,9	208,4	214,9	239,1	266,0
<i>females</i>								
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	58	59	61	61	60	61	66	75
<i>NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE</i>								
Mężczyźni	46	47	51	52	53	55	61	69
<i>Males</i>								
Kobiety	71	72	72	69	67	66	72	81
<i>Females</i>								

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 97.

Źródło: Prognoza ludności na lata 2014-2050, GUS, Warszawa 2014.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 6 on page 97.

Source: Population projection 2014-2050, CSO, Warsaw 2014.

TABL. 24 (71). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

HOUSEHOLD PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
OGÓŁEM	1140,2	1191,8	1252,6	1300,2	1279,5	1243,0	1222,8	1211,4	TOTAL
Miasta	652,2	679,2	697,2	701,3	686,2	657,0	635,9	625,2	Urban areas
Wieś	488,0	512,6	555,4	598,9	593,3	586,0	586,9	586,2	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
OGÓŁEM	2,94	2,82	2,70	2,59	2,62	2,68	2,69	2,68	TOTAL
Miasta	2,46	2,35	2,26	2,21	2,20	2,24	2,26	2,24	Urban areas
Wieś	3,57	3,45	3,25	3,05	3,11	3,16	3,16	3,16	Rural areas

TABL. 25 (72). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY****INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	32390	18511	12585	1294	29207	12882	15061	1264	3183
TOTAL 2010	33807	19594	12247	1966	29399	12063	16105	1231	4408
2014	32921	18266	13124	1531	29974	12533	15285	2156	2947
2015^c	32295	17604	13160	.	29150	12246	14748	.	3145
Miasta..... 2005	15671	8241	6521	909	16614	6459	9192	963	-943
Urban areas 2010	15329	8155	6075	1099	17210	6123	10168	919	-1881
2014	15785	8047	6835	903	16582	6056	9087	1439	-797
2015^c	15545	7685	6957	.	15940	5770	8731	.	-395
Wieś..... 2005	16719	10270	6064	385	12593	6423	5869	301	4126
Rural areas 2010	18478	11439	6172	867	12189	5940	5937	312	6289
2014	17136	10219	6289	628	13392	6477	6198	717	3744
2015^c	16750	9919	6203	.	13210	6476	6017	.	3540
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	10,0	5,7	3,9	0,4	9,0	4,0	4,6	0,4	1,0
TOTAL 2010	10,1	5,9	3,7	0,6	8,8	3,6	4,8	0,4	1,3
2014	9,8	5,4	3,9	0,5	8,9	3,7	4,5	0,6	0,9
2015^c	9,6	5,2	3,9	.	8,7	3,6	4,4	.	0,9
Miasta..... 2005	9,8	5,1	4,1	0,6	10,4	4,0	5,7	0,6	-0,6
Urban areas 2010	9,3	5,0	3,7	0,7	10,5	3,7	6,2	0,6	-1,1
2014	9,6	4,9	4,2	0,6	10,1	3,7	5,6	0,9	-0,5
2015^c	9,5	4,7	4,3	.	9,7	3,5	5,3	.	-0,2
Wieś..... 2005	10,1	6,2	3,7	0,2	7,6	3,9	3,6	0,2	2,5
Rural areas 2010	10,9	6,8	3,7	0,5	7,2	3,5	3,5	0,2	3,7
2014	9,9	5,9	3,6	0,4	7,8	3,7	3,6	0,4	2,2
2015^c	9,7	5,7	3,6	.	7,6	3,7	3,5	.	2,0

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (73). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodship	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	31096	21867	9229	27943	21867	6076
TOTAL	2010	31841	22448	9393	28168	22448	5720
	2014	31390	22194	9196	27818	22194	5624
	2015	30764	21592	9172	26994	21592	5402
Miasta	2005	14762	8530	6232	15651	11768	3883
Urban areas	2010	14230	8070	6160	16291	12710	3581
	2014	14882	8632	6250	15143	11699	3444
	2015	14642	8474	6168	14501	11176	3325
Wieś	2005	16334	13337	2997	12292	10099	2193
Rural areas	2010	17611	14378	3233	11877	9738	2139
	2014	16508	13562	2946	12675	10495	2180
	2015	16122	13118	3004	12493	10416	2077

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,6	6,7	2,8	8,6	6,7	1,9
TOTAL	2010	9,6	6,7	2,8	8,5	6,7	1,7
	2014	9,3	6,6	2,7	8,3	6,6	1,7
	2015	9,1	6,4	2,7	8,0	6,4	1,6
Miasta	2005	9,2	5,3	3,9	9,8	7,3	2,4
Urban areas	2010	8,7	4,9	3,8	9,9	7,7	2,2
	2014	9,1	5,3	3,8	9,3	7,1	2,1
	2015	9,0	5,2	3,8	8,9	6,8	2,0
Wieś	2005	9,9	8,1	1,8	7,4	6,1	1,3
Rural areas	2010	10,4	8,5	1,9	7,0	5,8	1,3
	2014	9,6	7,9	1,7	7,3	6,1	1,3
	2015	9,3	7,6	1,7	7,2	6,0	1,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	31096	14186	16910	27943	13001	14942	3153	1185	1968
TOTAL	2010	31841	14292	17549	28168	12808	15360	3673	1484	2189
	2014	31390	14344	17046	27818	12855	14963	3572	1489	2083
	2015	30764	14412	16352	26994	12661	14333	3770	1751	2019

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 29 (76). **REZYDENCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
RESIDENT POPULATION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	3293	3324	3330	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1598	1613	1616	males in thous.
kobiety: w tys.	1695	1711	1714	females: in thous.
na 100 mężczyzn	106	106	106	per 100 males
Miasta: w tys.	1618	1614	1613	Urban areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej ...	49,1	48,6	48,4	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	1675	1710	1717	Rural areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	50,9	51,4	51,6	in % of total usual residence population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 98.
 a See general notes, item 10 on page 98.

TABL. 30 (77). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
 Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE RESIDENT POPULATION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	3293	3324	3330	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	658	636	634	Pre-working age
Miasta	277	270	271	Urban areas
mężczyźni	142	139	139	males
kobiety	135	131	132	females
Wieś	382	366	363	Rural areas
mężczyźni	195	187	186	males
kobiety	186	179	177	females
W wieku produkcyjnym	2086	2079	2071	Working age
w tym w wieku mobilnym	1336	1338	1332	of which of mobility age
Miasta	1043	1007	995	Urban areas
mężczyźni	532	520	515	males
w tym w wieku mobilnym	326	320	317	of which of mobility age
kobiety	511	487	480	females
w tym w wieku mobilnym	327	322	319	of which of mobility age
Wieś	1043	1073	1076	Rural areas
mężczyźni	555	572	574	males
w tym w wieku mobilnym	350	356	356	of which of mobility age
kobiety	488	501	501	females
w tym w wieku mobilnym	333	340	341	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	549	609	625	Post-working age
Miasta	298	338	347	Urban areas
mężczyźni	92	106	109	males
kobiety	206	232	238	females
Wieś	251	272	278	Rural areas
mężczyźni	82	90	93	males
kobiety	169	182	185	females

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 98.
 a See general notes, item 10 on page 98.

TABL. 31 (78). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a W 2015 R.**
 Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostki kościelne ^b <i>Church units^b</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>
Kościół Katolicki			
Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^c	899	3865	2674282
Kościół Greckokatolicki ^d	72	51	30000
Starokatolickie			
Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	7	8	4820
Prawosławne			
Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	19	25	20200
Protestanckie i tradycji protestanckiej			
Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^f	41	31	13020
Kościół Zielonoświątkowy	16	18	1451
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	7	677
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	12	70	510
Kościół Chrześcijan Baptystów	8	15	423
Kościół Boży w Polsce ^g	6	16	258
Kościół Boży w Chrystusie	2	5	235
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^h	4	5	200
Kościół Wolnych Chrześcijan	4	6	199
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	2	1	171
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” ⁱ	5	19	85
Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” Kościół w Tarnowie	1	2	70
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	1	3	57
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	1	10	57
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^j	1	2	43
Nowoapostolski Kościół w Polsce	2	-	41
Islamskie			
Muslim			
Liga Mużtumańska w RP ^k	1	-	50
Dalekiego Wschodu			
Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū ^g	5	-	822
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	-	16	215
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamsang	2	1	150
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	13	75
Szkoła Zen Kwan UM w Polsce	1	3	18
Inne			
Others			
Świadkowie Jehowy w Polsce	74	-	6804
Związek Taoistów Tao Te King ^h	2	10	200
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego ⁱ	1	3	100
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce ^j	1	8	97

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji krakowskiej i tarnowskiej. d Dane dotyczą diecezji przemysko-warszawskiej. e Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej. f Dane dotyczą diecezji katowickiej. g Dane dotyczą roku 2011. h Dane dotyczą całego kraju. i Dane dotyczą roku 2014. k Dane dotyczą roku 2010.

Źródło: dane Departamentu Badań Demograficznych GUS.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern dioceses krakowska and tarnowska. d Data concern diocese przemysko-warszawska. e Data concern diocese przemysko-nowosądecka. f Data concern diocese katowicka. g Data concern 2011. h Data concern the whole country. i Data concern 2014. k Data concern 2010.

Source: data of the Demographic Surveys Division CSO.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1-2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału ludności na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w danym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła do 3 miesięcy; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1-2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.

The data since 2010 have been generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
- formally had work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in employment did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-

oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w BAEL-u dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009 - patrz ust. 5 na str. 125,

workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration. In the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Breakdown into full-time and part-time employed persons in LFS was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:
- within the reference week were not employed,
 - within a 4 week period (the last week being the reference week) actively sought work,
 - were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The employed rate is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The unemployed rate is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population and in a given group.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009 - see item 5 on page 125,

- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
 - 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
 - 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
 - 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,

- b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
 - 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
 - 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
 - 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace* are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,

- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Przeciętną liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ustalono w oparciu o dokonane szacunki liczby pracujących, przy uwzględnieniu współczynników przeliczeniowych.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

9. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

10. Dane w tabl. 4-10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych. Dane w tabl. 4, 6-9 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

*b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*

- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

The average number of employed persons on private farms in agriculture was established on the basis of estimates of the number of employees, taking into account conversion ratios.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) ***the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

8. *Data grouped according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using **the enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.*

9. *In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables - by seat of enterprise (unit).*

10. *Data in tables 4-10 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional local government, individual farmers, clergy. Data in tables 4, 6-9 do not include economic entities employing up to 9 persons.*

11. ***Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:*

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późniejszymi zmianami), określane są jako bezrobotne.

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day.
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 including seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes - persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves and until 2008 unpaid leaves) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

3. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

4. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

5. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

***2. A registered unemployed school-leaver** is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.*

***3. The registered long-term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace.*

***4. The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

***5. Information concerning Labour Fund expenditures** are given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 149, with later amendments).*

Work conditions

***1. Information regarding accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of*

pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;

proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;

- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
 - 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
 - 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
 - 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
 - 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
 - 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
 - 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
 - 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
 - 4) *servicing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
 - 5) *stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
 - 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
 - 7) *performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
 - 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
 - 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
 - 10) *servicing supplementary forms of military service;*
 - 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater

ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły

than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health** is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);
- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial

zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r., (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases are given according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and elaborations" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
- na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
- on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	2532	2593	2465	2413	2450	2506	2491	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1195	1251	1177	1156	1159	1199	1193	Men
Kobiety	1338	1342	1288	1257	1291	1307	1298	Women
Aktywni zawodowo	1386	1450	1368	1345	1350	1380	1396	Economically active persons
mężczyźni	752	796	749	740	731	749	776	men
kobiety	634	654	619	605	619	630	620	women
Pracujący	1260	1317	1270	1231	1254	1292	1304	Employed persons
mężczyźni	689	727	697	680	682	702	726	men
kobiety	572	590	573	550	573	590	578	women
Bezrobotni ^a	126	132	98	115	95	88	92	Unemployed persons ^a
mężczyźni	64	68	52	60	49	48	50	men
kobiety	62	64	46	54	47	41	42	women
Bierni zawodowo	1146	1144	1097	1068	1100	1126	1095	Economically inactive persons
Mężczyźni	442	455	428	415	428	449	417	Men
Kobiety	704	688	670	652	672	676	678	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	54,7	55,9	55,5	55,7	55,1	55,1	56,0	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	62,9	63,6	63,6	64,0	63,1	62,5	65,0	men
kobiety	47,4	48,7	48,1	48,1	47,9	48,2	47,8	women
Miasta	53,5	55,6	56,7	56,4	56,4	56,5	57,3	Urban areas
Wieś	55,9	56,3	54,3	55,1	53,9	53,7	54,8	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	49,8	50,8	51,5	51,0	51,2	51,6	52,3	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,7	58,1	59,2	58,8	58,8	58,5	60,9	men
kobiety	42,8	44,0	44,5	43,8	44,4	45,1	44,5	women
Miasta	48,4	50,7	52,8	51,8	52,6	53,3	53,5	Urban areas
Wieś	51,2	51,0	50,2	50,2	49,8	49,8	51,1	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,1	9,1	7,2	8,6	7,0	6,4	6,6	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	8,5	8,5	6,9	8,1	6,7	6,4	6,4	men
kobiety	9,8	9,8	7,4	8,9	7,6	6,5	6,8	women
Miasta	9,6	8,8	6,7	8,3	6,7	5,5	6,5	Urban areas
Wieś	8,4	9,4	7,6	8,8	7,4	7,4	6,6	Rural areas

a Osoby w wieku 15-74 lata.

a Persons aged 15-74.

TABL. 2 (80).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE
2015 R. - na podstawie BAEL**
**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 - on the LFS basis**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaź- nik za- trudnie- nia Em- ploy- ment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ploy- ment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
w tys. in thous.					w % in %			
OGÓŁEM	2491	1396	1304	92	1095	56,0	52,3	6,6
TOTAL								
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produk- cyjnym ^b	1836	1348	1257	92	487	73,4	68,5	6,8
<i>of which of working age^b</i>								
15—24 lata	375	113	89	24	262	30,1	23,7	21,2
25—34	468	400	373	27	68	85,5	79,7	6,8
35—44	405	354	335	19	52	87,4	82,7	5,4
45—54	371	305	291	14	67	82,2	78,4	4,6
55 lat i więcej	871	224	216	8	647	25,7	24,8	3,6
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	566	458	440	18	108	80,9	77,7	3,9
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawo- dowe	569	362	337	26	206	63,6	59,2	7,2
<i>Post-secondary and vocatio- nal secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	275	123	112	11	152	44,7	40,7	8,9
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	633	383	350	32	250	60,5	55,3	8,4
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	449	70	65	5	378	15,6	14,5	7,1
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15-74 lata. b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

a Persons aged 15-74. b Men aged 18-64, women aged 18-59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (81). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M	1022645	1225183	1293971	1321890	645870
TOTAL					
sektor publiczny	265879	260186	248579	246964	164426
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	756766	964997	1045392	1074926	481444
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	184206	272866	272865	272788	143090
<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>					
Przemysł	121030	213854	217436	223816	66674
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	182186	181295	187914	195418	61165
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	59969	87733	86332	89762	9983
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	166787	185143	195098	199364	107478
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	49366	53423	56200	58499	12743
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	24401	29227	30090	30704	20115
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	10032	22464	32329	37588	12921
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20426	23765	27766	27978	18730
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9989	13400	14150	14090	7729
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	52201	47245	60076	61879	32422
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5026	31692	36457	36148	17147
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	40215	44323	45635	45583	29957
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	96050	101428	105060	106881	81372
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	60908	66458	74865	76172	61380
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14583	13973	14178	14389	8636
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	16456	18189	25434	26249	15493
<i>Other service activities</i>					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

TABL. 4 (82).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which	
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM.....	2005	618963	611085	6624
TOTAL	2010	685408	677390	6833
	2014	714079	705876	7064
	2015	719847	712698	6234
sektor publiczny public sector		224326	224325	#
sektor prywatny private sector		495521	488373	#
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		3661	3400	20
Przemysł Industry		189974	188014	1913
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		165217	163288	1882
Budownictwo Construction		43765	42817	925
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		125325	123540	1742
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		24513	24162	351
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		14724	14422	302
Informacja i komunikacja Information and communication		21774	21715	59
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		12904	12328	23
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		8377	8346	31
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		29108	28905	203
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		22560	22440	112
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		44721	44719	#
Edukacja Education		102427	102134	293
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		62207	62021	186
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		11509	11492	17
Pozostała działalność usługowa Other service activities		2298	2243	#

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (83). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracu- jących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
OGÓŁEM TOTAL	695868	785801	787866	801362	667332
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6642	5659	5481	5406	2732
Przemysł <i>Industry</i>	188999	194575	193681	197437	179929
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	157769	165194	167694	172243	155462
Budownictwo <i>Construction</i>	47350	67914	60923	62367	39345
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	129497	153590	151281	152423	114559
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	27047	26774	30550	31753	22377
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	15521	19804	18971	19138	12841
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	12201	15982	19828	21986	18942
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	17714	20119	12750	13707	12196
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8080	9099	9370	9297	6569
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	19798	29397	35398	37297	26620
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	17083	24019	22939	23029	19609
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	39702	44195	43070	42929	42927
Edukacja <i>Education</i>	94594	97023	96414	97483	96390
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	54074	57563	63879	63863	59698
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	10743	12334	11193	11107	10600
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	6823	7754	12139	12140	1999

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (84). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM.....	2005	547174	270490	63911	40928
TOTAL	2010	620346	309944	57044	37137
	2014	641359	324799	64517	43428
	2015	651119	331409	61579	41567
sektor publiczny public sector		201128	139364	23197	16632
sektor prywatny private sector		449991	192045	38382	24935
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. Agriculture, forestry and fishing		2684	#	716	#
Przemysł..... Industry		181770	56676	6244	3037
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		157554	51822	5734	2821
Budownictwo Construction		41006	4305	1811	544
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		109419	64697	14121	10661
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		21909	#	2253	#
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		12013	8241	2409	1557
Informacja i komunikacja Information and communication		20645	7405	1070	519
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. Financial and insurance activities		11291	8313	1037	747
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		6273	3396	2073	1334
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		27624	15527	1281	816
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		19836	8465	2604	1225
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . Public administration and defence; compulsory social security		42959	28364	1760	1084
Edukacja..... Education		85274	65920	16860	12536
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		56806	47766	5215	3979
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		9617	5737	1875	1439
Pozostała działalność usługowa Other service activities		1993	1242	250	185

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (85). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychow- awczych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	122342	48086	20530	57203	3757	22,2
TOTAL	2010	130652	56953	17924	66976	3579	20,9
	2014	130740	56183	17789	78112	2224	20,7
	2015	141032	62597	19276	82405	2008	21,9
sektor publiczny		17793	11646	3190	11709	462	8,5
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		123239	50951	16086	70696	1546	28,2
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		317	133	83	152	#	12,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		35911	11571	4897	21591	340	20,3
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		33533	11139	4581	20049	326	22,0
Budownictwo		13430	1025	1212	8290	36	33,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		27496	16367	4202	15426	847	24,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>		6569	1243	472	3564	40	31,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3569	2298	565	1983	56	30,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		7521	2927	1926	4105	36	42,3
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		2219	1523	381	1122	39	16,5
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		834	392	86	645	#	13,0
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		7384	4135	1302	4500	63	28,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		15892	6050	834	8586	24	88,1
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		4255	2520	765	2776	153	8,9
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		6713	5376	880	4226	171	7,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . <i>Human health and social work activities</i>		7309	6038	1410	4501	168	12,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1097	644	177	695	18	11,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		516	355	84	243	10	25,4
<i>Other service activities</i>							

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					korzystający z urlopów wychowawczych ^b taking child-care leaves ^b	Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	przez zakład pracy by employer			przez pracownika by employee
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee					
OGÓŁEM	2005 109773	43968	16139	13432	6523	5381	19,6		
TOTAL	2010 117446	50221	20719	11089	4206	4153	18,7		
	2014 118489	50374	14904	14917	4900	1801	18,8		
	2015 132758	57821	18196	19385	6160	2010	20,6		
sektor publiczny public sector	20749	10771	4835	1121	2935	481	10,0		
sektor prywatny private sector	112009	47050	13361	18264	3225	1529	25,6		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing	398	153	47	32	44	#	15,2		
Przemysł Industry	29122	8779	3624	4106	1828	468	16,4		
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	26656	8387	3373	3953	1344	454	17,4		
Budownictwo Construction	12486	780	1358	1127	390	91	30,7		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	29956	18101	4567	5709	428	480	27,4		
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage	5507	1171	376	759	185	54	26,3		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3159	1979	262	697	83	63	26,6		
Informacja i komunikacja Information and communication	4547	1742	346	1943	33	92	25,2		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	4801	3097	225	416	88	#	35,8		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	912	400	136	142	157	9	14,2		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	5740	2831	555	1844	132	78	21,8		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	14273	5256	1348	1293	166	25	79,1		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiec- zenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	7490	2441	3553	164	673	147	15,9		
Edukacja Education	5757	4286	555	274	966	166	6,8		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities	7155	5863	1016	742	832	213	12,5		
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	930	559	90	97	146	18	9,7		
Pozostała działalność usługowa Other service activities	525	383	138	40	9	#	24,3		

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (87).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school-leavers			
				wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secon- dary and vocational secondary	liceów ogólno- kształca- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2005	18473	8465	6616	5508	2467	3882
TOTAL	2010	13619	6574	5491	3472	2146	2510
	2014	13526	6704	6633	2797	1950	2146
	2015	12386	6246	6654	2388	1534	1810
sektor publiczny public sector		2600	1752	2073	289	150	88
sektor prywatny private sector		9786	4494	4581	2099	1384	1722
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		68	26	51	10	#	#
Przemysł Industry		2995	846	817	873	474	831
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		2777	792	736	827	452	762
Budownictwo Construction		670	105	240	186	40	204
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2088	1279	644	681	362	401
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		308	123	51	89	106	62
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		449	293	113	83	128	125
Informacja i komunikacja Information and communication		1501	691	1393	41	64	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. Financial and insurance activities		320	196	234	16	64	6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		55	30	27	15	7	6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1029	661	880	60	89	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		328	102	118	91	46	73
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . Public administration and defence; compulsory social security		596	410	447	86	55	8
Edukacja Education		615	463	538	35	29	13
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1182	913	996	87	38	61
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		132	79	93	22	#	#
Pozostała działalność usługowa Other service activities		50	29	12	13	12	13

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (88).

**MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2015 R.****JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies - newly created jobs	z liczby ogółem w jedno- stках o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	6732	1991	3963	52786	30695	27620	16143
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	12	1	7	156	41	119	61
Przemysł <i>Industry</i>	836	181	733	8895	5561	4713	3477
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	4	-	4	61	45	82	66
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	769	168	679	7771	5233	3737	2777
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	12	1	12	587	34	618	418
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	51	12	38	476	249	276	216
Budownictwo <i>Construction</i>	411	4	120	6601	2777	4894	2211
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2199	433	775	10164	5436	6589	3003
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	187	38	63	2912	1676	1091	625

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 10 (88).

**MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2015 R. (dok.)****JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies - newly created jobs	z liczby ogółem w jedno- stka- ch o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	376	27	153	2020	848	1070	741
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	663	442	626	4480	3589	1078	685
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	123	108	115	1245	671	588	266
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	46	5	8	557	296	414	276
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1112	594	952	5905	3619	2060	1071
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	191	48	127	3062	1909	1717	1450
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	97	21	94	573	567	401	391
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	206	19	45	3092	2338	1113	930
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	185	15	101	1501	914	991	770
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	43	18	36	572	298	191	126
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	45	37	8	1051	155	591	60
<i>Other service activities</i>							

a W ciągu roku.
a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	178067	142221	139027	119601	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	98734	75517	72800	64189	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	45864	33702	26213	20133	previously not employed
absolwenci ^a	13013	13481	9115	7168	school-leavers ^a
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	8041	4780	10277	8233	terminated for company reasons
posiadający prawo do zasiłku	20423	23028	17129	15424	possessing benefits rights
długotrwale bezrobotni ^b	111619	60942	77320	65889	long-term unemployed ^b
do 30 roku życia	39696	up to 30 years
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	1278	persons benefiting from social assistance
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	18079	persons having at least one child up to 6 years of age
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	109	persons having at least one disabled child up to 18 years of age
niepełnosprawni	5011	7205	8158	7271	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	13,8	10,4	9,7	8,3	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	2135	1983	2190	3013	Job offers

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 128. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 128. c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 128.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 2 on page 128. b See general notes, item 3 on page 128. c See general notes, item 4 on page 128.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (90). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	178364	206825	178299	170029	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	85080	100932	85737	82659	Women
Dotychczas niepracujący	60720	56200	36790	31440	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4527	5549	13339	10906	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	193876	194611	203706	189455	Persons removed from unemploy- ment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	88924	93035	97471	91270	Women
Z tytułu podjęcia pracy	83400	80563	96744	93912	Received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (91).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	178067	98734	142221	75517	139027	72800	119601	64189
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej..... and less	47394	25698	39313	21156	28753	14803	21535	11313
25—34	50558	30587	41399	24009	39559	23527	33860	21002
35—44	37665	22294	24912	14149	27148	15629	24404	14464
45—54	36041	18522	25600	12886	24873	12545	21503	10998
55 lat i więcej	6409	1633	10997	3317	18694	6296	18299	6412
and more								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	11324	7574	17234	11785	20160	13832	18116	12527
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe.....	45159	29216	35779	21470	34109	20379	29020	17922
Post-secondary and vocational secondary								
Średnie ogólnokształcące General secondary	15428	11463	18097	12221	15642	10113	12968	8463
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	62758	29771	41684	17520	39892	16608	33802	14629
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe .. Lower secondary, primary and incomplete primary	43398	20710	29427	12521	29224	11868	25695	10648
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej	38793	16984	46906	22173	37908	17385	34946	16117
months and less								
3— 6	24900	13386	26992	14814	21586	11642	18152	10054
6—12	25427	13529	26151	13865	21890	11131	18376	9816
12—24	28111	15518	24659	13434	25223	13591	18846	10671
Powyżej 24 miesięcy..... More than 24 months	60836	39317	17513	11231	32420	19051	29281	17531
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy	45864	27809	33702	19885	26213	14744	20133	11400
No work seniority								
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej	24193	14413	20045	11781	22923	13146	20739	12081
year and less								
1— 5	33335	16854	32118	16221	30500	15931	26746	14594
5—10	24230	13698	18381	9754	19477	10587	17288	9732
10—20	30338	17575	20271	10827	20331	10685	17943	9639
20—30	17742	7895	13602	5837	14292	6043	12212	5241
powyżej 30 lat..... more than 30 years	2365	490	4102	1212	5291	1664	4540	1502

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons re-maining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4301	2734	2341	3505	<i>Undertook employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2022	1529	1392	1973	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3116	3256	1452	1299	<i>Undertook employment in public works</i>
w tym kobiety	1183	970	599	540	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	9532	12760	5330	5556	<i>Started training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	4336	5513	1864	1860	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	1997	2195	2486	<i>Started social useful works</i>
w tym kobiety	-	1209	1345	1475	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	58287	75755	68455	83904	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (93). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	302,3	589,7	502,2	498,8	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	167,4	218,1	216,7	192,7	38,6	<i>Unemployment benefits</i>
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	121,9	345,0	262,2	283,3	56,8	<i>Programs for promoting employment</i>
w tym:						<i>of which:</i>
koszty szkoleń	9,0	17,7	12,3	13,1	2,6	<i>costs of trainings</i>
prace interwencyjne	11,7	12,3	13,4	18,2	3,7	<i>intervention works</i>
roboty publiczne	15,5	21,2	10,0	10,3	2,1	<i>public works</i>
refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy	5,2	41,7	30,2	31,5	6,3	<i>refund of costs of furnishings and adjustments of work posts</i>
środki na podjęcie działalności gospodarczej	18,3	108,3	94,8	90,1	18,1	<i>resources on undertaking economic activity</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 5 on page 128.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number - accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmiertelnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	łżejszych <i>light</i>	1-3 dni <i>days</i>	4-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2005	5331	25	60	5246	38	1454	3566	TOTAL
	2010	5898	27	38	5833	80	1746	3617	
	2014	5823	18	43	5762	99	1605	3005	
	2015	5679	9	41	5629	112	1998	3181	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32	-	1	31	1	15	16	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	
Przemysł	1863	2	20	1841	23	600	1197	<i>Industry</i>	
górnictwo i wydobywanie .	79	-	1	78	3	13	63	<i>mining and quarrying</i>	
przetwórstwo przemysłowe	1560	2	17	1541	18	519	984	<i>manufacturing</i>	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	90	-	1	89	2	24	62	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	134	-	1	133	-	44	88	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	
Budownictwo	540	5	10	525	10	119	393	<i>Construction</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	773	-	4	769	20	320	398	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	
Transport i gospodarka magazynowa	364	2	3	359	5	141	203	<i>Transportation and storage</i>	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	88	-	1	87	-	44	44	<i>Accommodation and catering^Δ</i>	
Informacja i komunikacja ..	42	-	-	42	5	18	17	<i>Information and communication</i>	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57	-	-	57	-	24	28	<i>Financial and insurance activities</i>	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	51	-	-	51	1	22	27	<i>Real estate activities</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	52	-	-	52	5	16	28	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	223	-	1	222	3	95	119	<i>Administrative and support service activities</i>	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	244	-	-	244	9	84	142	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	
Edukacja	295	-	1	294	9	124	156	<i>Education</i>	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	934	-	-	934	20	333	338	<i>Human health and social work activities</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją .	73	-	-	73	-	25	46	<i>Arts, entertainment and recreation activities</i>	
Pozostała działalność usługowa	48	-	-	48	1	18	29	<i>Other service activities</i>	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)****PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number - accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>seri- ous</i>	lżej- szych <i>light</i>	1-3 dni <i>days</i>	4-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	6,36	0,03	0,07	6,26	0,05	1,73	4,25	TOTAL
	2010	6,25	0,03	0,04	6,18	0,08	1,85	3,83	
	2014	5,77	0,02	0,04	5,71	0,10	1,59	2,98	
	2015	5,46	0,01	0,04	5,41	0,11	1,92	3,06	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		7,25	-	0,23	7,02	0,23	3,40	3,63	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		8,44	0,01	0,09	8,34	0,10	2,72	5,43	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie ..		8,91	-	0,11	8,80	0,34	1,47	7,10	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		8,14	0,01	0,09	8,04	0,09	2,71	5,13	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		11,33	-	0,13	11,20	0,25	3,02	7,80	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodar- owanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ		11,03	-	0,08	10,95	-	3,62	7,24	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo		6,13	0,06	0,11	5,96	0,11	1,35	4,46	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,92	-	0,02	3,90	0,10	1,62	2,02	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		6,35	0,03	0,05	6,27	0,09	2,46	3,54	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ		2,90	-	0,03	2,87	-	1,45	1,45	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..		1,20	-	-	1,20	0,14	0,51	0,49	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,05	-	-	2,05	-	0,86	1,00	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3,61	-	-	3,61	0,07	1,56	1,91	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		0,85	-	-	0,85	0,08	0,26	0,46	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ		6,14	-	0,03	6,11	0,08	2,62	3,28	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		5,35	-	-	5,35	0,20	1,84	3,11	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		2,78	-	0,01	2,77	0,08	1,17	1,47	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12,37	-	-	12,37	0,26	4,41	4,48	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją ..		5,11	-	-	5,11	-	1,75	3,22	<i>Arts, entertainment and recreation activities</i>
Pozostała działalność usługowa		1,86	-	-	1,86	0,04	0,70	1,12	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (95).

WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)****CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a****(excluding private farms in agriculture)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
POSKODOWANI W WYPADKACH WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZY PERSONS INJURED IN ACCIDENTS BY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	5331	51	2017	1778	587	743	254	597
TOTAL	2010	5898	38	2028	1716	716	822	367	552
	2014	5823	35	1723	1452	526	798	378	1180
	2015	5679	32	1863	1560	540	773	364	934
Kontakt z prądem elektrycznym, tem- peraturą, niebezpiecznymi substan- cjami i preparatami chemicznymi	199	-	105	89	14	12	7	20	
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi . <i>of which chemicals</i>	52	-	28	26	5	3	2	6	
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	5	-	4	3	-	-	-	1	
<i>Drowned, buried, enveloped</i>									
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt	1344	8	392	329	131	170	94	196	
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu	1141	10	448	384	166	183	89	67	
<i>object in motion</i>									
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt	453	7	195	167	78	66	33	26	
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transporto- wany obiekt	242	1	83	71	22	57	23	14	
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1108	3	356	331	83	172	20	355	
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie	380	3	203	177	43	49	23	13	
<i>Trapped, crushed</i>									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne . <i>Physical or mental stress</i>	713	2	204	153	51	113	64	110	
w tym obciążenie układu mięśni- owo-szkieletowego	630	1	183	140	45	102	60	93	
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>									
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	174	2	19	4	3	5	39	52	
<i>Aggression of human or animal</i>									
Pozostałe	615	4	132	90	49	69	28	120	
<i>Others</i>									

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 17 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transport and storage</i>	opieka zdrowot- na i pomoc społecz- na <i>human health and social work activities</i>	
			razem <i>total</i>	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>					
O GÓŁEM	2005	9881	97	3914	3504	1110	1530	432	968
TOTAL	2010	10977	76	4038	3542	1500	1518	682	861
.....	2014	10812	71	3598	3138	1007	1550	703	1889
.....	2015	10593	62	3768	3252	1069	1539	686	1524
Niewłaściwy stan czynnika materialnego	901	6	412	363	86	85	62	118	
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy	428	2	182	156	57	63	19	56	
<i>work</i>									
stanowiska pracy	551	2	221	204	54	101	27	66	
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	706	3	273	255	73	149	41	97	
<i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego	171	-	82	74	28	30	8	12	
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika	654	5	290	259	62	131	42	51	
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b	194	1	40	36	18	33	8	38	
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika	6416	35	2184	1848	658	883	391	969	
<i>Incorrect employee action</i>									
Inne	572	8	84	57	33	64	88	117	
<i>Other</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (96).

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1575	1356	1180	1132	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	6	5	9	1	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	798	766	645	602	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	84	80	98	72	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	44	19	24	15	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	241	209	181	188	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	129	113	81	97	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur	15	12	7	7	<i>influence of extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	3	-	-	1	<i>influence of hazardous materials</i>
inne wydarzenia	261	157	144	150	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (97).

ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with			z uciążliwością pracy strenuous conditions			czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors			
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	92,2	75,4	51,3	41,5	26,7	21,8	14,1	12,2
TOTAL	2010	74,3	58,9	41,5	31,4	21,6	18,6	11,3	8,9
	2014	68,6	57,2	37,7	30,6	19,8	17,2	11,1	9,5
	2015	65,9	54,2	34,3	28,2	19,7	16,0	11,9	10,0
sektor publiczny		94,7	65,6	41,3	32,5	44,9	27,9	8,5	5,1
public sector									
sektor prywatny		58,8	51,4	32,5	27,1	13,5	13,1	12,8	11,2
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		76,7	51,8	39,0	15,8	24,1	24,1	13,7	12,0
Agriculture, forestry and fishing									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 19 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł	104,9	87,6	66,4	55,3	21,4	18,6	17,1	13,7
Industry								
górnictwo i wydobywanie	350,3	251,0	295,4	222,4	26,3	24,7	28,6	3,9
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe	94,1	82,2	59,0	50,2	18,7	18,3	16,4	13,7
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	107,1	35,2	32,5	32,4	74,4	2,7	0,2	0,2
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	110,0	94,5	51,3	38,1	28,4	28,1	30,3	28,4
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo	75,7	62,9	44,0	35,3	19,9	18,4	11,8	9,2
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	26,9	25,7	4,8	3,9	10,2	10,1	11,8	11,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa	107,0	69,7	23,3	12,4	67,0	44,9	16,8	12,4
Transportation and storage								
Informacja i komunikacja	0,2	0,2	–	–	–	–	0,2	0,2
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	62,8	62,8	46,0	46,0	12,6	12,6	4,2	4,2
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	163,5	152,1	67,3	63,5	88,1	88,1	8,0	0,4
Administrative and support service activities								
Edukacja	10,8	9,7	0,9	0,3	7,8	7,5	2,2	1,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	30,7	20,3	11,1	10,7	19,2	9,4	0,4	0,2
Human health and social work activities								
Pozostała działalność usługowa	93,3	93,3	64,8	64,8	–	–	28,5	28,5
Other service activities								

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 20 (98).

**ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.**
**PAID EMPLOYEES ON POSITIONS FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPA-
TIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego <i>Evaluation of occupatio- nal risk</i>	Wyliminowa- nie lub ograni- czenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupatio- nal risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organi- zacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	425,2	212,2	132,8	139,6	148,7
TOTAL					
sektor publiczny	434,0	152,7	81,1	77,8	106,5
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	423,0	226,8	145,6	154,8	159,1
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	438,4	221,5	69,7	45,6	93,7
Przemysł	442,6	198,1	105,5	101,2	142,7
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	745,0	627,1	458,9	405,7	530,1
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	417,1	184,8	94,0	91,0	128,6
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	762,6	162,6	139,0	146,7	124,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	434,3	145,4	35,1	36,0	117,7
<i>water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>					
Budownictwo	350,5	202,5	87,0	93,5	159,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	470,2	330,3	272,9	300,7	246,2
Transport i gospodarka magazynowa	437,5	96,9	55,8	65,5	73,9
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	347,2	42,3	21,5	24,8	7,5
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	325,5	139,8	114,6	136,4	72,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	447,7	399,4	269,0	399,4	327,4
Edukacja	51,3	32,2	22,8	31,6	18,4
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	501,5	200,2	71,7	62,9	90,9
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 21 (99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM			TOTAL
2005	321	44,0	
2010	312	38,8	
2014	170	20,5	
2015	225	26,5	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	22	2,6	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	5	0,6	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	10	1,2	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	2	0,2	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa	5	0,6	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	25	2,9	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	15	1,8	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	7	0,8	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	20	2,4	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	23	2,7	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	12	1,4	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny	2	0,2	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	75	8,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (100).

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2005	53046	100931	19937	51803	2756	12318	48955
TOTAL	2010	39498	49307	7772	22273	2090	6740	211
	2014	34314	73640	1483	17084	1669	4478	2432
	2015	34347	72058	1985	14021	1163	4334	882
sektor publiczny		11119	20935	331	10224	695	2885	698
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		23228	51123	1654	3797	468	1449	184
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		606	720	–	225	–	2	4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		22652	44394	1743	6907	616	3018	648
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		5073	2619	39	2852	349	1665	61
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		13401	35375	1196	1543	263	1116	572
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1666	2939	218	1495	1	134	11
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2512	3461	290	1017	3	103	4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		5968	7691	119	627	25	11	17
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2396	5700	80	803	42	63	4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		1887	3494	35	4063	12	979	68
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		20	73	–	4	–	2	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		154	722	–	265	6	30	10
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 22 (100). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	381	351	–	–	10	4	–
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	76	122	–	25	36	–	2
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . <i>Human health and social work activities</i>	207	8651	8	1102	416	225	129
Pozostała działalność usługowa	–	140	–	–	–	–	–
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.*

TABL. 23 (101). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a**

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie <i>Average cost of benefits in zł per benefit</i>	
		razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>
OGÓŁEM	2005	1792	1729	2403,4	2230,3
TOTAL	2010	1719	1612	2755,7	2557,4
	2014	1784	1712	3733,4	3413,6
	2015	1716	1683	3729,8	3547,2
sektor publiczny		440	421	3459,1	2963,9
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		1276	1262	3823,1	3741,8
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		17	13	4488,2	3569,2

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.*

TABL. 23 (101). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROBY ZAWODOWYCH^a (dok.)**
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a
 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
Przemysł Industry	846	824	3851,9	3551,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	82	71	6111,0	4029,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	661	652	3717,4	3611,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	27	26	4229,6	3953,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	76	75	2450,0	2433,3
Budownictwo Construction	189	188	5174,1	5082,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	276	276	2780,4	2780,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	70	70	5511,4	5511,4
Informacja i komunikacja Information and communication	2	2	1850,0	1850,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7	7	1385,7	1385,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	11	9	5409,1	4500,0
Edukacja Education	23	23	2982,6	2982,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	275	271	2882,5	2827,7

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws, No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey on the structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made

miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;

for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds - OFE.

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pension:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;

- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 9) *penitentiary staff* *functionaries*;
- 10) *farmers*;
- 11) *war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.*

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pension*;
- 2) *pensions resulting from an inability to work*;
- 3) *family pensions.*

4. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which entities emplo- ying more than 9 persons	
					w zł	
O G Ó Ł E M	2177,02	2973,79	3485,33	3667,02	3906,96	T O T A L
sektor publiczny	2549,31	3637,50	4209,74	4363,15	4363,15	public sector
sektor prywatny	1960,53	2679,36	3212,58	3410,74	3691,71	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2275,93	3236,33	4102,30	4328,69	4668,17	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2239,99	3037,03	3606,50	3748,12	3885,88	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2058,47	2818,87	3396,63	3546,87	3681,61	of which manufacturing
Budownictwo	1742,86	2418,28	2742,83	2878,49	3244,90	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1664,86	2339,87	2714,99	2851,94	3026,34	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1997,99	2224,06	2560,66	2662,25	2864,01	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1428,51	1874,49	2220,31	2317,33	2481,42	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3532,17	4792,73	6053,48	6780,31	7299,68	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3928,48	4758,27	4858,46	5316,89	5639,32	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2339,53	3029,51	3437,10	3552,64	3749,82	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2563,12	3761,70	4515,70	4980,49	5832,27	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1374,04	1978,32	2785,90	2967,16	3019,71	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2928,09	4027,07	4556,16	4664,72	4661,72	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2541,04	3500,13	4216,28	4367,89	4389,20	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,92	3085,55	3360,92	3500,36	3560,34	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2167,02	2877,36	3315,23	3497,14	3557,80	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2052,98	2283,84	2748,73	2785,00	2696,35	Other service activities

TABL. 2 (103). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a - w tys. osób in thous. person										
b - w odsetkach in percent										
O G Ó Ł E M	a	620,5	300,5	320,0	202,7	67,6	135,1	417,8	232,9	184,9
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 4107,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2014 roku by intervals ² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 4107.72 zł) for national economy in October 2014										
Do 1680,00 zł	a	55,9	29,4	26,5	0,6	0,1	0,5	55,3	29,3	26,0
and less	b	9,0	9,8	8,3	0,3	0,2	0,4	13,2	12,6	14,1
1680,01 - 2053,86 (1680,01 zł - 50% PW)	a	72,4	26,8	45,6	8,3	1,6	6,7	64,1	25,2	38,9
	b	11,7	8,9	14,3	4,1	2,4	5,0	15,3	10,8	21,1
2053,87 - 2752,17 (50 - 67% PW)	a	106,9	42,4	64,5	30,7	7,6	23,1	76,2	34,8	41,4
	b	17,2	14,1	20,0	15,1	11,2	17,1	18,3	15,0	22,3
2752,18 - 3080,79 (67 - 75% PW)	a	47,8	22,3	25,5	16,7	4,6	12,1	31,1	17,7	13,4
	b	7,7	7,4	8,0	8,2	6,8	9,0	7,4	7,6	7,2
3080,80 - 4107,72 (75 - 100% PW)	a	127,4	65,1	62,3	53,9	17,8	36,1	73,5	47,3	26,2
	b	20,6	21,7	19,3	26,6	26,3	26,7	17,6	20,4	14,1
4107,73 - 5134,65 (100 - 125% PW)	a	86,9	41,6	45,3	43,0	12,9	30,1	43,9	28,7	15,2
	b	14,0	13,9	14,1	21,2	19,1	22,2	10,5	12,3	8,3
5134,66 - 6161,58 (125 - 150% PW)	a	46,3	23,4	22,9	21,9	7,7	14,2	24,4	15,7	8,7
	b	7,5	7,8	7,2	10,8	11,4	10,5	5,9	6,7	4,7
6161,59 - 7188,51 (150 - 175% PW)	a	26,3	15,3	11,0	11,3	5,4	5,9	15,0	9,9	5,1
	b	4,2	5,1	3,5	5,6	8,1	4,3	3,6	4,2	2,8
7188,52 - 8215,44 (175 - 200% PW)	a	15,1	9,4	5,7	6,1	3,4	2,7	9,0	6,0	3,0
	b	2,4	3,1	1,8	3,0	5,0	2,0	2,2	2,6	1,6
8215,45 - 9242,37 (200 - 225% PW)	a	9,4	6,4	3,0	3,1	1,8	1,3	6,3	4,6	1,7
	b	1,5	2,1	1,0	1,5	2,7	1,0	1,5	1,9	1,0
9242,38 - 10269,30 (225 - 250% PW)	a	6,8	4,8	2,0	2,2	1,4	0,8	4,6	3,4	1,2
	b	1,1	1,6	0,7	1,1	2,0	0,6	1,1	1,5	0,7
10269,31 - 11296,23 (250 - 275% PW)	a	4,3	2,7	1,6	1,2	0,6	0,6	3,1	2,1	1,0
	b	0,7	0,9	0,5	0,6	0,9	0,5	0,7	0,9	0,5
11296,24 - 12323,16 (275 - 300% PW)	a	3,2	2,2	1,0	1,0	0,7	0,3	2,2	1,5	0,7
	b	0,5	0,7	0,3	0,5	1,0	0,2	0,5	0,7	0,4
12323,17 - 20000,00 (300% PW - - 20000,00 zł)	a	9,1	6,7	2,4	2,4	1,7	0,7	6,7	5,0	1,7
	b	1,5	2,2	0,8	1,2	2,5	0,5	1,6	2,1	0,9
Od 20000,01 zł	a	2,7	2,0	0,7	0,3	0,3	0,0	2,4	1,7	0,7
	b	0,4	0,7	0,2	0,2	0,4	0,0	0,6	0,7	0,3

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary).

TABLE 2 (103). **ZATRUDNIENI' WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3990,14 zł) w województwie małopolskim w październiku 2014 roku <i>by intervals² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3990.14 zł) in the Malopolskie voivodship in October 2014</i>										
Do 1680,00 zł and less	a b	55,9 9,0	29,4 9,8	26,5 8,3	0,6 0,3	0,1 0,2	0,5 0,4	55,3 13,2	29,3 12,6	26,0 14,1
1680,01 - 1995,07 (1680,01 zł - 50% PW)	a b	58,2 9,4	20,8 6,9	37,4 11,7	6,3 3,1	1,3 1,9	5,0 3,7	51,9 12,4	19,5 8,4	32,4 17,5
1995,08 - 2673,39 (50 - 67% PW)	a b	110,5 17,8	43,9 14,7	66,6 20,7	28,8 14,2	6,8 10,1	22,0 16,3	81,7 19,6	37,1 15,9	44,6 24,1
2673,40 - 2992,61 (67 - 75% PW)	a b	45,5 7,3	20,6 6,8	24,9 7,8	16,2 8,0	4,5 6,7	11,7 8,6	29,3 7,0	16,1 6,9	13,2 7,2
2992,62 - 3990,14 (75 - 100% PW)	a b	126,9 20,5	64,5 21,5	62,4 19,4	52,6 25,9	17,0 25,1	35,6 26,3	74,3 17,8	47,5 20,4	26,8 14,5
3990,15 - 4987,68 (100 - 125% PW)	a b	90,0 14,5	43,6 14,5	46,4 14,5	43,8 21,6	13,4 19,9	30,4 22,5	46,2 11,1	30,2 13,0	16,0 8,7
4987,69 - 5985,21 (125 - 150% PW)	a b	50,0 8,1	24,9 8,3	25,1 7,9	23,9 11,8	8,0 11,9	15,9 11,7	26,1 6,3	16,9 7,2	9,2 5,0
5985,22 - 6982,75 (150 - 175% PW)	a b	27,9 4,5	15,5 5,1	12,4 3,9	12,3 6,1	5,6 8,2	6,7 5,0	15,6 3,7	9,9 4,2	5,7 3,1
6982,76 - 7980,28 (175 - 200% PW)	a b	17,0 2,7	10,6 3,5	6,4 2,0	6,8 3,4	3,8 5,6	3,0 2,3	10,2 2,4	6,8 2,9	3,4 1,8
7980,29 - 8977,82 (200 - 225% PW)	a b	10,2 1,6	6,8 2,3	3,4 1,1	3,4 1,7	2,0 3,0	1,4 1,0	6,8 1,6	4,8 2,1	2,0 1,1
8977,83 - 9975,35 (225 - 250% PW)	a b	7,2 1,2	4,9 1,6	2,3 0,7	2,5 1,2	1,5 2,2	1,0 0,8	4,7 1,1	3,4 1,5	1,3 0,7
9975,36 - 10972,89 (250 - 275% PW)	a b	4,7 0,8	3,2 1,1	1,5 0,5	1,3 0,6	0,7 1,1	0,6 0,4	3,4 0,8	2,5 1,1	0,9 0,5
10972,90 - 11970,42 (275 - 300% PW)	a b	3,4 0,5	2,2 0,7	1,2 0,4	1,1 0,5	0,6 0,8	0,5 0,4	2,3 0,6	1,6 0,7	0,7 0,4
11970,43 - 20000,00 (300% PW - - 20000,00 zł)	a b	10,4 1,7	7,6 2,5	2,8 0,9	2,8 1,4	2,0 2,9	0,8 0,6	7,6 1,8	5,6 2,4	2,0 1,0
Od 20000,01 zł and more	a b	2,7 0,4	2,0 0,7	0,7 0,2	0,3 0,2	0,3 0,4	0,0 0,0	2,4 0,6	1,7 0,7	0,7 0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary.

TABL. 3 (104). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3990,14	4374,32	3629,31
TOTAL						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,2	8,7	7,7	7439,10	8474,66	6338,02
Managers						
Specjaliści	27,9	21,0	34,1	5063,67	6055,57	4488,97
Professionals						
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,0	4,7	1,4	5795,92	6214,80	4473,43
<i>science and engineering professionals</i>						
specjaliści do spraw zdrowia	3,9	1,1	6,6	4252,66	6075,21	3973,66
<i>health professionals</i>						
specjaliści nauczania i wychowania	10,2	5,5	14,4	4760,23	5488,33	4497,85
<i>teaching professionals</i>						
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,2	4,9	9,1	4983,76	5659,28	4640,29
<i>business and administration professionals</i>						
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	2,2	3,7	0,8	6574,63	6850,40	5356,18
<i>information and communications technology professionals</i>						
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,4	1,1	1,8	5956,61	7327,14	5194,59
<i>legal, social and cultural professionals</i>						
Technicy i inny średni personel	11,7	10,3	12,9	3990,63	4377,67	3700,28
Technicians and associate professionals						
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,6	4,2	1,0	4322,29	4548,69	3465,52
<i>science and engineering associate professionals</i>						
średni personel do spraw zdrowia	1,2	0,6	1,9	3074,99	3756,79	2881,07
<i>health associate professionals</i>						
średni personel do spraw biznesu i administracji	6,5	4,4	8,4	4164,32	4439,23	4028,44
<i>business and administration associate professionals</i>						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnej	0,9	0,3	1,4	3166,14	3671,22	3059,64
<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>						
technicy informatycy	0,5	0,8	0,2	3787,97	3859,06	3475,04
<i>information and communications technicians</i>						
Pracownicy biurówi	9,0	6,8	11,2	3283,92	3269,96	3291,87
Clerks						
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,7	0,8	4,4	3332,53	3444,57	3312,74
<i>general and keyboard clerks</i>						
pracownicy obsługi klienta	1,5	0,8	2,1	3502,12	3967,97	3338,11
<i>customer services clerks</i>						
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,7	4,6	3,1	3071,45	3043,63	3110,57
<i>numerical and material recording clerks</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABLE 3 (104). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Pracownicy biurowi (dok.) Clerks (cont.)						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,1	0,6	1,6	3615,57	3905,57	3521,86
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy	14,0	8,2	19,5	2266,72	2524,96	2164,12
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych	2,4	2,1	2,6	2368,58	2623,27	2176,29
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni	9,7	3,5	15,6	2248,46	2682,11	2157,26
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,0	0,7	2300,06	2398,25	2295,24
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony	1,5	2,6	0,6	2218,41	2236,62	2138,68
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,1	2347,86	2641,37	2020,25
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12,3	22,4	3,0	3202,52	3331,30	2310,39
Craft and related trades workers						
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,8	5,8	0,0	2843,43	2846,57	2446,50
<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,4	9,2	0,2	3705,68	3722,88	2750,32
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,9	1,3	0,5	2979,11	3270,77	2204,66
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	1,7	3,5	0,0	3767,60	3769,32	3632,97
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,5	2,6	2,3	2385,97	2489,80	2275,63
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,8	17,4	2,6	3369,28	3450,13	2868,73
Plant and machine operators and assemblers						
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,4	7,1	1,8	3639,78	3862,34	2863,93
<i>stationary plant and machine operators</i>						
monterzy	0,8	1,3	0,4	3046,20	3231,12	2460,04
<i>assemblers</i>						
kierowcy i operatorzy pojazdów	4,6	9,0	0,4	3163,58	3156,98	3321,20
<i>drivers and mobile plant operators</i>						
Pracownicy przy pracach prostych	7,0	5,1	8,9	2349,11	2622,27	2202,19
Elementary occupations						
w tym robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,8	3,0	0,7	2677,68	2731,34	2470,57
<i>of which labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 4 (105). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a - w zł in zł										
b - ogółem=100,0 total=100.0										
O G Ó Ł E M T O T A L										
O G Ó Ł E M ...	a	3990,14	4374,32	3629,31	4391,27	5016,32	4078,66	3795,58	4188,12	3300,93
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5478,21	6642,24	4778,57	5047,35	5960,87	4679,24	5961,12	7104,75	4929,50
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	b	137,3	151,8	131,7	114,9	118,8	114,7	157,1	169,6	149,3
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4452,69	5141,76	3805,92	4108,78	4989,91	3733,41	4581,68	5172,49	3848,65
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	b	111,6	117,5	104,9	93,6	99,5	91,5	120,7	123,5	116,6
Policealne	a	3392,35	3838,53	3217,21	3569,44	4022,19	3473,84	3292,32	3785,75	3035,12
<i>Post-secondary</i>	b	85,0	87,8	88,6	81,3	80,2	85,2	86,7	90,4	91,9
Średnie zawodowe	a	3283,13	3636,84	2850,47	3745,25	4338,90	3368,36	3140,46	3496,61	2605,87
<i>Vocational secondary</i>	b	82,3	83,1	78,5	85,3	86,5	82,6	82,7	83,5	78,9
Średnie ogólnokształcące	a	2973,49	3450,16	2678,05	3387,97	3909,44	3206,84	2882,15	3386,54	2531,42
<i>General secondary</i>	b	74,5	78,9	73,8	77,2	77,9	78,6	75,9	80,9	76,7
Zasadnicze zawodowe	a	2859,69	3164,96	2273,25	3351,19	3939,30	2521,29	2754,04	3020,26	2205,58
<i>Basic vocational</i>	b	71,7	72,4	62,6	76,3	78,5	61,8	72,6	72,1	66,8
Gimnazjalne	a	2341,00	2395,88	2067,67	2409,73	3045,59	1837,45	2339,93	2390,13	2079,42
<i>Lower secondary</i>	b	58,7	54,8	57,0	54,9	60,7	45,1	61,6	57,1	63,0
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2710,95	2958,30	2351,10	2962,69	3630,50	2480,99	2625,64	2811,76	2277,72
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	67,9	67,6	64,8	67,5	72,4	60,8	69,2	67,1	69,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABLE 4 (105). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a - w zł in zł										
b - ogółem=100,0 total=100.0										
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej and less	a	2619,14	2784,73	2402,28	2996,05	3677,38	2460,10	2583,85	2721,17	2395,09
	b	65,6	63,7	66,2	68,2	73,3	60,3	68,1	65,0	72,6
25-34	a	3797,43	4121,44	3457,86	3654,06	4130,93	3410,74	3834,94	4119,94	3476,30
	b	95,2	94,2	95,3	83,2	82,3	83,6	101,0	98,4	105,3
35-44	a	4337,74	4920,48	3824,74	4556,98	5214,49	4256,56	4226,86	4835,13	3494,33
	b	108,7	112,5	105,4	103,8	104,0	104,4	111,4	115,4	105,9
45-54	a	4032,75	4488,69	3700,77	4466,60	5065,14	4209,39	3670,70	4211,78	3079,51
	b	101,1	102,6	102,0	101,7	101,0	103,2	96,7	100,6	93,3
55-59	a	4020,09	4272,25	3812,83	4593,65	5161,21	4320,82	3539,05	3837,88	3162,94
	b	100,8	97,7	105,1	104,6	102,9	105,9	93,2	91,6	95,8
60-64	a	4669,67	4729,79	4490,81	5422,99	5909,17	4602,08	4065,98	4027,23	4277,03
	b	117,0	108,1	123,7	123,5	117,8	112,8	107,1	96,2	129,6
65 lat i więcej and more	a	6665,67	6752,63	5876,42	7931,00	8227,33	6282,16	4937,83	4998,76	2720,68
	b	167,1	154,4	161,9	180,6	164,0	154,0	130,1	119,4	82,4
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY										
Do 1,9 roku and less	a	3448,77	3500,80	3401,18	2879,48	3243,06	2682,39	3542,54	3530,74	3554,28
	b	86,4	80,0	93,7	65,6	64,7	65,8	93,3	84,3	107,7
2,0 – 4,9	a	3424,91	3758,72	3057,44	3406,93	3878,33	3111,12	3428,60	3741,58	3042,32
	b	85,8	85,9	84,2	77,6	77,3	76,3	90,3	89,3	92,2
5,0 – 9,9	a	3793,13	4240,58	3331,94	3919,24	4422,53	3658,49	3754,10	4206,20	3180,98
	b	95,1	96,9	91,8	89,3	88,2	89,7	98,9	100,4	96,4
10,0 – 14,9	a	4162,27	4695,36	3652,27	4486,54	5186,02	4163,11	4035,54	4586,41	3344,51
	b	104,3	107,3	100,6	102,2	103,4	102,1	106,3	109,5	101,3
15,0 – 19,9	a	4412,98	4998,18	3880,61	4763,09	5439,38	4437,86	4246,95	4874,25	3485,58
	b	110,6	114,3	106,9	108,5	108,4	108,8	111,9	116,4	105,6
20,0 lat i więcej and more	a	4197,82	4558,83	3885,59	4623,44	5322,91	4278,52	3798,03	4156,53	3283,85
	b	105,2	104,2	107,1	105,3	106,1	104,9	100,1	99,2	99,5

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (106). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eighth	dziewiątej ninth
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1700,00	2027,31	2400,00	2826,09	3283,33	3756,00	4348,06	5124,46	6700,00
TOTAL	b	1685,67	2105,00	2607,43	3072,80	3500,00	4000,00	4630,20	5645,00	7610,34
	c	1725,00	1995,82	2258,10	2639,07	3049,05	3518,95	4102,92	4766,66	5906,90
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2500,00	3500,00	4322,37	5040,00	5904,75	6710,87	7930,00	9798,33	13300,00
Managers	b	2916,25	3801,44	4700,07	5635,67	6490,33	7556,23	9100,00	11097,00	15352,34
	c	2302,16	3231,00	4004,46	4646,42	5360,00	6083,50	6922,00	8250,00	10805,92
Specjaliści	a	2632,20	3120,69	3536,06	3975,10	4382,90	4818,48	5362,54	6286,96	8138,66
Professionals	b	2726,57	3384,38	3893,08	4401,43	5045,77	5766,00	6752,54	8068,38	10350,58
	c	2590,21	3030,82	3394,22	3773,78	4166,67	4514,50	4917,82	5447,03	6591,23
Technicy i inny średni personel	a	1970,00	2460,61	2800,00	3172,96	3539,13	3948,52	4417,67	5114,59	6332,90
Technicians and associate professionals	b	1914,00	2552,76	3076,00	3500,00	3898,33	4316,93	4915,27	5702,53	7467,79
	c	2000,00	2425,00	2728,00	3000,00	3339,76	3671,50	4116,14	4704,00	5646,01
Pracownicy biurowi	a	1766,38	2086,52	2420,83	2733,49	3028,28	3361,67	3732,35	4203,00	4981,05
Clerks	b	1720,00	2063,09	2432,27	2766,15	3025,59	3311,92	3671,32	4142,84	5042,14
	c	1832,53	2100,00	2415,00	2707,11	3028,28	3400,00	3764,80	4227,69	4942,71
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1680,00	1680,00	1777,78	1905,47	1988,62	2121,16	2295,53	2638,62	3224,00
Service and sales workers	b	1680,00	1680,00	1696,80	1828,29	2031,23	2269,97	2663,11	3201,63	4173,15
	c	1680,00	1680,00	1800,00	1924,09	1980,00	2084,35	2229,91	2459,86	2921,72
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1680,00	1680,00	1708,03	1796,87	2000,00	2219,17	2500,00	2834,16	3706,94
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1680,00	2000,00	2000,00	2219,17	2418,46	2500,00	2634,12	3034,62	4602,00
	c	1680,00	1680,00	1680,00	1689,06	1704,63	1746,60	1796,87	2152,49	3375,80
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1680,00	1840,00	2196,44	2536,67	2882,56	3268,09	3682,54	4253,11	5136,31
Craft and related trades workers	b	1680,00	1945,50	2345,00	2704,53	3060,00	3428,06	3856,10	4421,30	5308,02
	c	1680,00	1690,00	1810,40	1924,77	2120,10	2252,60	2410,11	2789,97	3250,43
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1680,00	2056,19	2391,83	2775,57	3135,87	3470,65	3845,23	4354,25	5271,00
Plant and machine operators and assemblers	b	1680,00	2077,00	2439,30	2873,00	3234,18	3576,48	3957,53	4473,15	5433,75
	c	1680,00	2002,18	2193,80	2406,23	2611,56	2868,74	3161,21	3532,85	4109,03
Pracownicy przy pracach prostych	a	1680,00	1723,31	1840,00	1981,80	2115,00	2273,80	2500,00	2808,61	3318,34
Elementary occupations	b	1680,00	1680,00	1852,00	2074,64	2331,60	2662,83	2994,96	3360,00	3858,25
	c	1680,00	1733,76	1829,96	1952,17	2068,83	2191,08	2326,20	2568,08	2865,66

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABLE 6 (107). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	762042	756067	719733	718757	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	637352	648072	619912	619616	Persons receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
emerytury	306669	423143	419821	424614	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	221845	115760	91175	86365	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	108838	109169	108916	108637	family pensions
Rolnicy indywidualni	124690	107995	99821	99141	Farmers

a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABLE 7 (108). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	9463,7	13197,9	15334,7	15772,6	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	8366,9	12000,4	14008,2	14415,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1093,97	1543,10	1883,10	1938,81	Average monthly retirement and other pension in zł
Emerytury Retirement pension					
Świadczenia w mln zł	4639,6	8343,9	10017,4	10400,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1260,74	1643,24	1988,44	2041,23	Average monthly retirement pension in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	2364,8	1783,4	1739,7	1700,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	888,29	1283,81	1590,10	1640,68	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	1362,6	1873,2	2251,1	2314,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1043,28	1429,87	1722,34	1775,49	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1096,8	1197,5	1326,5	1356,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	732,99	924,05	1107,41	1140,46	Average monthly retirement and other pension in zł

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłącznego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura lub renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie umowa ustna itd.);
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie;
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **pobierające emeryturę lub rentę**, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby **utrzymujące się z niezarobkowych źródeł** innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in.: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości - budyn-

*The survey included all households within randomly selected dwellings representing the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive or main** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).*

3. *The categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) **employed persons** include:
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.);*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work;*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*
- 2) **persons receiving retirement pension or other pension** for whom the main source of maintenance is the retirement or other pension;
- 3) **persons maintained from non-earned sources** other than retirement or other pension for whom the main source of maintenance are: *social security allowances or other social benefits (i.a. family allowance, supplements to family allowances, nursing allowances and benefits, social pension, permanent and temporary benefits and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental or real estate not connect-*

ków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);

- 4) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płatnych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych - z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płatnych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym), a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny ra-

ed with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);

- 4) **dependents** (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits - from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work - obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement - which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding*

chunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochody z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. dochód minus nakłady);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

a private farm in agriculture) and from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interests, shares in profits from property, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e., revenues minus investments);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a. retirement and other pensions, social security allowances and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi”.

7. **Spożycie** artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. **Zasięg ubóstwa** - gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 - każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 - każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) - 1802 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 713 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1926 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł.

„**Ustawowa**” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do

6. *Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous expenditures on goods and services”.*

7. **Consumption** of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. **Poverty rates** - a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence** scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 - to any other person at that age and weight 0,5 - to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 713 zł for 1-person households and 1926 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively.

“**Legal**” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016, item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till the third quarter

III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe - 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. kwoty te wynosiły 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych i 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) - 1257 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 540 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1458 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 545 zł oraz 1472 zł.

of 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. From the fourth quarter of 2012 to the third quarter of 2015 these sums amounted to 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2015, the line of 634 zł and 514 zł, respectively, has applied.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 540 zł for 1-person households and 1458 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 545 zł and 1472 zł, respectively.

TABL. 1 (109). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2781	3181	3097	3134	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,23	3,06	2,86	2,81	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,17	1,17	1,11	1,08	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,85	0,84	0,76	0,82	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,74	0,69	0,74	<i>of which retirement and other pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,13	0,98	0,91	0,84	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (110). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	732,27	1109,73	1260,58	1305,45	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	708,36	1070,87	1227,39	1269,38	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:					<i>of which income:</i>
z pracy najemnej	352,03	599,65	686,31	700,09	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	17,89	24,13	20,33 ^a	27,87 ^b	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	63,89	109,50	128,70	127,16	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych ^c	240,98	276,74	312,50	355,99	<i>from social security benefits^c</i>
z pozostałych świadczeń społecznych	x	40,00	34,36	32,90	<i>from other social benefits</i>

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a - 13,19%, b - 24,69%. c W 2005 r. - ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a, b Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a - 13.19%, b - 24.69%. c In 2005 - from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (111). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	676,33	956,01	1000,51	985,77	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	652,42	917,14	967,32	949,69	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe ..	192,66	250,30	253,09	250,84	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,76	20,93	20,56	20,31	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	34,91	51,32	57,42	55,48	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	130,50	194,36	211,03	211,38	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	33,10	46,91	44,36	45,05	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	36,18	44,02	44,54	49,01	health
w tym artykuły farmaceutyczne ..	22,97	26,81	28,17	29,05	of which pharmaceutical products
transport	62,10	91,34	93,33	82,32	transport
łączość ^b	34,28	42,45	50,24	50,39	communication ^b
rekreacja i kultura	43,14	68,59	64,32	60,95	recreation and culture
edukacja	8,09	11,46	8,84	9,61 ^c	education
restauracje i hotele	13,78 ^d	24,28	47,74	43,24	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi	36,31	50,27	53,36	53,21	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	18,49	27,67	29,75	30,13	of which personal care

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. c, d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi c - 19,42%, d - 15,48%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Since 2013 including expenditures for Internet services. c, d Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c - 19.42%, d - 15.48%.

TABL. 5 (113). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko- -zamrażarka	97,7	98,3	97,9	97,3	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	33,4	38,0	28,9	23,9	Freezer
Automat pralniczy	81,8	90,2	94,1	95,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	4,9	13,5	23,0	23,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,8	52,8	58,2	57,4	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	8,17	12,8	12,2	Electric cooker with ceramic hob, induction
Samochód osobowy	49,4	61,7	64,8	62,2	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	43,0	40,3	31,5	74,0	Hi-fi stereo music system ^b
Odbiornik telewizyjny	97,2	97,0	93,7	94,8	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	35,2	54,8	53,1	54,4	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	67,2	87,3	93,5	93,3	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	30,8	40,1	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	12,4	11,9	10,3	Home theatre system
Odtwarzacz DVD	2,9	49,6	35,3	33,8	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	53,1	53,6	46,2	Digital camera
Komputer osobisty	42,7	67,7	75,6	76,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu .	27,7	63,4	74,6	75,2	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	x	40,4	56,6	56,6	of which broadband access
Drukarka	27,7	44,4	40,3	37,4	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna .	x	x	21,4	20,9	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Do 2014 r. zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża), w 2015 r. obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Until 2014 set for the reception, registration and audio (tower), in 2015 includes: radio, cassette player, CD player or cassette player with CD player, stereo.

TABL. 6 (114). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodar- stwach – o wydatkach poniżej:				Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	16,0	16,9	18,4	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	6,4	12,1	14,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	4,8	6,6	8,4	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 174.

a See general notes, item 8 on page 174.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej, tj. bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o długości sieci gazowej od 2003 r. uwzględniają również dane o sieci przesyłowej (magistralnej), tj. o przewodach doprowadzających gaz do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią ogólnospławną.

Dane dotyczące **przyłączy gazowych** od 2005 roku dotyczą również połączeń prowadzących do budynków niemieszkalnych.

3. **Źródł uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodocia-

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network, i.e., excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Since 2003 information regarding the length of gas supply network has included also data on the transmission (main) network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main sewage system.

Since 2005 data on **gas supply connections** have concerned also connections leading to non-residential buildings.

3. A **street outlet** is an equipment connected to the street water conduit, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include the quantity of water collected from water supply system by means of equipment installed in a building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to

gowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2004 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewanych centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami lub urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości, wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych, pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą - w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na

the street water supply conduit), and in the case of sewage - sewage inlets.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity since 2004 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas supply network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards residential buildings as well as buildings of offices and institutions with central heating within transmission thermalline - which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own or other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on municipal waste concern the waste produced in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households..

8. Data on liquid waste concern waste, removed to wastewater treatment plants or dump stations, which comes from households (residential buildings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewage system.

9. Strolling-recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads,

cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelii pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanym (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię - jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych - według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat

squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years

2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. - wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** - mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) - mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** - mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **towarzystw budownictwa społecznego;**
- 6) **osób fizycznych** - mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1222) zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
 Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 7) **innych podmiotów** - mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku -

2002-2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 - the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** - member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) - dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** - dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **public building societies;**
- 6) **natural persons** - dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing cooperatives (uniform text Journal of Laws 2013 item 1222) a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.
 The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
- 7) **other entities** - dwellings owned by institutions, constructing for profit - for sale, but not

przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze nie-sprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

6. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. - z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

6. Information regarding dwellings, useful floor area of dwellings as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 - from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (115). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	17621,9	19006,1	19787,1	Water supply
miasta	4125,3	4467,1	4669,6	urban areas
wieś	13496,6	14539,0	15117,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	10008,2	13509,3	15050,4	Sewage ^a
miasta	4235,8	4859,7	5120,0	urban areas
wieś	5772,4	8649,6	9930,4	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	413210	444586	458790	Water supply system
miasta	144535	154120	157451	urban areas
wieś	268675	290466	301339	rural areas
Kanalizacyjne	211177	267158	289292	Sewage system
miasta	110178	126485	132304	urban areas
wieś	100999	140673	156988	rural areas
Zdroje uliczne	271	246	245	Street outlets
miasta	191	175	175	urban areas
wieś	80	71	70	rural areas
Żużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	89,2	88,3	90,3	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	61,4	59,4	60,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	37,4	36,3	36,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	27,8	28,9	30,2	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	115,9	99,4	105,9	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	115,8	99,4	105,9	of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2 (116). **ODBIORCY ORAZ ŻUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1143,9	1199,4	1236,2	1249,5	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	639,1	681,4	709,6	715,2	Urban areas
Wieś	504,8	518,0	526,6	534,3	Rural areas
Żużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	2436,2	2775,0	2680,9	2652,3	In GW-h
miasta	1356,2	1506,0	1402,1	1381,4	urban areas
wieś	1080,0	1269,0	1278,8	1270,9	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	836,5	917,2	856,7	844,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2122	2210	1976	1932	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2140	2450	2429	2378	rural areas — per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (117).

**SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIЕ GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

*GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	21626,9	22123,1	22749,3	23213,3	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1619,2	1439,3	1489,1	1488,9	of which transmission
miasta	332,2	342,6	345,2	348,1	urban areas
wieś	1287,0	1096,7	1143,9	1140,8	rural areas
Miasta	4998,9	5348,7	5527,3	5757,6	Urban areas
Wieś	16628,0	16774,4	17222,0	17455,6	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	374456	404263	423517	434993	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	122152	136061	144562	157649	Urban areas
Wieś	252304	268202	278955	277344	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	664,8	693,8	709,5	713,3	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	459,6	471,9	473,5	474,3	Urban areas
Wieś	205,2	221,9	236,0	239,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	433,6	411,4	374,3	391,0	In hm ³
miasta	297,9	272,3	241,5	250,0	urban areas
wieś	135,7	139,1	132,8	141,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	132,9	123,5	111,3	116,0	Per capita in m ³
miasta	183,8	167,3	147,5	152,7	urban areas
wieś	82,7	83,0	76,9	81,3	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers connected to collective gas-meters. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (118).

OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 XII

*HOUSE-HEATING**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1737	1888	1910	1945	1871	74	Heating network in km
w tym przesyłowa	1360	1479	1373	1374	1332	42	of which transmission
Kotłownie	877	1006	1592	1612	1302	310	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	13662	12614	12760	13197	13092	105	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	108794	117137	143237	146230	142305	3925	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	70736	74514	79633	80599	8092	507	of which residential buildings

TABLE 5 (119). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. - korzystająca ^a z:					Population in thous. - using ^a :
wodociągu	2401,7	2525,2	2711,9	2735,7	water supply system
miasta	1517,2	1540,3	1557,3	1557,0	urban areas
wieś	884,5	984,9	1154,6	1178,7	rural areas
kanalizacji	1594,6	1758,7	2013,7	2071,7	sewage system
miasta	1334,2	1385,6	1427,1	1435,4	urban areas
wieś	280,4	373,1	586,6	636,3	rural areas
gazu	2056,7	2104,7	2105,9	2101,9	gas supply system
miasta	1280,7	1261,0	1227,9	1220,2	urban areas
wieś	776,1	833,4	878,0	881,7	rural areas
Ludność - w % ogółu ludności ^b - korzystająca ^a z:					Population - in % of total population ^b - using ^a :
wodociągu	73,5	75,7	80,5	81,1	water supply system
miasta	93,7	94,0	95,1	95,2	urban areas
wieś	53,7	58,1	66,7	67,8	rural areas
kanalizacji	48,8	52,7	59,8	61,4	sewage system
miasta	82,4	84,5	87,1	87,8	urban areas
wieś	15,8	22,0	33,9	36,6	rural areas
gazu	63,0	63,1	62,5	62,3	gas supply system
miasta	79,1	77,5	75,0	74,6	urban areas
wieś	47,1	49,5	50,7	50,7	rural areas

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.
a Estimated data. b Based on balances.

TABLE 6 (120). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospo- darstw domo- wych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	630011	766377	764232	795539	677659	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane	605554	677644	599017	605387	504952	mixed
miasta	484324	519087	409367	399941	332420	urban areas
wieś	121230	158557	189650	205446	172532	rural areas
zebrane selektywnie	24457	88734	165215	190152	172707	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	5631	11804	13698	12091	9321	paper and cardboard
szkło	11406	24527	40892	39425	37742	glass
tworzywa sztuczne	2126	13504	27669	24394	22091	plastic
metale	635	1853	1634	984	898	metals
wielkogabarytowe	2674	11970	26577	29009	28252	large size
biodegradowalne	-	21231	33038	49670	45917	biodegradable

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 181. b Dane szacunkowe.
a See general notes, item 7 on page 181. b Estimated data.

TABL. 7 (121). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a****LIQUID WASTE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	843,6	1299,7	1612,4	1686,6	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	301,7	489,9	550,6	548,4	urban areas
wieś	542,0	809,8	1061,8	1138,2	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	425,3	737,4	1030,8	1111,9	of which from households
miasta	176,5	252,5	314,9	323,8	urban areas
wieś	248,8	484,9	715,9	788,1	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	-	305,2	293,1	280,5	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	-	5,4	13,4	15,5	Household wastewater treatment systems in thous. (as of 31 XII)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 181. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 on page 181. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (122). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH****LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII): liczba	39	29	23	19	12	7	Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII): number
powierzchnia w ha	96,0	97,8	87,1	96,8	59,7	37,1	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	3,1	5,7	-	-	-	-	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	1,5	2,0	-	-	-	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,6	3,7	-	3,5	3,5	-	exploitation completed

TABL. 9 (123). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE GREEN AREAS AND GREEN AREAS OF HOUSING ESTATES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	3290,3	3133,1	3645,3	3379,4	3677,9	3385,7	3720,1	3404,6	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	1,9	0,2	2,1	0,2	2,1	0,3	2,1	in % of total area of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	10,1	19,3	10,9	20,6	10,9	20,7	11,0	20,8	per capita ^b in m ²
Tereny zielone miejskiej ogólnodostępnej: parki spacerowo-wypoczynkowe	1298,0	1202,9	1249,8	1126,6	1274,3	1167,0	1274,5	1149,6	Generally accessible urban green areas: strolling-recreational parks
zieleńce	520,9	461,2	703,0	602,8	798,5	674,9	810,3	679,2	lawns
Tereny zielone osiedlowej	1471,4	1469,0	1692,5	1650,0	1605,1	1543,8	1635,3	1575,9	Green areas of housing estates

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % of total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (124). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1020,3	1076,3	1132,1	1145,9	670,9	475,0	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys. ...	3870,5	4190,4	4429,7	4489,0	2345,5	2143,5	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	75234,2	82048,7	87902,5	89361,7	43176,6	46185,1	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:							<i>Dwelling stocks, average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,79	3,89	3,91	3,92	3,50	4,51	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :							<i>useful floor area in m²:</i>
1 mieszkania	73,7	76,2	77,6	78,0	64,4	97,2	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	23,0	24,6	26,1	26,5	26,4	26,6	<i>per person</i>
liczba osób na:							<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	3,20	3,10	2,98	2,94	2,44	3,66	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,84	0,80	0,76	0,75	0,70	0,81	<i>per room</i>

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 182.

a Based on balances of net dwelling stocks; see general notes, item 3 on page 182.

TABL. 11 (125). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE
W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania – w % - wyposażone w: <i>Dwellings – in % - fitted with:</i>					SPECIFICATION	
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating		
OGÓŁEM						TOTAL	
	2005	95,0	89,2	89,2	65,7	77,0	
	2010	96,5	94,5	92,5	65,7	80,3	
	2014	96,7	94,8	92,9	64,6	81,4	
	2015	96,8	94,9	93,0	64,3	81,6	
Miasta	2005	98,2	96,1	94,9	79,5	84,5	<i>Urban areas</i>
	2010	99,0	98,3	97,3	76,7	87,0	
	2014	99,1	98,4	97,5	74,8	87,7	
	2015	99,1	98,4	97,5	74,4	87,9	
Wieś	2005	90,8	80,1	81,7	47,3	67,0	<i>Rural areas</i>
	2010	93,1	89,2	85,6	50,3	71,0	
	2014	93,4	89,7	86,3	50,1	72,4	
	2015	93,5	89,8	86,5	50,0	72,8	

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of net dwelling stocks.

TABL. 12 (126). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdzielczych cooperatives	wspólnot mieszkaniowych housing community	prywatnych private	towarzystw budownictwa społecznego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	216595	42506	50556	21649	8719	5196	87969
TOTAL	b	48545374	9807301	9994809	4162941	2129518	1224161	21226644
	c	224,1	230,7	197,7	192,3	244,2	235,6	241,3
Miasta	a	208355	39896	49089	20784	6011	5196	87379
Urban areas	b	46973105	9331113	9663775	3999582	1661975	1224161	21092499
	c	225,4	233,9	196,9	192,4	276,5	235,6	241,4
Wieś	a	8240	2610	1467	865	2708	-	590
Rural areas	b	1572269	476188	331034	163359	467543	-	134145
	c	190,8	182,4	225,7	188,9	172,7	-	227,4

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	19,6	23,3	10,0	4,0	2,4	40,6
TOTAL	b	100,0	20,2	20,6	8,6	4,4	2,5	43,7
Miasta	a	100,0	19,1	23,6	10,0	2,9	2,5	41,9
Urban areas	b	100,0	19,9	20,6	8,5	3,5	2,6	44,9
Wieś	a	100,0	31,7	17,8	10,5	32,9	-	7,2
Rural areas	b	100,0	30,3	21,1	10,4	29,7	-	8,5

TABL. 13 (127). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów ^a w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds ^a in gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdzielcze cooperatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
		w ha		in ha				
OGÓŁEM	2010	43,0	0,9	34,5	95,7	66,8	820,8	458,8
TOTAL	2014	33,8	-	25,3	93,3	63,3	779,2	467,8
	2015	44,4	-	40,6	92,5	62,3	823,2	518,0
Miasta	2010	13,4	0,9	9,5	90,2	63,8	268,8	136,1
Urban areas	2014	14,4	-	8,3	83,1	61,6	249,0	139,5
	2015	12,6	-	10,4	82,1	60,6	248,1	154,0
Wieś	2010	29,6	0,0	25,0	5,5	3,0	552,0	322,7
Rural areas	2014	19,4	-	17,0	10,2	1,7	530,2	328,3
	2015	31,8	-	30,2	10,4	1,7	575,1	364,0

a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.

TABL. 14 (128). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	11039	18780	17521	19373	T O T A L
Spółdzielcze	320	24	-	25	Cooperative
Komunalne (gminne)	396	11	129	-	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	-	-	1	Company
Indywidualne	6408	10041	8945	8626	Private
Spoleczne czynszowe	584	97	-	76	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	3329	8607	8447	10645	For sale or rent

TABL. 15 (129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	10704	12264	15630	14600	Dwellings
miasta	6737	6962	9706	8419	urban areas
wieś	3967	5302	5924	6181	rural areas
Spółdzielcze	504	42	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	117	124	41	148	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	9	5	5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2956	4828	7086	6081	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	943	28	23	-	Public building society
Indywidualne	6184	7233	8475	8366	Private
miasta	2239	2211	2733	2460	urban areas
wieś	3945	5022	5742	5906	rural areas
Mieszkania na 1000 zawar- tych małżeństw	593	602	900	836	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	761	732	1214	1033	Urban areas
Wieś	431	488	633	664	Rural areas
Izby	48664	56600	65629	63000	Rooms
miasta	25208	25369	30834	27199	urban areas
wieś	23456	31231	34795	35801	rural areas
Spółdzielcze	1529	139	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	237	241	69	313	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	20	23	16	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9104	14165	18314	15866	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	2404	82	67	-	Public building society
Indywidualne	35390	41953	47156	46805	Private
miasta	12083	11957	13333	12228	urban areas
wieś	23307	29996	33823	34577	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	1142853	1409355	1595709	1553380	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	558690	611188	709493	634500	urban areas
wieś	584163	798167	886216	918880	rural areas
Spółdzielcze	26333	2359	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	3987	4752	1327	5065	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	644	328	342	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	179442	322746	391414	343270	For sale or rent

TABL. 15 (129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Useful floor area of dwellings in m² (cont.)
Spółeczne czynszowe	42511	1196	1401	-	Public building society
Indywidualne	890580	1077658	1201239	1204703	Private
miasta	310434	313398	336996	316432	urban areas
wieś	580146	764260	864243	888271	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	106,8	114,9	102,1	106,4	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	82,9	87,8	73,1	75,4	urban areas
wieś	147,3	150,5	149,6	148,7	rural areas
Spółdzielcze	52,3	56,2	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	34,1	38,3	32,4	34,2	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	71,6	65,6	68,4	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,7	66,8	55,2	56,4	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	45,1	42,7	60,9	-	Public building society
Indywidualne	144,0	149,0	141,7	144,0	Private
miasta	138,6	141,7	123,3	128,6	urban areas
wieś	147,1	152,2	150,5	150,4	rural areas

TABL. 16 (130). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM....	2005	10704	6184	0,5	2,7	7,2	89,6	4520	2,4	22,7	60,7	14,3
TOTAL	2010	12264	7233	0,3	2,3	4,4	93,0	5031	6,4	34,1	36,7	22,8
	2014	15630	8475	1,4	4,6	5,4	88,6	7155	13,7	37,0	35,2	14,2
	2015	14600	8366	1,6	3,3	4,7	90,4	6234	13,6	38,9	30,4	17,1
Miasta.....	2005	6737	2239	1,0	5,5	12,8	80,7	4498	2,4	22,8	61,0	13,9
Urban areas	2010	6962	2211	1,1	6,1	10,3	82,5	4751	6,6	34,9	38,1	20,4
	2014	9706	2733	3,2	12,7	12,0	72,1	6973	14,0	37,9	36,1	12,0
	2015	8419	2460	5,4	9,3	9,7	75,6	5959	14,2	40,5	31,1	14,2
Wieś	2005	3967	3945	0,2	1,1	4,1	94,6	22	-	-	-	100,0
Rural areas	2010	5302	5022	0,0	0,6	1,8	97,6	280	2,9	21,1	11,4	64,6
	2014	5924	5742	0,6	0,8	2,3	96,4	182	-	1,7	-	98,4
	2015	6181	5906	0,1	0,8	2,6	96,5	275	-	4,7	17,1	78,2

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 - zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/12 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10-2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2014/15 obowiązkami szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r.,
 - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, przy czym od roku szkolnego 2012/13 zapoczątkowany został proces likwidacji niektórych z nich (więcej - patrz ust. 5, pkt. 8) na str. 194 oraz ust. 8, pkt 6) na str. 195);
- 3) szkoły policealne;
- 4) szkoły wyższe;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6) placówki pozaszkolne.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gmi-

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004, No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments, i.e. pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since the 2004/05 school year and for children at the age of 5 since the 2011/12 school year;
- 2) schools for children, youth and adults:
 - since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory, in the 2009/10-2013/14 school years at the request of parents, children at the age of 6 were allowed to start education in the first class of primary school, in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7),
 - since the 2002/03 school year, upper secondary schools, but from the 2012/13 school year process of liquidation of some of them (more - see item 5, point 8) on page 194 and item 8, point 6) on page 195);
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres;
- 6) extracurricular institutions.

3. Data include schools and establishments managed by central (government) units and local government units (gminas, powiats and voivod-

ny, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeśli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2013/14 - 3-letnie licea profilowane,
 - 2004/05-2013/14 - 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej - obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;

ships), as well as by other legal and private persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-years special job-training schools;
- 4) 2-3-year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only;
- 8) functioning in school years:
 - 2002/03-2013/14 - 3-specialized secondary schools,
 - 2004/05-2013/14 - 2-year supplementary general schools and 3-year supplementary technical schools for graduates of basic vocational schools.

6. Post-secondary schools - educating in day, evening, weekend and full-time programmes form - include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate;

3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

7. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych.

8. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość - obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) 4-letnie technika dla dorosłych - od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 5) 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej - od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych;
- 6) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2014/15 - 2-3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
 - 2004/05-2013/14 - 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

3) colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.

7. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates are given according to the seat of particular higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes, didactic branch centers as well as consultative points. Data do not include academies of the Ministry of National Defence and academies of the Ministry of the Interior.

8. Schools for adults educating in full-time, in weekend and distance form - include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) 4-year technical secondary schools for adults - since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;
- 5) 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school - since the 2013/14 school year there has been no recruitment to the 1st grade;
- 6) functioning in the school years:
 - 2002/03-2014/15 - 2-3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
 - 2004/05-2013/14 - 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools.

9. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, of which for handicapped. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special sections or mainstream integrated are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (including health resorts treatment).

10. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

11. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

12. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci

10. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

11. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

12. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

13. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

14. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

15. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year - special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of stud-

wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2015/16 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2014 - 30 IX 2015); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

16. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

17. Współczynnik skolaryzacji brutto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Współczynnik skolaryzacji netto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

18. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

ies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for the 2015/16 academic year, graduates from 1 X 2014 - 30 IX 2015 academic year); until the 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

16. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

17. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

Net enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

18. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates - since the 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY <i>SCHOOLS</i>					
Podstawowe	1527	1478	1452	1461	<i>Primary</i>
Gimnazja	706	743	760	766	<i>Lower secondary</i>
Specjalne przysposabiające do pracy	19	28	36	37	<i>Special job-training</i>
Zasadnicze zawodowe	165	160	157	156	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	204	194	179	169	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące	1	8	x	x	<i>Supplementary general</i>
Licea profilowane	117	32	x	x	<i>Specialized secondary</i>
Technika	204	177	159	153	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniająca	10	3	x	x	<i>Supplementary technical secondary</i>
Artystyczne ogólnokształcące ^a	12	11	12	10 ^b	<i>General art^a</i>
Policealne	298	229	177	182	<i>Post-secondary</i>
Wyższe	34	33	31	31 ^c	<i>Tertiary</i>
Dla dorosłych	374	269	157	121	<i>For adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	5	3	6	7	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	9	11	-	x	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	73	82	120	114	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	120	108	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	2	2	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	44	6	4	-	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	121	57	27	-	<i>supplementary technical secondary</i>
NAUCZYCIELE^d <i>TEACHERS^d</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	17779	16692	16755	17560	<i>primary</i>
gimnazja ^e	10459	9875	9210	9094	<i>lower secondary^e</i>
zasadnicze zawodowe ^{ef}	1301	1648	1529	1503	<i>basic vocational^{ef}</i>
licea ogólnokształcące ^{eg}	4096	4399	3531	3402	<i>general secondary^{eg}</i>
licea profilowane ^e	718	205	x	x	<i>specialized secondary^e</i>
technika ^{eh}	3475	4435	4390	4378	<i>technical secondary^{eh}</i>
policealne	784	657	564	586	<i>post-secondary</i>
wyższe ^f	11874	12661	12655	12610	<i>tertiary^f</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 17 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów. d W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 196. e-h Łącznie ze szkołami: e – dla dorosłych, f – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, g – do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, h – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. i Nauczyciele akademicy.

a Leading to professional certification. b Moreover, 17 art schools giving only artistic education. c Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates. d In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 14 on page 196. e-h Including: e – schools for adults, f – special job-training schools, g – until the 2013/14 school year supplementary general secondary schools, h – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. i Academic teachers.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	34494	28509	58306	37223	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	235236	203230	208722	220561	<i>primary</i>
gimnazja	141415	114048	102394	100382	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	431	629	799	822	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	22429	22662	20119	19389	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	65278	59322	46796	44843	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	9	140	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	13059	2458	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	51628	51373	50198	50633	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical secondary</i>
technika uzupełniająca	352	103	x	x	<i>secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b ..	1504	1332	1301	1249 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	26080	23398	21134	20621	<i>post-secondary</i>
wyższe	201115	211408	182597	175596	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	23995	18119	11676	10112	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	325	230	188	171	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	444	227	-	x	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8270	7097	10953	9941	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	4879	7133	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	102	44	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	5539	311	49	-	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical secondary</i>
technika uzupełniająca	4436	3077	486	-	
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	42932	34985	32400	.	<i>primary</i>
gimnazja	46973	38156	33851	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	60	130	156	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	7719	7857	6084	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	20879	19747	15833	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	61	x	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	4812	941	x	.	<i>specialized secondary</i>
technika	11020	12117	11038	.	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	31	x	.	<i>secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b ..	286	221	208 ^d	.	<i>general art^b</i>

a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 na str. 219. b Dające uprawnienia zawodowe. c Ponadto 1593 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. d Ponadto 140 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, however, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 31 on page 219. b Leading to professional certification. c Moreover, 1593 students of art schools giving only artistic education. d Moreover, 140 graduates of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)***EDUCATION BY LEVEL (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI (dok.) GRADUATES (cont.)					
Szkoły (dok.):					<i>Schools (cont.):</i>
policealne	8800	6827	6852	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	34509	55006	49986	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	9366	4863	3735	.	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	.	<i>primary</i>
gimnazja	85	75	82	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	127	87	-	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3885	1747	3308	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	1284	2276	x	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	15	x	.	<i>specialized secondary</i>
technika	3985	67	13	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	596	332	.	<i>supplementary technical secondary</i>

Źródło: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH***SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	1452	1461	208722	220561	33015	32400
<i>Primary schools</i>						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	308	327	40	38
<i>Central (government) administration units</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	1272	1267	196158	206232	31226	30626
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	91	92	5805	6343	886	878
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	9	11	1921	2035	313	290
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	77	88	4530	5624	550	568
<i>Others</i>						
Gimnazja	760	766	102394	100382	34785	33851
<i>Lower secondary schools</i>						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	10	6	2	7
<i>Central (government) administration units</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	652	652	94352	91753	32375	31352
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	51	52	2917	3008	961	927
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	14	14	3051	3171	874	942
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	42	47	2064	2444	573	623
<i>Others</i>						

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	193	193	20918	20211	4883	6240
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	131	114	20	49
<i>Central (government) administration units</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	153	150	16926	16038	3973	5147
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	10	13	794	1252	138	298
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	4	4	236	246	78	72
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	23	2831	2561	674	674
<i>Others</i>						
Licea ogólnokształcące	179	169	46796	44843	17143	15833
General secondary schools						
Jednostki samorządu terytorialnego	137	124	43374	41242	16034	14761
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	15	17	695	832	221	246
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	8	8	1292	1351	383	391
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	19	20	1435	1418	505	435
<i>Others</i>						
Licea profilowane	x	x	x	x	219	x
Specialized secondary schools						
Jednostki samorządu terytorialnego	x	x	x	x	210	x
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	x	x	x	x	9	x
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	x	x	x	x	-	x
<i>Religious organizations</i>						
Technika^b	171	153	51499	50633	11276	11038
Technical secondary schools^b						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	10	3	1515	593	292	99
<i>Central (government) administration units</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	144	136	47954	47960	10624	10545
<i>Local government units</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	3	209	202	30	20
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	2	2	268	273	63	66
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	11	9	1553	1605	267	308
<i>Others</i>						

a, b łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: a - special job-training schools, b - general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły policealne Post-secondary schools	177	182	21134	20621	6924	6852
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	1	1	179	179	85	89
Jednostki samorządu terytorialnego Local government units	36	37	3587	3304	1599	1614
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organizations	16	13	394	342	176	190
Pozostałe Others	124	131	16974	16796	5064	4959
Szkoły wyższe Tertiary education	31	31^a	182597	175596	52052	49986^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	14	14	154889	151016	42664	41409
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	2	2	4501	4427	1497	1251
Pozostałe Others	15	15 ^a	23207	20153	7891	7326 ^a
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	157	121	11676	10112	3375	3735
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	2	2	88	77	22	44
Jednostki samorządu terytorialnego Local government units	65	47	3329	2702	675	1159
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organizations	12	9	507	460	223	172
Pozostałe Others	78	63	7752	6873	2455	2360

^a Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów.

Ź r ó d ł o: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates.

S o u r c e: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (133). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group		
6-12 lat ^a	96,0	93,5	91,5
13-15	97,8	95,5	96,7
16-18	92,8	94,9	94,8
19-21 lat	22,6	23,1	23,2

^a W roku szkolnym 2010/11 w grupie wieku 7-12 lat.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2010/11 school year in the age group 7-12.

N o t e. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (134). **WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2010/11			2014/15			2015/16		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w %			in %					
BRUTTO GROSS										
Szkoły: Schools:										
podstawowe ^a primary ^a	6-12	97,7	97,4	97,9	93,9	93,3	94,5	88,9	88,2	89,6
gimnazja lower secondary	13-15	98,3	99,5	97,1	96,7	97,2	96,1	97,3	97,9	96,7
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16-18	17,8	25,0	10,3	18,5	24,9	11,8	18,3	24,8	11,6
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	16-18	57,6	45,1	70,7	51,0	39,9	62,6	49,7	38,4	61,5
technika ^{cd} technical secondary ^{cd}	16-18	42,5	50,1	34,6	45,9	52,9	38,7	47,1	53,8	40,1
policealne post-secondary	19-21	15,4	10,2	20,7	16,6	8,9	24,5	17,0	9,1	25,2
NETTO NET										
Wychowanie przedszkolne ^e Pre-primary education ^e	5	86,9	88,5	85,2	101,4	98,9	104,2	96,9	97,2	96,6
Szkoły: Schools:										
podstawowe ^a primary ^a	6-12	95,8	95,6	96,0	93,3	92,6	94,1	88,4	87,6	89,3
gimnazja lower secondary	13-15	95,0	95,1	94,9	93,7	93,3	94,0	93,6	93,4	93,8
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16-18	16,0	22,5	9,3	16,2	22,0	10,2	16,2	22,0	10,1
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	16-18	47,0	33,9	60,6	41,5	29,2	54,2	40,7	28,4	53,4
technika ^{cd} technical secondary ^{cd}	16-18	29,7	34,6	24,6	34,4	39,4	29,1	35,5	40,7	30,2
policealne post-secondary	19-21	5,8	3,5	8,1	6,6	3,3	9,9	6,3	3,3	9,6

a W roku szkolnym 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7-12 lat. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c - w roku szkolnym 2010/11 odpowiednio: uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, liceami profilowanymi oraz technikami uzupełniającymi, d - artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dotyczy w roku szkolnym 2010/11 dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year concerns children aged 7-12. b-d Including: b - special job-training schools, c - in the 2010/11 school year: supplementary general secondary schools, specialized secondary school as well as supplementary technical secondary schools respectively, d - general art schools leading to professional certification. e In the 2010/11 school year concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year aged 5-6 attending pre-primary education establishments.

N o t e. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (135).

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS**

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students in schools</i>							
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształcących <i>general secondary</i>	technicznych ^a <i>technical secondary^a</i>	policealnych ^b <i>post-secondary^b</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>					
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION									
Angielski 2014/15	420050	98,7	98,4	98,4	98,4	70,7	98,7	99,3	54,4
<i>English</i> 2015/16	427738	99,0	99,2	98,9	98,3	72,9	98,2	97,7	50,8
Francuski 2014/15	14918	0,4	0,8	0,0	0,4	0,5	13,2	7,3	1,0
<i>French</i> 2015/16	14341	0,4	0,8	-	3,9	0,1	14,3	6,1	-
Niemiecki 2014/15	156704	2,1	2,4	1,9	75,3	23,8	60,7	81,6	0,5
<i>German</i> 2015/16	151691	1,6	1,7	1,5	76,0	22,2	58,9	79,4	0,3
Rosyjski 2014/15	7462	0,0	0,0	-	0,9	3,8	6,0	5,7	-
<i>Russian</i> 2015/16	6860	0,0	0,0	-	0,9	3,6	6,1	4,8	-
Włoski 2014/15	3490	-	-	-	0,6	0,2	5,0	0,9	-
<i>Italian</i> 2015/16	4372	-	-	-	0,7	-	7,0	1,0	-
Łacina 2014/15	1323	-	-	-	-	-	2,5	-	4,1
<i>Latin</i> 2015/16	1215	-	-	-	-	-	2,5	-	2,8
Hiszpański 2014/15	6533	0,1	0,3	-	2,5	-	7,5	0,3	-
<i>Spanish</i> 2015/16	7938	0,2	0,3	-	2,9	-	9,5	0,7	-
Inne 2014/15	612	0,2	0,5	0,1	-	-	0,1	0,0	0,5
<i>Others</i> 2015/16	871	0,3	0,4	0,2	-	-	0,3	0,0	1,0
NAUCZANIE DODATKOWE^c ADDITIONAL EDUCATION^c									
Angielski 2014/15	1620	0,2	0,0	0,4	0,8	-	0,8	-	-
<i>English</i> 2015/16	1411	0,1	-	0,2	0,8	-	0,8	-	1,0
Francuski 2014/15	2288	0,2	0,3	0,1	0,8	-	1,9	0,3	-
<i>French</i> 2015/16	2245	0,2	0,3	0,1	0,7	-	1,7	0,7	-
Niemiecki 2014/15	21758	3,6	3,7	3,5	11,6	0,1	4,0	1,0	-
<i>German</i> 2015/16	23327	4,3	4,5	4,1	10,4	-	3,7	3,5	-
Inne 2014/15	3952	0,2	0,3	0,1	1,5	-	4,2	0,1	-
<i>Others</i> 2015/16	3156	0,2	0,3	0,1	1,5	-	2,6	0,1	-

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. b Bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. c Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification. b Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. c Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (136).

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a**

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools					
		podstawowych primary	gimnazjach lower second- ary	liceach ogólno- kształcących ^b general secondary ^b	technikach ^b technical secondary ^b	policealnych post- -secondary	
Angielski English	2014/15 2015/16	22804 17403	- -	93,1 100,0	91,5 93,3	73,8 -	69,2 46,5
Francuski French	2014/15 2015/16	85 111	- -	- -	0,8 0,9	- -	- 0,1
Niemiecki German	2014/15 2015/16	996 727	- -	19,1 6,4	6,1 4,9	25,6 -	0,9 1,3
Rosyjski Russian	2014/15 2015/16	297 231	- -	16,0 10,5	1,4 1,0	- -	0,6 0,6

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. b W roku szkolnym 2014/15 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education. b In the 2014/15 school year including respectively supplementary: general secondary schools and technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (137).

KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	2009/10	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students			absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	4598	4367	4662	946	807	840	Primary schools
w tym specjalne	1348	1380	1423	252	240	236	of which special
Gimnazja	4220	3336	3321	1438	1122	1145	Lower secondary schools
w tym specjalne	1731	1507	1517	550	477	482	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	629	799	822	77	136	156	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1395	1125	1093	434	272	148 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	1214	874	842	371	240	112	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	411	263	286	119	92	87	General secondary schools ^c
w tym specjalne	198	59	60	43	24	13	of which special
Licea profilowane	48	x	x	23	10	x	Specialized secondary schools
w tym specjalne	36	x	x	21	-	x	of which special
Technika ^{cd}	256	253	276	73	48	44 ^b	Technical secondary schools ^{cd}
w tym specjalne	181	144	150	44	38	26	of which special
Szkoły policealne	153	124	109	61	58	43 ^b	Post-secondary schools
w tym specjalne	53	105	97	36	46	24	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 195. b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. c, d Łącznie ze szkołami: c - w latach szkolnych 2009/10 - 2013/14 uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, d - ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 9 on page 195. b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. c, d Including: c - in 2009/10 - 2013/14 school years supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively, d - general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (138).

**SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE
OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII
I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

*SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH
SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	29	28	28	28	<i>Centres</i>
Miejsca	2261	2012	1785	1722	<i>Places</i>
Wychowankowie	2004	1536	1209	1169	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	255	178	134	118	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	322	218	123	121	<i>deaf and hearing impaired</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	220	200	232	243	<i>associated with defects</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c	11	2	16	14	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym ...	1115	919	696	661	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	61	17	1	1	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	4	4	4	<i>Centres</i>
Miejsca	192	222	222	222	<i>Places</i>
Wychowankowie	192	219	180	209	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	-	1	3	3	<i>Centres</i>
Miejsca	-	86	165	196	<i>Places</i>
Wychowankowie	-	47	164	186	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	7	10	12	16	<i>Centres</i>
Miejsca	361	545	736	731	<i>Places</i>
Wychowankowie	365	491	553	574	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	113	205	242	258	<i>mental retardation-profound</i>
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	115	286	311	316	<i>multiple disability</i>

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym (w 2015 r. 1 ośrodek z 20 wychowankami). c W latach 2014 i 2015 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special education centre (in 2015 1 centre with 20 residents). c In 2014 and 2015 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (139). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>							
		ogółem <i>total</i>	informa- tycz- nych <i>com- puter</i>	tech- nicz- nych <i>tech- nical</i>	przed- miot- owych <i>sub- ject</i>	arty- stycz- nych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	turysty- czno- krajozna- wczych <i>tourist and sight- seeing</i>	innych <i>other</i>
O G Ó Ł E M 2005 ^b	49	207660	-	2899	35994	55148	-	-	-
TOTAL 2010	60	194260	1974	2017	17378	53759	59872	20266	38994
2014	58	192819	1134	2625	12987	71557	57527	13624	33365
2015	59	193703	1152	1875	11498	62530	68215	14409	34024
Pałace młodzieży <i>Youth centres</i>	5	33499	107	291	4362	13779	2539	34	12387
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>	16	90755	912	974	3923	46614	5935	14189	18208
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>	4	1466	72	225	305	651	152	16	45
Międzyszkolne ośrodki sportowe . <i>Inter-school sport centres</i>	10	59136	-	-	-	-	59136	-	-
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>	24	8847	61	385	2908	1486	453	170	3384

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. - od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. - do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 - to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (140). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

SZKOŁY	2015/16		2010/11	2014/15	2015/16		SCHOOLS
	placówki <i>estab- lishments</i>	miejsca <i>beds</i>	korzystający <i>boarders</i>				
			ogółem <i>total</i>		na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>		
O G Ó Ł E M	65	6200	5275	5095	5166	83	TOTAL
Internaty	46	4332	3823	3361	3415	79	<i>Boarding schools</i>
liceów ogólnokształcących	17	1393	1345	1209	1156	83	<i>general secondary</i>
szkół zawodowych	29	2939	2478	2152	2259	77	<i>vocational secondary</i>
Bursy	19	1868	1452	1734	1751	94	<i>Dormitories</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (141). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	53	55	52	50	Dormitories
Miejsca	20263	20191	19139	18977	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	17840	17631	16170	15901	students
w % ogółu studentów	8,9	8,3	8,9	9,1	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	541	415	433	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	10,1	6,4	6,4	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	8	10	9	9	Canteens
Miejsca	1490	2063	1864	1930	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (142). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16			otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools	SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice-chancellor to the best students		
OGÓŁEM	59438	48906	38530	37075	24117	13584	21,1	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	13271	9782	8426	8150	4951	3025	19,5	Universities
Wyższe szkoły techniczne	11939	11270	10200	10327	6454	4121	22,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	4326	3123	2742	2457	1726	895	23,9	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	13625	7740	5536	5066	3164	2043	19,2	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	5717	5754	3794	3618	2641	975	21,2	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	1044	1275	829	831	502	385	19,5	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	1184	768	511	526	308	223	22,8	Fine arts academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (143). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	1475	302	1173	1427	310	1117	1400	322	1078	1408	330	1078
<i>Schools</i>												
w tym: <i>of which:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	4	4	-	4	4	-	3	3	-	3	3	-
filialne	77	2	75	47	-	47	28	-	28	27	-	27
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	5	5	-	6	6	-	6	6	-	6	6	-
<i>art^a</i>												
Oddziały	12057	4401	7656	11387	4168	7219	11665	4415	7250	12290	4766	7524
<i>Sections</i>												
Uczniowie	233261	99300	133961	201882	88732	113150	207342	94182	113160	219138	100730	118408
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	35696	15282	20414	32660	14965	17695	45296	20552	24744	44701	20962	23739
w tym kobiety <i>of which females</i>	113942	48543	65399	99104	43493	55611	102081	46296	55785	108048	49669	58739
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	1704	1704	-	1679	1679	-	1269	1269	-	1331	1331	-
filialne	1709	41	1668	994	-	994	709	-	709	694	-	694
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	903	903	-	992	992	-	1136	1136	-	1176	1176	-
<i>art^a</i>												
Absolwenci	42539	18161	24378	34752	14929	19823	32164	14087	18077	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety <i>of which females</i>	20897	8915	11982	17050	7333	9717	15862	6904	8958	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	345	345	-	348	348	-	185	185	-	.	.	.
filialne	36	-	36	73	-	73	34	-	34	.	.	.
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	140	140	-	143	143	-	149	149	-	.	.	.
<i>art^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	158	329	114	141	286	101	148	292	105	156	305	110
<i>school</i>												
1 oddział	19	23	17	18	21	16	18	21	16	18	21	16
<i>section</i>												

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (144). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	654	215	439	694	232	462	705	240	465	711	245	466
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	8	8	-	6	6	-	6	6	-	6	6	-
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	4	3	1	3	3	-	3	2	1	2	1	1
Oddziały	5695	2682	3013	4984	2274	2710	4523	2077	2446	4485	2071	2414
<i>Sections</i>												
Uczniowie	139193	68391	70802	112317	54240	58077	100887	49446	51441	98865	48799	50066
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa .. <i>of which 1st grade</i>	44985	21695	23290	36587	17670	18917	33019	16344	16675	32437	16117	16320
w tym kobiety <i>of which females</i>	67474	33254	34220	54446	26529	27917	49144	24207	24937	48174	23772	24402
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1733	1733	-	1317	1317	-	1175	1175	-	1154	1154	-
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	924	516	408	306	306	-	306	201	105	203	107	96
Absolwenci	46223	23110	23113	37611	18030	19581	33369	16078	17291	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety <i>of which females</i>	22497	11305	11192	18395	8948	9447	16410	8042	8368	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	563	563	-	370	321	49	381	381	-	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	286	151	135	120	90	30	84	41	43	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	213	318	161	162	234	126	143	206	111	139	199	107
<i>school</i>												
1 oddział	24	26	23	23	24	21	22	24	21	22	24	21
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (145). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	138	134	131	131	Schools
Oddziały	743	933	926	900	Sections
Uczniowie	20809	21448	19242	18538	Students
w tym I klasa	8239	8207	6484	6262	of which 1st grade
w tym kobiety	5483	5789	5815	1827	of which females
Absolwenci	7202	7479	5829	.	Graduates
w tym kobiety	2207	2215	1788	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	19242	18538	3003	TOTAL
Artystyczna	67	76	7	Arts
Biznesu i administracji	1674	1562	409	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	6722	6493	967	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2259	2272	294	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3422	3289	521	Architecture and construction
Rolnicza	31	40	6	Agriculture
Usług dla ludności	5067	4806	799	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (147). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	200	189	170	160	Schools
Oddziały	2134	2039	1648	1585	Sections
Uczniowie	65111	59173	46697	44746	Students
w tym I klasa	22397	19557	15010	14809	of which 1st grade
w tym kobiety	39849	37396	29993	9590	of which females
Absolwenci	20835	19704	15802	.	Graduates
w tym kobiety	12724	12449	10207	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (148). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	211	177	156	150	Schools
Oddziały	1865	2012	1933	1961	Sections
Uczniowie	51750	51295	50054	50483	Students
w tym I klasa	15733	13601	14039	13917	of which 1st grade
w tym kobiety	20611	20508	20355	20702	of which females
Absolwenci	10945	12120	11012	.	Graduates
w tym kobiety	4337	4988	4417	.	of which females

a W latach szkolnych 2005/06 - 2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In 2005/06 - 2013/14 school years including supplementary technical schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students	absolwenci graduates	absolwenci graduates	
OGÓŁEM	50054	50483	7873	TOTAL
Artystyczna	48	48	7	Arts
Społeczna	4258	4245	830	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	4534	4954	648	Business and administration
Nauk o środowisku	181	83	45	Environment
Fizyczna ^c	379	45	12	Physical sciences ^c
Technologii teleinformatycznych	7002	7509	1044	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	11086	11459	1436	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1339	1238	210	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	5949	5560	1096	Architecture and construction
Rolnicza	327	232	75	Agriculture
Leśna	85	88	5	Forestry
Weterynaryjna	305	349	34	Veterinary
Usług dla ludności	14314	14108	2390	Personal services
Usług transportowych	247	565	41	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (150). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH
LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	29	42	61	60	Schools
Uczniowie	5429	3602	4798	5698	Pupils
w tym kobiety	3340	2274	3149	3751	of which females
Absolwenci.....	709	366	527	.	Graduates
w tym kobiety	413	237	332	.	of which females

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	21	24	28	27	Schools
Uczniowie	2403	2627	2695	2842	Students
w tym kobiety	1571	1701	1868	1946	of which females
Absolwenci.....	394	335	348	.	Graduates
w tym kobiety	259	224	247	.	of which females

W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
Of which GENERAL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	12	11	12	10	Schools
Uczniowie	1504	1332	1301	1249	Students
w tym kobiety	1019	946	946	913	of which females
Absolwenci.....	286	221	208	.	Graduates
w tym kobiety	194	163	151	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (151). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	294	228	175	180	Schools
Oddziały	1034	958	913	963	Sections
Uczniowie	25776	23345	21029	20524	Students
w tym kobiety	13796	15422	15275	14936	of which females
Absolwenci	8659	6803	6796	.	Graduates
w tym kobiety	5304	4922	5228	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (152). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students	absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	21029	20524	4982	T O T A L
w tym:				of which:
Artystyczna	2195	2355	631	Arts
Spoleczna	109	256	57	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	120	164	18	Journalism and information
Biznesu i administracji	4030	3693	576	Business and administration
Technologii teleinformacyjnych	1440	1592	93	Information and communication technologies
Inżynierijno-techniczna	112	47	20	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	128	43	44	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	51	57	10	Architecture and construction
Weterynaryjna	387	375	92	Veterinary
Medyczna	4297	4546	1852	Health
Opieki społecznej	768	681	195	Welfare
Usług dla ludności	2635	2510	507	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	2447	2055	241	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	1003	858	201	Security services
Usług transportowych	207	177	19	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (153). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005/06	34	11874	201115	34509	TOTAL
	2010/11	33	12263	211408	55006	
	2014/15	31	12655	182597	49986	
	2015/16	31^c	12610	175596	.	
Uniwersytety		1	3933	41818	9633	Universities
Wyższe szkoły techniczne		2	3395	45949	13933	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		1	761	10260	3226	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		7	852	26420	8231	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		2	1175	17064	4881	Teacher education schools
Akademie medyczne		-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		1	255	4258	934	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		3	663	2303	579	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		1	248	2193	574	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe		13 ^c	1328	25331	7995	Others

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 196. b W podziale według typów szkół - z roku szkolnego 2014/15. c Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 196. b According to type of schools - for the 2014/15 school year. c Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates.

TABL. 24 (154). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	201115	112007	112053	60485	89062	51522	TOTAL
	2010/11	211408	122612	125755	71057	85653	51555	
	2014/15	182597	107685	128688	75649	53909	32036	
	2015/16	175596	103356	127972	75458	47624	27898	
Uniwersytety		41818	28494	34751	23599	7067	4895	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...		45949	16640	37540	14877	8409	1763	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		10260	6436	8316	5601	1944	835	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		26420	17077	14078	8923	12342	8154	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		17064	13525	11413	9007	5651	4518	Teacher education schools
Akademie medyczne		-	-	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		4258	2500	3330	1929	928	571	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne ..		2303	1504	2154	1390	149	114	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne ..		2193	1027	2013	899	180	128	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe		25331	16153	14377	9233	10954	6920	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data for 2005/06 academic year concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 (155). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM2005/06	34509	22443	17492	10571	17017	11872	TOTAL
2010/11	55006	35090	32197	19151	22809	15939	
2013/14	52052	33353	34030	20984	18022	12369	
2014/15	49986	32171	34027	21230	15959	10941	
Uniwersytety	9633	7255	7737	5764	1896	1491	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ...	13933	5549	11834	4965	2099	584	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	3226	2165	2602	1870	624	295	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	8231	5990	3644	2551	4587	3439	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	4881	4144	2827	2417	2054	1727	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	934	605	719	460	215	145	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne ..	579	361	502	304	77	57	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne ..	574	335	480	259	94	76	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	7995	5767	3682	2640	4313	3127	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i ekstermistrzycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (156). **NAUCZYCIELE AKADEMICKY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym kobiety <i>of which females</i>			
OGÓŁEM	12263	12655	12610	5055	5379	5462	TOTAL
Profesorowie	2609	2644	2596	593	618	629	<i>Professors</i>
w tym z tytułem naukowym profesora	1420	1491	1492	274	305	308	<i>of which titled only</i>
Docenci	111	53	42	45	23	19	<i>Assistant professors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	9	6	5	4	2	1	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Adiunkci	5417	5539	5542	2142	2344	2370	<i>Tutors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	648	1221	1292	198	424	453	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Asystenci	1722	1960	2017	844	944	1017	<i>Assistant lecturers</i>
Pozostali	2404	2456	2413	1431	1450	1427	<i>Others</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 196.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 196. b The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professional post in scientific institutions.

TABL. 27 (157). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci	Students	Absolwenci ^b	Graduates ^b	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M	1542	830	191	113	TOTAL
2005/06	2305	1234	465	263	
2014/15	6019	3568	1136	731	
2015/16	7345	4205	-	-	
studia: stacjonarne	7015	4019	1020	653	<i>studies: full-time programmes</i>
niestacjonarne	330	186	116	78	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	3139	1313	325	198	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	812	337	150	65	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	73	27	1	1	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1414	750	231	156	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	205	154	30	25	<i>Teacher education schools</i>
Akademie wychowania fizycznego	43	17	1	-	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	121	67	32	15	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	65	19	11	2	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	1473	1521	355	269	<i>Others</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku akademickiego 2014/15.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of schools - for the 2014/15 academic year.

TABL. 28 (158). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2010/11	2014/15	2015/16
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of post- graduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
O G Ó Ł E M	16609	10524	10946	12249	8477	5342	6779	6810
TOTAL								
w tym kobiety	11537	7180	7518	8113	5591	2779	3648	3719
<i>of which females</i>								
Uniwersytety	3069	2295	2384	2030	2057	2682	3308	3292
<i>Universities</i>								
Wyższe szkoły techniczne	3773	2997	2989	3545	2846	978	1269	1255
<i>Technical universities</i>								
Wyższe szkoły rolnicze	400	230	208	276	221	224	260	261
<i>Agricultural academies</i>								
Wyższe szkoły ekonomiczne	3775	1847	1916	3010	1205	265	286	281
<i>Academies of economics</i>								
Wyższe szkoły pedagogiczne	3162	1770	1822	1489	1180	243	579	597
<i>Teacher education schools</i>								
Akademie wychowania fizycznego	73	16	29	21	-	91	152	169
<i>Physical academies</i>								
Wyższe szkoły artystyczne	172	121	109	55	49	159	145	134
<i>Fine arts academies</i>								
Wyższe szkoły teologiczne	192	124	190	67	61	395	482	522
<i>Theological academies</i>								
Pozostałe szkoły wyższe	1993	1124	1299	1756	858	-	25	43
<i>Others</i>								
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN	-	-	-	-	-	305	273	256
<i>Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>								

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 29 (159). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadcstwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^b
OGÓŁEM	10946	8477	TOTAL
w tym:			of which:
Pedagogiczna	1956	1125	Education
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z edukacją	-	28	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving education
Artystyczna	240	167	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	223	89	Humanities (except languages)
Językowa	200	129	Languages
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi	79	83	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving arts and humanities
Społeczna	528	319	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	107	17	Journalism and information
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z naukami społecznymi, dziennikarstwem i informacją	36	18	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving social sciences, journalism and information
Biznesu, administracji i prawa nieokreślonych dalej	256	133	Business, administration and law not further defined
Biznesu i administracji	220	213	Business and administration
Prawna	868	869	Law
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, administracją i prawem ..	147	161	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving business, administration and law
Biologiczna	82	49	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	25	33	Environment
Fizyczna	155	181	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	37	19	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych	510	399	Information and Communication Technologies (ICTs)
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno-komunikacyjne	89	38	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving Information and Communication Technologies
Inżynierjno-techniczna	451	364	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	120	186	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	162	95	Architecture and construction
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technikę, przemysł i budownictwo	46	75	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving engineering, manufacturing and construction
Rolnicza	117	128	Agriculture
Leśna	54	34	Forestry
Medyczna	1074	730	Health
Opieki społecznej	11	51	Welfare
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących zdrowie i opiekę społeczną	83	12	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving health and welfare
Usług dla ludności	54	49	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	147	152	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	199	235	Security services
Usług transportowych	28	44	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 30 (160). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH^a
SCHOOLS FOR ADULTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe	2005/06	-	-	-	-	-
Primary schools	2010/11	-	-	-	-	-
	2014/15	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-
Gimnazja	2005/06	5	13	325	71	85
Lower secondary schools	2010/11	3	10	230	56	75
	2014/15	6	11	188	42	82
	2015/16	7	12	171	47	.
Zasadnicze zawodowe	2005/06	9	21	444	107	127
Basic vocational schools	2010/11	11	17	227	66	87
	2014/15	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące ^b	2005/06	193	532	13149	5794	5169
General secondary schools ^b	2010/11	190	588	14230	6595	4023
	2014/15	120	412	10953	4660	3308
	2015/16	114	385	9941	4317	.
Licea profilowane	2005/06	2	4	102	37	-
Specialized secondary schools	2010/11	2	4	44	30	15
	2014/15	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-
Technika ^c	2005/06 ^d	165	409	9975	3095	3985
Technical secondary schools ^c	2010/11	63	209	3388	865	663
	2014/15	31	42	535	118	345
	2015/16	-	-	-	-	-

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 195. b-d Łącznie z: b – do roku szkolnego 2014/15 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - do roku szkolnego 2014/15 technikami uzupełniającymi, d – szkołami ponadpodstawowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 8 on page 195. b-d Including: b - until the 2014/15 school year supplementary general secondary schools, c - until the 2014/15 school year supplementary technical secondary schools, d - upper secondary (post-primary) schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 31 (161). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	1816	1922	2177	2175	Establishments
miasta	557	658	809	810	urban areas
wieś	1259	1264	1368	1365	rural areas
Przedszkola	794	923	1173	1216	Nursery schools
w tym specjalne	12	10	16	15	of which special
miasta	394	472	603	931	urban areas
wieś	400	451	570	585	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1022	947	907	863	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	1	1	1	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	51	96	95	Pre-primary points

TABL. 31 (161). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)***PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Miejsca					Places
Przedszkola	60547	74315	95299	96890	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	544	201	333	330	<i>of which special</i>
miasta	40495	47570	58862	59760	<i>urban areas</i>
wieś	20052	26745	36427	37130	<i>rural areas</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	10	65	75	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	1294	2462	2458	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci	77172	94808	114724	110727	Children
miasta	43906	52108	60988	58863	<i>urban areas</i>
wieś	33266	42700	53736	51864	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	34494	28509	21097	13701	<i>of which aged: 6</i>
5 lat	17980	26512	37209	37223	5
Przedszkola	58212	73227	88435	86923	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	271	198	270	279	<i>of which special</i>
miasta	39171	46646	54335	53546	<i>urban areas</i>
wieś	19041	26581	34100	33377	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	18167	16240	12580	8301	<i>of which aged: 6</i>
5 lat	16158	20123	25003	25592	5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	18960	20484	24263	21918	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
w tym w wieku 6 lat	16327	12269	8470	5351	<i>of which aged 6</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	10	65	70	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	1087	1961	1816	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	547	675	831 ^a	.	3—6
3—5	400	614	789	841	3—5
6 lat	972	869	1078 ^a	.	6
5 lat	506	789	941	969	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					<i>1000 children aged:</i>
3—6 lat	412	520	639 ^a	.	3—6
6 lat	512	495	643 ^a	.	6
5 lat	467	600	632	667	5
1 przedszkole	73	79	75	71	<i>Nursery school</i>
100 miejsc	96	99	93	90	<i>100 places</i>

a W roku szkolnym 2014/15 do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków.

U w a g a. W latach szkolnych 2014/15 i 2015/16 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2014/15 school year the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population.

N o t e. In the 2014/15 and 2015/16 school years including the children attending for all school year in the units performing health care activities. In the 2010/11 school year excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane w ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej - podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej i spraw wewnętrznych; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej - określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
 - b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale - ogólne, psychiatryczne i uzdrowskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej),
 - c) na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych;
- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowskowym i obszarach ochrony uzdrowi-

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care - unless otherwise stated - are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior; excluding health care in prisons.

2. The basis of data concerning the health care presented in this chapter are provided by:

1) the Law on Medicinal Activity, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities - specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care.

The data presented in this chapter concern the units performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
 - b) in-patient health care (hospitals - general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices detoxification centres, addiction recovery centres, sanatoria and since 2014 palliative care wards).
 - c) under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives;
- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment and the Areas of Health Resort Protection as well as

skowej oraz o gminach uzdrowskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 879);

- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 757, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne”; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywających staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. 2013 poz. 26).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);

- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 are given in accordance with law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

5. Consultations provided by doctors and dentists in the scope of out-patient health care are presented including preventive check-ups (excluding consultations provided by medical experts) together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc - łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

7. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

11. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594).

Data regarding beds in:

- *surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardio-surgery as well as other surgical wards;*
- *communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;*
- *tubercular and pulmonary wards - beds in pulmonology wards.*

7. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical materials.

9. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection or outside the health resort, situated in an equipped underground miner's heading, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

10. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

11. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja) obowiązującą od 1997 r.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

13. Dane zawarte w tabl. 10 i 11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 332).

16. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** - realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**, , tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego

12. Data regarding incidence of infectious diseases are presented according to the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” (ICD-10 Revision) valid since 1997.

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

13. Data included in tables 10 and 11 was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28.8 thous. persons living in 12.2 thous. households and in 2009 – 41.8 thous. persons in 16.3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43.0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

14. According to the Law on Childcare for Children up to the Age of 3 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217) care can be organized in the form of nurseries, children’s clubs, provided by day carer and nanny.

15. Data concerning family support and foster care, from data for 2012, are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 332).

16. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres - provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialized centre** - organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implements an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** - carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a street-worker,
- 4) **in a combination of the forms**, , i.e., combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life

pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

17. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) **spokrewnione**,
- b) **niezawodowe**, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) **zawodowe** - umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - **zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** - przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390);
 - **zawodowe specjalistyczne** - umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi;

2) rodzinne domy dziecka - w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) **interwencyjnego** - zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach

situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

17. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible - efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster families:

- a) **related**,
- b) **not-professional** - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) **professional** - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - **professional that performs the function of a family emergency house** - shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Art. 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1390);
 - **professional specialized** - shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children;

2) foster homes - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, which shall be run as:
 - a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

- b) **rodzinne** - wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** - zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** - sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** - umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** - umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.
- b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperates with a family foster care coordinator and a family assistant,
- c) **a socialization** - provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, takes actions aimed at child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;
- 2) **regional care and therapy centre** - a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** - a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** - wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** - przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** - przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prezentowane dane nie obejmują świadczeń w formie odpłatności gmin za pobyt ich mieszkańców w domach pomocy społecznej. W 2005 r. takie świadczenia przyznano 487 osobom na kwotę 4006,3 tys. zł; w 2010 r. - 2058 osobom na kwotę 33848,6 tys. zł; w 2014 r. - 2988 osobom na kwotę 62456,2 tys. zł.; a w **2015 r. - 3176 osobom na kwotę 68052,4 tys. zł.**

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

20. Data on social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **permanent benefit** - paid in respect of entire incapability of working due to age or disability,
- **temporary benefit** - entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** - offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. It may be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Presented data do not include benefits in form of payments of gminas for residence of their inhabitants in social welfare homes. In 2005 such benefits were granted to 487 persons for an amount of 4006.3 thous. zł; in 2010 - 2058 persons for an amount of 33848.6 thous. zł; in 2014 - 2988 persons for an amount of 62456.2 thous. zł, and in **2015 - 3176 persons for an amount of 68052.4 thous. zł.**

TABL. 1 (162). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	7718	7596	7668	Doctors
w tym kobiety	4346	4442	4515	of which women
Lekarze dentyści	1246	1334	1359	Dentists
w tym kobiety	919	1001	1016	of which women
Farmaceuci ^b	2559	2644	2612	Pharmacists ^b
w tym kobiety	2195	2274	2208	of which women
Pielęgniarki	17923	18022	18214 ^c	Nurses
Położne	1923	1945	1955 ^d	Midwives
Fizjoterapeuci	2198	2453	2559 ^e	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^f	898	1002	1096	Laboratory diagnosticians ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 222. b W części danych pochodzących ze sprawozdawczości GUS - łącznie z osobami odbywającymi staż. c-e W tym magistrzy: c - pielęgniarstwa - 2473, d - położnictwa - 265, e - fizjoterapii i rehabilitacji - 1557. f Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

a See general notes, item 3 on page 222. b In part of data coming from the CSO reporting - including persons undergoing internships. c-e Of which masters: c - of nursing - 2473, d - of midwifery - 265, e - of physiotherapy and rehabilitation - 1557. f Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

TABL. 2 (163). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE ZE SPECJALIZACJĄ	4898	4876	5037	DOCTORS WITH SPECIALIZATION
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	301	300	300	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	634	638	618	Surgery ^b
Chorób płuc	147	138	140	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	690	621	627	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	61	46	54	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	215	265	272	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	599	628	632	General practitioners
Neurologii ^{cd}	181	184	188	Neurology ^{cd}
Okulistyki	147	127	132	Ophthalmology
Onkologii ^e	50	57	73	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{ef}	94	117	98	Otolaryngology ^{ef}
Pediiatrii	259	279	286	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	294	254	275	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	228	201	210	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	162	171	165	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI W %				SPECIALISTS IN % OF TOTAL
OGÓŁU LEKARZY	63,5	64,2	65,7	DOCTORS

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiologii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d-g Także: d - neuropatologii, e - patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, f - otorynolaryngologii, g - radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a See general notes, item 4 on page 222. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d-g Also: d - neuropathology, e - oncological pathology, children's oncology and haematology, f - otorynolaryngology, g - oncological radiotherapy and children's radiology.

TABL. 2 (163). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ	250	275	288	DENTAL SPECIALISTS
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Chirurgii stomatologicznej	34	44	45	Dental surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	12	11	12	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	54	57	64	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	19	23	26	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	47	59	59	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	14	13	15	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	67	66	67	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ W % OGÓŁU LEKARZY DENTYSTÓW	20,1	20,6	21,2	DENTAL SPECIALISTS IN % OF TOTAL DENTISTS

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 4 on page 222.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 3 (164). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1647	1743	1817	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	1112	1184	1238	urban areas
wieś	535	559	579	rural areas
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII)	235	222	189	Doctors practices ^a (as of 31 XII)
miasta	124	113	96	urban areas
wieś	111	109	93	rural areas
Porady udzielone ^b w tys.	25886,0	27174,1	28107,4	Consultations provided ^b in thous.
miasta	20242,2	21356,1	22124,4	urban areas
wieś	5643,7	5818,0	5983,0	rural areas
lekarskie	22913,7	23948,9	24684,5	doctors
w tym specjalistyczne	9865,5	10472,9	10879,7	of which specialized
stomatologiczne	2972,2	3225,2	3422,9	stomatological

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Ź r ó d ł o: Dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern entities that have signed contract with the National Health Fund or out-patients departments. b Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (165). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES — as of 31 XII</i>				
Szpital ogólny ^a	75	85	81	<i>General hospitals^a</i>
Szpital psychiatryczny	2	2	2	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	1	1	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	34	38	41	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	2	2	2	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	8	7	8	<i>Hospices</i>
Oddziały opieki paliatywnej	x	9	8	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:				<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria ^a	35	38	36	<i>sanatoria^a</i>
szpitale	7	8	8	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII</i>				
Szpital ogólny ^d	14952	14976	14861	<i>General hospitals^d</i>
Szpital psychiatryczny	1020	1044	1027	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	81	95	87	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	2548	2794	2959	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	97	97	94	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	179	187	213	<i>Hospices</i>
Oddziały opieki paliatywnej	x	160	131	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:				<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	4423	4426	4326	<i>sanatoria</i>
szpitale	1237	1447	1398	<i>hospitals</i>
LECZENI w tysiącach <i>IN-PATIENTS in thousand</i>				
Szpital ogólny ^e	613,3	602,3	615,6	<i>General hospitals^e</i>
Szpital psychiatryczny	11,4	11,0	10,0	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	0,6	0,7	0,7	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	5,1	4,9	5,6	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	0,1	0,1	0,2	<i>Nursing homes^b</i>
Hospicja	2,0	1,9	2,0	<i>Hospices</i>
Oddziały opieki paliatywnej	x	2,3	2,1	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f	81,3	86,1	86,4	<i>Health resort treatment patients^f</i>
w sanatoriach	67,0	67,5	69,3	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	14,3	18,6	17,1	<i>in hospitals</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 222. b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. c Od 2013 r. łącznie z sanatorium w uzbrojonym podziemnym wyrobisku górniczym. d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto w 2012 r. 411 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym, w 2014 r. - 691, a w 2015 r. - 1865. Od 2013 r. łącznie z kuracjuszami leczonymi w uzbrojonym podziemnym wyrobisku górniczym.

Ź r ó ł o: w zakresie szpitali ogólnych - dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów opieki długoterminowej - dane Ministerstwa Zdrowia; w zakresie zakładów psychiatrycznych - dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 6 on page 222. b Including psychiatric types facilities. c Since 2013 including the health resort in an equipped underground miner's heading. d Including beds and incubators for newborns. e Excluding inter-ward patient transfer. f Moreover in 2012 411 health resort patients were treated as out-patient, in 2014 - 691 and in 2015 - 1865. Since 2013 including patients treated in an equipped underground miner's heading.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (166). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	75	85	81	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14952	14976	14861	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	44,6	44,5	44,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2860	2794	2752	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^a	719	732	713	of which cardiological ^a
Chirurgicznych	3088	3068	3047	Surgical
Pediatrycznych	742	729	698	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1482	1476	1440	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	362	458	449	Oncological
Intensywnej terapii	295	347	356	Intensive therapy
Zakaźnych	367	358	344	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	773	795	782	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	98	98	98	Dermatological
Neurologicznych	612	656	650	Neurological
Psychiatrycznych	489	494	564	Psychiatric
Ruch chorych				Patient
Leczeni ^b w tys.	613,3	602,3	615,6	In-patients ^b in thous.
w tym na oddziałach ^c :				of which in specified wards ^c :
chorób wewnętrznych	143,0	137,5	131,4	internal diseases
w tym kardiologicznych ^a	47,7	49,3	46,0	of which cardiological ^a
chirurgicznych	155,8	151,6	155,2	surgical
pediatrycznych	33,6	34,3	35,3	paediatric
ginekologiczno-położniczych	88,6	96,5	86,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych	22,7	22,7	22,6	oncological
intensywnej terapii	10,6	11,4	12,3	intensive therapy
zakaźnych	14,3	14,3	13,9	communicable
gruźlicy i chorób płuc	22,6	24,6	24,9	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,3	3,6	3,5	dermatological
neurologicznych	25,0	28,6	29,6	neurological
psychiatrycznych	5,5	5,7	5,7	psychiatric
Wypisani w tys.	590,5	580,2	593,2	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	15,0	14,6	15,0	Deaths in thous.
Leczeni ^b na: 10 tys. ludności	1831	1790	1830	In-patients ^b per: 10 thous. population
1 łóżko ^d	43	41	41	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,9	6,0	5,9	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	254	256	255	Average bed use in days

a Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. c Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Including intensive cardiological care wards. b Excluding inter-ward patient transfer. c Including inter-ward patient transfer. d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 6 (167). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	76	111	127	123	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	61	88	84	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	50	39	39	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	20	23	20	20	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	8	5	8	8	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tysiącach	228,2	207,3	221,4	224,7	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	69,9	62,2	65,8	66,6	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	230,9	209,8	222,4	225,3	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	18,6	14,0	15,5	14,4	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	79,5	98,6	96,0	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	70,8	63,0	66,1	66,9	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 223. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 10 on page 223. b Organizational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (168). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	929	991	1131	1140	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	929	990	1130	1139	<i>of which private</i>
w tym na wsi	210	224	271	274	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	91	97	145	139	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	91	95	144	138	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3202	3067	2640	2637	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	5471	5313	4170	4218	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3516	3367	2978	2958	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	7842	7566	6386	6342	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2000	2174	2481	2440	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 223.

a See general notes, item 11 on page 223.

TABL. 8 (169). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	18	17	16	16	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	37,4	48,2	47,2	45,9	Blood donors in thous.
w tym honorowi	37,1	48,1	47,1	45,9	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	66,5	87,4	90,8	91,1	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	66,4 ^d	87,1	90,2	86,5	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (170). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	646	490	538	555	19,8	14,7	16,0	16,5	Tuberculosis
Tężec.....	4	4	2	5	0,1	0,1	0,1	0,1	Tetanus
Krzusiec.....	62	45	168	481	1,9	1,4	5,0	14,3	Whooping cough
Odra.....	3	1	10	11	0,1	0,0	0,3	0,3	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	6	6	10	12	0,2	0,2	2,1	0,4	type A
typ B	85	27	48	97	2,6	0,8	1,4	2,9	type B
typ C	83	21	72	173	2,5	0,6	2,1	5,1	type C
Różyczka.....	428	307	437	172	13,1	9,2	13,0	5,1	Rubella
AIDS ^a	6	7	3	4	0,2	0,2	0,1	0,1	AIDS ^a
Salmonellozy	1127	718	856	1000	34,5	21,6	25,4	29,7	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	4	5	7	9	0,1	0,2	0,2	0,3	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	375	105	16	27	11,5	3,2	0,5	0,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1103	2193	4170	5173	172	190	398	499	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	909	1315	2304	2458	27,9	39,5	68,5	72,9	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	84	72	47	64	2,6	2,2	1,4	1,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	101	128	98	66	3,1	3,8	2,9	2,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	4	25	10	15	0,1	0,8	0,3	0,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne).....	4699	221	221	192	144	6,6	6,6	5,7	Mumps
Grypa ^c	58529	51000	355207	396385	1794	1531	10559	11760	Influenza ^c
Choroby weneryczne	90	143	121	109	2,8	4,3	3,6	3,2	Veneral diseases
Szczepienia przeciw wściekliznie.....	894	1172	1484	1389	27,4	35,2	44,1	41,2	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (171). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI^a**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION^b

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total			W wieku At the age of				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14 lat	15-29	30-49	50-69	70 lat i więcej and more
		w % ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex age groups							
Bardzo dobry i dobry <i>Very good and good</i>	2004	63,1	66,8	60,1	94,1	86,4	63,0	31,4	14,7
	2009	65,3	68,4	62,7	92,6	90,2	74,6	32,7	16,0
	2014	70,1	75,0	65,8	94,1	94,0	81,2	45,8	19,3
Taki sobie, ani dobry ani zły <i>Fair</i>	2004	24,9	22,8	26,7	4,6	11,1	29,9	44,2	44,3
	2009	24,8	22,1	27,0	6,4	8,0	21,9	48,6	44,4
	2014	20,0	17,6	22,0	5,3	3,6	14,1	38,3	42,7
Zły i bardzo zły <i>Bad and very bad</i>	2004	12,0	10,4	13,3	1,4	2,5	7,2	24,4	41,0
	2009	9,9	9,5	10,3	1,0	1,8	3,5	18,7	39,5
	2014	10,0	7,3	12,2	0,6	2,4	4,7	15,9	38,0

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 224.

a See general notes, item 13 on page 224.

TABL. 11 (172). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^{ab}**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			W wieku At the age of			
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	15-29 lat	30-49	50-69	70 lat i więcej and more
		w % ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex age groups						
Niedowaga <i>Underweight</i>	2004	4,2	2,3	5,9	10,4	1,9	0,6	1,8
	2009	1,6	0,8	2,2	3,9	1,0	0,9	0,0
	2014	3,3	1,7	4,6	12,0	0,9	1,2	1,8
W normie <i>Normal</i>	2004	53,4	47,9	58,4	73,5	48,8	37,8	46,8
	2009	45,3	37,3	51,9	73,1	45,5	28,5	28,6
	2014	42,6	32,6	50,8	67,7	47,0	26,0	31,4
Nadwaga <i>Overweight</i>	2004	31,7	39,6	24,4	13,8	38,1	42,4	37,3
	2009	38,6	48,8	30,1	20,1	41,4	47,3	46,6
	2014	38,0	48,9	29,1	19,2	38,5	47,5	43,0
Otyłość <i>Obesity</i>	2004	10,8	10,2	11,3	2,3	11,1	19,2	14,1
	2009	14,6	13,1	15,8	2,9	12,0	23,3	24,8
	2014	16,0	16,8	15,4	1,2	13,5	25,4	23,8

a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5. b Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 224.

a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30.0 and more, overweight – 25.0-29.99, normal – 18.5-24.99, underweight – less than 18.5. b See general notes, item 13 on page 224.

TABLE 12 (173). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	34	33	145	171	Nurseries
w tym publiczne	34	33	36	38	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	1	1	1	-	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	39	39	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	3	3	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	2110	2441	5487	6412	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	612	687	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	4096	4443	7993	9134	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	729	881	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	20,0	22,3	47,6	57,9	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	91,2	106,2	89,0	91,4	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci - łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

TABLE 13 (174). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M	112	223	227	225	8277	13686	12999	12830	TOTAL
Opiekuńcze	88	197	204	199	5493	9933	9664	9843	General care
Specjalistyczne	24	26	20	20	2784	3753	3215	2661	Specialized
W połączonych formach	-	-	3	6	-	-	120	326	In a combination of the forms

TABLE 14 (175). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2324	2140	2139	2122	Foster families
Spokrewnione	1961	1749	1333	1330	Related
dzieci ^b	2550	2344	1724	1730	children ^a
Niezawodowe	288	266	655	632	Not professional
dzieci ^b	452	364	877	849	children ^b
Zawodowe ^c	75	125	151	160	Professional ^f
dzieci ^b	225	377	363	378	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	x	26	28	Foster homes
Dzieci ^d	x	x	173	188	Children ^d

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. - w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 15 (176). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a****INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze Care and education centres	50	64	86	86	1157	1154	1277	1194 ^b	231	266	302	226
interwencyjne intervention	4	5	5	5	123	112	84	85	1	2	10	3
rodzinne family	15	20	22	23	115	155	161	159	16	34	11	11
sojalizacyjne socialization	24	30	54	53	721	663	940	862	151	153	273	204
specjalistyczno-terapeutyczne specialist therapy	x	x	3	3	x	x	32	33	x	x	8	8
łączące zadania placówek ^c combining tasks of the centres ^c	7	9	2	2	198	224	60	55	63	77	-	-

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 225. b W tym 33 wychowanków w wieku 0-3 lata i 47 w wieku 4-6 lat oraz 40 sierot i 95 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, sojalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 18 on page 225. b Of which 33 residents at age 0-3 and 47 at age 4-6, 40 orphans and 95 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 - multi-functional centres.

TABL. 16 (177). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	111	128	158	160	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	8522	8857	10129	10468	total
na 10 tys. ludności	26,1	26,5	30,1	31,0	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	8304	8828	9573	9990	total
w tym kobiety	4558	4401	4797	5012	of which women
w tym do lat 18	184	229	204	203	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1928	1993	2750	3144	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	25,4	26,5	28,4	29,6	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	376	447	227	354	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 17 (178). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b w których mogą przebywać:					Homes and facilities (excluding branches)^b in which may be:
osoby w podeszłym wieku	40	44	57	57	aged persons
przewlekle somatycznie chorzy	25	22	32	33	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	18	15	14	14	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	8	8	8	children and young mentally retarded
przewlekle psychicznie chorzy	26	25	27	28	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	1	6	4	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	6	6	6	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	7	12	23	25	homeless
inne osoby	-	2	5	4	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^c:					Residents in homes and facilities for^c:
osób w podeszłym wieku	1669	1822	1985	2103	aged persons
przewlekle somatycznie chorych	2185	1828	2095	2250	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1260	1208	961	996	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	485	373	383	339	children and young mentally retarded
przewlekle psychicznie chorych	2323	2598	2904	3070	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	-	25	46	52	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	160	200	162	163	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	312	757	1026	983	homeless
innych osób	-	17	11	34	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 18 (179). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005	166852	184637,0	T O T A L
	2010	145699	221267,3	
	2014	134920	228682,2	
	2015	130279	236610,8	
Pomoc pieniężna	100753	162166,3	Monetary assistance	
w tym:			<i>of which:</i>	
Zasilek: stały.....	13454	60631,7	<i>Benefits: permanent</i>	
okresowy	24068	42563,3	<i>temporary</i>	
celowy	62504	56435,4	<i>appropriated</i>	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	150	560,7	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>	
Pomoc niepieniężna	69499	74444,5	Non-monetary assistance	
w tym:			<i>of which:</i>	
Schronienie	1125	3066,2	<i>Shelter</i>	
Posiłek	60370	39666,0	<i>Meals</i>	
Ubranie	237	21,6	<i>Clothing</i>	
Sprawienie pogrzebu	236	549,9	<i>Burial</i>	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	7378	30985,6	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	54	151,9	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 227. b Osoby, którym przyznano świadczenie decyzyją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoleczna/raporty-i-statystyki/statystyki-pomocy-spolecznej/>

a See general notes, item 20 on page 227. b Persons who were granted benefits; under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoleczna/raporty-i-statystyki/statystyki-pomocy-spolecznej/>

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** - o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne - fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

6. Informacje o działalności **centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A borrower is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

6. Information regarding the activity of **centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of yearly reporting.

7. Informacje o **kinach** dotycząca działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **minipleksy** - posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** - posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odborników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** - zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmując obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),

7. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** - equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** - equipped with 8 screens and more.*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- *one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.*

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- *hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),*

– pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo niezczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 17) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 18) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

– *other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).*

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility’s operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of “Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 17) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs (table 18) one person may be indicated more than once, depending on the number of sports practised or taught.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports

3. *In the sports facilities statistics, the following solutions were adopted:*

- *sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,*
- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Kultura Culture

TABL. 1 (180). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
O G O Ł E M	3017	3748	4342	3907	T O T A L
Wydawnictwa naukowe	1062	1464	1555	1592	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	173	163	115	68	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	120	118	169	157	Professional publications
Podręczniki szkolne	130	76	77	22	School textbooks
Wydawnictwa popularne	859	1175	1589	1398	Popular science
Literatura piękna	673	752	837	670	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży ...	234	249	280	149	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2 (181). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
O G O Ł E M	616	768	667	734	T O T A L
ukazujące się:					published as specified:
w tygodniu:					weekly:
6-2 razy	2	2	2	2	6-2 times
1 raz	12	11	17	18	once
w miesiącu:					monthly:
3-2 razy	6	14	15	11	3-2 times
1 raz	147	184	141	152	once
1 raz:					once
na 2 miesiące	67	73	65	68	bimonthly
w kwartale	156	202	174	187	quarterly
w półroczu	42	65	60	58	half-yearly
w roku	79	106	74	89	yearly
nieregularnie	105	111	119	149	irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3 (182). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	766	759	724	725	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	566	559	537	544	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	69	57	44	45	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	42	27	16	38	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	10780,3	10835,2	10955,3	11033,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5411,0	5479,3	5487,9	5595,2	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	710,6	670,6	655,9	664,7	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	218,8	196,2	196,4	202,9	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} : w tysiącach wol.	12741,1	10867,4	10250,7	9992,0	<i>Loans^{ab}: in thousand vol.</i>
w tym na wsi	4267,9	3615,4	3431,2	3453,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	17,9	16,2	15,6	15,0	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	19,5	18,4	17,5	17,0	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; since 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (183). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2005	104	3922,4	344	121	5644,4	1741,5	
2010	115	3827,1	306	219	6479,7	1695,9	
2014	116	4447,3	368	229	8038,2	1775,6	
2015	134	4573,0	388	194	8890,6	1376,1	
Archeologiczne	3	552,5	8	16	116,7	24,1	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	18	849,2	72	34	2556,6	216,1	<i>Art</i>
Biograficzne	13	2,8	8	1	339,5	54,3	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	8	93,9	53	11	171,7	27,3	<i>Ethnographic</i>
Geologiczne	3	167,7	6	5	13,9	1,7	<i>Geological</i>
Historyczne	34	191,7	60	13	1670,1	263,6	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne	6	89,5	22	39	40,2	9,5	<i>Interdisciplinary</i>
Literackie	-	-	-	-	-	-	<i>Literary</i>
Martyrologiczne	2	95,8	4	1	1765,6	471,7	<i>Martyrological</i>
Militarne	1	0,8	-	-	1,0	0,4	<i>Military</i>
Przyrodnicze	6	2193,2	10	5	40,6	14,3	<i>Natural history</i>
Regionalne	19	137,1	61	28	339,6	68,0	<i>Local</i>
Skansenowskie	2	0,5	15	8	99,2	28,8	<i>Heritage</i>
Techniki i nauki	7	82,7	28	25	325,3	92,3	<i>Technical science</i>
Inne	12	115,6	41	8	1410,6	104,0	<i>Others</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (184). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	6	11	4	8	Institutions (as of 31 XII)
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	1	1	1	2	Botanical Garden
Rezerwy	1	4	-	-	Reserves
Inne	3	5	2	5	Others
Zwiedzający w tys.	1006,9	1621,8	473,5	553,8	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	149,9	255,9	70,0	90,9	of which primary and secondary school students visiting in organized groups
Ogród zoologiczny	255,0	265,4	391,4	309,0	Zoological Garden
Ogród botaniczny	53,5	56,1	77,3	80,1	Botanical Garden
Rezerwy	644,2	769,9	-	-	Reserves
Inne	54,3	530,3	4,8	164,7	Others

TABL. 6 (185). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	66	67	64	65	33	32	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy^a	727	762	763	829	534	295	Exhibitions^a
w tym z zagranicy	69	57	29	25	16	9	of which foreign
Ekspozycje^a	797	796	779	823	535	288	Expositions^a
Zwiedzający w tys.	452,0	436,6	1562,2	1592,8	1266,5	326,3	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 7 (186). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2005	20	5191	4072	717,6	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
	2010	17	5774	4714	1001,0	
	2014	17	6809	5679	1132,2	
	2015	18	7685	5635	1143,3	
		12	5034	4071	720,6	
Teatry dramatyczne		9	4310	3289	576,2	Dramatic theatres
dramatyczne		3	724	782	144,4	
Teatry muzyczne		3	1308	434	168,0	Music theatres
Filharmonie		1	693	882	138,9	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		2	650	248	115,8	Symphonic and chamber orchestras choirs
Zespoły pieśni i tańca		-	-	-	-	Song and dance ensembles
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2005	-	-	-	-	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
	2010	4	x	504	186,2	
	2014	5	x	798	1295,2	
	2015	5	x	654	734,6	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według siedziby.

^a As of 31 XII. ^b According to the seat.

TABL. 8 (187). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS,
CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	489	480	425	444	138	306	<i>Institutions</i>
centra kultury	-	-	-	50	22	28	<i>centres of culture</i>
domy kultury	136	143	96	82	24	58	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	142	142	156	129	38	91	<i>cultural centres</i>
kluby	68	72	61	56	46	10	<i>clubs</i>
świetlice	143	123	112	127	8	119	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	443	492	622	629	292	337	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	24961	29561	24469	24876	15977	8899	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3771,4	3992,8	4048,2	3660,2	2591,7	1068,4	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	1313	1769	2118	1725	1224	201	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	18610	27581	26745	23636	15991	7645	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	12030	16266	19018	15988	10182	5806	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Grupy (zespoły) artystyczne	2021	2031	1507	1679	717	962	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespołów) artystycznych	34303	35926	30926	33814	14206	19608	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	19621	19850	18569	23070	9412	13658	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Koła (kluby/sekcje)	1594	1630	1938	2415	1138	1277	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji) w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	29539	31327	38050	47234	23170	24064	<i>Members of groups (clubs/sections) of which primary and secondary school students^b</i>

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 9 (188). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	49	46	47	45 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	47	46	47	45	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	4	5	5	5	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	98	114	126	124	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	96	114	126	124	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	42	62	62	62	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	22288	24239	24699	24376	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	22288	24239	24699	24376	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	9604	12894	12731	12757	<i>of which multiplexes</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	109,7	153,9	183,1	182,5	<i>in thousands</i>
w tym miasta	109,6	118,5	183,1	182,5	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	70,4	111,6	110,1	106,6	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	2238	3345	3896	4056	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	2539,5	3669,0	3693,9	4087,6	<i>in thousands</i>
w tym miasta	2537,8	3668,7	3693,9	4087,6	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	1614,4	2651,4	2289,0	2540,6	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	51827	79761	78594	90836	<i>per cinema</i>
na 1 seans	23	24	20	22	<i>per screening</i>

a W tym 6 miniplexów.
a Of which 6 miniplexes.

TABL. 10 (189). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	183632	259254	285733	334036	T O T A L
Na 1000 ludności	56	78	85	99	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (190). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	649,5	473,2	485,3	483,3	199	142	144	143	Radio subscribers
miasta	405,4	308,0	314,5	313,3	250	188	192	192	urban areas
wieś	244,1	165,2	170,8	170,0	148	97	99	98	rural areas
Abonenci telewizyjni ...	626,3	454,4	462,3	459,8	192	136	137	136	Television subscribers
miasta	390,3	295,0	298,0	296,3	241	180	182	181	urban areas
wieś	236,0	159,4	164,3	163,5	143	94	95	94	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka**Tourism**TABL. 12 (191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI****TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	825^b	875^b	1418	1448	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	720	801	1172	1192	of which open all year
Obiekty hotelowe	242	394	449	467	Hotels and similar facilities
hotele	152	249	300	315	hotels
motele	11	10	7	9	motels
pensjonaty	62	64	69	73	boarding houses
inne obiekty hotelowe	17	71	73	70	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	583 ^b	481 ^b	969	981	Other facilities
domy wycieczkowe	17	10	9	8	excursion hostels
schroniska	21	22	21	20	shelters
schroniska młodzieżowe	44	35	29	31	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	33	28	25	27	of which school youth hostels
kempingi	13	10	10	10	camping sites
pola biwakowe	16	9	8	8	tent camp sites
ośrodki wczasowe	155	113	96	106	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	66	68	61	62	training-recreational centres
domy pracy twórczej	15	12	10	10	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ..	15	16	12	14	complexes of tourist cottages
hostele	29	37	38	hostels
pokoje gościnne	449	449	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	100	96	agrotourism lodgings
inne obiekty	221	157	127	129	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 12 (191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	61509^b	69959^b	87208	90304	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	54193	61152	76465	79047	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	20733	33684	40529	42038	Hotels and similar facilities
hotele	15609	26282	33482	34775	<i>hotels</i>
motele	497	383	315	357	<i>motels</i>
pensjonaty	3725	3413	3248	3294	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	902	3606	3484	3612	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	40776^b	36275^b	46679	48266	Other facilities
domy wycieczkowe	1366	575	524	478	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1178	1185	1142	1141	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	2768	2382	1954	1974	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1934	1861	1520	1580	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	1737	1273	1052	1012	<i>camping sites</i>
poła biwakowe	1497	760	570	600	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	10067	8822	8069	8914	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5591	4762	4801	4986	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	473	498	312	308	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	905	793	830	953	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	1403	2797	2807	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	11991	11791	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	1557	1553	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	15194	13822	11080	11749	<i>miscellaneous facilities</i>
Korzystający z noclegów	2493045^b	2872501^b	3748438	4075024	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	889479	896116	1191163	1218093	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	1482157	1961193	2696803	2944782	Hotels and similar facilities
hotele	1308323	1692322	2446742	2669546	<i>hotels</i>
motele	26131	31683	17871	18760	<i>motels</i>
pensjonaty	111875	98526	99280	111171	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	35828	138662	132910	145305	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	1010888^b	911308^b	1051635	1130242	Other facilities
domy wycieczkowe	50929	11027	5652	5722	<i>excursion hostels</i>
schroniska	68135	58008	77109	78653	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	86715	79845	66680	65655	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	46987	47884	45038	43219	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	27828	11154	12923	12106	<i>camping sites</i>
poła biwakowe	8252	4343	3931	4848	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	200476	197613	171286	176826	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	167506	134165	116080	128897	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	11790	7924	6962	6824	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	16648	12097	23935	27933	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	104064	153112	179841	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	145150	153343	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	9461	11468	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	372609	291068	259354	278126	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	7375810^b	7973724^b	10166161	10942837	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	2021651	2135297	2842639	2940536	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	3276072	4263685	5874575	6452872	Hotels and similar facilities
hotele	2699842	3501216	5135943	5658210	hotels
motele	36499	40261	32018	33800	motels
pensjonaty	457686	373801	339235	364914	boarding houses
inne obiekty hotelowe	82045	348407	367379	395948	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4099738^b	3710039^b	4291586	4489965	Other facilities
domy wycieczkowe	146868	42018	21557	21369	excursion hostels
schroniska	116568	92582	127151	129082	shelters
schroniska młodzieżowe	190740	193748	139665	139796	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	107699	122913	95876	93570	of which school youth hostels
kempingi	59111	27001	31227	29542	camping sites
pola biwakowe	25419	15604	10232	13225	tent camp sites
ośrodki wczasowe	889959	880593	778119	794362	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	647164	476978	410521	437177	training-recreational centres
domy pracy twórczej	57599	45803	36505	34696	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	62259	53577	62017	65489	complexes of tourist cottages ^c
hostele	210107	318393	366136	hostels
pokoje gościnne	567935	580912	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	31251	41482	agrotourism lodgings
inne obiekty	1904051	1672028	1757013	1836697	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (192). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ**
TURYSTYKI
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	889479^b	896116^b	1191163	1218093	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	759130	786085	1031739	1054469	Hotels and similar facilities
hotele	727401	740038	979193	1002484	hotels
motele	8385	5222	5182	4274	motels
pensjonaty	16765	8398	7765	6529	boarding houses
inne obiekty hotelowe	6579	32427	39599	41182	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	130349^b	110031^b	159424	163624	Other facilities
domy wycieczkowe	9114	177	147	147	excursion hostels
schroniska	5565	3506	4735	4807	shelters

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 13 (192). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów (dok.)					Tourists accommodated (cont.)
Pozostałe obiekty (dok.)					<i>Other facilities (cont.)</i>
schroniska młodzieżowe	13297	9877	4212	4551	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3127	2419	2234	2297	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	18931	6174	7452	7230	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	772	394	1520	1856	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	8646	6378	6024	4021	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10278	6398	7658	7659	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	513	137	161	121	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1827	1012	1650	1700	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	43810	71934	74770	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	15323	17058	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	18	68	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	61406	32168	38590	39636	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	2021651^b	2135297^b	2842639	2940536	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	1683021	1817344	2421604	2498883	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	1597646	1696851	2261053	2343139	<i>hotels</i>
motele	13168	7367	6215	5424	<i>motels</i>
pensjonaty	55078	26379	22252	17808	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	17129	86747	132084	132512	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	338630 ^b	317953 ^b	421035	441653	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	18555	972	574	458	<i>excursion hostels</i>
schroniska	7439	4465	6004	6264	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	31054	36219	13339	16024	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	8751	17119	7420	8769	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	37615	12831	17163	16669	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	2075	990	3812	5126	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	36102	33739	22270	12891	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	36424	21704	24166	23543	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1586	251	368	363	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	6976	5550	4823	4441	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	104703	171358	188165	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	42177	47499	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	44	346	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	160804	96529	114937	119864	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (193). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	43,6	36,0	41,9	44,2	51,4	42,1	50,1	53,0	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	47,2	37,9	44,2	46,9	55,0	44,2	52,7	56,1	<i>hotels</i>
motele	23,9	27,3	27,8	27,6	32,1	32,9	32,4	32,4	<i>motels</i>
pensjonaty	35,0	31,2	30,8	32,2	41,7	35,4	33,3	34,7	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ...	25,4	27,9	30,6	30,9	28,3	31,7	39,0	39,5	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	33,2	34,9	30,3	31,6	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 241.

a See general notes, item 4 on page 241.

TABL. 15 (194). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
 Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005 213	295	316	38	TOTAL
	2010 296	278	290	46	
	2014 379	269	386	44	
	2015 401	291	393	38	
Obiekty hotelowe	348	217	76	19	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	299	189	24	10	<i>hotels</i>
motele	8	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	19	16	40	3	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	22	12	12	6	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	53	74	317	19	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	-	-	3	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska	3	6	7	5	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	-	-	7	-	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	7	-	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	1	-	-	-	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	6	15	74	1	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	14	11	37	5	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	-	-	4	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych	2	3	1	-	<i>complexes of tourist cottages</i>
hostele	1	5	3	-	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	9	5	95	6	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	-	15	-	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	17	29	71	2	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 16 (195). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>					w trakcie kate- goryzacji <i>in the process of the categori- sation</i>
			*****	****	***	**	*	
O G Ó Ł E M^a	2005	152	4	11	71	44	12	10
T O T A L^a	2010	249	14	30	131	53	10	11
	2014	300	14	59	170	38	13	6
	2015	315	14	62	179	39	13	8
Pokoje ^a	2005	7687	647	863	4085	1453	404	235
<i>Rooms^a</i>	2010	12747	1131	2400	6206	2496	276	238
	2014	15683	1199	4952	6792	2064	559	117
	2015	16479	1224	5417	7256	1863	560	159
Miejsca noclegowe ^a	2005	15609	1176	1794	8145	3153	840	501
<i>Bed places^a</i>	2010	26282	2131	4773	12888	5377	618	495
	2014	33482	2306	10358	14531	4767	1258	262
	2015	34775	2359	11273	15494	4066	1220	363
Korzystający z noclegów w tys.	2005	1308,3	113,4	192,3	663,6	257,2	59,4	22,5
<i>Tourists accommodated in thous.</i>	2010	1692,3	178,8	383,3	797,8	267,8	39,4	25,3
	2014	2446,7	189,2	842,7	1041,2	243,6	121,3	8,7
	2015	2669,5	201,1	961,9	1148,5	205,0	134,2	18,8
w tym turyści zagraniczni ... <i>of which foreign tourists</i>	2005	727,4	85,9	119,3	390,1	100,5	20,8	11,0
	2010	740,0	114,1	187,1	349,5	73,8	9,8	5,6
	2014	979,2	129,0	348,8	385,1	74,4	39,8	2,2
	2015	1002,5	124,7	370,6	410,5	50,8	37,8	8,1
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsc noclegowych	2005	47,2	64,0	52,6	48,5	40,2	38,5	31,4
<i>bed places</i>	2010	37,9	47,1	43,6	37,2	31,1	35,1	27,3
	2014	44,2	53,8	50,5	40,8	35,0	50,3	19,6
	2015	46,9	54,0	53,1	43,7	35,2	52,0	28,7
pokoju	2005	55,0	61,3	59,3	56,8	51,7	39,5	40,4
<i>rooms</i>	2010	44,2	52,6	50,2	43,1	38,0	37,2	33,6
	2014	52,7	65,3	59,6	48,6	42,8	53,7	27,4
	2015	56,1	68,0	63,2	52,2	40,7	57,2	38,8

a Stan w dniu 31 VII.

a As of 31 VII.

Sport

TABL. 17 (196). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a				
<i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a</i>				
Jednostki organizacyjne	738	739	848	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	53329	50597	57123	<i>Members</i>
Ćwiczący ^b	83219	55435	54504	<i>Persons practising sports^b</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 241. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 1 on page 241. b Estimated data.

TABL. 17 (196). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	SPECIFICATION
KLUBY SPORTOWE <i>SPORTS CLUBS</i>				
Jednostki organizacyjne	1372	1486	1411	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	100471	105659	105956	<i>Members</i>
Ćwiczący	96035	105615	102780	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	71681	80417	78684	<i>males</i>
kobiety	24354	25198	24096	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	69402	75548	69355	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	2834	2701	2570	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	1151	1492	1544	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	2309	2516	2369	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1221	1111	966	<i>Other persons conducting sports activities</i>

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU <i>SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS</i>	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy <i>Coaches</i>	Instruktorzy sportowi <i>Sports instructors</i>
		ogółem <i>total</i>	z liczby ogółem <i>of total</i>			
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>		
Alpinizm ^a	19	986	344	168	5	30
<i>Climbing^a</i>						
Badminton	20	466	189	323	9	18
<i>Badminton</i>						
Biathlon ^a	10	176	92	160	12	5
<i>Biathlon^a</i>						
Boks	13	366	76	224	16	12
<i>Boxing</i>						
Brydż sportowy	8	175	56	130	5	317
<i>Bridge</i>						
Gimnastyka ^a	17	696	532	642	32	22
<i>Gymnastics^a</i>						
Hokej na lodzie	14	731	129	509	20	14
<i>Ice hockey</i>						
Jeździectwo ^a	33	869	634	515	3	69
<i>Equestrian sport^a</i>						

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
^a *A sports field (consists of a number of related kinds of sports).*

TABL. 18 (197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH
W 2014 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
*SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS
IN 2014 (cont.)*
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem total	z liczby ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Judo	20	1264	346	1128	16	32
<i>Judo</i>						
Ju-jitsu	10	475	124	386	7	16
<i>Ju-jitsu</i>						
Kajakarstwo ^a	18	577	160	384	12	39
<i>Canoeing^a</i>						
Karate ^a	42	3478	1077	2659	24	103
<i>Karate^a</i>						
Kick-boxing	17	609	129	367	10	31
<i>Kick-boxing</i>						
Kolarstwo ^a	37	699	148	408	13	34
<i>Cycling^a</i>						
Koszykówka	131	4658	1794	3454	76	96
<i>Basketball</i>						
Lekkoatletyka	90	2740	1235	2122	65	53
<i>Athletics</i>						
Łuczniczstwo	7	336	170	210	6	10
<i>Archery</i>						
Łyżwiarstwo ^a	7	188	115	174	12	6
<i>Skating^a</i>						
Narciarstwo ^a	114	3401	1468	2794	78	145
<i>Skiing^a</i>						
Piłka nożna ^a	889	48372	2464	33855	761	817
<i>Football^a</i>						
Piłka ręczna	124	4202	1775	3783	66	89
<i>Handball</i>						
Piłka siatkowa ^a	348	10883	5916	8812	145	281
<i>Volleyball^a</i>						
Rugby	5	243	27	158	2	8
<i>Rugby</i>						
Snowboard	12	244	111	147	10	18
<i>Snowboard</i>						
Sport lotniczy ^a	6	320	43	134	1	23
<i>Air sport^a</i>						
Sport motorowy ^a	13	248	14	45	2	3
<i>Motorsport^a</i>						
Sport pływacki ^a	70	3497	1667	3064	70	91
<i>Swimming sport^a</i>						
Strzelectwo sportowe ^a	16	598	88	123	1	31
<i>Sport shooting^a</i>						

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 18 (197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014 (cont.)
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem total	z liczby ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Szachy Chess	43	1726	537	1463	21	47
Taekwondo ^a Taekwondo ^a	6	533	160	463	2	21
Taniec sportowy Sport dance	12	512	437	488	3	14
Tenis Tennis	38	1458	546	1133	11	44
Tenis stołowy Table tennis	140	3396	1142	2620	15	115
Żeglarsstwo ^a Sailing ^a	10	359	84	218	10	29

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 19 (198). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych Of which adapted for the disabled		SPECIFICATION
		ćwiczących persons practising sports	wizatorów spectators	
Stadiony w tym piłkarskie	245 163	50 23	62 60	Stadiums of which football
Boiska do gier wielkich ^b w tym piłkarskie	421 419	73 72	95 93	Fields for big games ^b of which football
Boiska do gier małych ^b w tym:	52	25	7	Fields for small games ^b of which:
koszykówki	18	12	4	basketball
piłki ręcznej	7	2	2	handball
piłki siatkowej	27	11	1	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	266	117	85	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	203	34	6	Tennis courts
Hale sportowe	165	82	37	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	90	29	3	Gyms ^c
Pływalnie	90	51	16	Swimming pools
Tory sportowe	29	7	8	Sports tracks
Lodowiska sztuczne mrożone ..	27	5	3	Artificial ice skating rinks
Ścieżki rowerowe w km ^d	319,8	-	-	Bicycle paths - length in km ^d

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. c Łącznie z salami pomocniczymi. d Bez szlaków rowerowych.

a Excluding schools facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gyms. d Excluding bicycle trails.

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. **Działalność badawcza i rozwojowa** (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Objemuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2015 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocni-

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. **Research and development** (scientific research and experimental development - R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 572, with later amendments),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2016, item 371, with later amendments); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 'Scientific research and development';
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary

cze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;

- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 'Scientific research and development') including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. *Expenditures on research and development include:*

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.*

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** - krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** - krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** - krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** - krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** - organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. **Działalność innowacyjna** obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. **Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** - *national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (uniform text Journal of Laws 2016, item 371) subject to the ministries,*
- 2) **business enterprise sector** - *national economic entities,*
- 3) **higher education sector** - *national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,*
- 4) **private non-profit sector** - *national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,*
- 5) **abroad** - *international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

5. *Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.*

6. *Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intra-mural and extra-mural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.*

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu - bez względu na dziedzinę techniki - jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do sekcji: przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacja i komunikacja; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

9. A patentable invention - regardless of the field of technology - is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. A utility model eligible for protection - any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities, other service activities (repair of computers and communication equipment).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (199). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	100	162	308	397	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	31	45	57	59	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	11	11	11	11	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	16	6	6	5	research institutes
inne	4	28	40	43	others
Podmioty gospodarcze	47	81	207	287	Economic entities
Szkoły wyższe	16	19	19	20	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^a

EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff		
O G Ó Ł E M	10063	8862	13616	14476	11809	1952	714	T O T A L
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1827	1752	2881	2931	1788	870	272	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	638	987	1388	1296	915	#	#	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	1146	643	1032	1113	400	873	139	research institutes
inne	43	122	461	523	473	#	#	others
Podmioty gospodarcze	1129	1247	3644	4513	3728	476	310	Economic entities
Szkoły wyższe	7070	5666	6909	6838	6131	591	115	Higher education institutions

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (200).

ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozosta- łym other	
			wyższym higher						
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)			
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)				
OGÓŁEM	2005	15543	1324	1342	5119	6398	1360		
TOTAL	2010	14579	1562	1517	5961	4619	920		
	2014	18758	1527	2348	6115	7439	1329		
	2015	20216	1540	2444	6172	8441	1619		
w tym: of which:									
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	2185	134	100	596	885	470		
Scientific and research- -development units	2010	2096	140	130	589	936	301		
	2014	3180	163	201	638	1616	562		
	2015	3147	177	241	695	1527	507		
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		1275	131	#	398	403	#		
<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>									
instytuty badawcze		1282	44	43	214	707	274		
<i>research institutes</i>									
inne		590	2	#	83	417	#		
<i>others</i>									
Podmioty gospodarcze	2005	1281	-	-	21	1004	256		
Economic entities	2010	1707	#	-	#	1400	278		
	2014	3965	#	#	144	3392	427		
	2015	5438	#	#	155	4498	778		
Szkoły wyższe	2005	12072	1190	1242	4502	4505	633		
Higher education institutions	2010	10476	1418	1385	5320	2014	339		
	2014	11380	1356	2138	5302	2258	326		
	2015	11338	1349	2192	5281	2190	326		

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (201). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015				
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące <i>current</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>	
	razem <i>total</i>	w tym osobowe <i>of which labour costs</i>	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>of which machinery, technical equipment as well as transport equipment</i>				
w mln zł		in mln zł						
OGÓŁEM	731,9	1091,4	1850,3	2118,6	1543,1	839,1	575,5	457,1
TOTAL								
w tym: <i>of which:</i>								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe <i>Scientific and research- -development units</i>	222,2	303,3	343,4	440,3	364,0	214,6	76,3	#
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk <i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>	100,2	156,9	153,5	234,0	#	#	#	#
instytuty badawcze	112,2	106,1	127,7	137,2	116,1	63,4	21,1	#
<i>research institutes</i>								
inne	9,8	40,3	62,2	69,2	#	#	#	#
<i>others</i>								
Podmioty gospodarcze <i>Economic entities</i>	185,4	176,4	803,2	871,0	655,9	370,9	215,1	182,6
Szkoły wyższe	318,0	576,4	680,4	775,7	494,3	236,6	281,4	234,7
<i>Higher education institutions</i>								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (202). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG
DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	1091,4	1850,3	2118,6	TOTAL
Przyrodniczych	296,4	545,0	565,7	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych	476,5	1002,8	1195,8	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	99,6	129,2	145,8	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	77,8	70,1	90,4	<i>Agricultural sciences</i>
Społecznych	57,3	48,8	52,1	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	83,8	54,4	68,7	<i>Humanities</i>

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABLE 5 (203). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M	1091,4	1850,3	2118,6	100,0	100,0	100,0	TOTAL
sektor:							sector:
Rządowy	758,7	815,0	878,9	69,5	44,0	41,5	Government
Przedsiębiorstw	200,9	762,7	867,7	18,4	41,2	41,0	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	41,4	51,5	#	2,3	2,4	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	1,7	4,2	#	0,1	0,2	Private non-profit
Zagranica	84,5	229,5	316,3	7,7	12,4	14,9	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABLE 6 (204). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development	SPECIFICATION	
		Ogółem Total	podstawowe basic			stosowane ^b applied ^b
		w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	2005	565,8	231,8	104,6	229,4	TOTAL
	2010	801,4	421,8	108,7	270,8	
	2014	1454,8	436,4	281,6	736,8	
	2015	1543,1	514,0	283,7	745,4	
w tym:						of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		364,0	186,4	63,3	114,3	Scientific and research-development units
w tym instytuty badawcze		116,1	17,6	48,7	49,8	of which research institutes
Podmioty gospodarcze		655,9	18,5	87,3	550,0	Economic entities
Szkoły wyższe		494,3	293,3	122,6	78,4	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (205). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	77,7	72,4	74,5	73,1	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	81,4	72,8	83,2	87,8	Scientific and research-development units
w tym:					<i>of which:</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	78,2	77,3	81,9	86,6	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	83,4	68,7	86,8	88,3	<i>research institutes</i>
Podmioty gospodarcze	69,7	40,7	58,4	59,5	Economic entities
Szkoły wyższe	77,5	73,3	73,5	69,1	Higher education institutions

TABL. 8 (206). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2015 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty - w % - wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 <i>Products - in % - introduced into the market during 2013-2015</i>			
	ogółem total	z tego <i>of which</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	
OGÓŁEM	10,5	4,8	5,7	6,0
TOTAL				
sektor publiczny	1,5	0,9	0,6	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	10,9	5,0	5,9	6,3
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	13,7	6,3	7,5	7,9
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	8,7	7,6	1,1	1,4
<i>Manufacture of food products</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013-2015.

^a *Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2013-2015.*

TABL. 8 (206).

**UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH
LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY
W PRZEMYSŁE^a W 2015 R. (dok.)**
**SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY
IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a
IN 2015 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty - w % - wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 Products - in % - introduced into the market during 2013-2015			
	ogółem total	z tego of which		w tym eksport ogółem of which export total
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significant- ly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębior- stwa new or significant- ly improved only for the enterprise	
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)				
w tym (dok.): of which (cont.):				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4,9	4,4	0,6	0,4
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11,3	3,3	8,0	3,4
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineral- nych surowców niemetalicznych	13,3	5,6	7,7	5,9
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6,7	5,2	1,4	3,9
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	12,2	10,5	1,7	8,7
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	10,6	5,3	5,3	2,5
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	30,7	2,1	28,6	29,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013-2015.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2013-2015.

TABL. 9 (207). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013-2015**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013-2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013-2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013-2015</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	43,3	32,0	16,4	31,2
TOTAL				
sektor publiczny	34,0	12,0	8,0	30,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	44,1	33,7	17,1	31,3
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	44,6	34,8	17,6	31,8
<i>Of which manufacturing</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	33,9	25,7	15,6	23,9
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	82,4	64,7	41,2	58,8
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	55,1	42,9	20,4	34,7
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	57,1	53,6	35,7	32,1
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^a	40,0	26,7	10,0	33,3
<i>Manufacture of metal products^a</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	50,0	42,9	32,1	39,3
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^a	58,8	50,0	26,5	35,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^a	75,0	68,8	25,0	50,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	25,0	18,8	12,5	15,6
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (208). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a**
(ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady		Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery, technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM 2005	869384	202769	16715	27311	459061	1064	-
TOTAL							
2010	1007622	219492	4632	20761	449391	5618	19991
2014	1627412	599049	17035	27057	746394	3522	5932
2015	1872893	616383	2419	37496	909988	13973	17739
W tym przetwórstwo przemysłowe	1654907	609361	#	13108	833085	13848	17545
Of which manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych	170453	6656	#	#	102984	#	11405
Manufacture of food products							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	128440	21248	#	152	#	#	1353
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	119607	40381	#	1720	63326	#	971
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja urządzeń elektrycznych	75197	#	#	546	#	#	220
Manufacture of electrical equipment							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	23366	7983	-	933	11270	#	882
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.							

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (209). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Środki Funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	869384	633887	4874	160228	70395
TOTAL	2010	1007622	753961	107614	113626	32421
	2014	1627412	1305889	114504	160782	46237
	2015	1872893	1563588	109020	#	#
W tym przetwórstwo przemysłowe		1654907	1388689	83058	#	#
<i>Of which manufacturing</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych		170453	142088	1420	#	#
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ...		128440	118315	#	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		119607	60959	17815	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		23366	17765	#	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (210). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone.....	201	310	344	530	<i>patent applications</i>
udzielone patenty.....	86	164	257	251	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone.....	58	74	108	101	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne.....	95	52	74	66	<i>rights of protection granted</i>

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 13 (211). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Członkowie ogółem^a	471	481	508	493	Total members^a
Krajowi	302	302	306	306	National
czynni	151	149	149	148	active
korespondenci	151	153	157	158	corresponding
Zagraniczni	168	177	200	186	Foreign
Honorowi	1	2	2	1	Honorary
Z ogółem w działach nauk^b:					Of total in the field of^b:
filologicznych	91	92	90	82	philologies
historyczno-filozoficznych	100	91	99	95	history and philosophy
matematyczno-fizyczno-chemicznych ..	84	90	95	91	mathematics, physics and chemistry
przyrodniczych	89	91	96	97	natural sciences
lekarskich	80	87	100	98	medical sciences
twórczości artystycznej	26	28	26	29	creative activity
Komisje naukowe:					Scientific commissions:
Jednostki organizacyjne	24	28	34	34	Organizational units
Członkowie komisji:					Members of commissions:
Komisja Filologii Klasycznej PAU	41	44	46	46	PAU Commission on Classical Philology
Komisja Historii Sztuki PAU	40	46	44	44	PAU Commission on Art History
Komisja Kultury Słowian PAU	40	39	33	33	PAU Commission on Slavonian Culture
Komisja Neofilologiczna PAU	31	37	43	43	PAU Commission on Modern Philology
Komisja Środkowoeuropejska PAU	35	44	49	49	PAU Commission on Central Europe
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	41	39	31	31	PAU Commission on Eastern Europe
Komisja Prawnicza PAU	30	29	28	28	PAU Commission on Law
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU ...	33	40	40	42	PAU Commission on the History and Culture of the Jews
Komisja Prehistorii Karpat PAU	24	26	27	27	PAU Commission on the Prehistory of the Carpathians
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	36	33	42	38	PAU Commission for Economic Sciences
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	38	36	37	37	PAU Commission for War and Military History
Komisja Astrofizyki PAU	36	36	33	34	PAU Commission on Astrophysics
Komisja Embriologii i Morfologii PAU	19	18	19	19	PAU Commission on Embryology and Morphology
Komisja Geoinformatyki PAU	40	42	45	45	PAU Commission on Geoinformation
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	48	49	46	46	PAU Commission on Quaternary Palaeogeography
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	22	23	25	24	PAU Commission on Agricultural, Forestry and Veterinary Sciences
Komisja Etyki w Nauce PAU	22	21	40	21	PAU Commission for Ethics in Science
Komisja Etnograficzna PAU	-	-	19	24	PAU Ethnographic Commission
Komisja Filozofii Nauk PAU	23	33	63	61	PAU Commission for Sciences Philosophy

a Stan w dniu 31 XII. b W podziale na działy nie uwzględniono członków honorowych.
a As of 31 XII. b In the division into departments honorary members are not included.

TABL. 13 (211). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE (dok.)**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komisje naukowe (dok.):					Scientific commissions (cont.):
Komisja Historii Nauki PAU	40	46	57	69	PAU Commission on the History of Science
Komisja Nauk Technicznych PAU	84	94	31	31	PAU Commission of Technical Sciences
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	55	63	69	62	PAU Commission on the Evaluation of Textbooks
Komisja Spraw Europejskich PAU	16	26	24	27	PAU Commission for European Matters
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	43	41	37	38	PAU Commission on Threats to Civilization
Komisja Rozwoju Miasta Krakowa PAU i PAN	40	38	38	36	PAU and PAN Commission for the Development of the City of Cracow
Komisja PAU do badań Diaspory Polskiej	-	-	47	46	PAU Commission for the Studies on Polish Diaspora
Komisja Antropologiczna PAU	-	-	20	19	PAU Commission on Anthropology
Komisja Geograficzna PAU	-	-	29	30	PAU Commission on Geography
Komisja Układów Złożonych PAU	-	-	18	16	PAU Commission of Integrated Circuits
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU (Wrocław)	-	16	16	15	PAU Commission of Natural Sciences and Medicine (Wrocław)
Komisja Ergonomii PAU	-	-	30	31	PAU Commission on Ergonomics
Komisja PAU Zarządzania Kulturą i Mediami	-	-	29	31	PAU Commission for Management of Culture and the Media
Komisja Historii Śląska	-	-	10	10	Commission on the History of Silesia
Commission Internationale de L'Histoire Ecclesiastique Compare	-	-	27	27	Commission Internationale de L'Histoire Ecclesiastique Compare
Posiedzenia naukowe i sesje	210	216	198	210	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	34	61	52	50	Publishing activity - titles

Źródło: dane Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

Source: data of the Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków.

TABL. 14 (212). **POLSKA AKADEMIA NAUK**
 Oddział w Krakowie
THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
Department in Kraków

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Członkowie ogółem^a	53	57	55	53	Total members^a
rzeczywiści	35	37	34	32	full
korespondenci	18	20	21	21	corresponding
Z ogółem w działach nauk:					Of total in the field of:
humanistycznych i społecznych	4	6	5	5	humanistic and social sciences
biologicznych i rolniczych	9	10	13	13	biology and agricultural
nauk ścisłych o ziemi	-	-	15	14	mathematics, physics and chemistry
technicznych	6	6	12	11	technical sciences
medycznych	10	10	10	10	medical sciences
Komisje naukowe i ośrodki:					Scientific commissions and centres:
Jednostki organizacyjne	34	33	30	30	Organizational units
Członkowie	1121	1089	1006	982	Members
Posiedzenia naukowe i sesje	147	138	152	135	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	12	12	12	13	Publishing activity - titles

^a Stan w dniu 31 XII.

Źródło: dane Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie.

a As of 31 XII.

Source: data of the Polish Academy of Sciences Department in Kraków.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 15 (213). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,9	97,4	92,9	91,4	Computers ^b
Dostęp do Internetu	88,3	95,7	91,7	90,8	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	42,0	68,0	89,2	90,8	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	10,9	19,0	40,1	58,1	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	52,5	66,8	66,5	62,8	Own Website

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; do 2013 r. stan w styczniu. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od roku 2011 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; until 2013 as of January. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 16 (214). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	60,2	88,0	82,4	90,3	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe .	9,8	7,9	11,2	12,9	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	25,6	14,8	24,1	18,8	Enterprises which sent orders via computer networks

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; do 2013 r. stan w styczniu.

a Data concern enterprises with more than 9 persons employed; until 2013 as of January.

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (CICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABLE 1 (215). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,2	102,6	99,9	99,2	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ..	101,7	102,9	99,1	98,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,3	104,8	103,9	101,3	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	94,9	95,4	95,8	95,8	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	103,8	103,4	100,9	100,6	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Zdrowie	102,3	102,3	100,3	102,0	Health
Transport	106,1	106,2	97,8	90,9	Transport
Rekreacja i kultura	100,4	101,2	101,0	101,3	Recreation and culture
Edukacja	102,9	101,9	96,5	100,5	Education

TABLE 2 (216). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż - za 1 kg	2,57	4,08	3,91	3,62	Rice - per kg
Chleb pszenno-żytni - za 0,5 kg ...	1,53	2,01	2,31	2,29	Wheat-rye bread - per 0,5 kg
Makaron jajeczny - za 400 g	4,09	4,06	4,04	3,97	Egg pasta - per 400 g
Mąka pszenna - za 1 kg	1,52	1,87	2,54	2,50	Wheat flour - per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) - za 1 kg	15,75	19,45	25,74	25,27	Beef meat, bone-in (roast beef) - per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - za 1 kg	13,61	13,47	14,68	13,61	Pork meat, bone-in (centre loin) - per kg
Kurczęta patroszone - za 1 kg	5,77	6,46	7,47	7,02	Disembowelled chicken - per kg
Szynka wieprzowa gotowana - za 1 kg	19,89	20,89	22,55	23,18	Pork ham, boiled - per kg
Kiełbasa wędzona - za 1 kg	11,20	13,39	15,20	14,89	Smoked sausage - per kg
Filety z morszczuka mrożone - za 1 kg	13,12	18,36	22,03	22,33	Fillets of hake, frozen - per kg
Karp świeży - za 1 kg	12,22	13,47	14,90	14,90	Fresh carp - per kg
Śledź solony odgłowiony - za 1 kg	9,56	10,46	13,74	12,57	Salted herring, headless - per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane - za 1 l	2,44	2,68	2,98	2,83	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized - per l

TABL. 2 (216). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ser twarogowy półtłusty - za 1 kg ..	9,30	12,00	13,09	13,05	Semi-fat cottage cheese - per kg
Ser dojrzewający - za 1 kg	16,12	17,35	21,50	18,50	Ripening cheese - per kg
Jaja kurze świeże - za 1 szt.	0,32	0,45	0,50	0,47	Hen eggs, fresh - per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% - za 200 g	3,05	4,08	4,67	4,28	Fresh butter, fat content about 82,5% - per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej - za 1 l	4,92	6,18	6,46	5,99	Rape-oil, domestic production - per l
Pomarańcze ^a - za 1 kg	4,96	5,99	5,11	5,20	Oranges ^a - per kg
Jabłka ^a - za 1 kg	2,14	2,63	2,37	2,43	Apples ^a - per kg
Buraki ^a - za 1 kg	1,10	1,63	1,62	1,51	Beetroots ^a - per kg
Marchew ^a - za 1 kg	1,41	1,81	1,62	2,27	Carrots ^a - per kg
Ziemniaki ^a - za 1 kg	0,72	1,34	1,14	1,00	Potatoes ^a - per kg
Cukier biały kryształ - za 1 kg	3,05	2,69	2,56	2,31	White sugar, crystallized - per kg
Kawa naturalna mielona - za 250 g	4,66	6,26	6,59	6,84	Natural coffee ground - per 250 g
Herbata czarna liściasta - za 100 g	2,31	3,44	4,48	4,51	Black tea, leaf - per 100 g
Wódka czysta 40% - za 0,5 l.....	18,99	19,55	21,04	25,58 ^b	Pure wodka 40% - per 0,5 l
Papierosy - za 20 szt.	5,32	9,28	12,75	12,92	Cigarettes - per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny - za 1 kpl.	492,62	384,00	405,82	725,85 ^b	Men's suit, fabric of wool - per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej - za 1 parę	154,42	159,06	194,65	196,25	Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej - za 1 parę	136,77	150,68	190,64	190,10	Women's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Podzelowanie obuwia męskiego - za 1 parę	26,97	31,38	35,69	36,04	Resoling men's shoes - per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej - za 1 m ³	2,40	3,16	3,89	4,02	Cold water by municipal water-system - per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c - za 1 kW·h	0,43	0,58	0,61	0,62	Electricity for households (all-day tariff) ^c - per kW·h
Gaz ziemny, wysokometanowy z sieci, dla gospodarstw domowych ^{cd} - za 1 kW·h	1,52	2,49	2,80	0,24	Natural net-gas, high-methanated for households ^{cd} - per kW·h
Węgiel kamienny - za 1 t.....	443,02	713,45	799,61	793,61	Hard coal - per t
Ciepła woda - za 1 m ³	12,13	17,53	22,57	23,16	Hot water - per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych - za 1 m ² p u	2,73	3,19	3,60	3,64	Heating of dwellings - per m ² of useful floor area

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. d W latach 2005, 2010 i 2014 - za 1 m³.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. c Including standing and variable charges. d In 2005, 2010 and 2014 - per 1 m³.

TABLE 2 (216). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^e	1423	1200	1025	1078	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^e
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny ^f	1263	1169	1146	1163	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg ^f
Odkurzacz typu domowego	316,59	360,14	345,65	390,88	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	152,23	162,70	167,69	182,10	Iron with duschsystem
Proszek do prania ^g - za 280 g	4,43	4,46	4,69	5,46	Washing powder ^g - per 280 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa - za 1 l	4,06	4,59	5,31	4,63	Unleaded 95 octane motor petrol - per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy ...	2,03	2,20	2,98	2,98	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna - za 5 km	14,36	17,33	17,45	17,56	Taxi daily fare - for 5 km distance
Bilet normalny do kina	13,32	14,93	16,47	16,83	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	53,23	60,55	70,01	72,47	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63519	78656	153863	175890	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9365	11658	15913	15821	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N - za 25 kg	24,23	36,78	47,32	46,51	Urea, nutritive content 46% N - per 25 kg
Przemiał pszenicy - za 1 dt	16,34	19,71	26,28	26,44	Grinding of wheat - per dt

^e W 2005 r. - pojemność ok. 320 l; w latach 2010 i 2014 - pojemność ok. 300 l. ^f W latach 2005 i 2010 - na 5 kg suchej bielizny. ^g W latach 2005, 2010, 2014 - za 400 g.

^e In 2005 - capacity about 320 l; in 2010 and 2014 - capacity about 300 l. ^f In 2005 and 2010 - dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^g In 2005, 2010 and 2014 - per 400 g.

TABLE 3 (217). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych - za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds - per dt:
pszenicy	34,45	56,83	63,54	63,42	wheat
żyta	28,84	43,46	52,61	50,61	rye
jęczmienia	34,99	45,98	62,63	54,91	barley
owsa i mieszanek zbożowych	31,96	47,38	60,62	42,47	oats and cereal mixed
pszenżyta	27,28	47,50	54,77	50,71	triticale
Ziemniaki - za 1 dt	38,90	74,16	52,40	49,10	Potatoes - per dt
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	35,97	71,54	49,32	44,43	of which edible (excluding early kinds)

TABL. 3 (217). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Buraki cukrowe - za 1 dt	16,95	10,69	11,99	9,80	<i>Sugar beets - per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy - za 1 dt	75,23	133,47	132,11	147,75	<i>Industrial rape and agrimony - per dt</i>
Liście tytoniu - za 1 dt	282,28	450,64	717,70	678,13	<i>Raw tobacco - per dt</i>
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					<i>Animals for slaughter - per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,93	4,90	6,01	6,32	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	10,05	9,88	10,75	10,91	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,78	3,92	4,68	4,19	<i>pigs</i>
Mleko krowie - za 1 l	0,80	0,93	1,27	1,08	<i>Cows' milk - per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne - za 1 szt.	0,21	0,20	0,24	0,24	<i>Consumer hen eggs - per piece</i>

TABL. 4 (218). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż - za 1 dt:					<i>Cereal grain - per dt:</i>
pszenicy	46,20	68,21	88,73	77,04	<i>wheat</i>
żyta	41,16	58,78	78,88	71,15	<i>rye</i>
jęczmienia	43,43	61,47	83,88	73,04	<i>barley</i>
owsa	41,26	57,54	74,68	66,99	<i>oats</i>
pszenżyta	44,18	62,44	82,31	74,16	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) - za 1 dt	50,38	101,41	93,07	74,51	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) - per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie - za 1 szt:					<i>Livestock - per head:</i>
krowa dojna	2062	2255	3101	2629	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-letnia	1403	1578	1895	2030	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	139,03	144,43	188,30	172,19	<i>piglet</i>
koń roboczy	3320	4621	5771	6167	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					<i>Animals for slaughter - per kg:</i>
cielęta	7,54	8,48	10,06	10,20	<i>calves</i>
trzoda chlewna	4,05	4,07	5,22	4,81	<i>pigs</i>
Jaja kurze - za 1 szt.	0,44	0,58	0,72	0,75	<i>Hen eggs - per piece</i>

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniela) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w Ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokojenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszkę, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

6. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych oraz szacunków.

12. Dane za 2010 r w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto - jeśli nie zaznaczono inaczej - użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

15. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - prezentuje się według siedziby użytkownika.

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

7. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

11. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

12. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 - as of 30 VI.

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).

15. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczysto przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);
- c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc;

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienie** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034) - do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034) - since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (219). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE^a**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	354,4	153,8	.	.	Agricultural holding ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	354,2	153,6	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	709,2	595,0	539,2	537,5	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	689,3	574,8	521,9	520,1	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	50,8	56,0	58,0	56,1	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	50,8	56,4	58,4	56,3	of which private farms
ziemniaków ^c	12,2	11,4	8,0	8,0	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	12,6	11,9	8,3	8,3	of which private farms
roślin przemysłowych	1,7	3,3	3,6	3,1	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	1,2	2,4	2,8	2,5	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	32,1	30,8	36,2	33,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	31,7	30,6	35,4	32,5	of which private farms
ziemniaków ^c	178	158	250	210	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	178	158	250	210	of which private farms
rzepaku i rzepiku	29,0	20,7	34,1	25,9	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	26,0	18,4	32,5	24,2	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	39,8	34,3 ^f	35,1 ^f	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	39,9	34,6 ^f	35,2 ^f	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. d Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 294. e W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. f Do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

a See general notes, item 3 on page 277. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d See note to the table 10 on page 294. e In 2005 – pigs as of the end of July. f For the calculation we use the horse stocks of 2013.

TABL. 1 (219). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	58,9	63,2	51,1	50,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	59,2	53,5	51,2	50,2	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{bc} w %	13,2	13,2	13,4	12,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of June) ^{bc} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	13,1	13,1	13,4	12,5	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	215,9	190,9	184,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	593	664	604	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	582	653	597	of which private farms
na 1 krowę	3215	3140	4071	3805	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3141	3038	3965	3733	of which private farms
Ciągniki rolnicze ^e (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.	18,2	.	.	Agricultural tractors ^e (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	18,7	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{gh} na 1 ha użytków rolnych w kg	61,8	84,6	87,6	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{gh} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	58,2	82,3	85,4	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 277. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e W 2005 r. – stan w końcu lipca. g Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. h Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

a See general notes, item 3 on page 277. b In 2010 data of the Agricultural Census. e In 2005 – pigs as of the end of July. g Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. h Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14 and 2014/15 farming years.

TABL. 2 (220). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
	w ha	in ha	
OGÓŁEM			TOTAL
2010	595034	574793	
2014	539229	521899	
2015	537466	520138	
W dobrej kulturze rolnej	528764	513072	In good agricultural condition
Pod zasiewami	312964	301205	Sown area
Grunty ugorowane	6111	5897	Fallow land
Uprawy trwałe	10770	10682	Permanent crops
w tym sady	10105	10028	of which orchards
Ogrody przydomowe	2544	2540	Kitchen gardens
Łąki trwałe	174488	171273	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	21887	21474	Permanent pastures
Pozostałe	8702	7066	Others

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (221). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)^a**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	97,1	88,6	85,0	118,0	97,4	88,8	84,9	118,2	Gross output
roślinna	96,5	81,5	85,4	124,9	96,7	81,6	85,8	124,9	crop
zwierzęca	97,8	97,3	84,4	108,9	98,1	97,6	83,7	109,3	animal
Produkcja końcowa	97,0	88,7	82,5	122,7	97,5	89,0	82,5	123,1	Final output
roślinna	95,4	77,8	81,4	136,7	96,0	77,9	82,2	137,0	crop
zwierzęca	98,3	97,4	83,6	110,1	98,7	97,7	82,8	110,6	animal
Produkcja towarowa	99,2	87,4	85,2	116,9	99,8	87,6	85,1	117,7	Market output
roślinna	99,3	76,5	81,6	127,1	99,7	76,9	82,4	128,0	crop
zwierzęca	99,2	95,8	88,8	107,4	100,0	95,7	87,8	107,9	animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 24.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 24.

TABLE 4 (222). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	54,6	50,6	57,0	60,0	Crop output
Zboża	11,9	9,1	16,7	14,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,5	7,3	12,3	10,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,5	4,5	7,5	6,9	of which: wheat
żyto	0,3	0,3	0,5	0,3	rye
jęczmień	2,3	1,4	2,5	2,3	barley
Ziemniaki	7,4	7,2	5,9	8,3	Potatoes
Przemysłowe	1,3	1,3	2,6	2,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,5	0,2	0,3	0,3	of which sugar beets
Warzywa	17,3	17,4	16,9	19,6	Vegetables
Owoce	6,1	4,7	6,7	7,4	Fruit
Siano łąkowe	4,2	5,4	3,7	3,1	Meadow hay
Pozostałe	6,4	5,5	4,5	4,7	Others
Produkcja zwierzęca	45,4	49,4	43,0	40,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	22,8	27,8	19,8	18,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,7	8,4	5,0	4,8	cattle (excluding calves)
cielęta	1,1	1,9	0,5	0,6	calves
trzoda chlewna	10,6	10,7	9,5	8,1	pigs
owce	0,2	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	6,0	5,6	4,3	4,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,6	-0,5	-1,2	0,3	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	14,9	12,8	14,2	13,2	Cows' milk
Jaja kurze	5,6	6,7	7,6	6,4	Hen eggs
Obornik	1,6	1,3	1,1	0,8	Manure
Pozostałe	1,1	1,3	1,5	1,0	Others

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 4 (222). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a) (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	43,8	38,2	48,2	52,9	Crop output
Zboża	5,0	4,4	10,2	8,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	4,6	3,8	8,4	6,3	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	3,7	2,9	5,3	4,4	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,4	0,3	0,3	0,2	<i>rye</i>
jęczmień	0,2	0,3	1,4	0,9	<i>barley</i>
Ziemniaki	2,4	3,2	3,3	6,4	Potatoes
Przemysłowe	1,7	2,1	2,9	2,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,8	0,3	0,4	0,4	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	22,7	19,7	20,6	23,5	Vegetables
Owoce	9,1	5,8	8,5	9,6	Fruit
Pozostałe	2,9	3,0	2,7	2,9	Other
Produkcja zwierzęca	56,2	61,8	51,8	47,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	33,6	39,4	27,4	25,1	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	6,1	12,5	7,4	6,8	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,4	2,1	0,6	0,6	<i>calves</i>
trzoda chlewna	15,3	15,2	12,5	11,0	<i>pigs</i>
owce	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>sheep</i>
drób	9,0	8,1	6,2	6,0	<i>poultry</i>
Mleko krowie	15,1	13,8	14,5	13,7	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	6,9	7,6	8,7	7,8	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,6	1,0	1,2	0,5	<i>Others</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (223). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
O G Ó Ł E M	402092	290889	295402	312964	301205	T O T A L
Zboża	255883	202107	217366	224622	216885	Cereals
zboża podstawowe	204320	162808	171325	175431	169504	basic cereals
pszenica	104648	83250	89839	94774	90640	wheat
żyto	9780	8013	7437	4343	4227	rye
jęczmień	48636	36883	34715	36797	35776	barley
owies	23178	17977	18282	16098	15758	oats
pszenżyto	18078	16685	21053	23420	23103	triticale
mieszanki zbożowe	38237	27004	22937	23885	23855	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	93	467	512	413	408	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno	13234	11828	22592	24893	23118	maize for grain
Strączkowe	4222	4342	4939	10310	10046	Pulses
konsumpcyjne	1367	1948	2391	3640	3476	edible
pastewne ^b	2855	2394	2548	6670	6570	feed ^b
Ziemniaki	49075	33211	23574	24945	24916	Potatoes
Przemysłowe	6695	9729	10707	9795	7675	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	1747	1554	661	854	644	sugar beets
oleiste	3176	6335	7152	8811	6824	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	2823	5354	5770	7751	5841	of which rape and agrimony
Pastewne	51931	21300	18224	30475	29078	Feed
w tym:						of which:
okopowe	5637	2058	1050	1111	1111	root plants
kukurydza na paszę	3995	4580	5561	6323	5635	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	34286	20200	20592	19486	19175	Other crops ^c

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 6 (224). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006- -2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

Zboża	779896	642724	860583	790440	743737	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	592534	501745	621030	584892	550624	basic cereals
pszenica	325766	276883	350450	339254	313626	wheat
żyto	21507	21208	21876	11905	11413	rye
jęczmień	150418	114688	131594	124188	119178	barley
owies	49552	44065	48953	39742	38292	oats
pszenżyto	45291	44900	68158	69803	68115	triticale
mieszkanki zbożowe	115067	74920	73540	67814	67715	cereal mixed
Ziemniaki	719977	524364	589434	523994	523236	Potatoes
Buraki cukrowe	65697	44439	82418	57823	41221	Sugar beets
Rzepak i rzepik	11958	11079	28225	20046	14121	Rape and agrimony
Siano łąkowe	817606	958109	883081	709634	697608	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	31,1	31,8	39,6	35,2	34,3	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	30,1	30,8	36,2	33,3	32,5	basic cereals
pszenica	31,6	33,3	39,0	35,8	34,6	wheat
żyto	25,7	26,5	29,4	27,4	27,0	rye
jęczmień	31,2	31,1	37,9	33,7	33,3	barley
owies	23,9	24,5	26,8	24,7	24,3	oats
pszenżyto	27,2	26,9	32,4	29,8	29,5	triticale
mieszkanki zbożowe	27,7	27,7	32,1	28,4	28,4	cereal mixed
Ziemniaki	162	158	250	210	210	Potatoes
Buraki cukrowe	502	286	834	677	640	Sugar beets
Rzepak i rzepik	27,7	20,7	34,1	25,9	24,2	Rape and agrimony
Siano łąkowe	43,2	42,9	47,6	40,7	40,7	Meadow hay

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 7 (225).

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	19420	17261	17777	17491	17452	TOTAL
Kapusta	4916	4195	4252	4254	4250	Cabbages
Kalafiorzy	2059	1759	2110	2100	2100	Cauliflowers
Cebula	2001	1535	1825	1816	1790	Onions
Marchew jadalna	2069	1491	1793	1781	1780	Carrots
Buraki ćwikłowe	1380	919	1080	1071	1070	Beetroots
Ogórki	1138	906	1095	1061	1060	Cucumbers
Pomidory	338	244	304	305	305	Tomatoes
Pozostale ^d	5519	6212	5317	5104	5097	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	505974	430375	569639	440639	440121	TOTAL
Kapusta	218554	180220	229529	170200	170150	Cabbages
Kalafiorzy	52796	42909	65411	51250	51250	Cauliflowers
Cebula	36983	29068	42796	33842	33440	Onions
Marchew jadalna	55031	44769	66019	54565	54550	Carrots
Buraki ćwikłowe	33917	25710	34565	26520	26520	Beetroots
Ogórki	16473	11318	17524	14175	14175	Cucumbers
Pomidory	4778	3650	5260	4880	4880	Tomatoes
Pozostale ^d	87444	92731	108535	85207	85156	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	445	430	540	400	400	Cabbages
Kalafiorzy	256	244	310	244	244	Cauliflowers
Cebula	186	189	234	186	187	Onions
Marchew jadalna	270	300	368	306	306	Carrots
Buraki ćwikłowe	251	280	320	248	248	Beetroots
Ogórki	144	125	160	134	134	Cucumbers
Pomidory	143	150	173	160	160	Tomatoes
Pozostale ^d	159	149	204	167	167	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, seleri, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 8 (226). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	14423	11921	10776	9582	9515	TOTAL
Jablonie	8843	7657	7493	6698	6650	Apples
Grusze	904	573	505	459	450	Pears
Śliwy	2221	1835	1477	1307	1300	Plums
Wiśnie	1075	645	631	562	560	Cherries
Czereśnie	733	403	351	311	310	Sweet cherries
Pozostałe ^d	648	808	319	245	245	Others ^d

ZBIORY^e w t
 PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	120716	88331	147223	124874	124121	TOTAL
Jabłka	102112	72646	123198	103087	102400	Apples
Gruszki	4181	3199	5084	4093	4060	Pears
Śliwki	7306	6719	10870	9567	9540	Plums
Wiśnie	4067	3192	4515	4453	4450	Cherries
Czereśnie	2083	1587	2358	2443	2440	Sweet cherries
Pozostałe ^d	968	987	1199	1231	1231	Others ^d

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 278. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp. e łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 4 on page 278. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. d Peaches, apricots, walnuts etc. e Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 9 (227).

**POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH^a****AREA AND PRODUCTION OF BERRY FRUIT^a**

OWOCE	2006- -2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
AREA^c in ha — as of June

Truskawki ^d	2395	1262	1650	1600	1600	Strawberries ^d
Maliny ^e	607	708	450	360	360	Raspberries ^e
Porzeczki.....	2141	1661	1211	1035	1030	Currants
Agrest.....	527	275	180	150	150	Gooseberries
Pozostałe ^f	423	571	350	298	293	Others ^f

ZBIORY^g w t
PRODUCTION^g in t

O G Ó Ł E M	25057	17552	19626	18117	18085	T O T A L
Truskawki ^d	8924	3661	7425	6720	6720	Strawberries ^d
Maliny ^e	1672	1476	1975	1601	1600	Raspberries ^e
Porzeczki.....	9158	8316	6919	6832	6830	Currants
Agrest.....	3305	1872	1335	1300	1300	Gooseberries
Pozostałe ^f	1998	2227	1972	1664	1635	Others ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 278. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e łącznie z jeżyną bezkolcówą. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. g łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 4 on page 278. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others. g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 10 (228). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

*CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES**As of June*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2014	2015	2005	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>									
Bydło	272662	196637	169468	173483	267201	191290	165044	168529	<i>Cattle</i>
w tym krowy	160692	104603	86598	86707	158148	102347	84495	84614	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	494633	356696	190389	189959	482279	341021	185820	180496	<i>Pigs^b</i>
w tym lochy	65108	46980	25472	23682	63378	44541	24847	22608	<i>of which sows</i>
Owce	84855	66337	65830	72448	84156	65666	65194	71918	<i>Sheep</i>
w tym maciorki	61041	44249	42837	48703	60641	43749	42411	48448	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	30939	20425	.	.	30500	19882	.	.	<i>Horses^c</i>
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	330052	236546	185088 ^d	188765 ^d	323335	229320	180422 ^d	182949 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.

PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	33,0	31,4	32,3	.	33,3	31,6	32,4	<i>Cattle</i>
w tym krowy	17,6	16,1	16,1	.	17,8	16,2	16,3	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	59,9	35,3	35,3	.	59,3	35,6	34,7	<i>Pigs^b</i>
w tym lochy	7,9	4,7	4,4	.	7,7	4,8	4,3	<i>of which sows</i>
Owce	11,1	12,2	13,5	.	11,4	12,5	13,8	<i>Sheep</i>
w tym maciorki	7,4	7,9	9,1	.	7,6	8,1	9,3	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	3,4	.	.	.	3,5	.	.	<i>Horses^c</i>
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	39,8	34,3 ^d	35,1 ^d	.	39,9	34,6 ^d	35,2 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2005 r. - stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła - 0,8, dla trzody chlewnej - 0,15, dla owiec - 0,08, dla koni - 1,0.

a Data of the Agricultural Census. b In 2005 - as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle - 0,8, for pigs - 0,15, for sheep - 0,08, for horses - 1,0.

TABL. 11 (229). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt	4669,5	5234,0	5196,7	4390,9	4362,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2888,7	2605,8	3116,2	2659,1	2644,3	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	17,1	55,5	13,7	21,5	21,1	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	92,1	48,5	91,6	105,0	77,6	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	221,9	179,7	101,0	86,3	86,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	867	964	817	839	<i>Hens per 100 ha of agricul- tural land in heads</i>
w tym nioski	432	578	495	508	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry.

TABL. 12 (230). **PRODUKCYJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	67,9	98,6	59,5	70,7	69,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	49,1	60,9	18,8	12,0	11,9	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	721,9	578,3	442,8	352,5	348,7	<i>Pigs</i>
Owce	53,1	34,5	29,2	19,3	18,8	<i>Sheep</i>
Konie	9,6	8,8	3,9	5,2	5,2	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	35,3	53,9	31,6	38,0	37,3	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,4	6,2	2,4	1,2	1,1	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	82,0	69,0	62,1	50,8	50,4	<i>Pigs</i>
Owce	1,1	0,7	0,8	0,5	0,5	<i>Sheep</i>
Konie	5,2	4,6	1,9	2,6	2,6	<i>Horses</i>
Drób	56,5	43,9	40,4	43,3	42,3	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	1,0	1,1	0,8	0,3	0,3	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 13 (231). **PRODUKCYJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)					Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	129,4	120,1	97,0	92,8	meat and fats
wołowe	18,5	28,2	16,5	19,6	beef
cielęce	3,3	3,7	1,4	0,8	veal
wieprzowe	63,9	53,8	48,5	39,7	pork
baranie	0,5	0,3	0,4	0,2	mutton
końskie	2,9	2,5	1,1	1,4	horseflesh
drobiowe	39,5	30,7	28,3	30,3	poultry
kozie i królicze ^b	0,8	0,9	0,9	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	7,7	8,3	6,0	6,1	pluck

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

OGÓŁEM..... | . | **215,9** | **190,9** | **184,1** | **TOTAL**

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game.

TABL. 14 (232). **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka: w milionach litrów	512,7	353,0	358,3	324,6	310,7	Milk production: in million litres
na 100 ha użytków rol- nych w tys. l	59,3	66,4	60,4	59,7	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3140	3140	4071	3805	3733	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	626,4	506,1	564,0	556,2	553,8	Hen egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt	205	201	217	206	206	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABLE 15 (233). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^p	66498	36758	45639	47055	44402	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	30829	19803	23535	23094	21496	nitrogenous
fosforowe	16153	8365	8929	9227	8818	phosphatic
potasowe	19516	8590	13175	14735	14088	potassic
Nawozy wapniowe ^c	51706	7678	14307	5129	4483	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^p	61,8	84,6	87,6	85,4	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	33,2	43,6	43,0	41,3	nitrogenous
fosforowe	14,1	16,6	17,2	17,0	phosphatic
potasowe	14,4	24,4	27,4	27,1	potassic
Nawozy wapniowe ^c	12,9	26,5	9,5	8,6	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABLE 16 (234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH
IN THOUSAND ZLOTYS

O G Ó Ł E M	802508	987128	1047701	1130003	1085150	T O T A L
Produkty roślinne	156183	248768	298489	386919	362001	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	21432	27744	49002	85706	75292	Cereals
w tym zboża podstawowe	14252	18487	31795	51024	43512	of which basic cereals
pszenica	12717	13893	28598	46067	38909	wheat
żyto	466	1610	397	609	427	rye

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 16 (234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.)
 IN THOUSAND ZLOTYCH (cont.)

Produkty roślinne (dok.)						Crop products (cont.)
w tym (dok.):						of which (cont.):
Zboża (dok.)						Cereals (cont.)
w tym zboża podstawowe (dok.)						of which basic cereals (cont.)
jęczmień	909	2350	2198	2201	2103	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	40	80	49	384	374	mixed
pszenżyto	120	553	553	1764	1700	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	21396	27568	45341	84792	74562	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	14216	18310	28133	50109	42782	of which basic cereals
pszenica	12707	13858	25282	45616	38644	wheat
żyto	466	1584	397	574	392	rye
jęczmień	904	2288	1861	1912	1814	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	21	38	41	280	270	mixed
pszenżyto	117	543	553	1727	1663	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	3071	1353	3279	842	808	Edible pulses ^b
Ziemniaki	3218	10646	7555	7448	7006	Potatoes
Buraki cukrowe	14536	4757	9792	5741	4027	Sugar beets
Rzepak i rzepik	4623	14627	28566	27216	16098	Rape and turnip rape
Warzywa	68491	124044	130119	192180	191532	Vegetables
Owoce	28165	37412	46699	56682	56372	Fruit
Produkty zwierzęce	646325	738360	749212	743084	723149	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	502292	580514	527137	566678	561087	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	124037	223375	147608	227064	226103	cattle (excluding calves)
cielęta	17932	10331	9136	7386	7375	calves
trzoda chlewna	216020	214588	218623	174866	174269	pigs
owce	3088	1391	1408	1398	1398	sheep
konie	15229	11880	10116	12812	12812	horses
drób	125986	118949	140245	143152	139130	poultry
Mleko krowie	124716	127567	190569	143736	129760	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	6953	13965	17192	16302	15935	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zi
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zi

OGÓŁEM	.	1659	1943	2102	2086	TOTAL
Produkty: roślinne	.	418	554	720	696	Products: crop
zwierzęce	.	1241	1389	1383	1390	animal

^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 17 (235). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	60933	49708	80645	145026	127987	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	41632	34547	49486	81800	70095	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	36896	24438	44245	72400	61404	<i>wheat</i>
żyto	1617	3693	754	1177	809	<i>rye</i>
jęczmień	2588	5083	3406	3914	3729	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	97	174	72	835	811	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	434	1159	1009	3474	3342	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe ..	60879	49388	75751	143837	126942	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	41578	34227	44592	80611	69050	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	36883	24383	39791	71930	61078	<i>wheat</i>
żyto	1617	3644	754	1134	766	<i>rye</i>
jęczmień	2582	4977	2971	3482	3297	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	66	80	67	659	635	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	430	1143	1009	3406	3274	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	768	784	479	149	140	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	8274	14356	14418	15168	14295	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	85782	44490	81678	58563	41221	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	6146	10959	21623	18421	10937	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	89305	86368	128404	144836	144301	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	45552	38160	41701	40605	40359	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	136625	141023	110162	117939	116828	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	31586	45607	24562	35944	35795	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1784	1046	850	677	676	<i>calves</i>
trzoda chlewna	57153	54791	46711	41710	41565	<i>pigs</i>
owce	345	194	170	159	159	<i>sheep</i>
konie	3133	2185	1448	1872	1872	<i>horses</i>
drób	42624	37200	36421	37577	36761	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	93980	94630	76177	78976	78216	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	155374	137777	150122	133382	120730	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	32694	68421	70279	68610	67009	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 18 (236). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	320	3903	871	7640
2010	1729	17835	427	4133
2014	1307	14408	71	1121
2015	1070	11689	58	1287

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 19 (237). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^b**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a IN THE HUNTING YEAR^b
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^c	2010/11 ^c	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	30	8	75	108	<i>Moose</i>
Daniele	14	94	219	238	<i>Fallow deer</i>
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	3,8	4,1	6,0	5,9	<i>Deer</i>
Sarny	26,6	29,3	32,7	33,3	<i>Roe deer</i>
Dziki	1,8	4,2	5,7	5,7	<i>Wild boars</i>
Lisy	8,3	9,7	8,9	9,2	<i>Foxes</i>
Zajęce	26,1	35,6	36,8	38,5	<i>Hares</i>
Bażanty	43,5	57,0	57,1	60,5	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	16,1	21,0	10,5	10,6	<i>Partridges</i>

a Dane szacunkowe. b Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. c Nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyzny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Estimated data. b Counted from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. c Excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 20 (238). **ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^a**
SHOOT OF MAIN GAME SPECIES IN THE HUNTING YEAR^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
Jelenie	941	1088	2030	2124	Deer
Daniele	-	7	44	31	Fallow deer
Sarny	5712	6181	7599	8105	Roe deer
Dziki	1068	3581	7067	8052	Wild boars
Lisy	8254	7507	7889	9046	Foxes
Zające	3862	2302	2298	2205	Hares
Bażanty	19152	12050	15576	17565	Pheasants
Kuropatwy	1894	118	36	47	Partridges

^a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Counted from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 21 (239). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^a**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS IN THE HUNTING YEAR^a
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	161	180	199	199	number ^b
członkowie ^c	5355	8705	7453	7612	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	244	242	241	241	number
powierzchnia w tys. ha	1206,3	1121,0	1128,2	1137,3	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	329,0	355,4	353,4	353,7	of which on forest land

^a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Counted from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data grouped according to the seat of hunting club. ^c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 22 (240). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	435752	438933	440511	440681	TOTAL in ha
Lasy	431138	433502	435292	435417	Forests
Publiczne.....	243639	245184	245567	245413	Public
zalesione.....	242197	243543	243734	243607	wooded
niezalesione.....	1441	1641	1833	1806	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	231842	233533	233731	227326	owned by the State Treasury
zalesione.....	230633	232172	232232	225865	wooded
niezalesione	1209	1361	1499	1461	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Pań- stwowych	198303	198951	199147	199036	managed by the State For- ests
zalesione.....	197182	197649	197778	197677	wooded
niezalesione	1121	1302	1369	1359	non-wooded
parki narodowe	26165	27144	27163	27161	national parks
zalesione.....	26112	27094	27122	27119	wooded
niezalesione	53	50	41	42	non-wooded
własność gmin ^a	11797	11651	11685	11715	gmina owned ^a
zalesione.....	11565	11371	11351	11380	wooded
niezalesione	232	280	334	335	non-wooded
Prywatne.....	187500	188318	189725	190004	Private
zalesione	186789	187700	189011	189025	wooded
niezalesione.....	711	618	714	979	non-wooded
Grunty związane z gospodar- ką leśną	4614	5431	5219	5264	Land connected with silvicult- ure
LESISTOŚĆ w %	28,4	28,6	28,7	28,7	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	29,1	28,9	29,0	29,0	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOI- VODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It concerns as well gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 23, 24

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011-2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 23, 24

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011-2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABLE 23 (241). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej with a trough-fell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)			
O G Ó Ł E M T O T A L	435292	95,6	6,5	14,4	24,6	19,8	11,0	10,2	9,1	
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych	199147	97,2	8,4	11,4	18,4	22,9	12,2	13,3	10,6	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne	189725	94,2	4,6	19,9	32,4	16,9	8,9	4,3	7,2	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEWE	Ogółem Total		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests		lasy prywatne private forests	
			w ha in ha	w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	435292	100,0	100,0	100,0	T O T A L	
Drzewa iglaste	275121	63,2	58,1	65,8	Coniferous trees	
w tym:					of which:	
sosna	70707	16,2	20,5	13,7	pine	
świerk	83227	19,1	7,2	24,7	spruce	
jodła	113836	26,2	27,7	26,6	fir	
Drzewa liściaste	160171	36,8	41,9	34,2	Broadleaved trees	
w tym:					of which:	
buk	78325	18,0	24,9	10,1	beech	
dąb	19524	4,5	6,4	3,3	oak	
grab	11824	2,7	1,3	4,7	hornbeam	
brzoza	11697	2,7	2,4	3,4	birch	
olsza	15380	3,5	3,7	4,2	alder	
osika	2441	0,6	0,3	1,0	aspen	

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 24 (242). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ <i>Gross grand total timber^a in thous. m³</i>	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej <i>Of which wooded area in % of grand total area</i>								
		razem <i>total</i>	drzewostany <i>tree stands</i>						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej <i>in renewal class^c with a through-fell construction</i>	prze- stoje ^b <i>hold- over trees^b</i>
			w klasie wieku <i>in age group</i>							
			I (1-20 lat <i>years</i>)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81- 100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	134114	99,6	0,3	7,4	22,6	24,7	15,7	17,3	9,8	1,8
<i>w tym: of which:</i>										
W zarządzie Lasów Państwowych	64567	99,8	0,2	5,3	16,3	27,4	16,7	20,2	11,7	2,0
<i>Managed by the State Forests</i>										
Lasy prywatne	52207	99,4	0,6	11,8	33,2	23,0	13,9	8,0	7,1	1,8
<i>Private forests</i>										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross total timber^a</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES	
		w zarządzie Lasów Państwowych <i>of which managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>		
		w tys. m ³ <i>in thous. m³</i>	w odsetkach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	134114	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	87340	65,2	59,6	69,7	<i>Coniferous trees</i>
<i>w tym:</i>					<i>of which:</i>
sosna	22899	17,1	20,1	16,2	<i>pine</i>
świerk	20394	15,2	4,8	20,3	<i>spruce</i>
jodła	41745	31,2	32,3	32,1	<i>fir</i>
Drzewa liściaste	46774	34,8	40,4	30,3	<i>Broadleaved trees</i>
<i>w tym:</i>					<i>of which:</i>
buk	27517	20,5	26,1	12,5	<i>beech</i>
dąb	6188	4,6	6,5	3,5	<i>oak</i>
grab	2884	2,2	1,4	3,7	<i>hornbeam</i>
brzoza	2681	2,0	1,6	2,6	<i>birch</i>
olsza	2879	2,1	2,5	2,3	<i>alder</i>
osika	591	0,4	0,2	0,8	<i>aspen</i>

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 25 (243). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Odnowienia i zalesienia	1723	1677	2155	2086	1774	1625	312	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	1529	1606	2066	2065	1767	1618	299	<i>renewals</i>
szuczne	911	707	836	987	903	858	85	<i>artificial</i>
zrębów ^b	834	700	817	956	877	840	80	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowin	77	7	19	31	26	18	5	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	618	899	1230	1078	864	760	214	<i>natural</i>
zalesienia ^c	194	71	89	21	7	7	13	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	207	151	114	93	84	80	9	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	11708	9536	9777	9737	9372	8982	365	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	8144	6384	6217	6218	5856	5556	362	<i>crops</i>
młodników	3511	3043	3531	3497	3497	3426	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	-	-	-	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1192	2308	1162	1136	1136	1097	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 26 (244). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1231,4	1261,3	1464,1	1323,8	1122,6	1066,8	201,2	TOTAL in dam³
Grubizna	1204,2	1232,0	1430,5	1295,4	1094,2	1038,5	201,2	Timber
Grubizna iglasta	839,4	816,9	935,0	821,9	653,7	614,7	168,2	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	563,8	566,5	668,2	577,4	421,6	395,5	155,8	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	219,0	192,7	204,4	189,0	181,6	173,1	7,4	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	364,7	415,1	495,5	473,5	440,5	423,8	33,0	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	183,1	199,2	244,6	228,2	209,5	201,7	18,7	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	135,6	162,0	185,6	180,6	174,4	172,7	6,2	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	27,2	29,3	33,6	28,4	28,4	28,3	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	26,7	29,0	33,2	28,1	28,1	28,0	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	279,3	284,2	328,6	297,5	445,9	456,8	105,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 27 (245). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Sadzenie w szt. drzew	99547	83587	82769	78342	69216	Plantings in units of: trees
krzewów	22135	24875	31701	41657	11594	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	29889	67848	106611	112333	92927	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3686	10856	29066	29897	24949	coniferous
w tym drewno wielko- miarowe ogólnego prze- znaczenia	1933	5932	15160	15602	13722	of which large-size gen- eral purpose wood
grubizna liściasta	26203	56992	77545	82436	67978	non-coniferous
w tym drewno wielko- miarowe ogólnego prze- znaczenia	8460	19149	26582	28560	23792	of which large-size gen- eral purpose wood

b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 28 (246). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary	163	130	120	348	Number of fires
w tym: podpalenia	131	97	68	216	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ..	20	13	24	39	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	49,3	46,6	71,5	102,3	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	40,4	37,7	55,1	71,8	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ..	5,9	2,9	8,5	8,3	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,30	0,36	0,60	0,29	Average forest areas burned by fire in ha

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów http://bazapozarow.ibles.pl/ibl_ppoz/faces/index.jsp [dostęp 20.09.2016]

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the National System of Forest Fire Information http://bazapozarow.ibles.pl/ibl_ppoz/faces/index.jsp [access 20.09.2016]

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji). Dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In table 3 were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections). Data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services (PKWiU 2008) and PRODPOL nomenclature used in surveys of manufacturing industrial products which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states. In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL headings.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 24.

Jako **cenę stałą** w 2015 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 24.*

*As **constant prices** in 2015 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in fishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding the **average paid employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. *Data according to NACE divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.*

3. ***Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.*

4. *The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).*

5. *Data regarding **buildings completed** (by all investors) concern:*

- *within the scope of the number of buildings - newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. *Data regarding the **average paid employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.*

Przemysł

Industry

TABL. 1 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach		2014=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices	in %		
O G Ó Ł E M	39629,0	56971,7	75055,5	78947,0	100,0	102,2
T O T A L						
sektor publiczny	5340,8	7661,1	3918,1	4067,3	5,2	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	34288,2	49310,6	71137,4	74879,7	94,8	x
<i>private sector</i>						
Górnictwo i wydobywanie	798,1	1281,8	#	#	#	#
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	34545,0	48861,8	63966,5	67333,5	85,3	102,5
<i>Manufacturing</i>						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	5499,3	8036,3	10986,3	11583,9	14,7	108,3
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	554,7	650,7	576,9	833,6	1,1	147,0
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	201,4	238,7	268,9	268,7	0,3	98,7
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	362,1	421,4	498,9	510,0	0,7	100,1
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	422,0	493,2	719,6	670,1	0,9	88,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	705,6	1035,5	1539,0	1545,9	2,0	96,6
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	563,8	763,6	1051,3	1231,2	1,6	108,9
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1084,3	1211,2	1809,9	1936,1	2,5	95,5
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	#	#	2606,7	1818,6	2,3	82,7
<i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3224,6	4721,9	5914,1	5708,1	7,2	96,8
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	#	684,5	218,4	249,1	0,3	99,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1621,3	2529,1	3634,8	3891,4	4,9	103,3
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)****SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach		2014=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices	in %		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja wyrobów z pozostałych mi- neralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1512,0	2483,0	2813,8	2854,7	3,6	99,3
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2428,2	3788,8	3911,1	4123,6	5,2	96,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3226,9	4958,6	6248,8	6928,8	8,8	105,7
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	#	#	1200,3	1441,5	1,8	111,9
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	340,6	957,2	4244,7	4442,3	5,6	99,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>	1504,2	1691,0	1898,0	1794,3	2,3	88,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	3564,8	6219,7	9457,9	10263,7	13,0	101,4
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	464,1	564,5	736,5	801,2	1,0	108,5
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	177,6	219,0	344,5	352,6	0,5	99,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	720,2	1307,5	2644,4	3346,0	4,2	122,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3112,3	5019,6	#	#	#	#
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1173,6	1808,5	2707,7	2894,3	3,7	100,6
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	460,2	698,1	938,3	987,3	1,3	101,5
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	633,2	997,1	1600,7	1719,7	2,2	99,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (248).

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	56971,7	75055,5	78947,0	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:				entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	6837,3	10413,4	10215,6	49 persons and less
50-249	14437,5	18809,8	18815,7	50-249
250-499	8214,8	9645,7	10615,3	250-499
500-999	7984,8	7592,4	9712,7	500-999
1000 osób i więcej	19497,2	28594,1	29587,8	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (249).

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem	udział w kraju w %	
				total	share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t .	36	25	35	37	8,4	Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t
bydła i cieląt	17	14	24	28	12,8	cattle and calves
trzody chlewnej	19	11	10	10	0,8	pigs
Świeże lub schłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	37	16	35	37	8,4	Fresh or chilled beef and veal meat in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub schłodzone w tys. t	49	31	64	68	4,3	Pork meat, fresh or chilled in thous.t
Wędliny ^c w tys. t	40	34	57	60	7,7	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl .	834	531	595	1179	12,5	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	383	1035	173	156	0,5	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Sery i twarogi w tys. t	11	11	11	13	1,5	Cheese and curd in thous. t
Bielizna pościelowa w tys. szt.	1619	636	342	248	1,0	Bed linen in thous. units
Garnitury i zestawy odzieżowe, męskie lub chłopców w tys. szt.	434	240	229	125	8,6	Men's or boys' suits and ensembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^e w tys. par	2921	2982	3304	3203	25,8	Footwear with leather uppers ^e in thous. pairs
Tarcica liściasta w tys. m ³	35	26	33	44	8,5	Deciduous sawnwood in thous. m ³
Papier i tektura w tys. t	50	61	67	71	1,6	Paper and paperboard in thous. t
Cegła ogółem w tys. ceg	56870	16591	4588	9304	1,8	Bricks in thous. bricks
Kontenery specjalne przystosowane do przewozu różnymi środkami transportu w szt.	1492	1841	1594	1138	3,0	Containers specially designed to carriage by one or more modes of transport in units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji. e Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	176226	177373	179929	T O T A L
sektor publiczny	26959	13027	13185	<i>public sector</i>
sektor prywatny	149267	164345	166744	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie	3966	2875	2790	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	147825	152076	155462	Manufacturing
w tym:				<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	27716	27724	28128	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	2217	1098	1238	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1235	973	1045	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	6125	4894	4544	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ..	3765	3857	3392	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6042	6348	6371	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2142	2702	2642	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3033	4467	4994	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	6618	6031	6132	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	9231	12224	12683	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..	9481	8458	8622	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	6261	7083	7088	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	17256	17763	18370	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	3543	7219	7342	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	8935	7081	6626	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	11000	13090	13054	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	5146	4391	4499	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	1440	1587	1592	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	5743	7819	9183	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	14801	11737	10807	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	9633	10684	10871	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..	4318	4567	4684	<i>Waste collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków ..	1015	1211	1210	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	4301	4853	4956	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	3165,20	3734,63	3885,88	T O T A L
sektor publiczny	4214,21	4471,67	4603,59	<i>public sector</i>
sektor prywatny	2975,73	3676,23	3829,13	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie	4177,45	5111,10	5349,16	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2942,81	3521,70	3681,61	Manufacturing
w tym:				<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	2291,28	2728,75	2852,18	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	3564,11	3775,33	4424,76	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	2292,76	2958,38	2917,46	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	1602,07	2051,01	2154,09	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ...	1911,95	2285,44	2378,28	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1982,65	2399,16	2473,48	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ...	3183,05	3386,38	3376,74	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3621,50	5614,36	5618,59	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3766,10	4883,55	5052,39	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzywa sztucznych	2798,82	3208,82	3307,28	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2852,73	3249,03	3443,22	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	4535,28	4833,16	5063,40	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3155,80	3628,51	3641,87	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	2870,75	3777,31	3962,34	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3203,78	3494,38	3775,47	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3506,87	4259,61	4397,52	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	1832,21	2327,43	2426,63	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	2425,86	2840,30	2936,08	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3290,21	4297,05	4503,11	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	5000,59	6035,94	6308,31	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ ..	3341,33	3867,25	4022,93	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3740,94	4488,29	4540,89	<i>Waste collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	3010,85	3405,69	3665,34	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	3017,35	3413,42	3625,86	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (252). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION	
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
O G Ó Ł E M	7427,5	15444,4	15986,3	19341,9	100,0	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ..	3564,7	7786,6	8787,1	9046,8	46,8	<i>Of which entities employing more than 9 persons</i>
Budowa budynków ^a	1330,5	2779,6	3198,5	3210,8	16,6	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	1294,5	3288,0	3248,5	3327,5	17,2	<i>Civil engineering</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	939,7	1719,0	2340,1	2508,5	13,0	<i>Specialised construction activities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>		
		w mln zł	<i>in mln zł</i>		
O G Ó Ł E M	2005	3564,7	2554,1	1010,6	TOTAL
	2010	7786,6	5105,8	2680,8	
	2014	8787,1	6007,3	2779,8	
	2015	9046,8	6370,1	2676,7	
Budynki		4592,6	3178,8	1413,9	Buildings
Budynki mieszkalne		1591,5	1125,3	466,2	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..		196,3	129,9	66,4	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		1157,4	899,6	257,8	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania....		237,8	95,9	142,0	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (253).

**PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW
OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF
CONSTRUCTIONS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyj- nym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne.....	3001,1	2053,5	947,7	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	153,4	115,0	38,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe.....	536,8	439,9	96,9	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....	801,9	570,3	231,7	<i>wholesale and retail trade build- ings</i>
budynki transportu i łączności.....	69,3	59,2	10,1	<i>traffic and communication build- ings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	872,1	563,6	308,5	<i>industrial buildings and ware- houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyj- nym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kul- tury fizycznej.....	452,1	276,0	176,0	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne.....	115,6	29,5	86,2	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	4454,2	3191,3	1262,8	<i>Civil engineering works</i>
Infrastruktura transportu.....	2535,0	1590,5	944,5	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	1360,9	791,6	569,4	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napo- wietrznych lub podwieszanych oraz drogi lotniskowe.....	740,9	459,1	281,8	<i>railways, suspension and elevated railways as well as airfield run- ways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	337,7	274,5	63,2	<i>bridges, elevated highways, tun- nels and subways</i>
budowle wodne.....	95,5	65,3	30,1	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne.....	1496,6	1260,8	235,8	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe.....	552,0	427,6	124,4	<i>long-distance pipelines, communi- cation and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze.....	944,6	833,2	111,4	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych.....	336,9	262,6	74,3	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne.....	59,5	54,2	5,3	<i>Sports and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe.....	26,2	23,2	2,9	<i>Other civil engineering works</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participa-
tion. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (254). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b	7301	8606	9518	9687	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5815	7159	7816	8129	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2825	2713	2739	2678	<i>urban areas</i>
wieś	4476	5893	6779	7009	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	6677	7680	8486	8602	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	2300	2069	2082	2053	<i>urban areas</i>
wieś	4377	5611	6404	6549	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5559	6568	7298	7512	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1115	1111	1184	1087	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	215	323	441	404	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	8399	11787	16091	14774	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5375	6203	7731	7461	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	4607	6597	9047	7340	<i>urban areas</i>
wieś	3791	5190	7045	7434	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	5461	6593	7177	7244	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	2137	2240	2165	1964	<i>urban areas</i>
wieś	3324	4353	5012	5280	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	4200	4695	5659	5652	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1256	1889	1495	1584	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	136	229	321	584	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 310. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 310. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	5818	7164	7828	8132	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkanie ^c	5815	7159	7816	8129	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	5609	6869	7390	7664	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	5	12	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1483	1442	1690	1555	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37	42	60	67	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	27	32	52	51	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	346	347	335	305	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	2	3	7	10	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	589	360	403	369	Garage buildings
Budynki przemysłowe	74	79	86	92	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	109	111	162	144	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	10	25	29	13	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	22	17	41	23	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	17	11	23	19	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	13	59	26	22	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	224	330	444	414	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	12	10	9	12	Buildings used as places of worship and for religious activities

KUBATURA^d w dam³
CUBIC VOLUME^d in dam³

Budynki mieszkalne	5386	6291	7812	7505	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkanie ^c	5375	6203	7731	7461	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	4099	4766	5436	5541	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	10	88	81	43	Residences for communities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 310. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji większych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 310. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	3013	5496	8279	7269	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	185	194	469	392	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	108	360	886	708	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	771	1674	1252	1269	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	9	11	86	326	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	96	154	132	158	Garage buildings
Budynki przemysłowe	353	843	1947	1733	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	625	880	1090	1354	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	34	179	520	51	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	412	203	560	248	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	27	72	127	121	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	107	612	791	111	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	163	259	322	693	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	110	29	84	89	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 310. ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 310. ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	46319	39559	39345	Average paid employment
sektor publiczny	2573	1030	1072	public sector
sektor prywatny	43746	38529	38273	private sector
Budowa budynków ^b	18717	13833	13647	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^b	15469	12628	12765	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	12133	13098	12933	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2716,25	3073,63	3244,90	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	3749,91	4079,94	3986,24	public sector
sektor prywatny	2655,45	3046,73	3224,14	private sector
Budowa budynków ^b	2339,76	2651,40	2808,18	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^b	3292,62	3548,87	3677,51	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2562,19	3061,36	3278,75	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji. Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz

TRANSPORT.
TELECOMMUNICATIONS

General notes

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Data on road vehicles and tractors have been presented according to the register maintained by voivodes, starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 - according to central vehicle register maintained by the Ministry of the Digital Affairs. Until 2010 data do not include vehicles having temporary permission given by the end of reference year.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between select-

wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą oraz w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą komunikacji autobusowej i tramwajowej i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska - gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieszkałą, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

8. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

ed intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity and also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

6. Information regarding urban ground transport concerns bus and tram communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport - gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

8. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

TABL. 1 (257). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M	1116	1127	1086	1087	T O T A L
Normalnotorowe	1116	1127	1086	1087	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	912	909	879	898	of which electrified
jednotorowe	652	662	618	611	single track
dwu- i więcej torowe.....	464	465	468	476	double and more tracks
Wąskotorowe	-	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7,3	7,4	7,2	7,2	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network.

TABL. 2 (258). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem	w tym	
				total	o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
		w km		in km		
O G Ó Ł E M	21916	23651	24337	24648	22369	T O T A L
miejskie	4057	4259	4368	4413	4263	urban
zamiejskie	17858	19392	19969	20235	18106	non-urban
Krajowe	1016	1019	1093	1097	1097	National
miejskie	309	295	305	311	311	urban
zamiejskie	707	724	788	786	786	non-urban
Wojewódzkie	1401	1412	1413	1444	1444	Voivodship
miejskie	224	241	246	249	249	urban
zamiejskie	1178	1171	1167	1195	1195	non-urban
Powiatowe	6469	6494	6527	6551	6484	Powiat
miejskie	887	885	908	906	904	urban
zamiejskie	5583	5609	5619	5645	5580	non-urban
Gminne	13029	14727	15304	15556	13344	Gmina
miejskie	2638	2839	2909	2947	2799	urban
zamiejskie	10391	11888	12395	12609	10545	non-urban

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: data of the General Management of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (259). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1412220	1898517	2185975	2268179	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1056755	1438973	1663398	1725672	Passenger cars
Autobusy.....	8637	10145	11290	11718	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	186679	243570	276565	284156	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	92858	114618	125955	129185	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	59618	79825	95565	103484	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 322. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page 322. b Including vans.

TABL. 4 (260). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	982	452	252	282	National: number
długość w km	53544	19348	10533	11684	length in km
dalekobieżne: liczba	39	13	2	4	long distance: number
długość w km	13733	4951	495	1150	length in km
regionalne: liczba	130	69	42	34	regional: number
długość w km	12226	5500	4178	3023	length in km
podmiejskie: liczba	813	367	193	235	suburban: number
długość w km	27585	8840	5706	7422	length in km
miejskie: liczba	-	3	15	9	urban: number
długość w km	-	57	154	89	length in km
Międzynarodowe: liczba	14	14	4	5	International: number
długość w km	17759	24884	5319	4129	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (261). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National traffic
Przewozy ładunków w tys. t	2208,9	3403,2	8315,8	9894,2	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	160,7	266,2	182,6	130,5	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	55492	27092	16462	17218	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	33,6	33,9	39,4	46,2	Average transport distance per one passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International traffic
Przewozy ładunków w tys. t	1527,8	3547,0	6403,8	6700,2	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1329,1	1123,8	1059,1	1120,9	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	279,8	125,3	84,3	260,5	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1083,1	1202,5	952,5	1124,3	Average transport distance per one passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (262). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	5286	5053	5110	5678	Transport network - lines in km
autobusowe	4712	4813	5375	bus
tramwajowe	341	297	303	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	899	929	850	911	buses: in units
liczba miejsc w tys.	93,8	90,1	83,5	85,8	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	426	410	405	401	trams: in units
liczba miejsc w tys.	57,6	59,9	53,4	60,2	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	497	390	485	397	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (263). **RUCH PASAŻERÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE**

PASSENGER TRAFFIC IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL AIRPORT KRAKÓW-BALICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	pasażerowie obsłużeni passengers served				
O G Ó Ł E M^a	1568838	2843530	3813557	4213801	T O T A L^a
Ruch krajowy	194641	194567	342756	345585	National traffic
odloty	98285	99962	170885	175013	departures
przyloty	96356	94605	171871	170572	arrivals
Ruch zagraniczny	1374197	2648963	3470802	3868216	Foreign traffic
odloty	695170	1329331	1745982	1941996	departures
przyloty	679027	1319632	1724820	1926220	arrivals

^a Bez pasażerów w ruchu tranzytowym.

Ź r ó ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

^a Excluding passengers in transit traffic.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

TABL. 8 (264). **PRZEŁADUNEK ŁADUNKÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE**

FREIGHT LOADED AND UNLOADED IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL AIRPORT KRAKÓW-BALICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki przybyłe z portów	1802	2239	1258	1182	Freight arrivals from airports
krajowych	779	828	685	695	domestic
w tym poczta	759	823	489	481	of which by post
zagranicznych	1023	1411	573	488	foreign
Ładunki odprawione do portów	1452	2225	2360	2769	Freight departures to airports
krajowych	839	834	978	865	domestic
w tym poczta	837	831	565	495	of which by post
zagranicznych	613	1391	1381	1905	foreign

Ź r ó ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

TABL. 9 (265). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	4438	4006	3937	3839	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	31,4	21,1	18,0	16,9	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	5934	5284	5040	4812	Road traffic casualties
Śmiertelne	334	235	234	198	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,2	7,1	7,0	5,9	per 100 thous. population
Ranni	5600	5049	4806	4619	Injured
na 100 tys. ludności	172	152	143	137	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (266). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	3937	3839	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	3144	3114	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	865	773	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu ...	747	721	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	129	139	passing incorrectly
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego ...	226	414	incorrect behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	358	392	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	398	365	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	210	235	of which imprudently entering the roadway
Pozostałe ^b	388	360	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	3144	3114	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	2368	2364	Passenger cars
Motocykle	144	127	Motorcycles
Rowery	248	243	Bicycles
Motorowery	105	102	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	149	141	Lorries
Inne pojazdy ^c	130	137	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	289	217	Accidents involving persons under the influence of alcohol
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	182	134	Drivers
samochodami osobowymi	111	79	of passenger cars
motocyklami	14	11	of motorcycles
rowerami	34	22	of bicycles
motorowerami	16	13	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	3	5	of lorries
innymi pojazdami	4	4	of other vehicles
Pieszycy	112	83	Pedestrians

a Zarejestrowanych przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, fellow delinquent traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 11 (267). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

*TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys. ...	952,0	679,9	506,2	474,4	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	729,8	501,4	375,5	354,5	of which private subscribers ^b
miasta	698,7	508,7	381,6	347,9	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	503,6	354,0	269,5	245,5	of which private subscribers ^b
wieś	253,3	171,2	124,5	126,5	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	226,2	147,4	106,0	109,0	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	856,3	596,4	446,2	415,0	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	615,4	432,9	327,5	296,0	urban areas
wieś	240,9	163,5	118,7	119,0	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	6795	3889	1284	495	Public pay telephones
miasta	4568	2234	959	340	urban areas
wieś	2227	1655	325	155	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *b* Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of the public telecommunication network. *b* Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędowi, instytucjom, Żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities - PKD 2007 (NACE Rev. 2) in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of

towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodship was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include generally available pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (268). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)***RETAIL SALES (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	39578,7	57262,3	65335,2	67716,1	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					<i>Of which in trade enterprises^a:</i>
w milionach złotych	17948,3	28423,0	32353,4	32599,9	<i>in million zlotys</i>
w %	45,3	49,6	49,5	48,1	<i>in %</i>
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	12130	17191	19421	20090	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (269). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)***RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **25235,7** | **37280,8** | **45165,4** | **47124,3** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	71,4	67,3	77,6	81,5	<i>Consumer goods</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	30,6	30,2	30,3	29,5	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe	5,5	5,6	5,8	6,0	<i>alcoholic beverages</i>
towary nieżywnościowe	35,3	31,5	41,5	46,0	<i>non-foodstuffs</i>
Towary niekonsumpcyjne	28,6	32,7	22,4	18,5	<i>Non-consumer goods</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (270). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)***WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **35619,7** | **65342,7** | **74529,4** | **71531,5** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	14,9	9,7	11,6	13,0	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe	6,8	4,4	2,5	1,8	<i>Alcoholic beverages</i>
Towary nieżywnościowe ^b	78,3	85,9	85,9	85,2	<i>Non-foodstuff goods^b</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (271). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	32577	30353	31115	32507	Shops
Domy towarowe	10	7	9	10	Department stores
Domy handlowe	31	13	9	8	Trade stores
Supermarkety	165	294	452	492	Supermarkets
Hipermarkety	25	36	45	45	Hipermarkets
Sklepy powszechnie	654	645	694	770	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1797	2391	2955	3076	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	29895	26967	26951	28106	Other shops ^c
Stacje paliw	673	642	673	663	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 329. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 329. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (272). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	996	1480	1674	1934	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	364	515	571	622	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	561068	1151379	1627135	1871085	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej ..	394966	900430	1318414	1511123	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	87442	139877	185911	209053	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (273). MAGAZYNY HANDLOWE^a
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba.....	2125	2545	2189	1958	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	1196,7	1447,9	1604,2	1369,8	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba.....	243	343	322	291	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	72,4	161,8	187,7	228,5	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba.....	423	474	473	384	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	739,1	961,3	1186,0	969,7	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosi i zbiorniki:					<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba.....	243	494	261	223	<i>number</i>
pojemność w dam ³	142,6	217,8	276,9	291,7	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (274). TARGOWISKA
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	156	150	148	155	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	142	137	139	145	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	931,2	833,0	877,1	892,6	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	664,1	658,3	642,6	651,8	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5661	5897	5837	5790	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	3135	3251	3089	2785	<i>of which at marketplaces open daily</i>
Targowiska sezonowe^a (w ciągu roku).....	1676	1167	1146	1174	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	19807	22063	23111	22959	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości,

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services); including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights, assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value

nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wiarytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe,

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and short-term interperiod settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents,

nowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital - in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in cooperatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (275). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	120965,8	181795,9	224041,2	231886,8	Revenues from total activity
sektor publiczny	12140,9	11400,8	7983,6	7988,6	public sector
sektor prywatny	108824,9	170395,1	216057,6	223898,2	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	57897,6	85504,3	108078,2	113265,6	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	60171,3	91189,9	108495,1	111869,4	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	1059,1	2413,5	3379,6	2658,0	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	116487,6	172966,5	212833,5	219910,5	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	11698,8	10531,4	7540,3	7502,1	public sector
sektor prywatny	104788,8	162435,1	205293,2	212408,4	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	60725,6	96057,2	120285,2	125505,4	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	52794,0	72284,9	86265,9	88526,0	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1467,4	2619,9	3459,3	2970,2	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	4478,2	8829,4	11207,7	11976,3	Financial result on economic activity
sektor publiczny	442,1	869,4	443,3	486,5	public sector
sektor prywatny	4036,1	7960,0	10764,4	11489,8	private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	20,2	-1,5	17,7	87,4	Result on extraordinary events
sektor publiczny	0,2	0,6	21,0	82,1	public sector
sektor prywatny	20,0	-2,1	-3,3	5,3	private sector
Zyski nadzwyczajne	45,9	43,7	33,8	100,8	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne	25,7	45,2	16,1	13,4	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto	4498,4	8827,9	11225,4	12063,7	Gross financial result
sektor publiczny	442,3	869,9	464,4	568,6	public sector
sektor prywatny	4056,1	7958,0	10761,0	11495,1	private sector
Zysk brutto	5269,0	9819,1	13514,6	14211,5	Gross profit
Strata brutto	770,6	991,2	2289,3	2147,8	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	918,0	1410,6^a	1184,3	1417,4	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	165,9	185,2	62,7	67,2	public sector
sektor prywatny	752,1	1225,4	1121,6	1350,2	private sector
W tym podatek dochodowy	867,3	1410,6	1184,3	1417,4	Of which income tax
Wynik finansowy netto	3580,4	7417,3	10041,1	10646,3	Net financial result
sektor publiczny	276,4	684,7	401,7	501,4	public sector
sektor prywatny	3304,0	6732,6	9639,4	10144,9	private sector
Zysk netto	4371,2	8412,4	12103,1	12686,1	Net profit
Strata netto	790,8	995,1	2062,0	2039,8	Net loss

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABLE 2 (276). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	120965,8	116487,6	4498,4	918,0	3580,4
TOTAL	2010	181795,9	172966,5	8827,9	1410,6 ^a	7417,3
	2014	224041,2	212833,5	11225,4	1184,3	10041,1
	2015	231886,8	219910,5	12063,7	1417,4	10646,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		370,9	355,0	16,1	0,8	15,3
Przemysł		93235,7	86321,1	6917,9	833,7	6084,2
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		71297,3	66127,7	5172,9	551,5	4621,4
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3046,5	2798,4	248,1	48,1	200,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		13281,9	12498,4	783,1	95,2	687,9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		96428,5	94098,8	2331,6	265,5	2066,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		6043,0	5731,6	311,4	49,4	262,1
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1532,1	1430,6	101,3	8,7	92,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		5549,7	5192,1	357,5	57,4	300,2
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2749,0	2704,1	44,8	8,4	36,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1900,8	1744,2	156,7	22,5	134,2
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5599,5	4886,1	795,4	29,5	765,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		2318,5	2233,4	84,9	15,4	69,5
Edukacja		107,5	101,0	6,5	0,7	5,7
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		2195,1	2073,2	122,0	19,5	102,5
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		375,4	345,6	30,4	9,7	20,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		199,4	195,3	4,1	1,0	3,1
<i>Other service activities</i>						

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABL. 4 (278). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	96,3	3,7	3,0	25,6	89,5	131,6
TOTAL	2010	95,1	4,9	4,1	35,2	102,2	145,7
	2014	95,0	5,0	4,5	37,0	101,7	146,6
	2015	94,8	5,2	4,6	37,4	103,0	147,2
sektor publiczny		93,9	7,1	6,3	82,5	150,5	190,1
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		94,9	5,1	4,5	35,8	101,2	145,6
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		95,7	4,3	4,1	30,2	119,0	259,4
Przemysł		92,6	7,4	6,5	30,4	104,6	148,4
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		92,7	7,3	6,5	29,4	100,7	149,0
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		91,9	8,1	6,6	78,5	144,5	164,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		94,1	5,9	5,2	54,5	130,7	184,4
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,6	2,4	2,1	28,1	73,7	124,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		94,8	5,2	4,3	33,8	131,0	142,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		93,4	6,6	6,0	58,7	97,6	108,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		93,6	6,4	5,4	99,5	222,3	249,2
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>		98,4	1,6	1,3	53,9	168,9	176,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		87,3	14,2	13,7	111,5	212,4	233,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		96,3	3,7	3,0	32,0	85,3	100,0
Edukacja		94,0	6,0	5,3	153,2	260,8	287,3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,4	5,6	4,7	80,4	158,7	172,3
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		92,1	8,1	5,5	103,3	144,3	152,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		97,9	2,1	1,6	35,6	96,2	127,1
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (279).

AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term inter-period settlements
		razem total	w tym of which				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	produkty gotowe finished products	towary goods				
		w mln zł				in mln zł				
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1789,9	94,5	35,1	0,9	5,1	50,3	1223,9	988,3	426,2	45,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^A <i>Accommodation and catering^A</i>	446,0	23,2	11,1	0,6	0,1	10,2	160,8	99,9	242,5	19,5
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2558,6	173,7	20,8	67,8	41,0	39,3	1260,9	1104,4	1021,9	102,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	428,7	9,8	0,0	-	-	9,6	279,9	248,1	131,0	7,9
Obsługa rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>	1243,6	173,2	5,3	28,9	42,9	77,6	254,4	176,7	733,8	82,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2995,9	149,1	46,5	62,9	11,6	19,7	1297,4	982,6	1433,8	115,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^A <i>Administrative and support service activities</i>	642,4	50,0	26,1	1,0	0,3	14,4	342,4	285,9	205,6	44,6
Edukacja <i>Education</i>	33,9	1,9	0,0	-	0,5	1,4	12,7	10,7	18,1	1,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	661,9	30,8	27,0	0,2	0,6	2,6	300,9	257,4	308,9	21,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	121,7	4,3	1,3	0,2	-	1,6	32,7	17,8	82,4	2,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	64,7	13,2	7,5	0,0	0,3	5,1	30,9	19,7	18,1	2,5

TABL. 6 (280). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	
OGÓŁEM	2005	41006,9	24338,9	13292,0	-4874,6	3565,2
TOTAL	2010	66864,8	31311,3	23716,4	-1255,5	7383,0
	2014	93907,5	34679,5	40269,3	63,4	10006,5
	2015	97431,4	34493,8	42578,3	-2897,7	10634,2
sektor publiczny		13806,8	6313,6	5498,1	179,4	501,4
public sector						
sektor prywatny		83624,6	28180,2	37080,2	-3077,0	10132,7
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		313,7	124,1	150,0	3,0	15,3
Przemysł <i>Industry</i>		55373,1	15461,7	26861,0	-334,5	6050,7
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		37935,3	11363,7	15629,4	-76,2	4587,8
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3804,4	2139,7	1020,2	-30,6	200,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		4482,5	1283,7	2342,3	-158,6	714,6
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		17578,7	9305,9	5071,0	-2419,1	2052,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2613,0	995,4	1197,8	-6,9	269,8
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		959,7	814,7	156,7	-199,1	91,9
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		3325,8	670,8	2003,3	81,6	303,9
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		148,6	55,9	46,3	3,5	36,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4724,1	2278,2	1727,1	22,2	134,2
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		6077,2	2484,8	1963,4	703,0	764,1
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		246,0	227,1	263,2	-326,9	68,7
Edukacja		26,9	10,3	7,8	-3,0	5,7
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1353,9	664,5	670,4	-120,0	102,4
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		130,4	94,9	86,3	-139,2	20,7
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		77,8	21,7	31,7	-3,8	3,1
Other service activities						

TABL. 7 (281). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	19614,3	1354,4	899,5	2418,8	8894,0
TOTAL	2010	26662,0	1192,1	851,9	4966,0	9678,7
	2014	29697,2	787,0	733,9	6478,9	11919,9
	2015	29760,4	785,7	806,9	6769,7	11552,7
sektor publiczny		5954,0	772,3	794,3	3,6	99,2
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	23806,4	13,4	12,7	6766,1	11453,6	
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	121,0	29,3	71,9	8,4	11,0	
Przemysł	14277,7	408,9	494,6	3619,6	3989,3	
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe	10189,7	169,7	170,5	3546,6	3876,1	
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2135,6	2,8	61,8	62,0	0,0	
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>						
Budownictwo	892,8	10,0	21,6	384,2	293,9	
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	8352,0	-	13,3	1384,9	6163,0	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	753,6	23,0	110,4	148,1	189,4	
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	664,3	147,2	7,4	267,9	20,1	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja	662,1	3,3	0,0	343,4	146,4	
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	28,0	-	-	8,8	12,3	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	913,9	53,9	10,3	382,1	190,1	
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2096,9	13,8	74,2	87,8	368,8	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	220,2	2,3	1,2	36,2	155,2	
Edukacja	8,2	-	0,2	2,2	0,1	
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	660,0	73,0	1,9	77,2	8,1	
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	88,3	21,0	-	4,2	4,4	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	21,2	0,0	-	14,7	0,6	
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concern commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (282). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług liabilities from deliveries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	30750,1	6920,5	3612,4	23829,6	3639,9	13389,0
TOTAL	2010	48683,9	10619,3	6130,7	38064,6	5924,1	20399,3
	2014	69279,5	22307,6	15041,8	46971,9	10712,7	24568,0
	2015	72200,9	25204,0	16380,9	46996,9	11271,4	23715,3
sektor publiczny		4489,0	2755,5	2488,0	1733,5	330,5	609,7
public sector							
sektor prywatny		67711,9	22448,5	13892,8	45263,4	10940,9	23105,6
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		108,7	22,5	20,2	86,2	31,5	26,2
Przemysł		34246,6	14036,6	9177,3	20210,0	4337,0	9866,0
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		26941,3	10249,9	8130,8	16691,4	4104,3	8382,4
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1500,4	883,5	778,5	616,9	168,4	177,1
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities							
Budownictwo		4258,5	745,3	392,8	3513,2	696,0	1800,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		20577,4	3596,7	2428,3	16980,7	4980,0	9377,3
Transport i gospodarka magazynowa		2299,0	1028,7	762,4	1270,3	245,1	694,3
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1481,1	1062,1	936,3	419,0	153,3	152,3
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		1412,3	379,5	307,5	1032,8	132,0	571,5
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . Financial and insurance activities		371,8	127,6	97,0	244,2	81,9	116,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1802,4	1101,2	976,9	701,2	128,8	237,8
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		3496,6	2145,3	461,3	1351,3	254,2	471,1
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		781,0	126,7	108,5	654,3	131,3	157,4
Edukacja		14,6	2,7	2,7	11,9	1,8	4,6
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		927,2	537,4	423,6	389,8	72,0	172,5
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		201,8	121,0	119,9	80,8	6,0	46,4
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		222,0	170,8	166,1	51,2	20,6	20,3
Other service activities							

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. obowiązuje ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 446, 486, 814), ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 198, z późniejszymi zmianami), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy zwany rokiem budżetowym, w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of budgets of local government units (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and since 2010 the Law on Public Finances dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local government units is the Law on Gmina Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Government and the Law on Voivodship Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016, items 446, 486, 814), the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments), the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014 item 119).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are determined in the budgetary act by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up

powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy - określające rodzaj działalności oraz paragrafy - określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z dnia 2 III 2010 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;

2) dotacje:

- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz paragrafy 205 i 625 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),

every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local government units budgets are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions - defining types of activity, and into paragraphs - defining types of revenue or expenditure. The presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance on detailed classification of revenue and expenditure, incomes, expenses and funds from foreign resources dated 2 III 2010 (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053).*

6. Budget revenue of local government units comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions,*
- c) *revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing,*
- d) *funds for additional financing of own tasks from non-budgetary sources,*

2) grants:

- a) *targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,*
- b) *provided under programmes financed from European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and paragraphs 205 and 625 according to the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources),*

- c) otrzymane z funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje, m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- c) *received from appropriated funds,*
 - d) *other grants, of which realised on the basis of agreements between local government units;*
- 3) *general subvention from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.*

7. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- *expenditure on wage and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
- *expenditure on public debt servicing.*

8. Information concerning local government units budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (283). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship	
						w tys. zł
OGÓŁEM.....						
TOTAL						
	2005	8122824,8	4010751,2	2567571,8	1074782,2	469719,6
	2010	13833128,2	6601628,3	4235362,8	1918941,6	1077195,5
	2014	15734267,1	7582646,2	5007764,4	1933298,9	1210557,6
	2015	16267587,5	7956757,5	5183926,3	1989864,6	1137039,1
Dochody własne		8008620,3	3511589,8	3352586,5	649068,7	495375,3
Own revenue						
w tym: of which:						
Udział w podatku dochodowym.....		3577289,5	1394151,8	1400420,4	375898,2	406819,0
Share in income tax						
od osób prawnych.....		476231,5	57232,3	100253,2	12122,7	306623,3
corporate income tax						
od osób fizycznych		3101058,0	1336919,5	1300167,2	363775,6	100195,7
personal income tax						
Podatek od nieruchomości.....		1400397,4	814947,8	585449,6	-	-
Tax on real estate						
Podatek rolny.....		89898,8	87075,4	2823,4	-	-
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		77593,4	53748,5	23844,9	-	-
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		135742,6	63593,5	72149,1	-	-
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa.....		31985,0	13185,7	18799,3	-	-
Treasury fee						
Dochody z majątku		493960,4	217380,5	245697,2	18672,1	12210,6
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		259081,4	118112,0	119251,9	9945,1	11772,4
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł.....		188973,4	151535,8	20555,1	8279,7	8602,8
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (283).

**DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem Total grants	3455102,1	1703767,8	738580,1	511908,2	500846,0
Dotacje celowe	2377529,2	1305357,2	512393,7	389909,6	169868,7
<i>Targeted grants</i>					
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej..... <i>for government administration tasks</i>	1394087,4	781980,3	290156,3	199810,3	122140,5
własne..... <i>for own tasks</i>	654183,1	392506,8	138077,7	105596,9	18001,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	9766,8	8232,4	841,3	590,3	102,8
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	131841,1	77762,9	31282,4	17433,5	5362,3
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych .. <i>received from state appropriated funds</i>	102063,1	24742,1	50613,1	12002,0	14705,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	85587,6	20132,7	1422,8	54476,6	9555,5
<i>for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200, 620 ^b	1069388,9	397942,6	226186,4	121638,8	323621,1
<i>Grants from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Dotacje z paragrafów 205, 625 ^b	8184,0	468,0	-	359,7	7356,3
<i>Grants from paragraphs 205 and 625^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from the state budget	4803865,3	2741400,0	1092759,7	828887,8	140817,8
w tym część oświatowa	3774389,4	1973246,4	1064180,9	678211,6	58750,5
<i>of which educational part</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (284). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION
IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	16267587,5	7956757,5	5183926,3	1989864,6	1137039,1
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... <i>Agriculture and hunting</i>	304752,8	190686,8	182,0	24561,0	89323,0
Przetwórstwo przemysłowe..... <i>Manufacturing</i>	7598,7	5526,9	155,6	-	1916,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... <i>Electricity, gas and water supply</i>	47252,4	47252,4	-	-	-
Transport i łączność..... <i>Transport and communication</i>	1119090,1	195516,3	534059,3	188981,7	200532,8
Gospodarka mieszkaniowa..... <i>Dwelling economy</i>	683375,7	245465,8	402723,4	32443,6	2742,9
Działalność usługowa..... <i>Service activity</i>	73402,8	25569,8	10717,6	36162,8	952,6
Administracja publiczna..... <i>Public administration</i>	129755,6	63847,7	48038,7	11272,0	6597,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... <i>Public safety and fire care</i>	183309,2	13590,3	78477,4	91231,5	10,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem..... <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	5635935,7	2565521,2	2225274,3	436066,4	409073,8
Różne rozliczenia..... <i>Miscellaneous settlements</i>	5073432,1	2772582,6	1092907,4	829268,4	378673,7
Oświata i wychowanie..... <i>Education</i>	432270,9	264388,0	119639,3	42282,5	5961,1
Ochrona zdrowia..... <i>Health care</i>	109882,1	517,9	31554,3	74255,4	3554,5
Pomoc społeczna..... <i>Social assistance</i>	1310493,6	850452,7	286416,0	168068,1	5556,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	93319,3	24650,8	28355,9	26706,7	13605,9
Edukacyjna opieka wychowawcza..... <i>Educational care</i>	46955,2	26740,0	9885,3	9989,2	340,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... <i>Municipal economy and environmental protection</i>	815536,7	539499,5	250940,4	13835,5	11261,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... <i>Culture and national heritage</i>	52723,5	21367,9	27803,9	1140,9	2410,8
Kultura fizyczna..... <i>Physical education</i>	83836,1	53275,4	29497,6	163,7	899,4

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (285).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiaty	two
		w tys. zł		in thous. zł		Voivodship
OGÓŁEM	2005	8355728,3	4049216,1	2675946,8	1096308,3	534257,1
TOTAL	2010	14678735,9	7149017,5	4295840,1	2035080,0	1198798,3
	2014	15850838,1	7649650,8	5039036,9	1946047,4	1216103,0
	2015	16300755,2	7908371,5	5283534,4	2001029,4	1107819,9
Wydatki bieżące		13114306,2	6359562,6	4477552,7	1590137,0	687053,9
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1539692,3	525184,0	559351,5	146330,3	308826,5
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów						
budżetowych		19052,3	17872,3	687,7	492,3	-
of which for local government budgetary						
establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1305959,9	962549,8	276437,3	55182,2	11790,6
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		9990266,7	4764395,3	3502181,6	1367723,4	355966,4
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		5083531,6	2559853,4	1528102,8	828783,6	166791,8
wages and salaries						
w tym osobowe		4613614,6	2320469,4	1396662,3	744827,9	151655,0
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		945885,1	502069,4	272674,3	140894,9	30246,5
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		3370894,1	1411806,1	1534421,2	283776,9	140889,9
purchase of materials and services						
Wydatki na obsługę długu		175801,0	80724,0	71918,0	14784,7	8374,3
Expenditures on debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		3702,1	170,6	-	28,4	3503,1
of which payments related to guarantees and						
endorsements						
Wydatki majątkowe		3186448,9	1548808,8	805981,7	410892,4	420766,0
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^c		3114576,1	1525058,0	758859,7	409892,4	420766,0
of which investments expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (286). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	16300755,2	7908371,5	5283534,4	2001029,4	1107819,9
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	453286,1	309201,1	242,0	24347,6	119495,4
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	50922,2	8026,8	1497,2	-	41398,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	54704,0	54678,2	25,8	-	-
Transport i łączność..... Transport and communication	2651170,5	680750,7	1112666,2	386100,0	471653,6
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	474292,7	207628,9	250116,1	15481,1	1066,6
Działalność usługowa..... Service activity	93949,1	52515,9	12041,8	26355,3	3036,1
Administracja publiczna..... Public administration	1357188,7	717091,1	302186,1	221576,3	116335,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	327535,0	102787,5	125923,7	94319,4	4504,4
Obsługa długu publicznego..... Public debt servicing	176446,5	81160,7	71971,5	14818,0	8496,3
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	67264,1	4323,1	62134,4	806,6	-
Oświata i wychowanie..... Education	5291719,3	3074178,8	1521157,9	635192,8	61189,8
Ochrona zdrowia..... Health care	242308,2	45407,4	80004,4	93417,7	23478,7
Pomoc społeczna..... Social assistance	1936973,6	1119112,9	547135,4	255625,2	15100,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.. Other tasks in sphere of social policy	261837,1	36029,9	91096,3	72729,9	61981,0
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	462401,7	81665,0	241089,9	129486,4	10160,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	1377047,6	875830,7	480051,3	7776,0	13389,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	556967,0	226220,2	207219,8	9283,0	114244,0
Kultura fizyczna..... Physical education	334572,0	167003,5	156050,5	2399,2	9118,8

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABLE 5 (287). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
Przychody 2014	187379,7	165147,7	20278,0	1954,0	-
Revenue 2015	197995,0	175033,6	20585,6	2375,7	-
w tym: of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług Revenue from sale of products, asset components and services	146440,2	127136,6	18053,5	1250,0	-
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b Grants from local government units budgets ^b	18553,9	17066,1	687,7	800,1	-
Koszty 2014	183510,7	162016,4	19615,4	1878,8	-
Costs 2015	193522,5	170820,1	20272,7	2429,7	-
w tym: of which:					
Materiały i usługi Materials and services	66191,5	60898,4	4616,9	676,2	-
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	1911,4	1659,2	250,3	1,9	-
Wpłaty nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego Surplus payments to local government units budgets	1840,3	1777,7	62,6	-	-

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiedniej sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiedniej sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections and divisions according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzonych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnic-

*The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:*

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.*

*The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

***3. The value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.*

*The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.*

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

5. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing*

twie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (288). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
O G Ó Ł E M	16024,2	18684,0	21158,3
TOTAL			
sektor publiczny	6672,4	7461,5	8365,6
public sector			
sektor prywatny	9351,8	11222,5	12792,7
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	196,5	225,4	251,3
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	3658,3	6053,9	6931,6
Industry			
górnictwo i wydobywanie	205,4	191,3	239,2
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	2020,4	3682,9	4107,9
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	693,7	1199,4	1394,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	738,8	980,3	1190,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1181,8	477,3	599,8
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1372,1	1395,0	1522,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2674,5	3353,2	4104,8
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	218,8	166,5	306,5
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	174,6	324,4	410,1
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	423,7	200,9	237,2
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2438,2	3152,6	3505,1
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	377,4	553,7	874,4
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	185,4	108,6	158,6
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	602,7	573,0	455,2
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	855,5	815,6	807,5
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	550,9	590,2	515,6
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	928,0	557,3	413,0
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	185,8	136,6	65,4
Other service activities			

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (289). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	6342,0	10346,5	12366,0
sektor publiczny <i>public sector</i>	1782,8	3307,4	4269,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	4559,2	7039,1	8096,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	29,7	57,1	52,0
Przemysł <i>Industry</i>	2983,5	5453,4	6159,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	197,5	186,7	226,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1821,3	3525,8	3910,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	663,8	1136,7	1316,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	300,9	604,2	706,2
Budownictwo <i>Construction</i>	354,5	304,2	466,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1039,9	1156,0	1261,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	367,4	1468,0	2194,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	129,5	117,0	212,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	146,2	268,1	347,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	182,5	166,9	224,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	125,5	243,3	127,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	251,5	395,2	768,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	70,1	73,7	86,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	0,1	0,0	0,0
Edukacja <i>Education</i>	42,1	13,2	9,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	394,6	463,9	305,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	158,5	139,7	128,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	66,4	26,9	22,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (290). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2010	6598,6	2990,3	2985,5	600,0
TOTAL	2014	10087,8	4594,0	4698,2	747,1
	2015	11537,9	4912,3	5440,6	1151,7
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		55,2	39,5	12,3	3,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przetwórstwo przemysłowe		4255,2	1232,5	2791,7	228,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		2047,6	1279,8	691,3	63,3
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		707,7	540,2	123,3	41,9
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		315,3	109,9	133,1	72,1
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1139,4	471,1	488,2	179,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		1025,5	420,3	106,8	497,6
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		172,5	107,5	54,8	5,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		276,1	69,0	189,5	16,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		31,0	13,5	16,3	1,2
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		122,8	104,6	16,0	2,2
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		774,6	248,5	512,5	13,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		52,5	16,5	27,8	7,7
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		9,5	2,9	5,9	0,7
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		304,0	114,9	171,1	14,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		131,9	81,7	46,6	2,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the investor's abode.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (291). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
O G Ó Ł E M T O T A L	184326,1	239490,9	258678,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	68203,0	90277,4	98963,4
sektor prywatny <i>private sector</i>	116123,1	149213,5	159715,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6799,9	7331,1	7485,8
Przemysł <i>Industry</i>	52731,7	66595,7	72967,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	2187,9	2668,5	1986,8
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	30839,6	39767,0	43806,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	11144,4	12363,5	13668,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	8559,8	11796,7	13506,4
Budownictwo <i>Construction</i>	7035,6	5659,7	6031,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	17212,2	20737,3	21757,6
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	22444,6	34970,9	36936,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3410,8	4176,1	4619,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4791,1	5155,8	5426,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2318,3	1431,9	1574,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	40148,9	50749,9	53981,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2860,7	3936,7	5004,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	972,6	1164,3	1413,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	6548,4	11880,9	13664,3
Edukacja <i>Education</i>	8555,2	11960,9	12902,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	4503,0	6867,6	7278,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3178,4	5579,3	6292,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	814,6	1293,0	1342,1

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (292). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	91444,3	112868,8	121930,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	25448,9	28987,6	31147,4
sektor prywatny <i>private sector</i>	65995,4	83881,2	90782,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	525,2	737,1	759,7
Przemysł <i>Industry</i>	47839,3	59435,3	64907,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	2103,9	2475,5	1790,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	29470,5	37938,3	41899,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	10761,1	11717,4	12790,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	5503,7	7304,1	8426,9
Budownictwo <i>Construction</i>	3612,8	3543,4	3318,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	14570,5	17226,1	18128,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	3696,8	6314,0	7208,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2629,2	2959,2	3311,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4324,0	4517,7	4713,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2132,5	1172,5	1299,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4395,7	5467,6	5392,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1824,4	2508,0	3463,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	596,0	600,7	781,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	3,5	238,4	0,0
Edukacja <i>Education</i>	431,9	469,7	464,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	3300,5	5108,3	5384,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1388,8	2330,8	2537,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	173,1	240,0	261,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts 2010 (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases and outside services

obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

(outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej,

11. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activi-*

głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2013 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”.

ty (including people providing prostitution services).

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2013 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

TABL. 1 (293). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM TOTAL	109617	128119	134008	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	96416	113734	118826	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: <i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw niefinansowych <i>non-financial corporations</i>	46042	55871	58582	47,8	49,1	49,3
instytucji rządowych i samo- rządowych <i>general government</i>	16201	18039	18934	16,8	15,9	15,9
gospodarstw domowych <i>households</i>	30948	35658	36481	32,1	31,4	30,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1510	1658	1675	1,6	1,5	1,4
Przemysł <i>Industry</i>	21148	25249	26898	21,9	22,2	22,6
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	17126	20430	22133	17,8	18,0	18,6
Budownictwo <i>Construction</i>	10181	10965	11741	10,6	9,6	9,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^d ; informacja i komunikacja <i>Trade; repair of motor vehicles^d; transportation and storage; accommodation and catering^d; information and communication</i>	28500	34663	35191	29,6	30,5	29,6
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^d <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	8416	9472	10409	8,7	8,3	8,8
Pozostałe usługi <i>Other services</i>	26661	31726	32913	27,7	27,9	27,7
NA 1 MIESZKAŃCA^b PER CAPITA^b	32909	38167	39834	x	x	x

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 368. b W złotych.

a See general notes, item 13 on page 368. b In zlotys.

TABL. 2 (294). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW^a (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	210707	249762	258512	Gross output
Zużycie pośrednie	114291	136028	139686	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	96416	113734	118826	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	42849	49675	52300	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	52897	63357	66051	Gross operating surplus

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 368.

a See general notes, item 13 on page 368.

TABL. 3 (295). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	75500	87519	90369	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	22666	26072	26862	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	72738	83118	85949	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21837	24761	25548	per capita in zł

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 368.

a See general notes, item 13 on page 368.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz - w przypadku pozostałych podmiotów - na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, including application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and - for the remaining entities - on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population Register (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL.1 (296).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGION

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGION REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	289712	331363	356785^b	363883^b	TOTAL
sektor publiczny	9056	8020	7901	7862	public sector
sektor prywatny	280656	323343	348728	352956	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	79	28	20	20	State owned enterprises
Spółki	42950	50212	60306	64357	Companies
w tym:					of which:
handlowe	16146	22530	32096	36083	commercial
cywilne	26513	27357	27847	27905	civil
Spółdzielnie	1184	1120	1142	1137	Cooperatives
Fundacje	717	1085	1692	1995	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6270	7852	9266	9699	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	222898	253184	263142	265355	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne b W podziale na sektory własności - bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGION.

a Excluding persons tending private farms. b Divided by ownership sectors - excluding entities for which information on the ownership form does not occur in the REGON register.

TABL.2 (297).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGION REGISTER**BY LEGAL STATUS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships			
					razem total	w tym of which				
OGÓŁEM	2005	289712	66814	79	16146	48	2701	26513	1184	222898
TOTAL	2010	331363	78179	28	22530	33	3740	27357	1120	253184
	2014	356785 ^b	93643	20	32096	20	4819	27847	1142	263142
	2015	363883^b	98528	20	36083	21	5112	27905	1137	265355
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3949	870	-	197	1	39	133	130	3079
Agriculture, forestry and fishing										

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji PKD - bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGION.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Divided by NACE sections - excluding entities for which information on kind of predominant activity does not occur in the REGON register.

TABL.2 (297).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity		
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	w tym of which						spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives				
				razem total	w tym of which			z udzia- łem ka- pitału zagra- nicznego with for- eign capital partici- pation			
jedno- osobowe Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury											
Przemysł..... Industry	37705	9152	8	5202	5	824	3537	141	28553		
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	35695	7929	7	4329	2	716	3416	136	27766		
Budownictwo..... Construction	49613	7857	7	5062	2	599	2561	149	41756		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	89089	20786	1	9069	2	1641	11411	238	68303		
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	22796	2329	1	1301	-	142	1001	9	20467		
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ Accommodation and cater- ing ^Δ	13735	3647	-	1463	2	240	2057	25	10088		
Informacja i komunikacja..... Information and communi- cation	11931	3545	-	2723	2	411	783	6	8386		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	9843	1522	-	993	-	82	295	46	8321		
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	14216	10882	2	2092	1	277	550	280	3334		

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL.2 (297).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>
				razem total	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>			
					jednosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	35227	7099	1	4330	1	454	2506	34	28128		
Administrowanie i działalność wspierająca ^A <i>Administrative and support service activities</i>	10628	2513	-	1466	1	221	970	36	8115		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2104	2096	-	6	-	-	1	-	8		
Edukacja <i>Education</i>	13083	7329	-	427	-	39	422	9	5754		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	19993	2334	-	1000	3	40	683	17	17659		
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . <i>Arts, entertainment and recreation</i>	7061	3837	-	383	1	55	408	4	3224		
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	22872	12692	-	346	-	48	587	13	10180		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL.3 (298).

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2005	16146	13526	616	12910	2620	2435	107
TOTAL	2010	22530	18260	676	17584	4270	3251	718
	2014	32096 ^b	26164	764	25400	5932	3459	1745
	2015	36083^b	29482	802	28680	6601	3560	2362
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		197	184	2	182	13	9	4
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		5202	4401	185	4216	801	531	234
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		4329	3631	154	3477	698	493	179
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		5062	4006	97	3909	1056	312	611
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		9069	7098	142	6956	1971	1488	436
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ...		1301	1012	17	995	289	220	63
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1463	1158	18	1140	305	170	111
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		2723	2508	78	2430	215	95	110
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		993	789	63	726	204	69	73
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2092	1602	55	1547	490	140	265
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna; naukowa i techniczna		4330	3651	85	3566	679	237	270
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1466	1280	23	1257	186	91	79
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		6	5	1	4	1	1	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		427	379	3	376	48	32	16
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		1000	754	12	742	246	116	54
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		383	336	19	317	47	22	19
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		346	296	2	294	50	27	17
<i>Other service activities</i>								

a Wśród spółek osobowych zarejestrowane były: w 2005 r. - 74 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2010 r. - odpowiednio 125 i 176, w 2014 r. - odpowiednio 174 i 554, w 2015 r. - odpowiednio 191 i 488. b W podziale według sekcji PKD - bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Among partnerships were recorded: in 2005 - 74 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2010 - 125 and 176 respectively, in 2014 - 174 and 554 respectively, in 2015 - 191 and 488 respectively. b Divided by NACE sections - excluding entities for which information on kind of predominant activity does not occur in the REGON register.

TABL.4 (299).

PDMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY
SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships		
		razem total	w tym of which						
			handlowe companies			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
razem total	akcyjne joint stock								
OGÓŁEM 2005	20667	2096	987	12	813	1104	5	17434	
TOTAL 2010	36383	3148	1940	16	1592	1200	10	31656	
..... 2014	32035 ^b	3857	3082	28	2585	760	29	26235	
..... 2015	33200^b	5191	4388	34	3664	795	11	26485	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	151	18	13	-	12	3	-	133	
Przemysł <i>Industry</i>	2705	498	404	4	337	87	3	2197	
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	2532	405	327	4	271	78	3	2119	
Budownictwo <i>Construction</i>	6463	665	587	5	409	77	-	5797	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	6611	1073	875	3	769	198	2	5530	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2060	213	186	-	155	27	-	1847	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1423	324	238	1	198	86	2	1097	
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1742	417	401	-	370	16	-	1320	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	825	148	139	5	115	9	-	657	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	903	310	282	4	210	28	1	311	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3657	759	679	3	588	80	-	2893	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1445	332	230	1	194	102	2	1106	
Edukacja <i>Education</i>	1041	94	69	-	58	25	-	700	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1400	104	85	-	65	19	1	1282	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	588	73	59	-	51	14	-	445	
Pozostała działalność usługowa ... <i>Other service activities</i>	2109	131	109	-	103	22	-	1169	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji PKD - bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Divided by NACE sections - excluding entities for which information on kind of predominant activity does not occur in the REGON register.

TABL.5 (300).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG
WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL
FORMS AND SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spół- dzielnie coope- ratives	osoby fizyczne prowadzą- ce działal- ność gos- podarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partner- ships		
			handlowe companies		w tym of which				
		razem total	akcyjne joint stock	Z ogra- niczo- odpowie- dzialno- ścią with li- mited liability					
OGÓŁEM	2005	18858	1188	128	7	96	1057	11	17321
TOTAL	2010	19301	955	224	5	140	727	13	18020
	2014	25984 ^a	1059	396	8	222	661	10	24427
	2015	25870 ^b	1087	425	9	268	660	11	24073
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		135	3	1	-	1	1	-	132
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		2292	130	63	6	45	66	4	2158
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe		2193	115	53	3	41	62	4	2074
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo		4994	122	52	1	36	70	1	4871
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7072	317	94	-	48	223	3	6751
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazy- nowa		1708	32	10	-	3	22	-	1676
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..		1270	88	17	-	10	71	-	1181
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja		705	56	32	-	25	24	-	648
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		956	27	17	1	7	10	-	927
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		292	48	31	-	21	17	2	239
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna		1982	126	55	-	37	71	-	1850
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		977	48	31	-	24	17	-	929
<i>Administrative and support service activities</i>									
Edukacja		969	28	4	-	1	24	-	667
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		741	29	11	-	5	18	-	705
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		386	13	5	1	4	8	-	363
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa ...		1346	19	1	-	-	18	1	976
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD - bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b Divided by NACE sections - excluding entities for which information on kind of predominant activity does not occur in the REGON register.

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

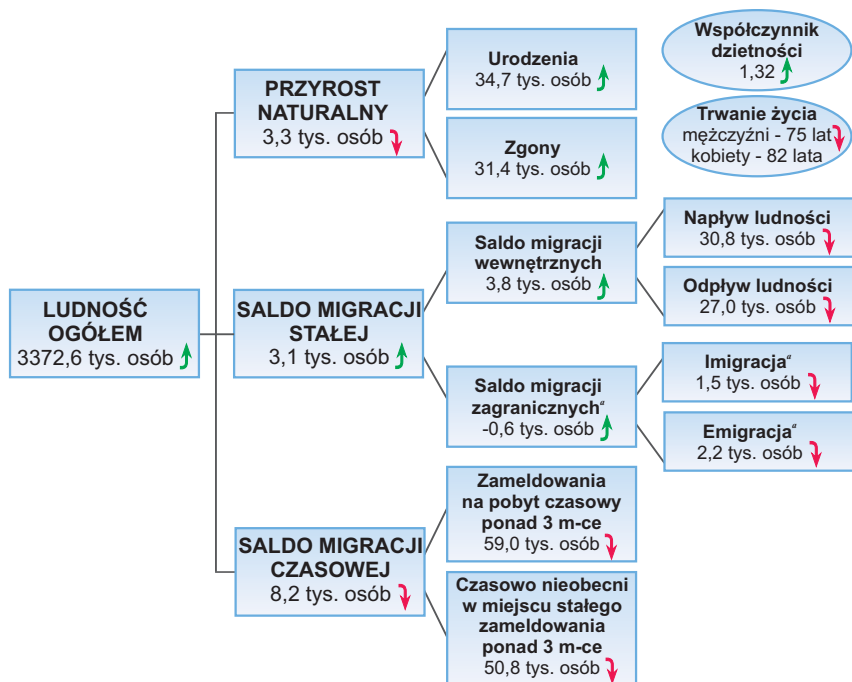
Ludność województwa małopolskiego stanowiła w końcu 2015 r. prawie 9% ludności Polski, co dało czwartą pozycję wśród województw. Województwo zajęło też drugie miejsce pod względem gęstości zaludnienia.

Było jednym z czterech województw, w którym wystąpił rzeczywisty przyrost ludności w stosunku do poprzedniego roku, jak również jednym z pięciu województw, w którym odnotowano dodatni przyrost naturalny.



DEMOGRAFIA

Ruch naturalny i migracje w 2015 r.



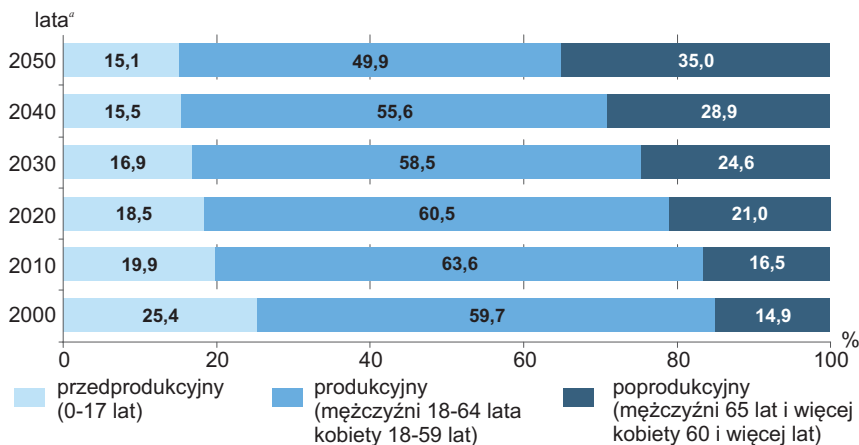
^a Dane o migracjach zagranicznych prezentowane są za 2014 r.

↑↓ wzrost/spadek do 2014 r.

Prognoza ludności wskazuje, że do 2025 r. będzie następował wzrost liczby mieszkańców województwa małopolskiego, przy czym tempo tego wzrostu będzie coraz wolniejsze. Natomiast w okresie od 2025 r. do 2050 r. w województwie ludności będzie ubywać.

Struktura ludności według grup wieku

Stan w dniu 31 XII

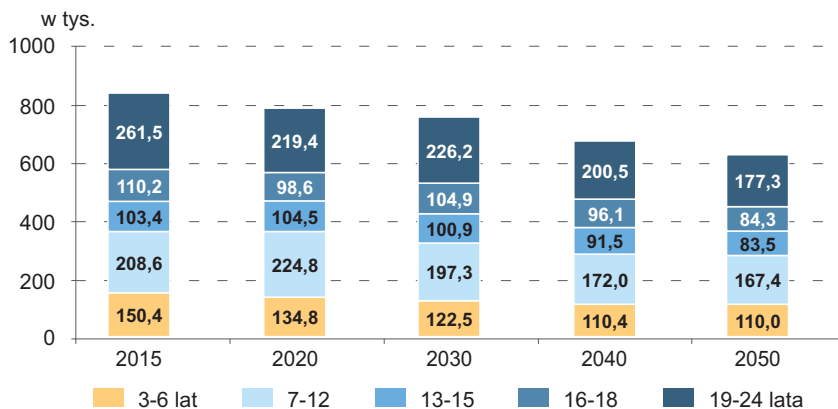


a Lata 2000, 2010 - dane rzeczywiste; lata 2020-2050 - prognoza ludności.

Z każdym rokiem ludność województwa małopolskiego nieznacznie się starzeje, tzn. zmniejsza się populacja osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2015 r. na 100 dzieci i młodzieży do 19 lat przypadały 72 osoby w wieku 65 lat i więcej.

Ludność według edukacyjnych grup wieku

Stan w dniu 31 XII

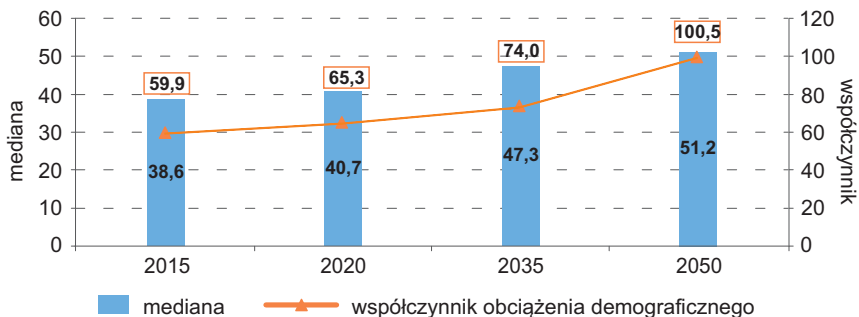


U w a g a. 2015 r. - dane rzeczywiste; lata 2020-2050 - prognoza ludności.

Proces starzenia się społeczeństwa będzie się pogłębiał. Z roku na rok mediana wieku mieszkańców województwa jest coraz wyższa, na koniec 2015 r. wynosiła blisko 39 lat. Według prognozy średni wiek mieszkańca województwa w 2050 r. przekroczy 51 lat.

W 2015 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 60 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast w 2050 r. wskaźnik ten ma przekroczyć 100 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Proces starzenia się ludności Stan w dniu 31 XII



U w a g a. 2015 r. - dane rzeczywiste; lata 2020-2050 - prognoza ludności.

Prognoza ludności do roku 2050 wskazuje na utrzymanie się niektórych tendencji.

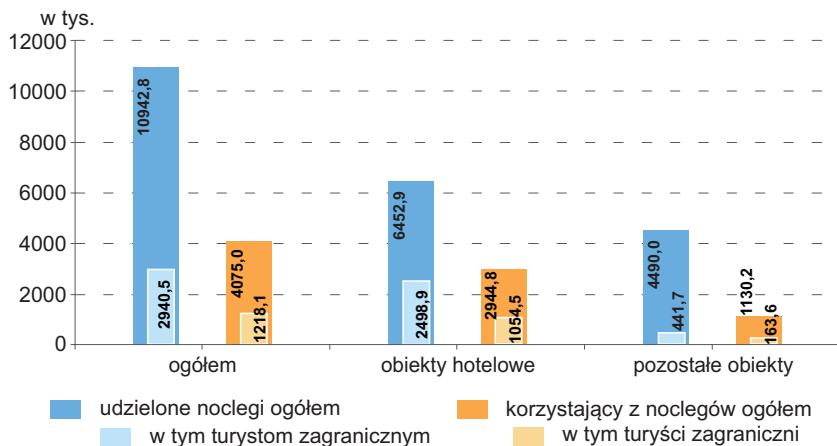
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	2015 ^a	2035	2050
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII)	3372,6 tys.	3383,9 tys. wzrost o 11,3 tys. osób w stosunku do 2015 r.	3279,4 tys. spadek o 93,2 tys. osób w stosunku do 2015 r.
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,0	-2,6	-3,7
Struktura ludności według miejsca zamieszkania	wieś 51,5% miasta 48,5%	wieś 54,6% miasta 45,4%	wieś 56,7% miasta 43,3%
Ludność według płci	mężczyźni 48,5% kobiety 51,5%	mężczyźni 48,6% kobiety 51,4%	mężczyźni 48,7% kobiety 51,3%
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej	15,3%	23,0%	31,2%
Przeciętne dalsze trwanie życia w latach	75 (mężczyźni) 82 (kobiety)	80 (mężczyźni) 85 (kobiety)	83 (mężczyźni) 88 (kobiety)

^a Dane rzeczywiste.

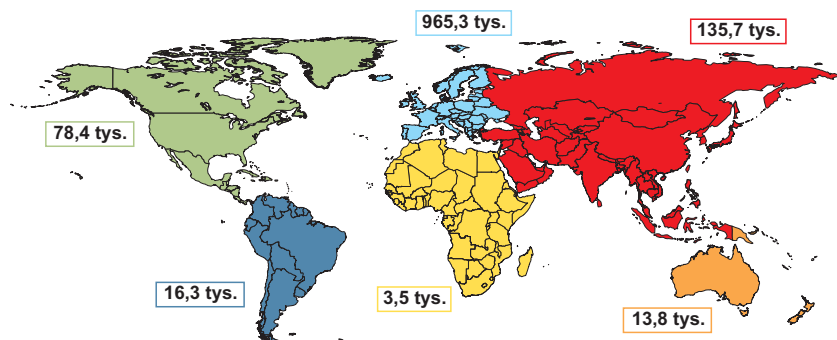
TURYSTYKA

Województwo małopolskie zajmuje wysoką pozycję w ogólnokrajowej gospodarce turystycznej. Oprócz naturalnych walorów przyrodniczych, kulturowych czy uzdrowiskowych, dysponuje dobrze rozwiniętą turystyczną bazą noclegową, a także gastronomiczną.

Baza noclegowa turystyki w 2015 r.



W 2015 r. z oferty turystycznej województwa skorzystało ponad 4 mln turystów, którym udzielono prawie 11 mln noclegów (tj. ponad 15% wszystkich noclegów w Polsce). Wśród gości odwiedzających województwo było ponad 1 mln turystów zagranicznych, reprezentujących wszystkie kontynenty.

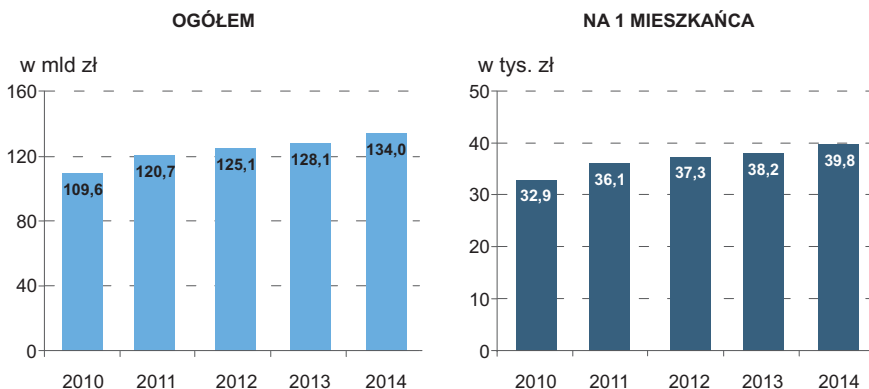


PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

W 2014 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto (PKB) wyniosła 134 mld zł, co stanowiło prawie 8% PKB Polski. W ujęciu rocznym odnotowano realny wzrost PKB o 3,5%.

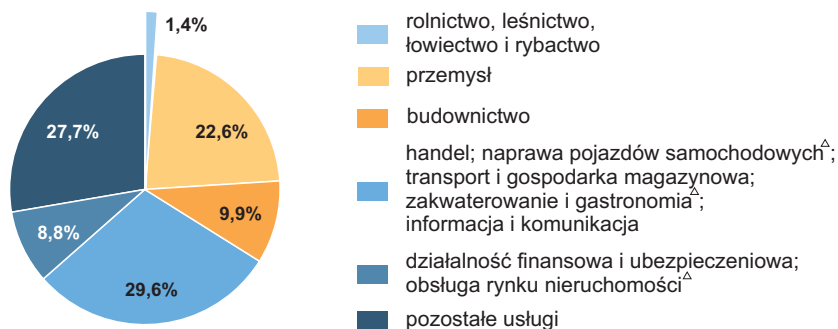
Przeciętny poziom PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniósł 39,8 tys. zł i był niższy o prawie 11% od przeciętnego w kraju.

Produkt Krajowy Brutto (PKB)



W 2014 r. wartość dodana brutto wypracowana przez podmioty województwa małopolskiego wyniosła 119 mld zł i była wyższa o 4,5% niż przed rokiem. Najwyższy udział (29,6%) w tworzeniu wartości dodatniej brutto miały jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji.

Struktura wartości dodatniej brutto według rodzajów działalności w 2014 r.



PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2015 R.

(stan w dniu 31 XII)

ADMINISTRATIVE DIVISION OF MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2015

(as of 31 XII)



miechowski Powiat
Powiat



Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status



Granica państwa
State border



Granica województwa
Voivodship's border



Granice powiatów
Powiat's borders



Granice gmin
Gminas' borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.**

(stan w dniu 1 I)

**DIVISION OF MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016**

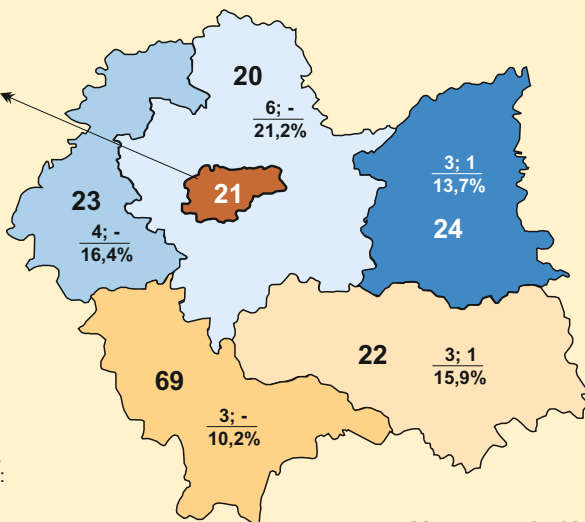
(as of 1 I)

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

19; 3
8,8%

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

-; 1
22,6%



Podregiony (NTS 3):
Subregions (NTS 3):

20 krakowski

Powiaty Powiats (NTS 4):

bocheński	(9)
krakowski	(17)
miechowski	(7)
myślenicki	(9)
proszowicki	(6)
wielicki	(5)

69 nowotarski

Powiaty Powiats (NTS 4):

nowotarski	(14)
suski	(9)
tatrzański	(5)

21 m. Kraków

Miasto na prawach powiatu
(NTS 4):
City with powiat status
(NTS 4):

m. Kraków (1)

23 oświęcimski

Powiaty Powiats (NTS 4):

chrzanowski	(5)
olkuski	(6)
oświęcimski	(9)
wadowicki	(10)

22 nowosądecki

Powiaty Powiats (NTS 4):

gorlicki	(10)
limanowski	(12)
nowosądecki	(16)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Nowy Sącz (1)

24 tarnowski

Powiaty Powiats (NTS 4):

brzeski	(7)
dąbrowski	(7)
tarnowski	(16)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Tarnów (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas is given in brackets (NTS 5).

a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.

a As of 31 XII 2015; for the voivodship - share in the country, for subregions - share in the voivodship, respectively.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.

(stan w dniu 31 XII)

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015

(as of 31 XII)

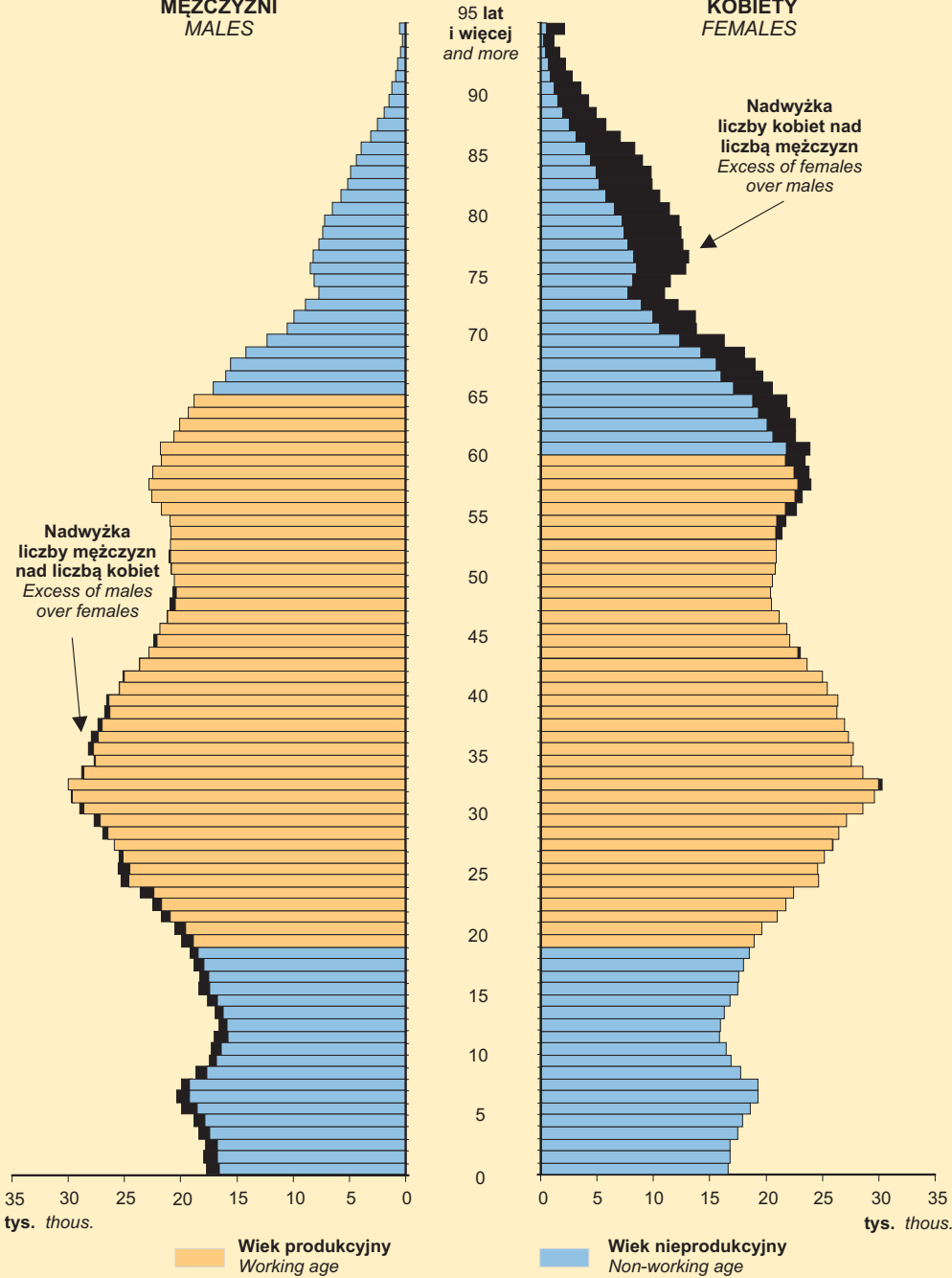
MĘŻCZYŹNI
MALES

95 lat
i więcej
and more

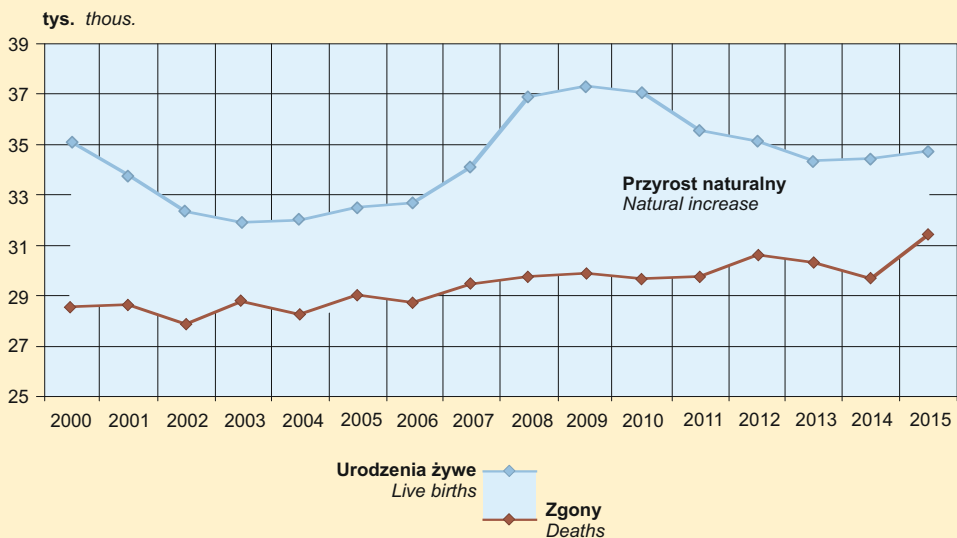
KOBIECY
FEMALES

Nadwyżka
liczby mężczyzn
nad liczbą kobiet
Excess of males
over females

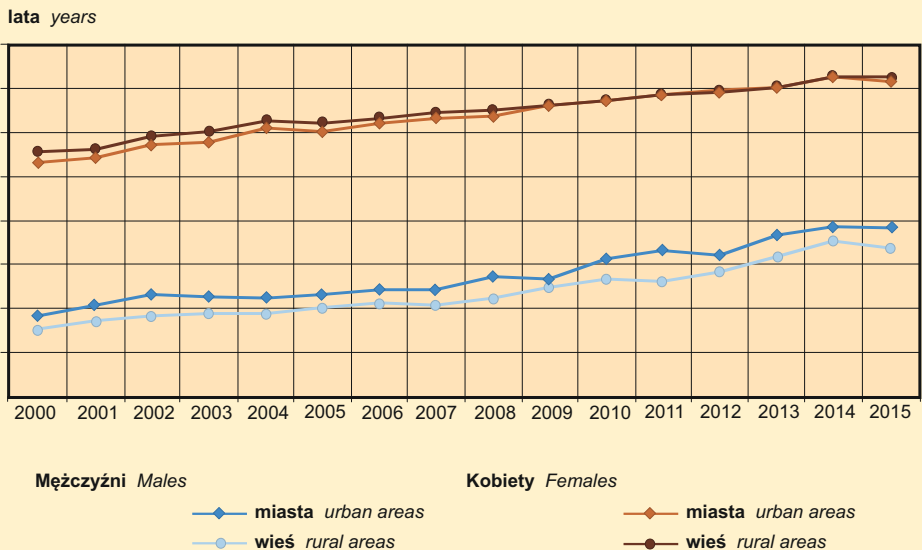
Nadwyżka
liczby kobiet nad
liczbą mężczyzn
Excess of females
over males



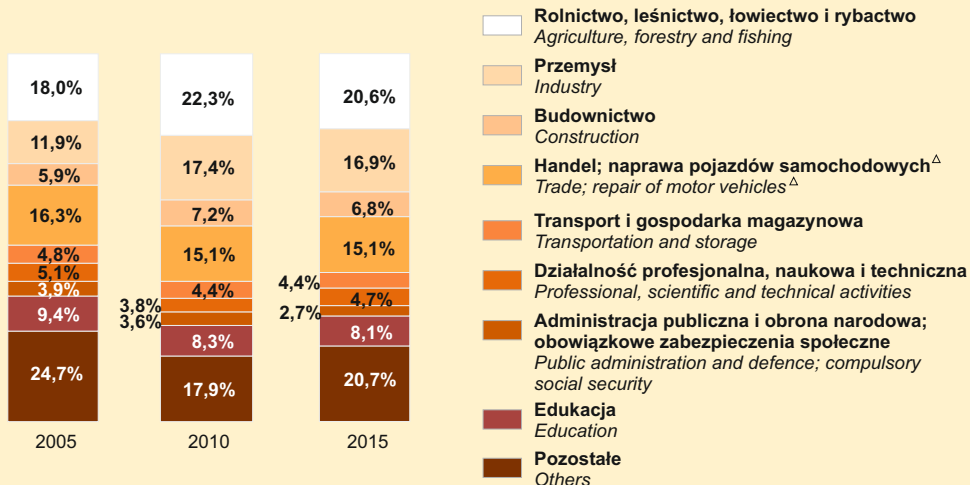
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS



PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE



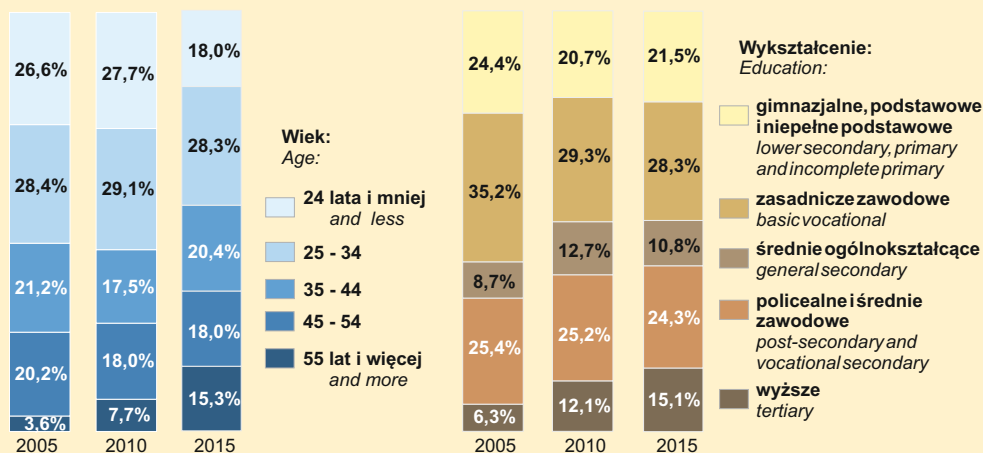
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
(stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS
(as of 31 XII)



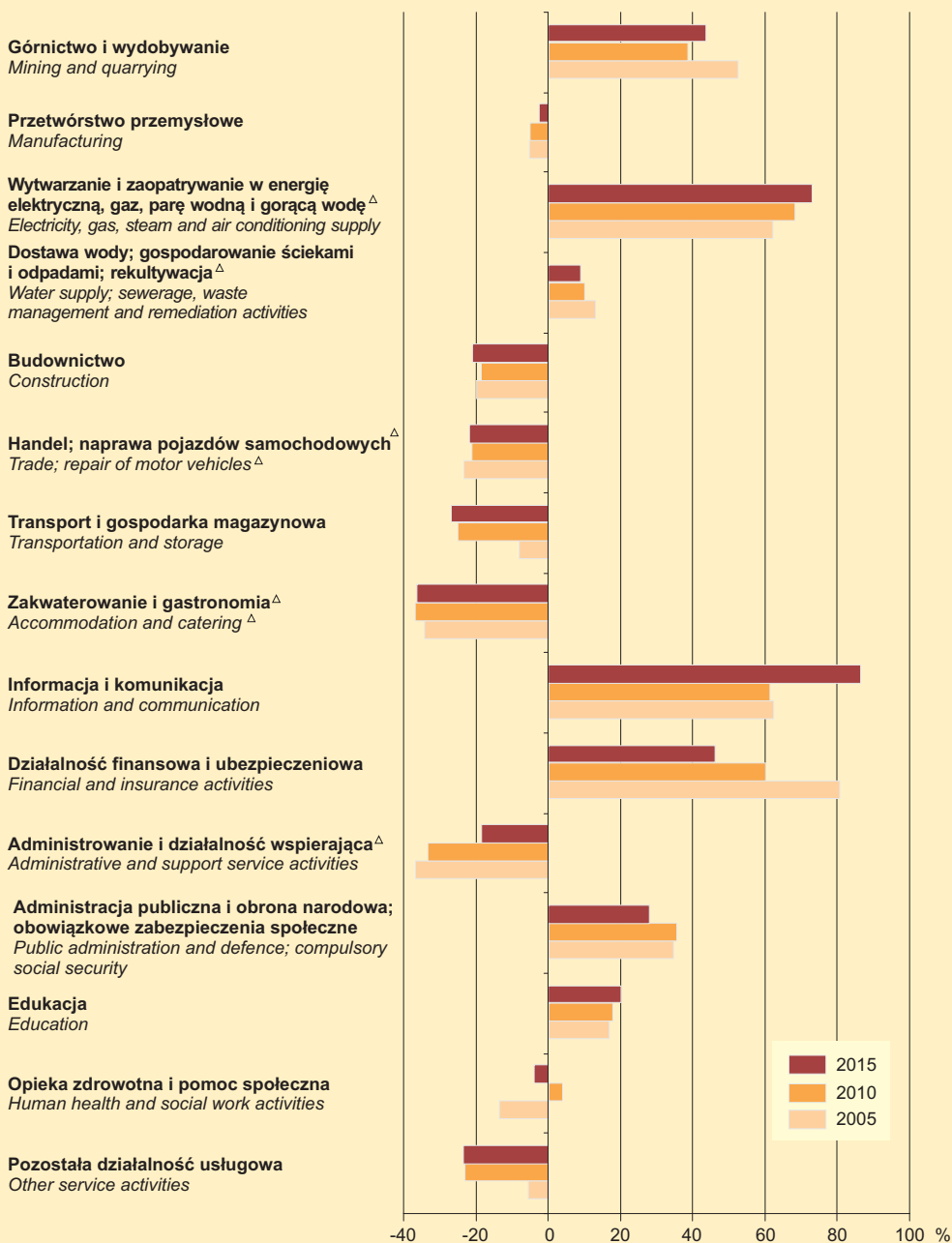
a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie - dane szacunkowe.

a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
(stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
(as of 31 XII)



**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^a**
*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED ECONOMY
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a*



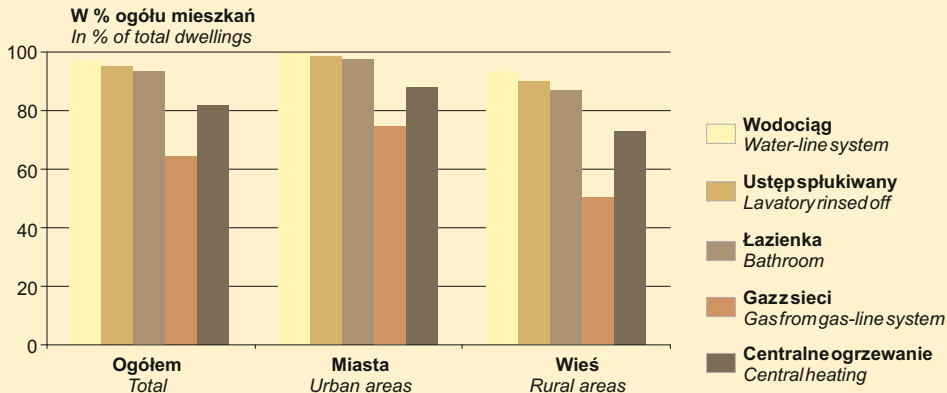
a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
a Concern monthly gross wages and salaries.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2015 R.

(stan w dniu 31 XII)

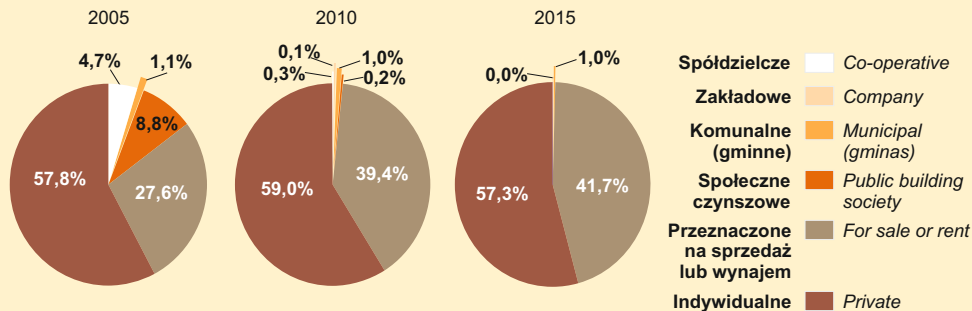
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2015

(as of 31 XII)



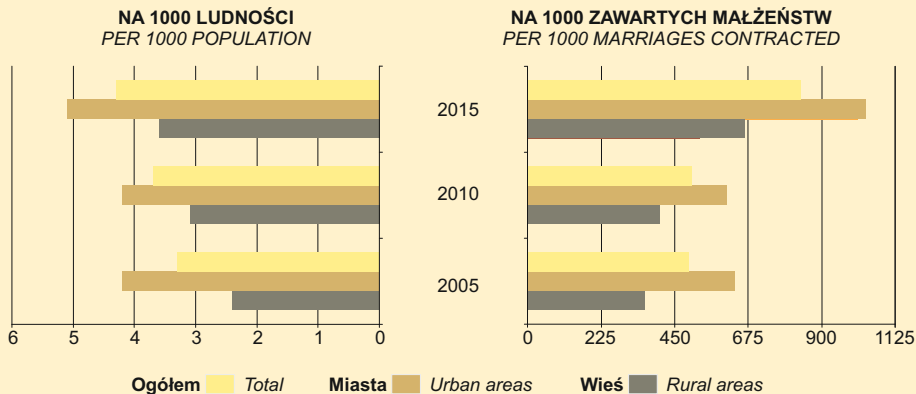
STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED BY TYPE OF CONSTRUCTION

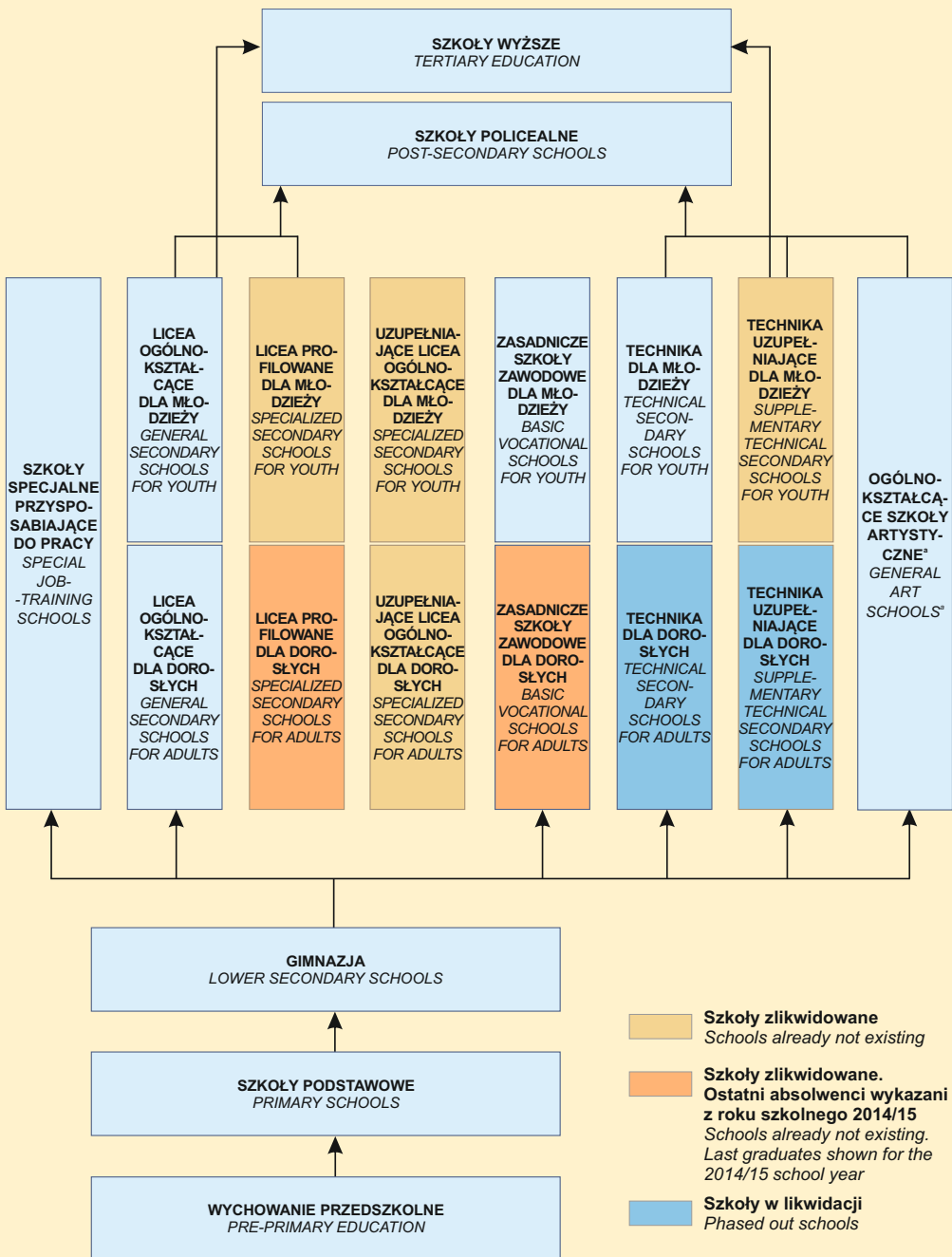


MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED



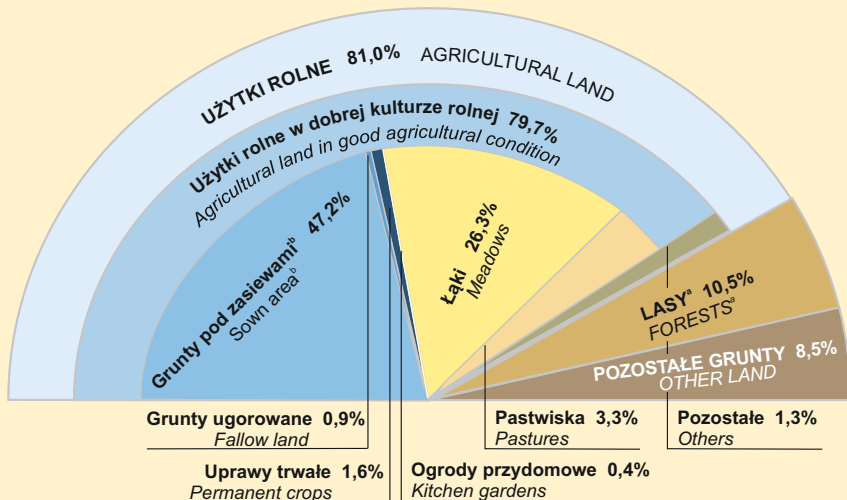
EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2015/2016
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2015/2016 SCHOOL YEAR



a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.

stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2015
as of June



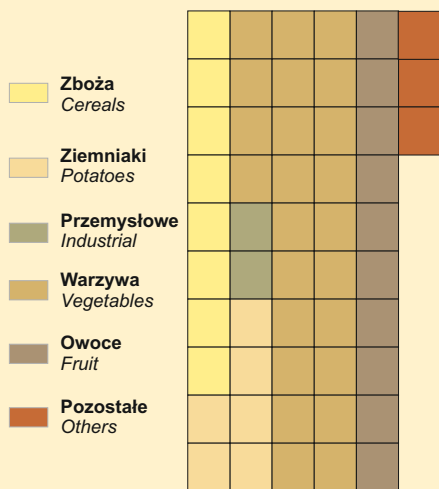
a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

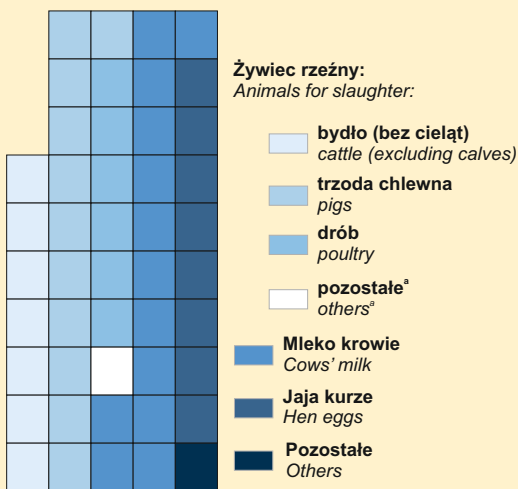
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R. (ceny stałe 2010)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014 (constant prices 2010)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 53% CROP OUTPUT



PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 47% ANIMAL OUTPUT

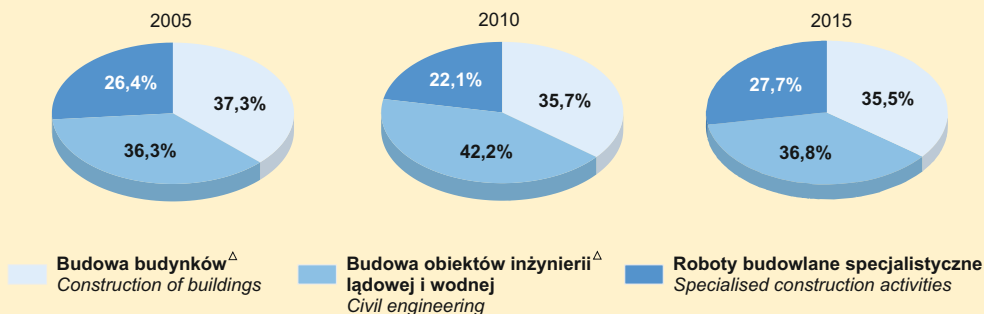


a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

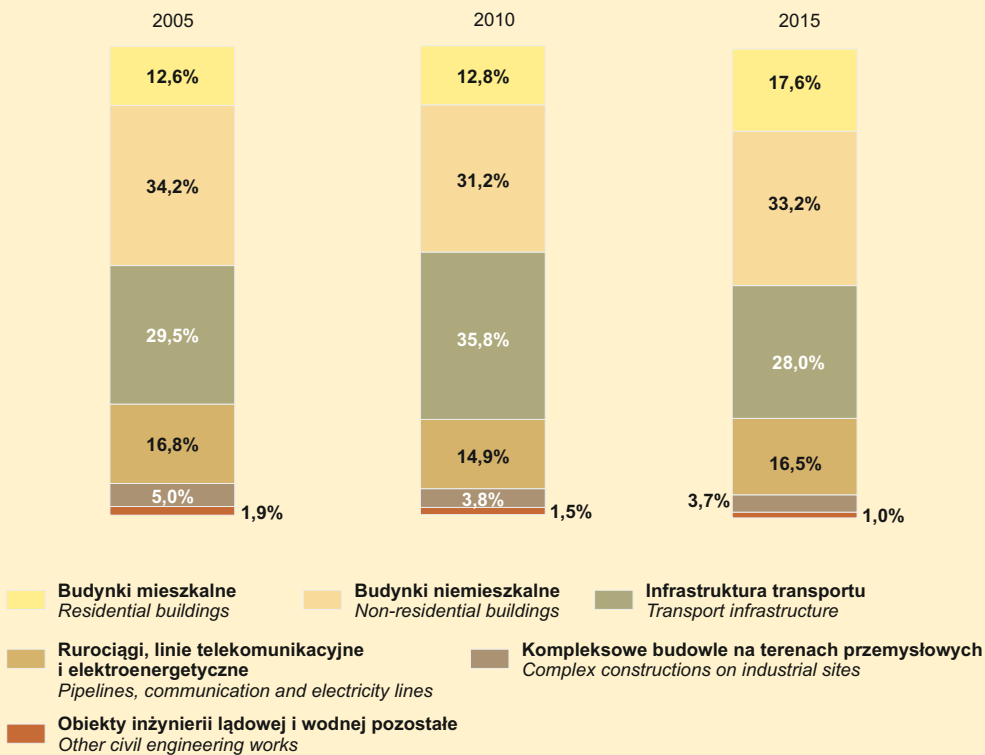
a Calves, sheeps, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISION



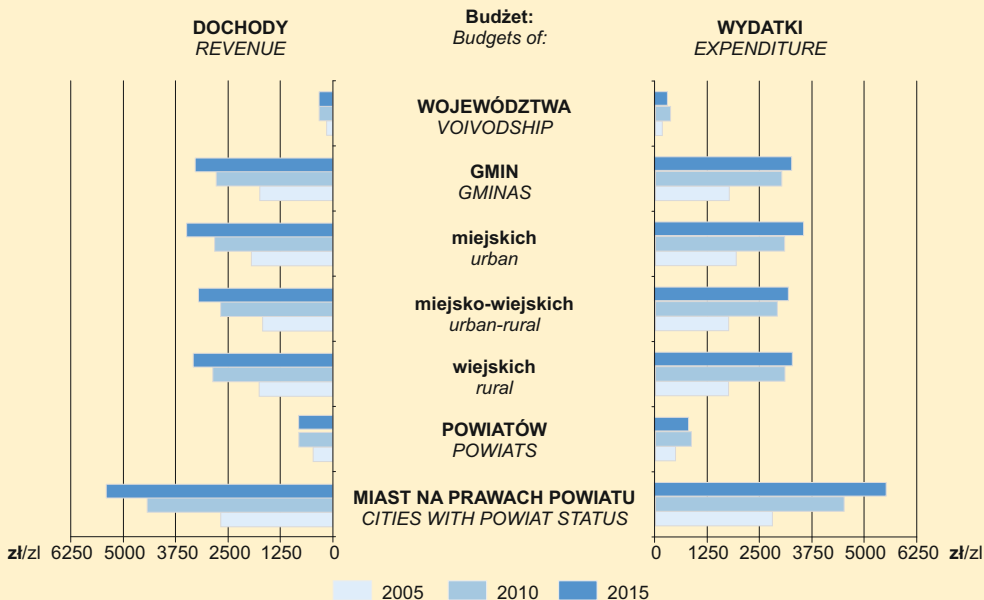
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS



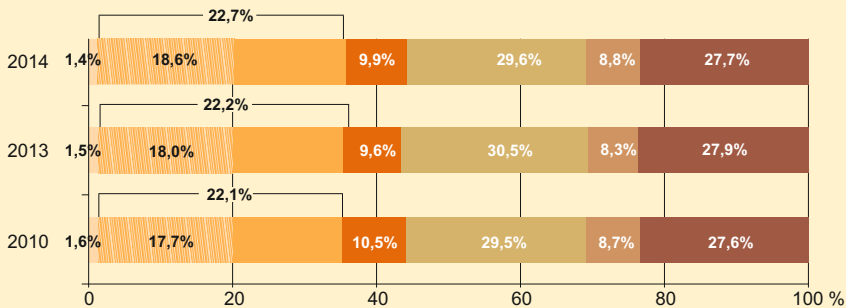
a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors participation.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL
GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA



**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)



Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Agricultural, forestry and fishing

Przemysł
Industry

w tym przetwórstwo przemysłowe
of which manufacturing

Budownictwo
Construction

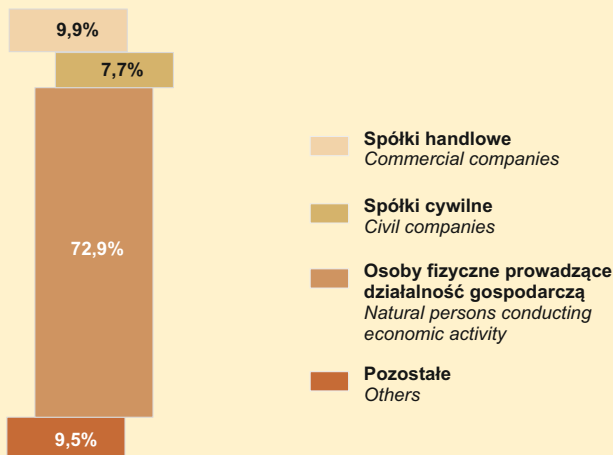
Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia^Δ; informacja i komunikacja
Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication

Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości^Δ
Financial and insurance activities; real estate activities

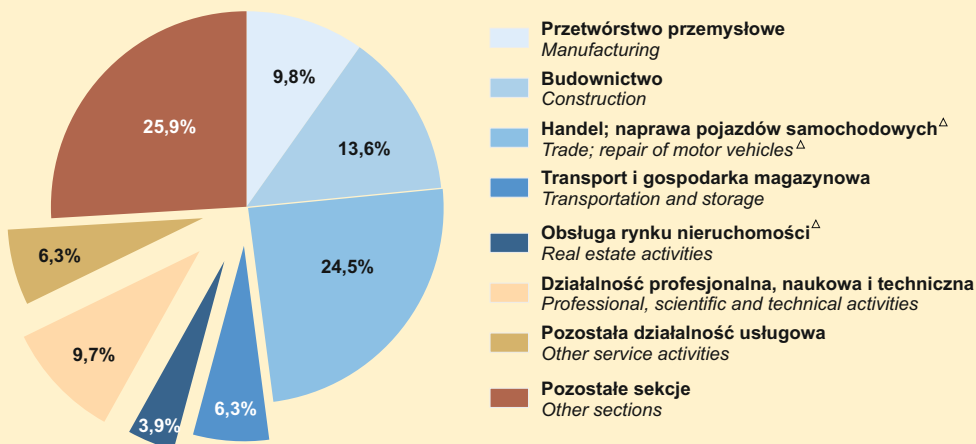
Pozostałe usługi
Other services

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.
 (stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015
 (as of 31 XII)

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS



WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS



a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.